

Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 -2020

Prvi osnutek

20. januar 2014

popravek 31. januar 2014

Osnutek je še delovno gradivo in se bo do končne različice usklajeval z vsemi relevantnimi partnerji.

Kazalo vsebine

1. STRATEGIJA ZA PRISPEVEK OPERATIVNEGA PROGRAMA K STRATEGIJI UNIJE ZA PAMETNO, TRAJNOSTNO IN VKLJUČUJOČO RAST TER K DOSEGANJU EKONOMSKE, SOCIALNE IN TERITORIALNE KOHEZIJE.....	5
1.1. Strategija za prispevek operativnega programa k Strategiji Unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast.....	5
1.2. Utemeljitev dodelitve finančnih sredstev	12
2. OPIS PREDNOSTNIH OSI	26
2.1. Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva.....	26
2.1.1. Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti v raziskavah in inovacijah ter promocija kompetenčnih centrov, zlasti tistih v evropskem interesu	26
2.1.2. Spodbujanje naložb podjetij v inovacije in raziskave ter vzpostavljanjem povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj in visokošolskim izobraževanjem, zlasti na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologije, socialnih inovacij in aplikacij javnih storitev, povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij v MSP prek pametne specializacije, podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotskih linij, podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotskih linij, ukrepov za zgodnje validiranje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in začetne proizvodnje na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij ter razširjanje tehnologij za splošno uporabo;.....	29
2.1.3. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	33
2.1.4. Okvir uspešnosti	33
2.1.5. Kategorije ukrepov	34
2.1.6. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	34
2.2. Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast	35
2.2.1. Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji	35
2.2.2. Razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP, zlasti za internacionalizacijo;....	40
2.2.3. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	43
2.2.4. Okvir uspešnosti	43
2.2.5. Kategorije ukrepov	44
2.2.6. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	44
2.3. Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja	44
2.3.1. Podpora energetske učinkovitosti in uporabi obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi vključno v javnih stavbah in stanovanjskem sektorju	
2.3.2. Spodbujanje proizvodnje in distribucije obnovljivih virov energije	
2.3.3. Razvoj in izvedba pametnih distribucijskih sistemov z nizkimi in srednjimi napetostmi ..	
2.3.4. Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za urbana območja, vključno s spodbujanjem trajnostne mobilnosti v mestih in prilagoditvenimi ukrepi za blažitev podnebnih sprememb	
2.3.5. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	55
2.3.6. Okvir uspešnosti	55
2.3.7. Kategorije ukrepov	55
2.3.8. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	56
2.4. Prilagajanje na podnebne spremembe	56
2.4.1. Podpora namenskim naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam.....	56

2.4.2.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	60
2.4.3.	Okvir uspešnosti	60
2.4.4.	Kategorije ukrepov	60
2.4.5.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	61
2.5.	Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti	61
2.5.1.	Obravnavna znatnih potreb po naložbah v vodni sektor za izpolnitev zahtev okoljske zakonodaje	
2.5.2.	Obravnavna znatnih potreb po naložbah v sektor odpadkov za izpolnitev zahtev okoljske zakonodaje	
2.5.3.	Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami	68
2.5.4.	Ukrepi za izboljšanje mestnega okolja, vključno s sanacijo opuščanih industrijskih zemljišč in zmanjšanja onesnaženosti zraka a.....	
2.5.5.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	72
2.5.6.	Okvir uspešnosti	72
2.5.7.	Kategorije ukrepov	73
2.5.8.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	74
2.6.	Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti.....	74
2.6.1.	Razvoj celostnega, visokokakovostnega in interoperabilnega železniškega sistema Napaka! Zaznamek ni definiran.	
2.6.2.	Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlov z infrastrukturo TEN-T	
2.6.3.	Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v vseevropsko prometno omrežje (TEN-T) (KS)	79
2.6.4.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	81
2.6.5.	Okvir uspešnosti	81
2.6.6.	Kategorije ukrepov	81
2.6.7.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	81
2.7.	Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile.....	82
2.7.1.	Dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe, vključno z dolgotrajno brezposelnimi in osebami, ki so oddaljene od trga dela, tudi prek lokalnih pobud za zaposlovanje in spodbujanje mobilnosti delavcev	82
2.7.2.	Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti, in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja jamstva za mlade.....	87
2.7.3.	Prilagodljivost delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe	92
2.7.4.	Posodobitev institucij trga dela, kot so javne in zasebne službe za zaposlovanje, in ustrežnejši odziv na potrebe trga dela, med drugim prek ukrepov za povečanje transnacionalne mobilnosti delavcev, kot tudi prek programov mobilnosti in boljšim sodelovanjem med institucijami in zainteresiranimi stranmi	
2.7.5.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	
2.7.6.	Okvir uspešnosti	94
2.7.7.	Kategorije ukrepov	95
2.7.8.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	95
2.8.	Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine, aktivno staranje in zdravje	95
2.8.1.	Aktivno vključevanje za izboljšanje zaposljivosti.....	

2.8.2.	Krepitev dostopa do cenovno sprejemljivih, trajnostnih in visoko kakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega interesa	Napaka! Zaznamek ni definiran.
2.8.3.	Investicije v zdravstveno in socialno infrastrukturo, ki prispeva k nacionalnemu, regionalnemu in lokalnemu razvoju, zmanjšuje neenakosti v zdravju in prehod z institucionalnih na skupnostne storitve	
2.8.4.	Spodbujanje socialnega podjetništva in poklicne integracije v socialnih podjetjih ter socialnega in solidarnega gospodarstva s ciljem lažjega dostopa do zaposlitve.....	
2.8.5.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	107
2.8.6.	Okvir uspešnosti	107
2.8.7.	Kategorije ukrepov	108
2.8.8.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	108
2.9.	Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost	108
2.9.1.	Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanj, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno prek poklicnega usmerjanja in validiranja pridobljenih kompetenc.....	108
Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala horizontalna načela opredeljena v razdelku 1.1.4. Poleg njih pa bo veljalo načelo doseganja ciljnih vrednosti posameznih ciljnih skupin.		
2.9.2.	Izboljšanje odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela, lažji prehod iz izobraževanja v zaposlitev ter okrepljeni in kakovostnejši sistemi poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključno prek mehanizmov za napovedovanje potreb po večinah, prilagoditvijo učnih načrtov ter oblikovanjem in razvojem sistemov za učenje na delovnem mestu, vključno z dualnimi učnimi sistemi in vajeniškimi programi	111
2.9.3.	Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti ter dostopa do terciarnega in enakovrednega izobraževanja za višjo stopnjo udeležbe in uspešnega zaključka izobraževanja, predvsem za prikrajšane skupine	114
Znanje, veščine in kompetence visokošolskih diplomantov omogočajo njihovo dejavno vključevanje v družbo in delo, obenem pa zagotavljajo družbeni razvoj ter trajnostno naravnano gospodarsko rast. Vključenost mladih v terciarno izobraževanje v Sloveniji je visoka, za večjo prilagodljivosti posameznikov na hitro spreminjajoče se zahteve družbenega okolja, vključno s trgom dela, pa je treba povečati kakovost, učinkovitost in odzivnost visokega šolstva, kajti le tako visoko šolstvo bo izobraževalo diplomante z ustreznimi kompetencami za trg dela.		
2.9.4.	Vlaganje v spretnosti, izobraževanje ter vseživljenjsko učenje z razvojem izobraževalne infrastrukture	116
2.9.5.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	118
2.9.6.	Okvir uspešnosti	119
2.9.7.	Kategorije ukrepov	119
2.9.8.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	119
2.10.	Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev	119
2.10.1.	Naložbe v institucionalne zmogljivosti ter v učinkovitost javne uprave in javnih storitev za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja.....	
2.10.2.	Naložbe v krepitev zmogljivosti NVO in socialnih partnerjev.....	
2.10.3.	Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno	126
2.10.4.	Okvir uspešnosti	126
2.10.5.	Kategorije ukrepov	127
2.10.6.	Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov	127
2.11.	Tehnična pomoč	128

2.11.2. Kategorije ukrepov	131
3. FINANČNI NAČRT OPERATIVNEGA PROGRAMA	132
3.1. Tabela, v kateri je za vsako leto v skladu s členi 53, 110 in 111 Uredbe SSO določen znesek skupnih odobrenih proračunskih sredstev, predvidenih za podporo iz posameznega sklada.....	132
3.2. Finančni načrt operativnega programa, v katerem je za celotno programsko obdobje za operativni program in za vsako prednostno os naveden znesek skupnih odobrenih proračunskih sredstev za podporo iz skladov in nacionalnega sofinanciranja	133
3.3. Razčlenitev finančnega načrta operativnega programa po prednostnih oseh, skladih in tematskih ciljih za ESRR, ESS in KS.....	137
4. CELOSTNI PRISTOP K TERITORIALNEMU RAZVOJU	139
4.1. Kadar je ustrezno, pristop k uporabi instrumentov lokalnega razvoja, ki ga vodi Skupnost in načela za opredelitev območij, kjer se bo pristop izvajal.....	141
4.2. Ureditev za trajnostni razvoj urbanih območij.....	141
4.3. Kadar je ustrezno, pristop k uporabi celostnih teritorialnih naložb.....	142
4.4. Mehanizmi za zagotavljanje uskladitev z dejavnostmi sodelovanja ter strategijami za makro regije in morske bazene	142
5. POSEBNE POTREBE GEOGRAFSKIH OBMOČIJ, KI JIH JE NAJBOLJ PRIZADELA REVŠČINA, ALI CILJNIH SKUPIN, KI JIM NAJBOLJ GROZI DISKRIMINACIJA ALI SOCIALNA IZKLJUČENOST, S POSEBNIM POUČENOM NA MARGINALIZIRANIH SKUPNOSTIH TER INVALIDNIH OSEBAH	144
5.1. Geografska območja, ki jih je revščina najbolj prizadela/ciljne skupine, ki jim najbolj grozi diskriminacija.....	144
5.2. Strategija OP za za posebne potrebe geografskih območij/ciljnih skupin, ki jih je najbolj prizadela revščina	144
6. POSEBNE POTREBE GEOGRAFSKIH OBMOČIJ, KI SO HUDO IN STALNO PRIZADETE ZARADI NEUGODNIH NARAVNIH ALI GEOGRAFSKIH RAZMER.....	145
7. ORGANI, ODGOVORNI ZA UPRAVLJANJE, NADZOR IN REVIZIJO IN VLOGA PARTNERJEV	145
7.1. Opredelitev pomembnih organov	145
7.2. Vključevanje partnerjev.....	145
7.2.1. Vloga partnerjev pri izvajanju, spremljanju in vrednotenju operativnega programa .	145
7.2.2. Za ESS: Globalna nepovratna sredstva	147
7.2.3. Za ESS, kadar je ustrezno: rezervacija sredstev za krepitev zmogljivosti	148
8. USKLADITEV MED SKLADI, EKSRP, ESRP TER DRUGIMI INSTRUMENTI FINANCIRANJA UNIJE IN NACIONALNIMI INSTRUMENTI FINANCIRANJA TER EIB.....	148
9. PREDHODNE POGOJENOSTI	150
9.1. Opredelitev veljavnih predhodnih pogojenosti in ocena njihovega izpolnjevanja	150
9.2. Opis ukrepov za izpolnjevanje predhodnih pogojenosti, odgovorni organi ter časovnih okvir za izvedbo ukrepov.....	150
10. ZMANJŠANJE UPRAVNEGA BREMENA UPRAVIČENCEV*	151
11. HORIZONTALNA NAČELA.....	151
11.1. Trajnostni razvoj	151
11.2. Enake možnosti in nediskriminacija	152
11.3. Enakost med moškimi in ženskami.....	153
12. LOČENI ELEMENTI – PREDLOŽENI V TISKANI OBLIKI KOT PRILOGA	153
12.1. Seznam velikih projektov, katerih izvajanje je načrtovano v programskem obdobju.....	153
12.2. Okvir uspešnosti operativnega programa	153
12.3. Seznam ustreznih partnerjev, vključenih v pripravo operativnega programa	153

1. STRATEGIJA ZA PRISPEVEK OPERATIVNEGA PROGRAMA K STRATEGIJI UNIJE ZA PAMETNO, TRAJNOSTNO IN VKLJUČUJOČO RAST TER K DOSEGANJU EKONOMSKE, SOCIALNE IN TERITORIALNE KOHEZIJE

1.1. Strategija za prispevek operativnega programa k Strategiji Unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast

1.1.1. Relevantne potrebe in izzivi

Programi za črpanje sredstev v obdobju 2007 – 2013 so bili pripravljene v času visoke gospodarske rasti in rasti trga dela, tako da je leta 2008 slovenski bruto domači proizvod na prebivalca po kupni moči dosegel že 91 % povprečja EU. Kot posledica finančne in gospodarske krize se je v letu 2009 skrčil kar za 7,8 %, po rahlem okrevanju gospodarstva je ponovno poslabšanje sledilo v letu 2011, ko se je Slovenija spet oddaljila od povprečja EU, saj je BDP na prebivalca po kupni moči dosegal le 84 % povprečja EU. Od leta 2008 naprej je občutno upadla tudi stopnja delovne aktivnosti (starostne skupine 20-64 let), ki je v letu 2011 znašala 68,4 % (za 4,6 o.t. manj kot v letu 2008), pri čemer je bila stopnja delovne aktivnosti žensk 64,6 %, moških pa 71,8 %. Čeprav je bila Slovenija vse od leta 2000 naprej nad povprečjem EU glede stopnje delovne aktivnosti, se je v letu 2011 spustila rahlo pod povprečje EU, trendi ne nakazujejo napredka v smislu približevanja ciljem Evrope 2020, t.j. 75 % stopnja zaposlenosti žensk in moških do leta 2020.

Program za obdobje 2014 – 2020 torej nastaja v drugačnih ekonomskih razmerah. Makroekonomske napovedi kažejo, da se bo upadanje gospodarske aktivnosti nadaljevalo še v prihodnjem letu, potem pa se pričakuje zgolj skromna gospodarska rast vse do konca obdobja. Zato se mora v obdobju do leta 2020 posebno pozornost nameniti spodbudam za gospodarski razvoj, ki bo z ustrezno umestitvijo raziskav in razvoja v celoten proces in ob upoštevanju načel okoljske in družbene odgovornosti prispeval kakovostna delovna mesta in prispeval k višji produktivnosti.

Partnerski sporazum natančno opredeljuje razvojne potrebe in potencialne za rast, na podlagi katerih temelji izbor tematskih ciljev operativnega programa in kot ključne prioritete opredeljuje:

- vlaganje v raziskave, razvoj in inovacije (RRI); konkurenčnost; zaposlovanje in usposabljanje (ESRR in ESS);
- infrastruktura za doseganje boljšega stanja okolja, trajnostno rabo energije in trajnostno mobilnost ter učinkovito upravljanje z viri (KS, ESRR).

Osredotočenost na ta področja je utemeljena tudi s potrebo po kratkoročnih ukrepih za povečanje dostopnosti do finančnih virov za podjetja, vlaganj v raziskave in spodbude za povečanje zaposlenosti in zaposljivost s hkratnim ustvarjanjem dolgoročnega stabilnega okolja, ki bo upoštevalo družbene izzive (demografska gibanja, pritiski na okolje, dostop do hrane, itd.), spodbudilo razvoj kakovostnih delovnih mest s spremenjeno strukturo gospodarstva. Vlaganja bodo prednostno usmerjena v podporo t.i. mehkim vsebinam in bodo zagotavljale ustrezno kombinacijo ukrepov, ki bo združevala investicije v človeške vire, aktivacijo, mobilnost, RRI ter v večjo energetsko in snovno učinkovitost. Pri izvajanju bomo na relevantnih področjih izhajali iz usmeritev Strategije pametne specializacije (SPS). Vlaganja bodo usmerjena v krepitev področij, ki imajo jasen tržni potencial. Regijske projekte bo mogoče financirati v okviru opredeljenih vsebinskih prednostnih osi Operativnega programa (OP) in na podlagi razdelitve na Vzhodno in Zahodno kohezijsko regijo.

Vlaganja bodo upoštevala specifično vlogo, ki jo ima ta program pri izkoriščanju priložnosti za ekonomski razvoj bo investicijah zasebnega in tretjega sektorja. Samo z investicijami v okviru tega programa ne bodo rešene vse strukturne pomanjkljivosti in izkoriščeni vsi potenciali, saj so za to

potrebna večja sredstva. Ne glede na to, pa lahko sredstva, ki so na voljo v okviru tega programa predstavljajo strateški finančni vzvod za dodatna vlaganja, ki bodo prispevala k želenim spremembam predvsem na področjih, kjer se soočamo z ovirami za rast in razvoj. Ta sredstva lahko pomagajo tudi pri zmanjševanju tveganj za investicijske priložnosti.

Rast produktivnosti podjetij je dejavnik spodbujanja njihove konkurenčnosti in predstavlja bistven element pri zmanjševanju zaostanka slovenskih podjetij za povprečjem EU. Vendar pa to lahko včasih prispeva k zmanjševanju števila delovnih mest. Zato bomo s sredstvi ESI podpirali rast in razvoj tistih podjetij, ki bodo lahko dokazala svojo resnično konkurenčnost in bodo dolgoročno prispevala k ustvarjanju novih delovnih mest.

Slovenija se prvič sooča z delitvijo na dve kohezijski regiji – vzhodno in zahodno. Kljub temu, da operativni program vključuje vse tri sklade obeh kohezijskih regij, je razdelitev sredstev po skladih (ESRR in ESS) med obema kohezijskima regijama vnaprej določena. Oblikovan je enoten pristop za izvajanje ukrepov v obeh regijah, predvsem zato, ker je Slovenija zaradi posledic ekonomske krize med najbolj prizadetimi državami članicami EU, zaradi česar se na posameznih razvojnih področjih razlike med vzhodno in zahodno kohezijsko regijo zmanjšujejo. Namen vlaganj je prispevati k skladnemu teritorialnemu razvoju in preprečiti nadaljevanje poslabševanja stanja kazalcev v zahodni kohezijski regiji in z izdatnejšo podporo pri izvajanju ukrepov pospešili približevanje vzhodne kohezijske regije povprečju razvitosti EU. Na ta način bomo izkoristili večjo absorpcijsko sposobnost sredstev Osrednjeslovenske regije v zahodni kohezijske regiji, pri čemer bo poseben izziv zagotoviti zadostna vlaganja tudi v preostalem delu te kohezijske regije. Z enotnim pristopom za vse prednostne osi na ključnih področjih bo povečana tudi absorpcijska sposobnost vzhodne kohezijske regije in zmanjšano breme upravljanja.

ANALIZA POTREB IN POTENCIALOV

Glede na analizo nacionalnega konteksta gospodarske situacije v državi, družbenih izzivov in izkušenj programskega obdobja 2007-2013, so bile identificirane potrebe in potenciali rasti, ki so nadalje razdelane v SWOT analizi in vplivajo na konkurenčno prednost Slovenije.

Potrebe in potenciali rasti so prikazani po posamezni prednostni osi operativnega programa.

Prednostna os 1: Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none"> • Trženje RRI (izdelkov in storitev) na domačem in tujih trgih • Razvoj visoko tehnoloških in okolju prijaznih izdelkov/storitev • Spodbujanje RRI v podjetjih • Ustvariti ugodno okolje (za usposabljanje in delovanje) raziskovalce (in ohranitev le teh v SLO) • Povezovanje med akademsko in raziskovalno sfero (podjetja, inštituti...) • Vzpostavitev ugodnega okolja in pogojev za povečanje zasebnih in tujih vlaganj v RRI V SLO • Izgradnja manjkajoče raziskovalne infrastrukture za povečanje raziskovalne odličnosti in izboljšanja baze znanja za nadaljnjo podporo njegovi komercializaciji 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobra kakovost raziskovalnega potenciala (izdelkov in storitev) in infrastrukture • Mednarodna vpetost in odmevnost raziskovalnega sistema • Visok delež BDP za RRI s strani gospodarskih služb • Komercializacije razvitih rešitev (RRI) ter vstopu novih tehnologij na trg

Prednostna os 2: Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none"> • Povezanost ukrepov za podporo ustanavljanju, rasti in razvoju podjetij (finančnih in nefinančnih) • Večja dodana vrednost izdelkov in storitev, boljše izkoriščanje znanja in na znanju temelječih končnih izdelkov in storitev. • Vzpostavitev ugodnega podpornega okolja za začetek, zagon in spremljanje delovanja novih podjetij • Povečanje snovne in energetske učinkovitost ter izboljšanje dostopa do ukrepov za zeleno rast. • Povečanje izvozne sposobnosti podjetij ter odprava ovir za vstop na nove trge • izboljšanje poslovnega okolje in zmanjševanje administrativnih ovir. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ugoden geostrateški položaj v srednji Evropi in znotraj EU. • Izkoriščanje tržnih priložnosti (tržnih niš, rast perspektivnih trgov(npr. okoljski trg)) in tehnološke specializacije npr. na področju KET zelenih tehnologij. • Rast storitvenega sektorja. • Izkoriščanje obstoječe infrastrukture (npr. poslovne cone) • Razviti grozdi v nekaterih dobaviteljskih in tehnoloških verigah (npr. avtomobilska industrija, industrija bele tehnike).

Prednostna os 3: Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none">• Izboljšanje energetske učinkovitosti (večji energetski prihranki) stavbnega fonda v javnem in zasebnem sektorju• Povečanje rabe OVE in URE• Zmanjšanje energetske revščine• Pogodbeno zagotavljanje prihrankov.• Razvoj sodobne proizvodnje tehnologij URE in OVE• Izboljšanje kakovosti zraka predvsem v urbanih središčih (spodbujanje rabe alternativnih goriv v prometu-JPP)• Razvoj elektro-energetskih pametnih omrežij	<ul style="list-style-type: none">• Velik potencial v obnovljivih virih energije (les, sonce, voda, veter, geotermalna energija).• Instrumenti za spodbujanje URE in OVE• Razvita industrijska proizvodnja, sposobna proizvodnje tehnologij URE in OVE (kot tudi zelenih energetskih tehnologij).• Razvoj sodobnih tehnologij za učinkovito spremljanje, izvajanje in upravljanje JPP

Prednostna os 4: Prilagajanje na podnebne spremembe

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none">• Vzpostavitev učinkovitega sistema za preprečevanje (opozarjanje, preventivni ukrepi na poplavno ogroženih območjih), nadzor in analiziranje pojava poplav• Izvajanje ukrepov na nacionalni ravni za prilagajanje podnebnim spremembam• Evidentiranje vseh poplavnih območij v informacijski sistem• Izboljšanje opreme za napovedovanje visokih voda in za spremljanje vodostajev• Izdelava ocene tveganj za naravne in druge nesreče	<ul style="list-style-type: none">• Investicije v protipoplavne ukrepe lahko prispevajo k oblikovanju novih razvojnih priložnosti• Pripravljeni dobri načrti za obvladovanje tveganj za pomoč in odpravo posledic v primeru večje naravne ali druge nesreče

Prednostna os 5: Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none">• Izboljšanje kakovosti oskrbe s pitno vodo in zmanjšanje izgub pitne vode v vodovodnih sistemih.• Izboljšanje hidromorfološkega stanja voda in stanja morskega okolja ter tal• Ohranjanje biodiverzitete in habitatov ter vzpostavitev učinkovitega sistema upravljanja območij Natura 2000• Zmanjšanje in učinkovito upravljanje z degradiranimi območji v mestih• Zmanjšanje emisij (zaradi industrije, prometa, rabe energije...), ozelenitev mest• Vzpostavitev infrastrukture za odvajanje in čiščenje odpadnih voda v aglomeracijah večjih od 2.000 PE	<ul style="list-style-type: none">• Kakovostna in zadostna količina pitne vode (dostopnost pitne vode, kot javnega dobra)• Strateški pristop pri rabi (varčevanju) energije, vode ter spodbujanje nizkoogljičnega gospodarstva, trajnostne mobilnosti, itd.• Ohranjena narava in biotska pestrost lahko dolgoročno zagotavlja prihodek v turizmu, kmetijstvu ter javne dobrine.• Razvoj znanja in tehnologij na področju učinkovite rabe virov• izkoriščanje degradiranih območij

Prednostna os 6: Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none">• Izgradnja manjkajočih delov TEN-t omrežja• Izgradnja in modernizacija manjkajoče/dotrajane železniške infrastrukture• Zagotavljanje in izboljšanje interoperabilnosti (tudi preko rabe modernih tehnologij na železniškem sistemu), povečanje stopnja elektrifikacije železniškega omrežja• Vzpostavitev povezave koprškega pristanišča z obstoječim železniških omrežjem (še manjkajoči del)• Izboljšanje kakovosti državnih in regionalnih cest in s tem tudi boljša prometa povezanost	<ul style="list-style-type: none">• Izgradnja avtocestnega križa• Izkoriščanje dobre geostrateška pozicija uveljavljena vloga v tovornem železniškem prometu.• Možnost širitve koprškega pristanišča• Aktivno sodelovanje in povezovanje s sosednjimi (in drugimi) pristanišči

Prednostna os 7: Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none">• Zmanjševanje števila brezposelnih, predvsem mladih, starejših, manj izobraženih in dolgotrajno brezposelnih• Zagotavljanje/ustvarjanje (novih) delovnih mest za starejše in mlade• Posledica krize-porast števila brezposelnih, socialno izključenih-ustvarjanje pogojev za nova delovna mesta• Čimprejšnje vključevanje brezposelnih/socialno izključenih na trg delovne sile (delovno aktivni)• Uvajanje inovativnih instrumentov/ukrepov APZ	<ul style="list-style-type: none">• Izobraževanje starejših in prilagajanje delovnih mest• Ustvarjanje ugodnih pogojev za nova delovna mesta• Pridobivanje delovnih izkušenj-pripravištvo, vajeništvo, prenos znanja od starejših na mlajše• Izkoriščanje inovativnosti brezposelnih mladih

Prednostna os 8: Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine, aktivno staranje in zdravje

Potrebe	Potenciali za rast
<ul style="list-style-type: none">• Zmanjšanje socialne izključenosti• Vključevanje ranljivih skupin v družbo• Zagotavljanje dostopa do socialnih in zdravstvenih storitev• Spodbujanje socialnega podjetništva• Medgeneracijsko sodelovanje in pomoč• Zmanjševanje neenakosti v zdravju ter	<ul style="list-style-type: none">• Razvoj socialnega podjetništva• Razvoj programov aktivacije za neaktivne• Razvoj programov opolnomočenja za ranljive skupine• Dezinstytucionalizacija in razvoj skupnostnih oblik socialnih in zdravstvenih storitev na področju dolgotrajne oskrbe

zmanjševanje dejavnikov zdravstvenega tveganja	vključno z dejavnostjo medgeneracijskih centrov <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacija zdravstvenih in socialnih storitev • Promocija zdravega življenjskega sloga za vse generacije ter preventivne zdravstvene akcije
--	---

Prednostna os 9: Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost

<u>Potrebe</u>	<u>Potenciali za rast</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Dvig usposobljenosti starejših in nižje izobraženih za vključevanje na trg dela ter ohranitev njihovih delovnih mest • Povezovanje izobraževanja in trga dela (sistem izobraževanja mora odgovoriti na potrebe trga dela) • Povečanje privlačnosti poklicnega izobraževanja in več praktičnega usposabljanja • Izboljšanje splošne pismenosti, rabe jezika (slovenskega in tujega) • Izboljšanje računalniškega znanja tudi preko spodbujanja opremljenosti in rabe IKT v šolah • Zmanjšanje števila osipnikov v visokošolskem izobraževanju • Povečanje mednarodne mobilnosti visokošolskih učiteljev in študentov 	<ul style="list-style-type: none"> • Odziven, prilagodljiv in kakovosten izobraževalni sistem • Ustvarjeni pogoji za zaposlovanje študentov po končanem študiju • Štipendiranje in uvajanje pripravništva- pridobivanje delovnih izkušenj • Prilagodljivost starejših in manj izobraženih na spremenjene razmere na trgu dela v smislu ohranjanja delovnih mest in povečane možnosti za zaposlitev

Prednostna os 10: Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev

<u>Potrebe</u>	<u>Potenciali za rast</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Izboljšanje zakonodajnega okvira • Povečanje zaupanja v pravno državo • Izboljšanje poslovnega okolja za podjetja • Zmanjšanje administrativnih bremen • Boljše delovanja in povečanje učinkovitosti pravosodnega sistema • Hitrejše reševanje sporov, izvršb (vključno z Uvajanje alternativnih metod reševanja sporov) • Izboljšanje delovanja in kvalitete javne uprave • Transparentnost in dostopnost 	<ul style="list-style-type: none"> • Izvedba strukturnih reform • Učinkovit pravosodni sistem • Kakovostne storitve javne uprave • Vzpostavljen učinkovit mehanizem zmanjševanja gospodarske kriminalitete in korupcije

Povzetek skladov, prednostnih osi in specifičnih ciljev

SKLAD	PRIORITETA	SPECIFIČNI CILJI
ESRR	RAZISKAVE, RAZVOJ IN INOVACIJE	Povečanje uspešnosti slovenskih raziskovalnih institucij pri privabljanju konkurenčnih in zasebnih virov financiranja Povečanje učinkovitosti podjetniških vlaganj v raziskave, razvoj in inovacije ter vzpostavljanje povezav med podjetji in institucijami znanja
	IZBOLJŠANJE KONKURENČNOSTI MSP	Povečanje finančnih virov za nastajanje novih podjetij ter rast in razvoj mikro, malih in srednje velikih podjetij (MSP) Povečanje izvoza v podprith MSP
KS	TRAJNOSTNA RABA, PROIZVODNJA ENERGIJE IN PAMETNA OMREŽJA	Povečanje učinkovitosti rabe energije v javnem sektorju in v gospodinjstvih Povečanje deleža obnovljivih virov energije v končni rabi energije Povečanja zanesljivosti oskrbe z električno energijo Boljša kakovost bivanja zaradi boljše kakovosti zraka v mestih
KS in ESRR	PRILAGAJANJE NA PODNEBNE SPREMEMBE BOLJŠE STANJE OKOLJA IN BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	Nižja poplavna ogroženost prebivalcev, kulturne dediščine, gospodarstva in okolja Višja kakovost in zanesljivost oskrbe s pitno vodo Zmanjšanje emisij v vode zaradi izgradnje infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda Doseganje dobrega kemijskega in ekološkega stanja voda in dobro okoljsko stanje morskega okolja Zmanjšanje količin odloženih komunalnih odpadkov Uspešno ohranjanje biotske raznovrstnosti in vastvo naravnih vrednot za zagotavljanje ekosistemskih storitev ter zmanjševanje negativnih posledic njihove izgube in pozitiven vpliv na ohranjanje kulturne dediščine Izboljšanje kakovosti in privlačnosti življenja in dela v mestih
KS in ESRR	IZGRADNJA INFRASTRUKTURE IN SPODBUJANJE TRAJNOSTNE MOBILNOSTI	Povečanje konkurenčnosti železniške infrastrukture Boljše prometne povezave za lažjo dostopnost in skladnejši regionalni razvoj Odpravljena ozka grla v omrežju TEN-T in zagotovljeni standardi TEN-T na celotnem omrežju
ESS	SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA IN TRANSNACIONALNA MOBILNOST DELOVNE SILE	Povečanje zaposlenosti in zaposljivosti ciljnih skupin na trgu dela Povečanje zaposlovanja in zaposljivosti mladih Izvedba ukrepov Pobude za zaposlovanje mladih Zagotavljanje kakovostne organizacije dela in delovnega okolja ter storitev za prilagajanje delavcev na spremembe na trgu dela
	SOCIALNA VKLJUČENOST IN ZMANJŠEVANJE TVEGANJA REVŠČINE, AKTIVNO STARANJE IN ZDRAVJE	Povečanje aktivnosti, zaposljivosti in socialne vključenosti prejemnikov socialnih transferov in oseb iz ranljivih skupin Izboljšanje dostopa do cenovno sprejemljivih, trajnostnih in visokokakovostnih socialnih in zdravstvenih storitev ter podpora za prehod od institucionalnih na skupnostne oblike nege in oskrbe Zmanjšanje neenakosti na področju zdravja, preprečevanje bolezni in spodbujanje e-zdravja Vzpostavitev infrastrukture, ki bo podprla zagotovitev za dostopa do cenovno sprejemljivih, trajnostnih in kakovostnih socialnih in zdravstvenih storitev in bo prispevala k zmanjšanju socialne izključenosti, neenakosti v zdravju in prehodu iz institucionalnih na skupnostne storitve ter bo posledično prispevala tudi k nacionalnem, regionalnem in loklanem razvoju Povečati obseg dejavnosti in zaposlitve v sektorju socialnega podjetništva
ESS in ESRR	ZNANJE, SPRETNOSTI IN VSEŽIVLJENJSKO UČENJE ZA BOLJŠO ZAPOSILJIVOST	Večja vključenost v vseživljenjsko učenje za dvig kompetenc in izboljšano situacijo na trgu dela Izboljšana povezanost sistemov izobraževanja in usposabljanja s trgom dela Odprt in odziven in kakovosten sistem visokega šolstva za večjo zaposljivost Povečanje kakovosti in učinkovitosti slovenskega izobraževanja in usposabljanja s pomočjo večje uporabe sodobne IKT pri pouku
ESS in ESRR	PRAVNA DRŽAVA, IZBOLJŠANJE INSTITUCIONALNIH ZMOGLJIVOSTI, UČINKOVITA JAVNA UPRAVA, PODPORA RAZVOJ NVO TER KREPITEV ZMOGLJIVOSTI SOCIALNIH PARTNERJEV	Krepitev vladavine prava in optimizacija strukture delovanja pravosodnega sistema Prenova javne uprave s ciljem kakovostnejših storitev in večje dostopnosti za uporabnike storitev Krepitev zmogljivosti NVO Krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev

1.1.2. Ključne usmeritve in cilji

Z vlaganjem sredstev Evropskih strukturnih in investicijskih skladov bo Slovenija prispevala k izpolnjevanju naslednjih ciljev:

- Dvig konkurenčnosti, produktivnosti in inovacijskega potenciala slovenskega gospodarstva, temelječega na raziskavah in inovacijah;
- Zvišanje zaposlenosti ženskih in moških predvsem v ključnih ciljnih skupinah (mladi, starejši, dolgotrajno brezposelni, nižje izobraženi);
- Doseganje nacionalnih ciljev na področju podnebno energetskega paketa;
- Zmanjšanje števila oseb, ki se soočajo z visokim tveganjem revščine in socialne izključenosti.

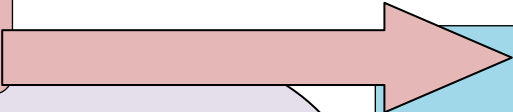
Sredstva Evropske kohezijske politike v naslednjem sedemletnem obdobju bodo namenjena:

- spodbujanju rasti in razvoju malih in srednje velikih podjetij in razvojnemu prestrukturiranju gospodarstva/industrije v smeri tehnološkega in netehnološkega razvoja, ki ga določa povpraševanje na trgu in ki ustvarja izdelke, storitve in tehnologije z visoko dodano vrednostjo in ki izkorišča razvojne potencialne IKT;
- razvoju in izkoriščanju tržnega potenciala raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti vseh akterjev;
- izkoriščanju naravnih potencialov države (les, naravna in raznolika pokrajina, voda, obnovljivi viri energije) ter njene družbene potencialne (v skladu s strategijo pametne specializacije) in doseganju okoljsko odgovoren razvoj;
- izkoriščanju in izboljšanju obstoječe infrastrukture, da izboljšamo dostop do trga dela, potrošnikov in dobavnih verig za podjetja;
- izkoriščanju človeškega kapitala in znanja in izboljšanju usklajenosti med ponudbo in povpraševanjem po znanjih in kompetencah na trgu dela in odpravljanju ovir pri dostopu in napredovanju na trgu dela;
- zmanjšanju deleža prebivalcev Slovenije, ki se soočajo s tveganjem revščine;
- povečanju vključenost starejših na trg dela in razvijanju (nove) storitev dolgotrajne oskrbe;
- okrepitvi zdravju ter spodbujanju zdravega in aktivnega življenjskega sloga v celotnem življenjskem obdobju s poudarkom na ozaveščanju in preventivi, vključno z zmanjševanjem neenakosti v zdravju;
- povečanju učinkovitosti pravne države in delovanju javne uprave ter povečanju vloge nevladnih organizacij pri spodbujanju družbene kohezivnosti in izvajanju javnih storitev;
- izboljšanju kakovosti življenja v urbanih območjih in njihovo privlačnost za prebivalstvo, delovno silo in gospodarstvo;
- spodbujanju teritorialnega razvojnega dialoga in tako prispevati k skladnemu regionalnemu razvoju, ki izkorišča specifične potencialne in izzive regij.

Za boljše doseganje učinkov, bodo v fazi izvajanja programa zagotovljeni pogoji za učinkovito pripravo celovitih projektov in programov, ki bodo usklajeni tako med sektorji na nacionalni ravni, kot tudi med nacionalno in regionalno ravni. Sredstva Evropskih strukturnih in investicijskih skladov bodo v največji možni meri predstavljala vzvod za zasebna vlaganja, zato bodo za relevantne ukrepe oblikovani in uporabljeni inovativni finančni instrumenti, zagotovljeno pa bo tudi bolj učinkovito in vključujoče sodelovanje med različnimi deležniki in boljše upravljanje programa samega.

Na spodnji shemi je grafičen prikaz med ukrepi in doseganjem ciljev.

Sredstva državnega proračuna 2014 - 2020

Sredstva strukturnih skladov EU 2014 - 2020

Izzivi in priložnosti

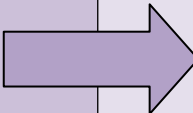
- Povečati stopnjo gospodarske dejavnosti, izboljšati konkurenčnost gospodarstva in poslovno okolje
- naravni in človeški potenciali, raziskovalna, tehnološka, inovacijska znanja
- raziskovalna in znanstvena odličnost na številnih področjih ter obstoječa infrastruktura
- povečanje zaposlenosti, zmanjšanje brezposelnosti v ključnih ciljnih skupinah
- dvig usposobljenosti in znanj,
- staranje prebivalstva
- šibak nevladni sektor in nizek delež socialnega podjetništva
- emisije toplogrednih plinov iz prometa in posledice podnebnih sprememb, drugi pritiski na okolje, nizka snovna produktivnost gospodarstva

Namen

- oblikovati okolje za rast in razvoj MSP ter ustvarjanje vrednostnih verig, dodane vrednosti
- prehod v nizkoogljično družbo, gospodarno z viri (z visoko dodano vrednostjo)
- izkoristiti potencial raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti vseh akterjev
- zagotavljanje ekosistemskih soritev
- izboljšati usklajenost med ponudbo in povpraševanjem po znanjih in kompetencah na trgu dela, odprava ovir za vstop (predvsem mladih) in napredovanje na trgu dela
- zmanjšati delež prebivalcev, ki se sooča s tveganjem revščine
- povečati vključenost starejših na trg dela, storitve dolgotrajne oskrbe
- zmanjševanje neenakosti v zdravju
- povečati učinkovitost delovanja javne uprave

Prioriteta za financiranje iz Strukturnih skladov

- raziskave, inovacije in tehnološki razvoj za večjo konkurenčnost gospodarstva in prehod v nizkoogljično družbo, gospodarno z viri
- spodbujanje podjetništva in izboljšanje konkurenčnosti MSP
- spodbujanje zaposlovanja in večje zaposljivosti
- boljše znanje, kompetence, spretnosti in mobilnost na trgu dela
- učinkovita raba energije in obnovljivi viri energije
- boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti
- socialna vključenost in manjše tveganje revščine, aktivno staranje in zdravje
- infrastruktura za trajnostno mobilnost

Cilji

- Dvig konkurenčnosti in inovacijskega potenciala slovenskega gospodarstva;
- Zvišanje stopnje zaposlenosti moških in žensk predvsem v ključnih ciljnih skupinah (mladi, starejši, dolgotrajno brezposelni);
- Doseganje nacionalnih ciljev na področju podnebno energetskega paketa in povečanje snovne produktivnosti;
- Zmanjšanje števila oseb, ki se soočajo z visokim tveganjem revščine in socialne izključenosti.

Tabela 1. Predstavitev povezav med ukrepi skladov ESRR in KS ter ESS

ESRR/KS	RRI	MSP	Nizkoogljična družba	Prilagajanje na podnebne	Varstvo okolja	Trajnostna mobilnost
Zaposlovanje	Ukrepi za povečevanje raziskovalne usposobljenosti in inovativnosti se bodo povezovali s komplementarnimi ESS ukrepi in na ta način prispevali k razvoju nove usposobljene delovne sile, ki bo opremljena s posebnimi (višjimi) kompetencami in znanji.	Investicije v ukrepe za razvoj in rast podjetij in podjetništva se bodo dopolnjevale in se usklajevale z ESS ukrepi, ki bodo namenjeni dvigu kompetenc in usposobljenosti ciljnih skupin za vključevanje v podjetniško dejavnost.	Sredstva KS in ESRR za prehod v nizkoogljično družbo, ki gospodarno uporabljata vire, bomo kombinirali z ESS ukrepi na področju zaposlovanja in na ta način pomagali pri ustvarjanju novih (zelenih) delovnih mest ter razvoju novih/višjih kompetenc na teh področjih.	Sredstva KS in ESRR za prilagajanje na podnebne spremembe bodo v določeni meri lahko prispevala k ustvarjanju novih delovnih mest. Ukrepe bo treba smiselno povezovati z ESS ukrepi, ki bodo namenjeni predvsem dvigovanju določenih kompetenc in znanj.	Vlaganja v izgradnjo okoljske infrastrukture lahko z razvojem novih poslovnih priložnosti na tem področju dviguje tudi potencial za razvoj zelenih delovnih mest. Za primerne vrste usposabljanj bomo izvajali ukrepe s pomočjo sredstev ESS. Vlaganja sredstev ESRR za trajnostni razvoj mest morajo upoštevati in izkoriščati priložnosti na lokalnem trgu dela in se povezovati z ukrepi, ki jih podpiramo s sredstvi ESS.	Ukrepi ESS bodo prispevali k izboljšani zaposljivosti prebivalcev, ki bodo lažje vstopali na trg dela, ki ga bodo omogočila boljše prometne povezave, ki jih bomo podprli s sredstvi ESRR/KS.
Sociala		Podpora ukrepom za rast in razvoj MSP bodo povezana/koordinirana z ESS ukrepi s katerimi bomo povečevali ponudbo usposobljenih posameznikov in s katerimi bomo dosegali boljše povezovanje med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela. ESS ukrepe za spodbujanje aktivacije neaktivnih in ostalih ranljivih skupin, zmanjšanju tveganja revščine in njihovo vključevanje na trg dela bodo dopolnjevali ukrepi ESRR za podporo socialnega podjetništva..	Ukrepi KS in ESRR bodo namenjeni zmanjševanju problema energetske revščine. S sredstvi teh skladov bodo razviti tudi novi izdelki in storitve pri čemer bodo nastale tudi priložnosti za povezavo z ukrepi ESS. Ukrepi za trajnostno mobilnost lahko prispevajo k zniževanju stopnje mobilnostne revščine.			Ukrepi ESS bodo prispevali k izboljšani zaposljivosti prebivalcev, ki bodo lažje vstopali na trg dela, ki ga bodo omogočila boljše prometne povezave, ki jih bomo podprli s sredstvi ESRR/KS.
Izobraževanje	Projekti za povečevanje raziskovalnih kapacitet bodo imeli jasne povezave s podporo za pridobivanje višje razvitih kompetenc, poleg tega pa bo	Dvig splošnih kompetenc izboljševanje vrzeli na področju specifičnih kompetenc in znanj zaposlenih ali iskalcev zaposlitve bodo izboljšale zmožnosti podjetij da povečajo	Vlaganja v ESS ukrepe na področju izobraževanja so bistvenega pomena pri dopolnjevanju vlaganjem ESRR/KS sredstev na vsebinah, povezanih s prehodom v		Ukrepi ESS na področju izobraževanja in usposabljanja bodo prispevali k dvigu kompetenc in znanj in tako podpirali razvoj kadrov na novem trgu delovne sile, ki ga	Ukrepe ESS na področju usposabljanja in izobraževanja je treba povezovati z ukrepi za boljšo mobilnost z namenom lažjega dostopa

	zagotovljeno tudi oblikovanje skupnih projektov financiranja ESS ukrepov, ki bodo podpirali razvoj zahtevanih posebnih znanj in višje razvitih kompetenc. Podpora za izboljševanje inovativnosti MSP in povečevanju njihove konkurenčnosti bo povezana s podporo ESS ukrepom za dvig usposobljenosti za vodenje in upravljanje podjetij.	svojo produktivnost in konkurenčnost. Pomemben vidik pri tem ima tudi dvig usposobljenosti za vodenje in upravljanje podjetij.	nizkoogljično družbo in z ustvarjenjem zelenih delovnih mest in spodbujanju RRI in podjetništva.		predstavlja zeleno gospodarstvo.	do trga dela in spodbujanja naložb v razvoj centrov z visoko usposobljenimi kadri.
Javna uprava in pravosodje		Sredstva ESS bodo namenjena ukrepom za krajšanje pričakovanega zvišanje deleža rešenih sodnih zadev na področju gospodarskega kriminala in tako prispevali k izboljšanju pogojev na področju podjetništva. K temu bodo prispevali tudi ukrepi za boljšo zakonodajo, deregulacijo in optimizacijo upravnih postopkov.	Z vlaganji predvsem v učinkovito rabo energije se bodo znižali stroški poslovanja javnega sektorja.			Z investicijami v prometno infrastrukturo bomo prispevali k boljši dostopnosti do storitev javnega sektorja. Z izboljševanjem interoperabilnosti se bo na drugi stani izboljšala učinkovitost e-storitev v javni upravi in tako se bo zmanjšala potreba po mobilnosti.

1.1.3. Horizontalna načela za izbor projektov/programov

Pri izboru projektov bodo upoštevani dve skupini načel za izbor projektov/programov. Horizontalna načela, ki bodo veljala za izbor operacij v vseh prednostnih oseh in pa specifična načela, ki so predstavljena v okviru vsake prednostne osi v relevantnem razdelku.

Projekti/programi bodo morali:

- Upoštevati mehanizme za osredotočanje na ustvarjanje novih delovnih mest in rasti v vseh sektorjih (tudi v nevladnem sektorju).
- Izkazovati realno izvedljivost v obdobju, za katerega velja podpora in jasno dodano vrednost v smislu projektne pristopa, zasnove in izvajanja.
- Prispevati k doseganju ciljev/rezultatov na ravni prednostne osi in neposrednih učinkov ter mora izkazovati ustreznost upravičencev in ciljnih skupin.
- Upoštevati načela nediskriminatornosti, enakih možnosti, vključno z dostopnostjo za invalide, ne sme negativno vplivati na stanje okolja/narave.
- Prispevati k uravnoteženemu regionalnemu razvoju (NUTS 3).
- Biti celoviti in pripravljeni tako, da bo z njihovim izvajanjem mogoče doseči čimveč sinergijskih učinkov.
- Podpirati usmeritve pametne specializacije.
- Upoštevati potrebe po razvoju človeških virov, znanjih in kompetencah.

Kjer je to relevantno bodo morali projekti/programi upoštevati tudi:

- Zahtevo po jasni in izvedljivi izhodni strategiji, ki vključuje tudi upoštevane drugih virov financiranja, kot možnih alternativ oziroma priložnosti za sofinanciranje.
- Ustreznost predvidene umestitve v prostor glede na lokacijo in program/namen.
- Prispevek reševanju družbenih izzivov (snovna in energetska učinkovitost, mobilnost, zdravje, staranje prebivalstva, prehrana in samooskrba, vključujoča družba).
- Določbe zelenega javnega naročanja (po veljavni slo. uredbi) in pristop inovativnega javnega naročanja.
- Ekonomski kriteriji (dodana vrednost, dodana vrednost na zaposlenega, izvoz, število zaposlenih).
- Družbena odgovornost (nosilcev ali rezultatov – inovacij).
- Okoljska trajnost (snovna produktivnost in prispevek k zmanjšanju ogljičnega odtisa Slovenije).

Pri izboru projektov/programov se bodo nacionalni kot tudi regijski projekti potrjevali s programskim pristopom, neposrednimi potrditvami in/ali javnimi razpisi.

Tabela 2: Sintezni pregled utemeljitev za izbor tematskih ciljev in prednostnih naložb

Izbran tematski cilj	Izbrana prednostna naložba	Utemeljitev izbora
(1): Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij	Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti v raziskavah in inovacijah ter promocija kompetenčnih centrov, zlasti tistih v evropskem interesu.	V Sloveniji smo v preteklem obdobju zgradili močne centre znanja in dosegli visoko znanstveno odličnost med raziskovalci. Centri znanja pa niso vedno optimalno povezani z gospodarstvom, kar se odraža v nizki produktivnosti in konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Če želi Slovenija zagotoviti pogoje za doseganje globalne konkurenčnosti (odličnosti) na celotni verigi znanja, je nadaljne vlaganje v raziskovalno infrastrukturo (opremo) zagotoviti tako z zagotavljanjem lastnih kapacitet, predvsem pa povezovanje centrov znanja in produkcijsko-raziskovalnih in informativnih izobraževalnih centrov z gospodarstvom in tudi mednarodnim grozdom raziskovalne infrastrukture. Za večjo učinkovitost raziskovalne dejavnosti in njenega vpliva na gospodarski in družbeni razvoj jo bomo nadgrajevali že obstoječe in razvijali nove kapacitete pri čemer bomo veliko pozornost namenili osredotočanju na ključna prioriteta področja (pametna specializacija in globalni družbeni izzivi).
	Spodbujanje naložb podjetij v inovacije in raziskave ter vzpostavljanjem povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj in visokošolskim izobraževanjem, zlasti na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologije, socialnih inovacij in aplikacij javnih storitev, povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij v MSP prek pametne specializacije, podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotskih linij, podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotskih linij, ukrepov za zgodnje validiranje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in začetne proizvodnje na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij ter razširjanje tehnologij za splošno uporabo;	Večina slovenskih podjetij iz tradicionalnih industrijskih sektorjev se nahaja v spodnji sredini verige dodane vrednosti tujih podjetij (proizvodnja). S krepitvijo inovacijske spodobnosti podjetij tako s tehnološkimi kot netehnološkimi inovacijami, ki so pomemben element pri doseganju višje dodane vrednosti, je mogoče dvigniti uvrstitev podjetij v dobaviteljske verige na mesta, ki prinašajo višjo dodano vrednosti. Pomembni elementi za doseganju višje dodane vrednosti so tudi oblikovanje, eko inovacije in razvoj celovitih rešitev. V Sloveniji imamo še vedno podpovprečen delež raziskovalcev v gospodarstvu, kar omejuje prenos znanja (in predvsem tehnološke inovacije). Z vlaganji na prioriteta področja pametne specializacije in družbenih izzivov bomo posredno izboljševali tudi snovna in energetska učinkovitost, ki pomembno vplivata na produktivnost.
(3) Izboljšanje konkurenčnosti MSP	Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji	Med ključnimi ovirami za rast in razvoj podjetij je dostop do finančnih virov, zato bo ključen element za spodbujanje rasti in razvoja MSP prav oblikovanje ustreznih finančnih instrumentov za ta namen. V Sloveniji je rast BDP preveč odvisna od nizko tehnološke industrije in tradicionalnih storitev, ki omejujejo konkurenčnost gospodarstva. Zato želimo povečati delež inovativnih podjetij in dvigniti tehnološko zahtevnost izdelkov in storitev ter izboljšati snovno in energetska učinkovitost gospodarstva, ki sta pomembna dejavnika za izboljšanje konkurenčnosti gospodarstva. V Sloveniji je slaba tudi podjetniška aktivnost, zaskrbljujoči so tudi podatki o izobrazbi podjetnikov, zato je treba izboljšati podjetniško okolje in dvigniti izobrazbeno strukturo v podjetjih ter izboljšati veščine in kompetence za upravljanje in vodenje podjetij. Na podlagi usmeritev Strategije pametne specializacije bo podprt razvoj novih za globalni trg zanimivih

		<p>proizvodov in storitev. Pri tem je treba nameniti pozornost tudi pomenu na znanju temelječih storitev in ne-tehnoloških inovacij za dvig dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti. K vsem navedenim usmeritvam bo prispevala uveljavitev načela družbene odgovornosti podjetij in institucij.</p>
	Razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP, zlasti za internacionalizacijo;	<p>Tržni delež slovenskega izvoza kaže, da pomemben del geografskih trgov, na katere je osredotočen naš izvoz, ne spada med hitro rastoče trge. Nizek je tudi tržni delež izvoza storitev na trgih EU in se je med krizo še zmanjšal. Prav tako podatki kažejo, da večino prihodkov na tujih trgih ustvarijo velika podjetja, čeprav mikro in mala podjetja, predstavljajo večji kot 90 % slovenskega izvoza.</p>
(4) Podpora prehodu na nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih	Spodbujanje energetske učinkovitosti, pametnega upravljanja z energijo in uporabo obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi, vključno z javnimi stavbami in stanovanjskem sektorju	<p>Ključni vzvod za doseganje ciljev v okviru podnebno energetskega paketa je povečanje učinkovite rabe energije. Zaradi structure stavbnega fonda je eden od pomembnejših ukrepov za doseganje ciljev izboljšanja energijske učinkovitosti je energetska učinkovita obnova in trajnostna nadomestna gradnja stavb v javnem in zasebnem sektorju, k čemur nas zavezuje tudi sprejeta zakonodaja EU. To področje predstavlja tudi pomemben vzvod za zagon gospodarske rasti in ustvarjanje novih delovnih mest ter za vstop zasebnega kapitala v projekte energetske sanacije s pomočjo razvoja sistema pogodbenega zagotavljanja prihrankov in finančnih instrumentov.</p>
	Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih virov	<p>Slovenija lahko s pospešenimi vlaganji predvsem na področja, kjer ima velik potencial OVE (voda, les, geotermalna energija in sonce) doseže nacionalni cilj, ki ga ima v okviru podnebno energetskega paketa in sicer na 25 % OVE v končni rabi energije. Od cilja, ki ga mora doseči je bila Slovenija v letu 2011 oddaljena za dobrih 6 o.t., kar pomeni, da bi se moral v naslednjih 9 letih za doseg cilja delež OVE vsako leto povečati za slabe 0,7 o.t..</p>
	Razvoj in uporaba pametnih distribucijskih sistemov, ki delujejo pri nizkih in srednjih napetostih	<p>Pametna omrežja lahko bistveno prispevajo k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov in učinkoviti rabi energije, poleg tega pa je globalno na tem področju velik tržni potencial na področju razvoja novih izdelkov in storitev za odjemalce. Trenutno je v Sloveniji 25 % porabnikov električne energije, ki so opremljeni s pametnimi merilnimi sistemi, ki zagotavljajo daljinski prenos podatkov, zato so nujno potrebna vlaganja v širitev mreže. V Sloveniji na tem področju delujejo številna razvojno naravnana podjetja in inštitucije, ki so vpete tudi v mednarodni prostor.</p>
	Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za mestna območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi	<p>Pomembno področje za prehod v nizkoogljično družbo je tudi izboljšanje stanja na področju trajnostne mobilnosti in uporabe javnega potniškega prometa, ki je v Sloveniji izredno slabo. Povpraševanje po mestnem potniškem prometu se je močno zmanjšalo predvsem kot posledica povečanega lastništva osebnih avtomobilov in spremenjenih potovalnih navad, kar se odraža v številnih problemih (okolje, gneča, zdravje, itd.). V Sloveniji je sedem območij v katerih se soočamo s slabo kakovostjo zraka, h kateri prispeva tudi netrajnostna mobilnost. Ključni izziv bo zaustaviti trend prehajanja na osebni promet in oblikovati privlačne celostne rešitve, kjer se bodo prepletala vlaganja v infrastrukturo za delovanje integriranega javnega potniškega prometa, v ukrepe upravljanja mobilnosti in razvoj rešitev za t.i. pametno mobilnost.</p>

(5) Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanja in obvladovanja tveganj	Podpora naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam, vključno s pristopi, ki temeljijo na ekosistemu	Zaradi posledic podnebnih sprememb se v zadnjih letih soočamo s pogostejšim in izrazitejšim pojavom hidroloških ekstremov na celotnem območju Slovenije, zaradi česar je velika tudi škoda. V Sloveniji so že določena najbolj ogrožena območja pomembnega vpliva poplav in na katerih bomo vlagali v ukrepe za preprečevanje poplav in tako bistveno prispevali k zmanjšanju posledic tovrstnih nesreč. Za ta namen moramo v državi opredeliti tudi ključne različne površine visokih voda, vzpostaviti ustrezno infrastrukturo za hidrološki monitoring na teh območjih in razviti ustrezne modele za napovedovanje visokih voda. Poleg tega so ključnega pomena tudi ustrezne evidence in pa delujoč sistem informiranja, ozaveščanja, obveščanja subjektov na območjih pomembnega vpliva poplav.
(6) Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite rabe virov	Vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve	Ne glede na sorazmerno velika vlaganja v odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda je opremljenost s to infrastrukturo v Sloveniji sorazmerno slaba. Poseben izziv predstavlja opremljenost aglomeracij nad 2000 PE, kjer bomo s sredstvi trenutne perspektive dosegli le 50 % opremljenosti. Opremljenost z vodovodnim omrežjem se izboljšuje. Še vedno se soočamo z visokimi izgubami v vodovodnem omrežju, glede kakovosti pitne vode so predvsem problematični mali sistemi, saj večinoma nimajo ustreznega strokovnega upravljanja in imajo pomanjkljiv nadzor. Večino teh sistemov, ki glede na predpise ne zagotavljajo varne pitne vode, bi bilo potrebno ukiniti ali ustrezno urediti. Hidromorfološke obremenitve so eden od ključnih razlogov, da ne bomo dosegli dobrega stanja voda.
	Vlaganje v sektor odpadkov za izpolnitev zahtev pravega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve	V obdobju 2007-2013 so bile začete in bodo predvidoma končane investicije v regionalne centre za ravnanje z odpadki. Zato je fokus ukrepov v tem obdobju na dokončanju poskusne gradnje objektov za obdelavo mešanih komunalnih odpadkov in ukrepom za preprečevanje nastajanja odpadkov.
	Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturam	Kljub različnim varstvenim režimom se je v Sloveniji ohranitveno stanje številnih habitatov in vrst poslabšalo v razmeroma kratkem času predvsem kot posledica vse večjih pritiskov na biotsko raznovrstnost, predvsem zaradi širjenja poselitvenih območij, gradnje industrijskih območij in prometnic ter intenzifikacije zanimivejših kmetijskih površin. Tak trend lahko negativno vpliva na dolgoročno zagotavljanje naravnih virov (tudi prehranskih) in ekosistemskih storitev, poleg tega pa na ta način v Sloveniji lahko izgubimo eno od primerjalni prednosti, ki predstavlja izjemen potencial predvsem pri razvoju turizma in s turizmom povezanih dejavnosti, (kot npr. kulturne dediščine).
	Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, oživitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč (vključno z območji, na katerih poteka preobrazba), zmanjšanje onesnaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa	Mesta imajo v gospodarstvu ključno vlogo kot središča povezav, inovacij, ustvarjalnosti in storitev in so zato ključnega pomena za uspešno izvajanje strategije EU 2020. Na račun suburbanizacije izgubljam dragocena kmetijska zemljišča, hkrati pa so v urbanih območjih tudi velike degradirane površine in soseke, ki predstavljajo neizkoriščeni potencial. V Sloveniji je trenutno evidentiranih več kot 900 ha degradiranih območij večjih od 1 ha, čeprav je tovrstnih območij še večje, saj evidenca (še) ni popolna.
(7) spodbujanje trajnostnega prevoza in odprava ozkih grl v	Razvoj in obnova celostnega, visokokakovostnega in interoperabilnega železniškega sistema ter spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa	Zaradi intenzivnega investiranja v avtocestno infrastrukturo so v preteklem obdobju zelo zaostajale investicije v železniško infrastrukturo, zato je konfiguracija železniških prog

ključnih omrežnih infrastrukturah		zastarela in za sodoben železniški promet ni več ustrezna. Velik problem predstavlja investicijsko vzdrževanje, kar se med drugim kaže tudi v, zmanjšani kapaciteti prog in nekonkurenčnosti omrežja v primerjavi s sosednjo Avstrijo, s katero konkuriramo na baltsko-jadranskem koridorju. Vlaganja so potrebna tudi v vozni park SŽ in v posodabljanje infrastrukture za daljinsko vodenje prometa in v povečanje tirnih kapacitet in v prilagoditev javne železniške infrastrukture sodobnim zahtevam potrošnikov.
	Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlišč z infrastrukturo TEN-T, vključno preko multimodalnih vozlišč	V Sloveniji določene regije nimajo ustreznega dostopa do AC omrežja, slabša je tudi dostopnost do trga dela, nižja je tudi privlačnost za gospodarski razvoj. Posledica neustrezne prometne infrastrukture so tudi neugodni demografski trendi in zaostajanje v razvoju regij.
	Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v vseevropsko prometno omrežje (TEN-T);	Kljub intenzivnim vlaganjem v avtocestno infrastrukturo, imamo v avtocestnem omrežju še nekaj ozkih grl. Za njihovo odpravo bomo morali dograditi manjkajoče odseke na TEN-T omrežju in tako omogočiti kakovostno povezavo posameznih področij in regij. Eno pomembnejših pristanišč vseevropskega transportnega omrežja TEN-T je tudi koprsko pristanišče zato je vlaganje v razvoj ustrezne pristaniške infrastrukture ključen gradnik pri vzpostavitvi vseevropskih multimodalnih omrežij, ki bodo zagotovila nemoteno delovanja notranjega trga EU in krepitev gospodarske in socialne kohezije.
(8) Spodbujanje zaposlovanja in mobilnosti delovne sile	Dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe, vključno z dolgotrajno brezposlenimi in osebami, ki so oddaljene od trga dela, tudi prek lokalnih zaposlitvenih pobud in spodbujanje mobilnosti delavcev	V Nacionalnem reformnem programu 2013 – 2014 ¹ je Vlada RS med ukrepi Slovenije za izpolnjevanje ciljev Strategije Evropa 2020 za področje trga dela izpostavila programe za hitrejšo aktivacijo brezposelnih, predvsem starejših, dolgotrajno brezposlenih ter nižje izobraženih. To je skladno tudi s Priporočili ² , da naj Slovenija izvaja nadaljnje ukrepe za povečanje zaposlenosti teh ciljnih skupin, tako da bo vire usmerjala na posebej prirojene programe aktivne politike zaposlovanja in povečevala njihovo učinkovitost. V povezavi s trgom dela je treba oblikovati sistem za uspešnejše usklajevanje potreb in ponudbe na trgu dela.
	Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja jamstva za mlade	Mladi so večinoma zaposleni na podlagi pogodb za določen čas, za njih pa je značilna tudi velika vključenost v terciarno izobraževanje po 24 letu starosti. Pri vstopu na trg dela jim primanjkujejo ustrezne delovne izkušnje in znanja. Po drugi strani pa so mladi ambiciozni in iniciativni. Zato bomo zlasti spodbujali ukrepe zaposlovanja mladih v povezavi z njihovim predhodnim usposabljanjem za učinkovit vstop na trg dela. Prav tako bomo z ukrepi aktivne politike zaposlovanja spodbujali samoiniciativnost mladih pri iskanju kakovostne zaposlitve ter zagotavljali kakovostne storitve institucij na trgu dela. Del sredstev bo zagotovljen iz Pobude za zaposlovanje mladih
	Prilagajanje delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe	V Sloveniji se nekateri delodajalci še vedno ne zavedajo pomena kakovosti položaja delavca in njegovega počutja za kakovost delovnega procesa v celoti. Stres na delovnem mestu postaja velik problem delovnih procesov ter vpliva na kakovost opravljenega dela. Prav tako je pomembno zagotavljanje usklajenega poklicnega, družinskega in zasebnega

¹ Nacionalni reformni program 2013 – 2014, maj 2013, dosegljivo na: http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/evropski_semester/nova_evropska_razvojna_strategija_do_2020/nacionalni_reformni_program/

² Priporočilo za Priporočilo Sveta v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2013 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za obdobje 2012–2016

		življenja kot tudi spodbujanje splošne družbene odgovornosti podjetij. V Sloveniji že obstajajo določene dobre prakse na tem področju, ki bi jih v prihodnje še spodbujali v dialogu s socialnimi partnerji. S tem bomo bistveno vplivali na produktivnejše oblike organiziranosti dela, vključno z boljšimi pogoji za zdravje in varstvo pri delu. Ključna skupina v okviru prilagajanja bodo starejši delavci.
(9) vključevanja ter boja proti revščini in nediskriminaciji	Aktivno vključevanje, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega sodelovanja ter izboljšanje zaposljivosti	Slovenija je še vedno pod evropskim povprečjem, ko gre za vprašanje tveganja revščine in socialne izključenosti po opredeljenih kriterijih, ne glede na to, pa je na tem področju zaskrbljujoč negativen trend. V tem kontekstu se je od začetka gospodarske krize v Sloveniji povečevalo tako število brezposelnih kot tudi število prejemnikov socialnih pomoči, zaskrbljujoče pa postaja tudi dejstvo, da se med prejemnikisocialnih pomoči povečuje delež njenih dolgotrajnih prejemnikov. Cilj zmanjševanja revščine in socialne izključenosti si je Slovenija zadala že v letu 2010 z NRP, predvsem z zavezo razvoja ukrepov aktivacije.
	Spodbujanje razpoložljivosti cenovno dostopnih, trajnostnih in visoko kakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega pomena	V Sloveniji kljub podaljševanju pričakovane življenjske dobe ne beležimo rasti pričakovanih zdravih let življenja, kar ima pomembne posledice za zdravstveni sistem in sistem dolgotrajne oskrbe. Pri tem kronične bolezni predstavljajo najpomembnejši delež bremena bolezni, ki prispevajo k zmanjševanju zdravih let življenja, zato so potrebna večja vlaganja v krepitev zdravja, preventive, zgodnje odkrivanje bolezni in integrirano oskrbo skozi celotno življenjsko obdobje. Potrebno je tudi okrepiti skupnostne oblike dolgotrajne oskrbe ter v tem okviru bolj povezati zdravstvene in socialne storitve ter povečati njihovo dostopnost. Priporočila Sveta v zvezi z NRP Slovenije za leto 2013 za dolgotrajno oskrbo priporočajo izboljšanje dostopa do storitev s preusmeritvijo oskrbe z institucionalne na skupnostne storitve
	Vlaganje v zdravstveno in socialno infrastrukturo, ki prispeva k razvoju na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, zmanjšanju neenakosti pri zdravstvenem statusu, spodbujanju socialne vključenosti z dostopom do družbenih, kulturnih in rekreacijskih storitev, ter prehodom iz institucionalnih storitev na skupnostne oblike storitev	Demografski trendi kažejo na izrazito naraščanje deleža starejše populacije v Sloveniji in postavljajo socialni in zdravstveni sistem pred izziv povečanih potreb po storitvah dolgotrajne oskrbe in po modernizaciji drugih socialnovarstvenih in zdravstvenih storitev. Priporočila Sveta v zvezi z NRP Slovenije za leto 2013 za dolgotrajno oskrbo priporočajo izboljšanje dostopa do storitev s preusmeritvijo oskrbe z institucionalne na skupnostne storitve, zato bodo investicije v zdravstveno in socialno infrastrukturo osredotočene predvsem na deinstitucionalizacijo.
	Spodbujanje socialnega podjetništva in poklicnega vključevanja v socialna podjetja ter socialnega in solidarnega gospodarstva, da bi vsem olajšali dostop do zaposlitve	Socialno podjetništvo poleg potencialno trajnostnega koncepta gospodarstva predstavlja tudi velik potencial za socialno vključevanje ter zaposlovanje ranljivih skupin prebivalstva, zato bo v finančni perspektivi 2014-2020 uresničena zaveza o krepitvi socialnega gospodarstva in socialnih podjetij.
(10): Vlaganje v izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje za spretnosti in vseživljenjsko učenje	Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanj, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno prek poklicnega usmerjanja in validiranja pridobljenih kompetenc	Za nadaljnji razvoj, povečanje konkurenčnosti je nujno potrebno vlaganje v razvoj človeških virov, v dvig kompetenc in usposobljenost ljudi, povečevanje kompetenc in večjo vključenost, predvsem starejših, pa tudi nižje izobraženih v vseživljenjsko izobraževanje, mladih v praktično usposabljanje in štipendije Prav tako pa spodbujati sodelovanja šol in univerz z okoljem.

	<p>izboljšanje odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela, lažji prehod iz izobraževanja v zaposlitev ter okrepljeni in kakovostnejši sistemi poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključno prek mehanizmov za napovedovanje potreb povprečnih, prilagoditvijo učnih načrtov ter oblikovanjem in razvojem sistemov za učenje na delovnem mestu, vključno z dualnimi učnimi sistemi in vajeniškimi programi</p>	<p>Za učinkovitejše prehode iz in v izobraževalni sistem ter sistem usposabljanja na trg dela je potreben kakovosten sistem izobraževanja, ki je povezan s potrebami na trgu dela, nudi in povečuje kompetence in znanja posameznikom. Slovenija se mora zato spopasti z izzivi med usposobljenostjo delavcev in potrebami trga dela z izboljševanjem privlačnosti ustreznega poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter z nadaljnjim razvojem sodelovanja z deležniki pri pripravi programov. V povezavi s trgom dela je treba oblikovati sistem za uspešnejše usklajevanje potreb in ponudbe na trgu dela.</p>
	<p>Izboljšanje kakovosti, učinkovitosti in dostopa do terciarnega in enakovrednega izobraževanja za doseg višjih stopenj udeležbe in uspešnega zaključka izobraževanja zlasti za prikrajšane skupine</p>	<p>Visoka vključenost mlade generacije v terciarno izobraževanje v Sloveniji kaže na visoko dostopnost sistema, a vse bolj pomembno postaja izboljšanje njegove kakovosti. Nizka je učinkovitost študija, merjena z osipom in trajanjem študija. Prav tako je šibko sodelovanje z gospodarskim okoljem, ki se odraža v nezadostni usklajenosti visokošolskih kvalifikacij s povpraševanjem na trgu dela. Med pomembnejšimi pomanjkljivostmi trenutnega sistema spada tudi sorazmerno nizka mobilnost visokošolskih kadrov in študentov med slovenskimi in tujimi visokošolskimi zavodi.</p>
	<p>Vlaganje v spretnosti, izobraževanje ter vseživljenjsko učenje z razvojem izobraževalne infrastrukture</p>	<p>Ustrezna izobraževalna infrastruktura predstavlja temelj za učinkovito pridobivanje znanja. Za izboljšanje odzivnosti in kakovosti sistema izobraževanja je zato treba nadaljevati z uporabo IKT pri učenju, ki spreminja način poučevanja, učne vsebine in nove didaktične modele poučevanja, za kar bodo poleg vlaganja v izobraževalno infrastrukturo potrebne tudi visoko razvite digitalne veščine, tako na strani vključenih posameznikov kot strokovnega kadra.</p>
<p>(11) Izboljšanje institucionalne zmogljivosti in učinkovita javna uprava</p>	<p>Naložbe v institucionalne zmogljivosti ter v učinkovitost javne uprave in javnih storitev na nacionalni, regionalni in lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja</p>	<p>V skladu s Priporočili Evropskega sveta mora Slovenija pospešiti reformo reguliranih storitev in pri tem znatno zmanjšati ovire za vstop v te poklice. V Slovenijo obstaja negativna percepcija glede zagotavljanja pravnega reda in zaupanja v pravo in institucije pravosodja, zato je nujno potrebno izvesti optimizacijo strukture delovanja pravosodnega sistema in ukrepe, ki prispevajo k skrajšanju sodnih zaostankov. Poleg tega mora izboljšati tudi poslovno okolje, vključno z zagotovitvijo neodvisnosti agencije za varstvo konkurence ter zagotovitvijo njenega zadostnega in neodvisnega financiranja. V tem kontekstu je izjemnega pomena tudi skrajšanje trajanja sodnih postopkov na prvi stopnji v civilnih in gospodarskih sodnih zadevah ter števila primerov, ki čakajo na obravnavo, zlasti v zadevah, ki se nanašajo na izvrševanje. Ustrezno moramo okrepiti tudi vlogo nevladnega sektorja.</p>
	<p>Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno prek sektorskih in teritorialnih dogovorov za spodbujanje reform na nacionalni, regionalni in lokalni ravni</p>	<p>V skladu z nacionalnim reformnim programom mora Slovenija prilagoditi zakonodajo za zaščito delovnih mest v zvezi s pogodbnimi za nedoločen čas, da bo zmanjšala razdrobljenost trga dela, to pa stori ob posvetovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalnimi praksami. Hkrati mora po posvetovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalno prakso zagotoviti, da bo rast plač, vključno s prilagoditvijo minimalne plače, podpirala konkurenčnost in ustvarjanje delovnih mest. Z namenom priprave boljših predpisov, zmanjševanjem demokratičnega deficita in krepitvijo vloge nevladnih organizacij bo pripravljen in uveljavljen sistemsko-pravni okvir za razvoj nevladnih organizacij, sprejeti bodo ukrepi za spodbujanje zaposlovanja in ohranjanja delovnih mest v nevladnih organizacijah, krepitve sodelovanja in prenosa znanj med</p>

	<p>gospodarstvom, javno upravo in nevladnimi organizacijami, ukrepi krepitve usposobljenosti nevladnih organizacij, zagotavljanja njihovega organizacijskega razvoja, še posebej na ključnih razvojnih področjih opredeljenih v strategiji Evropa 2020, v podporo razvoju socialnega podjetništva in izvajanja javnih storitev bodo izvedeni ukrepi za doseganje okrepljene vloge nevladnih organizacij na področju nujenja socialnih storitev in za razvoj socialnega podjetništva.</p>
--	--

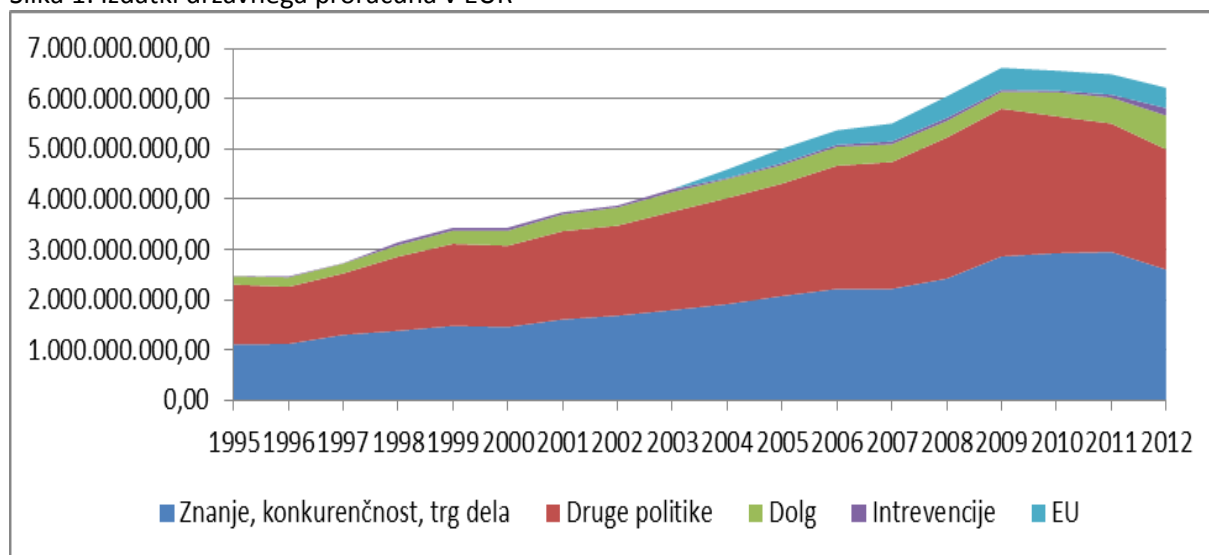
1.2. Utemeljitev dodelitve finančnih sredstev

Vlaganja v večjo produktivnost so nujna, saj novejša analiza kaže, da bo potrebno doseči visoko stopnjo produktivnosti (dva krat več kot pred krizo), če želimo doseči, da učinek zniževanja delovno aktivnega prebivalstva ne bo negativno vplival na ekonomsko rast. V Sloveniji bo število delovno sposobnega prebivalstva začelo padati že po letu 2015 (to pomeni, da bo manj delovno sposobnih moralo ustvariti dohodek za večjo populacijo – večja ekonomska odvisnost). Za dvig potencialne rasti morajo biti ukrepi usmerjeni v ustrezno kombinacijo politik t.i. »policy mix«, ki bo združevala investicije v človeške vire, aktivacijo, mobilnost s tehnološkimi in ne-tehnološkimi investicijami, RRI in večjo energetska in snovno učinkovitostjo. Predvsem bo pomembno zagotoviti povezovanje ukrepov pri izvajanju. Na primer obvezen delež vsebin ESS sredstev ob investicijah.

Osredotočenost na ta področja so utemeljena s potrebo po kratkoročnih ukrepih za povečanje dostopnosti do finančnih virov za podjetja, raziskave in spodbude, za povečanje zaposlenosti in zaposljivost s hkratnim ustvarjanjem dolgoročnega stabilnega okolja, ki bo spodbudilo razvoj kakovostnih delovnih mest s spremenjeno strukturo gospodarstva, upoštevajoč trende demografskih gibanj. Investicije države je potrebno usmeriti v gospodarski razvoj, ki bo podprt z »mehkimi vsebinami«.

Na podlagi strukture izdatkov iz prejšnjega obdobja in predvsem zaradi omejenih razpoložljivih sredstev do leta 2020 (razpoložljiva sredstva se bodo v primerjavi z obstoječim obdobjem krčila), je treba iz sredstev ESRR in ESS zagotoviti pomemben delež javnih izdatkov za vlaganja v RRI, konkurenčnost, zaposlovanje in usposabljanje.

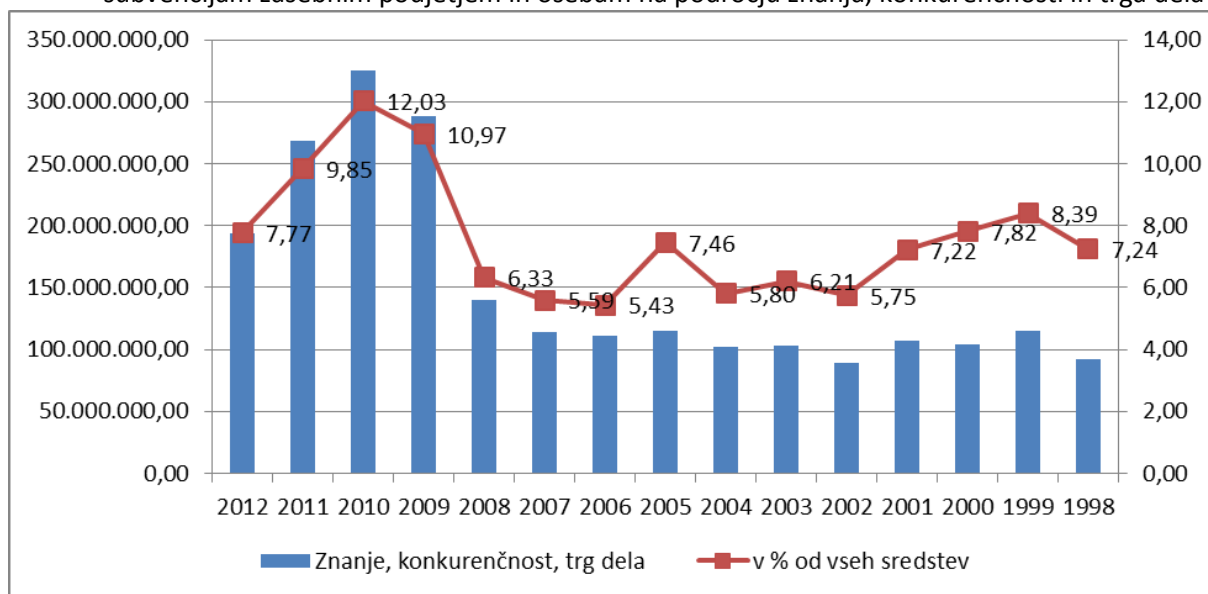
Slika 1: Izdatki državnega proračuna v EUR

Vir: Sappra, lastni izračuni

Izdatki državnega proračuna za RRI, konkurenčnost, zaposlovanje in usposabljanje predstavljajo pomemben delež med vsemi izdatki državnega proračuna (okoli 40 %), pri čemer je pomembno analizirati notranjo strukturo izdatkov. Sredstva, ki so namenjena ukrepom za posameznike in zasebna podjetja (kot glavni ciljni skupini) v obliki investicij in subvencij predstavljajo manjši delež v skupni strukturi vseh sredstev, ki pa se je v zadnjih letih znižal z 12,03 % v letu 2010 na 7,77 % v letu 2012. Razlog za visok delež teh sredstev v letu 2010 je izvajanje ukrepov za izhod iz gospodarsko finančne krize. Kljub temu, da visoka vlaganja na teh področjih še niso prinesla rezultatov, jih je nujno ohraniti vsaj na tej ravni investicij ali jih celo povečati, saj imajo dolgoročne strukturne učinke. Strukturno izdatkov je potrebno spreminjati tudi več v smeri naložb za doseganje ciljev in manj za investicije v sisteme.

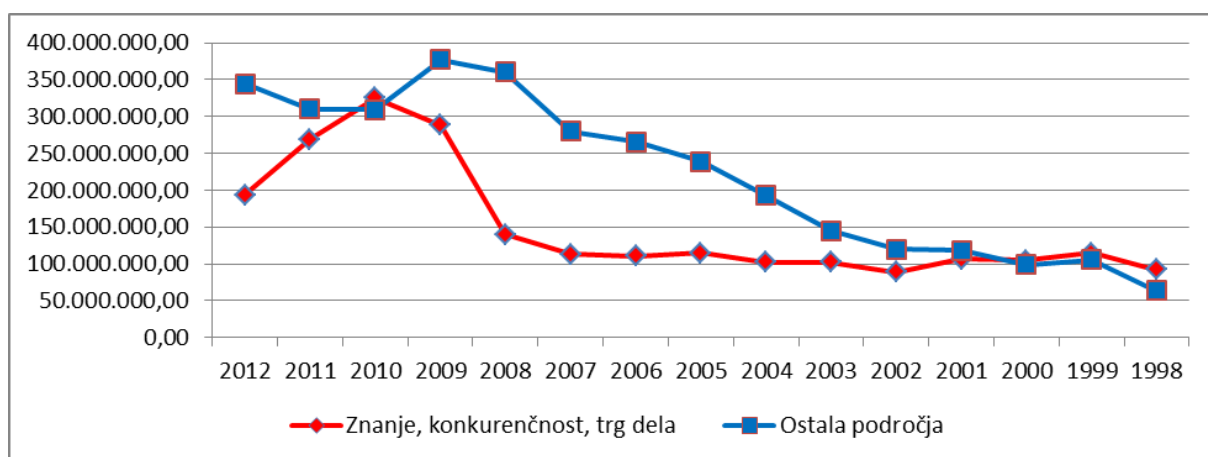
Slika 2: Izdatki iz državnega proračuna namenjeni investicijam, investicijskim transferjem in subvencijam zasebnim podjetjem in osebam na področju znanja, konkurenčnosti in trga dela

Vir: Sappra, lastni izračuni

Izhajajoč iz primerjave izdatkov za investicije, investicijske transferje, subvencije posameznikom in zasebnim podjetjem iz državnega proračuna po posameznih področjih je razvidno, da se je obseg izdatkov na področju znanja, konkurenčnosti in trga dela znižal. Obseg sredstev se je za ostala področja nekoliko povečal. Za pozitivno gospodarsko rast je nujno to strukturo izdatkov vsaj obdržati ali jo izboljšati.

Slika 3: Izdatki iz državnega proračuna namenjeni investicijam, investicijskim transferjem in subvencijam zasebnim podjetjem in osebam na področju znanja, konkurenčnosti in trga dela in obseg izdatkov na ostalih področjih

Vir: Sappra, lastni izračuni

Ne glede na to, da je obseg razpoložljivih sredstev manjši, bo potrebno v večji meri uporabiti povratne vire na vseh področjih (tudi pri investicijah v okoljsko infrastrukturo, itd). Osredotočenje izhaja iz dejstva, da razdrobljena sredstva po vseh področjih prinašajo manjše učinke.

Tabela 3: Pregled investicijske strategije programa

Prednostna os	Sklad [vstaviti iz finančnih tabel 18a – 18c]	Podpora Skupnosti (EUR) [vstaviti iz finančnih tabel 18a – 18c]	Delež skupnega prispevka Skupnosti za operativni program (po skladu in po prednostni osi)	Tematski cilj (iz opisa prednostne osi)	Prednostna naložba (iz opisa prednostne osi)	Specifični cilji, ki se skladajo s prednostnimi naložbami (iz opisa prednostne osi)	Rezultati in kazalniki rezultatov, ki prispevajo k doseganju ciljev
2.1. Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva	ESRR	522	16,4	(1) Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij	2.1.1. Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmožljivosti za razvoj odličnosti v raziskavah in inovacijah ter promocija kompetenčnih centrov, zlasti tistih v evropskem interesu	Povečanje uspešnosti slovenskih raziskovalnih institucij pri privabljanju konkurenčnih javnih in zasebnih virov financiranja	<p>Pričakovani rezultat</p> <ul style="list-style-type: none"> Povečanje javnih in zasebnih virov za raziskave, razvoj in inovacije <p>Kazalniki</p> <ul style="list-style-type: none"> Delež tujih virov financiranja (BIRR) v JRO glede na celotna BIRR Število patentnih prijav na EPU na milijon prebivalcev

					<p>2.1.2 Spodbujanje naložb podjetij v inovacije in raziskave ter vzpostavljanjem povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj in visokošolskim izobraževanjem, zlasti na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologije, socialnih inovacij in aplikacij javnih storitev, povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij v MSP prek pametne specializacije, podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotskih linij, podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotskih linij, ukrepov za zgodnje validiranje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in začetne proizvodnje na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij ter razširjanje tehnologij za splošno uporabo;</p>	<p>Povečanje učinkovitosti podjetniških vlaganj v raziskave, razvoj in inovacije ter vzpostavljanje povezav med podjetji in institucijami znanja</p>	<p>Pričakovani rezultati</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povečati izvoz visoko in srednje tehnoloških izdelkov v celotnem izvozu, zaradi večje inovacijske dejavnosti podjetij oziroma zaradi učinkovitejšega vlaganja v raziskave in razvoj v podjetjih. • Povečati delež inovacijsko aktivnih podjetij in okrepitev sodelovanja v globalnih verigah vrednosti • Povečati dodano vrednost (celotno in na zaposlenega). <p>Kazalniki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rast povprečne dodane vrednosti na zaposlenega pri prejemnikih sredstev • Rast dodane vrednosti pri prejemnikih • Delež izdatkov gospodarskih družb v vseh sektorjih izvedbe za RRD v BDP • Delež visoko tehnološko intenzivnih proizvodov v izvozu po primarnem proizvodnem dejavniku
2.2. Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast	ESRR	612	19,2	(3) Povečanje konkurenčnosti MSP	<p>2.2.1. Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji</p>	<p>Spodbujanje nastajanja novih podjetij ter rast in razvoj mikro, malih in srednje velikih podjetij (MSP).</p>	<p>Pričakovana rezultata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rast in razvoj MSP, kar se odraža v povečevanju prihodkov • rast števila zaposlenih v podprtih podjetjih • dvig stopnje preživetja novonastalih podjetij • rast dodane vrednosti ali produktivnosti

							<p>Kazalniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Višja rast čistih prihodkov od prodaje pri prejemnikih sredstev od rasti čistih prihodkov od prodaje pri vseh podjetjih • Bruto povečanje povprečnega števila zaposlenecv na podlagi delovnih ur v podprtih podjetjih • Stopnja preživetja novonastalih podjetij brez predhodnika po dveh letih • Rast dodane vrednosti ali rast produktivnosti • Višja snovna produktivnost • Število novih internetnih start –up podjetij
					2.2.2. Razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP, zlasti za internacionalizacijo;	Povečanje mednarodne konkurenčnosti	<p>Pričakovani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Večje število izvoznikov • Rast izvoza <p>Kazalniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delež izvoza v BDP • Št. Novih izvoznikov • Priliv iz naslova potovanj
2.3. Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja	KS ERSS	260 27	8,1 0,8	(4) Podpora prehodu v nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih	2.3.1. Spodbujanje energetske učinkovitosti, pametnega upravljanja z energijo in uporabo obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi, vključno z javnimi stavbami in stanovanjskem sektorju	Povečanje učinkovitosti rabe energije v javnem sektorju in v gospodinjstvih	<p>Pričakovana rezultata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Energetske učinkovite obnove stavb v javnem sektorju • Energetske učinkovite stavbe v gospodinjstvih <p>Kazalniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kumulativni prihranki končne energije v javnem sektorju • Kumulativni prihranki končne energije v sektorju gospodinjstev
					2.3.2. Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih virov	Povečanja deleža obnovljivih virov energije (OVE) v končni rabi energije	<p>Pričakovana rezultata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Večja proizvodnja toplote in hlada iz OVE • Večja proizvodnja električne energije iz OVE, <p>Kazalniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delež rabe bruto končne energije iz OVE pri oskrbi s toploto • Delež rabe bruto končne energije iz OVE v porabi električne energije
					2.3.3. Razvoj in uporaba	Povečanja zanesljivosti	Pričakovana rezultata:

					pametnih distribucijskih sistemov, ki delujejo pri nizkih in srednjih napetostih	oskrbe z električno energijo	<ul style="list-style-type: none"> • ustrezna regulacija napetosti pri obratovanju elektroenergetskih omrežij, • povečanje opremljenosti uporabnikov omrežja električne energije s pametnimi merilnimi sistemi. <p>Kazalnika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nižje konične obremenitve • Delež priključenih uporabnikov na pametna omrežja
					2.3.4. Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za mestna območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi	Boljša kakovost bivanja zaradi boljše kakovosti zraka v mestih	<p>Pričakovani rezultat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povečanje števila potnikov v javnem potniškem prometu in povečanje deleža mobilnosti prebivalstva z vidika trajnostne mobilnosti (hoja, kolesarjenje in javni potniški promet). <p>Kazalniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delež potniških kilometrov v železniškem prometu • Delež potniških kilometrov v avtobusnem prometu •
2.4. Prilagajanje na podnebne spremembe	KS ESRR	53 30	1,7 0,9	(5) Spodbujanje blaženja podnebnih sprememb ter preprečevanja in prilagajanja nanje ter preprečevanja in obvladovanja tveganj	2.4.1. Podpora naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam, vključno s pristopi, ki temeljijo na ekosistemu	Nižja poplavna ogroženost prebivalcev, kulturne dediščine, gospodarstva in okolja.	<p>Pričakovani rezultat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Manjša poplavna ogroženost v primeru novih poplav. <p>Kazalniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Število manj poplavno ogroženih stavb • Število manj ogroženih IPPC in SEVESO objektov • Površina zaščitenih in urejenih površin za kontrolirano ali naravno razlivanje voda ob nastopu poplav • Izdelane ocene tveganj za naravne in druge nesreče • Ocena tveganj podnebnih sprememb
2.5. Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti	KS ESRR	269 94	8,4 2,9	(6) Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite in trajnostne rabe virov	2.5.1. Vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države	Specifični cilj 1: Višja kakovost in zanesljivost oskrbe s pitno vodo	<p>Pričakovani rezultat v okviru specifičnega cilja 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Več prebivalcev oskrbovanih iz javnega vodovodnega sistema z zagotovljeno kakovostno pitno vodo <p>Kazalnik:</p>

					članice in ki presegajo te zahteve	<p>Specifični cilj 2: Zmanjševanje emisij v vode zaradi odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda</p> <p>Specifični cilj 3: Doseganje dobrega kemijskega in ekološkega stanja voda in dobro okoljsko stanje morskega okolja</p>	<ul style="list-style-type: none"> Povečanje števila vodovodnih sistemov za kakovostno oskrbo prebivalstva <p>Pričakovani rezultat v okviru specifičnega cilja 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Več prebivalcev, priključenih na sistem odvajanja in čiščenja odpadnih voda <p>Kazalnik</p> <ul style="list-style-type: none"> Povečanje števila območij poselitve s skupno obremenitvijo večjo od 2.000 PE z zagotovljenim sistemom odvajanja in čiščenja <p>Pričakovani rezultat v okviru specifičnega cilja 3:</p> <p>Kazalnik:</p> <ul style="list-style-type: none"> Boljše stanje voda in morskega okolja Število izvedenih obnov »renaturacije vodotokov«
					2.5.2. Vlaganje v sektor odpadkov za izpolnitev zahtev pravega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve	Zmanjšanje količin odloženih komunalnih odpadkov	<p>Pričakovani rezultat: Manj odloženih komunalnih odpadkov na odlagališčih</p> <p>Kazalnika</p> <ul style="list-style-type: none"> Količina odloženih mešanih komunalnih odpadkov na prebivalca Količina ločeno zbranih frakcij v okviru javne službe na prebivalca
					2.5.3. Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami	Uspešno ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot za zagotavljanje ekosistemskih storitev ter zmanjševanje negativnih posledic njihove izgube in pozitiven vpliv na ohranjanje kulturne dediščine	<p>Pričakovani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> Omrežje Natura 2000 zagotavlja ugodno stanje vrst in habitatnih tipov Razvita visokokakovostna ponudba zelenega turizma, ki temelji na aktivnem ohranjanju narave in vključevanju naravnih in kulturnih potencialov. Doseganje ugodnega stanja ciljnih zavarovanih vrst in habitatnih tipov ob sočasnem zagotavljanju ključnih ekosistemskih storitev. <p>Kazalniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> Stanje ohranjenosti vrst in habitatnih

							<ul style="list-style-type: none"> tipov Nadgradnja turistične ponudbe za obiskovalce območij varstva narave z vidika kakovosti vsebine in interpretacije
					2.5.4. Ukrepi za izboljšanje mestnega okolja, vključno s sanacijo opuščenih industrijskih zemljišč in zmanjšanja onesnaženosti zraka	Izboljšanje kakovosti in privlačnosti življenja in dela v mestih	Pričakovani rezultat: <ul style="list-style-type: none"> Delež revitaliziranih degradiranih površin v mestih Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> Št. prebivalcev na območjih celovitih strategij urbanega razvoja (ali. Na območjih projektov celovite urbane prenovе)
2.6. Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti	KS ESRR	383 40	12 1,3	(7) Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah	2.6.1. Razvoj in obnova celostnega, visokokakovostnega in interoperabilnega železniškega sistema ter spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa	Povečanje konkurenčnosti železniške infrastrukture	Pričakovani rezultat: <ul style="list-style-type: none"> nadgradnja železniške infrastrukture v skladu z zahtevami TEN-T za jedrna omrežja (hitrosti 100 km/h, dolžina kompozicij 750 m in nosilnost 22.5 t na os). Kazalniki <ul style="list-style-type: none"> Povečanje blagovnega prometa, prepeljanega po železnici Povečanje števila potnikov
					2.6.2. Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozkišč z infrastrukturo TEN-T, vključno preko multimodalnih vozlišč	Boljše prometne povezave za lažjo dostopnost in skladnejši regionalni razvoj	Pričakovani rezultat: Kazalnik: <ul style="list-style-type: none"> Časovne razdalje med regijami
					2.6.3. Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v vseevropsko prometno omrežje (TEN-T)	Odpravljena ozka grla v omrežju TEN-T in zagotovljeni standardi TEN-T na celotnem omrežju	Pričakovani rezultat: Kazalnik: <ul style="list-style-type: none"> Nižji časovni stroški na leto zaradi izvedenih investicij
2.7. Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile	ESS	329	10,3	(8) Spodbujanje zaposlovanja in mobilnosti delovne sile	2.7.1. Dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe, vključno z dolgotrajno	Povečanje zaposlenosti in zaposljivosti ciljnih skupin na trgu dela	Pričakovana rezultata: <ul style="list-style-type: none"> čimprejšnja vključitev ciljnih skupin brezposelnih in iskalcev zaposlitve na trg dela učinkovite storitve in visoko

					brezposlenimi in osebami, ki so oddaljene od trga dela, tudi prek lokalnih zaposlitvenih pobudi in spodbujanje mobilnosti delavcev		<p>strokoven kader, ki se v zastavljenih standardih odziva na hitro spreminjajoče potrebe deležnikov na trgu dela ter modernizacija aplikativnih podpor za povečevanje dostopnosti javnega sektorja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bolj učinkovito posredovanje med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela v Sloveniji in na evropskem trgu dela <p>Kazalniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Število zaposlenih oseb šest mesecev po zaključku spodbude za zaposlitev • Število zaposlenih oseb šest mesecev po zaključku izobraževanja ali usposabljanja • Število obravnavanih CV v okviru EURES aktivnosti • Število zaposlitev od posredovanih v okviru mobilnostnih shem
					2.7.2. Trajnostno vključevanje mladihna trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja jamstva za mlade	<p>Specifični cilj 1: Povečanje zaposlovanja in zaposljivosti mladih</p> <p>Specifičen cilj 2: Izvedba ukrepov Pobude za zaposlovanje mladih</p>	<p>Pričakovana rezultata v okviru specifičnega cilja 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učinkovit in hitrejši prehod mladih v zaposlitev <p>Kazalniki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Število zaposlenih mladih šest mesecev po zaključku izobraževanja ali usposabljanja • Število zaposlenih mladih šest mesecev po zaključku spodbude za zaposlitev <p>Pričakovani rezultat v okviru specifičnega cilja 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodatni pozitivni izhodi mladih v Vzhodni Sloveniji na trg dela <p>Kazalnik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Število zaposlenih mladih šest mesecev po zaključku spodbude za zaposlitev
					2.7.3. Prilagodljivost delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe	Zagotavljanje kakovostne organizacije dela in delovnega okolja ter storitev za prilagajanje	<p>Pričakovana rezultata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kakovostnejša organizacija dela in delovno okolje; • povečana stopnja delovne aktivnosti

						delavcev na spremembe na trgu dela	starejših. Kazalnik: <ul style="list-style-type: none"> Število podjetij, ki so se uspešno prilagodili na spremembe
2.8. Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine, aktivno staranje in zdravje	ESS ESRR	153 45	4,8 1,4	(9) Spodbujanje socialnega vključevanja in boja proti revščini	2.8.1. Aktivno vključevanje, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega sodelovanja ter izboljšanje zaposljivosti	Povečanje socialne vključenosti, aktivnosti in zaposljivosti prejemnikov socialnih transferov in oseb iz ranljivih skupin	Pričakovana rezultata <ul style="list-style-type: none"> Povečanje vključenosti oseb iz ciljnih skupin v programe socialne vključenosti in aktivacije Zmanjšanje števila dolgotrajnih prejemnikov denarne socialne pomoči (minimalnega dohodka) Kazalnika: <ul style="list-style-type: none"> Osebe iz ciljnih skupin, vključenih v iskanje zaposlitve, izobraževanje/usposabljanje, pridobivanje kvalifikacij ali v zaposlitev po zaključku vključenosti v program
					2.8.2. Spodbujanje razpoložljivosti cenovno dostopnih, trajnostnih in visoko kakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega pomena	Specifični cilj 1: Izboljšanje dostopa do cenovno sprejemljivih, trajnostnih in visokokakovostnih socialnih in zdravstvenih storitev ter podpora za prehod od institucionalnih na skupnostne oblike nege in oskrbe Specifični cilj 2: Zmanjšanje neenakosti na področju zdravja, preprečevanje bolezni in	Pričakovana rezultata v okviru specifičnega cilja 1: <ul style="list-style-type: none"> Hitrejši in integriran razvoj storitev v skupnosti (socialnih in zdravstvenih) na področju dolgotrajne oskrbe, vključno z razvojem storitev, ki podpirajo dezinstitutionalizacijo. Modernizacija izvajalskih mrež na socialnem in zdravstvenem področju (npr. na področju patronažne službe, storitve varstveno delovnih centrov) ter vzpostavitve novih storitev (na področju duševnega zdravja, demence, paliativne oskrbe in celovite rehabilitacije). Kazalnik <ul style="list-style-type: none"> Število vključenih, ki bodo po zaključku projektov v novih oblika oskrbe oziroma bodo podprti v samostojnem življenju Pričakovana rezultata v okviru specifičnega cilja 2: <ul style="list-style-type: none"> zmanjšanje deleža prebivalcev z dejavniki tveganja za kronične

						spodbujanje e-zdravja	<p>bolezni in dvig zdravstvene pismenosti prebivalstva;</p> <ul style="list-style-type: none"> aktivno in zdravo staranje ter podaljševanje let zdravega življenja; <p>Kazalniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> Leta zdravega življenja
					2.8.3. Vlaganje v zdravstveno in socialno infrastrukturo, ki prispeva k razvoju na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, zmanjšanju neenakosti pri zdravstvenem statusu, spodbujanju socialne vključenosti z dostopom do družbenih, kulturnih in rekreacijskih storitev, ter prehodom iz institucionalnih storitev na skupnostne oblike storitev	Vzpostavitev infrastrukture za prehod iz institucionalnih na skupnostne storitve	<p>Pričakovani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> Večja dezinstucionalizacija <p>Kazalniki</p> <ul style="list-style-type: none"> Število premeščenih oseb iz institucij v bivalne enote
					2.8.4. Spodbujanje socialnega podjetništva in poklicnega vključevanja v socialna podjetja ter socialnega in solidarnega gospodarstva, da bi vsem olajšali dostop do zaposlitve	Povečan delež sektorja socialnega podjetništva v BDP	<p>Pričakovani rezultat:</p> <ul style="list-style-type: none"> Razvite dejavnosti obstoječega podpornega okolja za socialno podjetništvo Več zaposlenih v okviru socialnih podjetij <p>Kazalnik:</p> <ul style="list-style-type: none"> Število ohranjenih delovnih mest dve leti po zaključku financiranja. Delež zaposlenih v sektorju socialnega podjetništva
2.9. Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost	ESS ESRR	191 23	6,0 0,7	(10) Vlaganje v spretnosti, izobraževanje ter prenos znanja in vseživljenjsko učenje	2.9.1. Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanj, spretnosti in kompetenc delovne sile	Večja vključenost v vseživljenjsko učenje za dvig kompetenc in izboljšano situacijo na trgu dela	<p>Pričakovani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> večja vključenost posameznikov v programe vseživljenjskega učenja, še posebej za starejše ter dvig izobrazbene ravni za nižje izobražene povečana usposobljenost posameznikov za potrebe trga dela in uspešnejše vključevanje v družbo priznavanje neformalno pridobljenega znanja ter

					ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno prek poklicnega usmerjanja in validiranja pridobljenih kompetenc	Specifični cilj 2: Izboljšana kakovost in učinkovitost sistemov izobraževanja in usposabljanja	zagotavljanje vseživljenjske karierni orientacije in svetovalne dejavnosti v vseh življenjskih obdobjih <ul style="list-style-type: none"> večja povezanost med izobraževalnim sistemom in trgov dela ter regionalnim in lokalnim okoljem Kazalnika: <ul style="list-style-type: none"> Število posameznikov z izboljšano situacijo na trgu dela Število posameznikov s pridobljenimi kompetencami
					2.9.2. Izboljšanje odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela, lažji prehod iz izobraževanja v zaposlitev ter okrepljeni in kakovostnejši sistemi poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključno prek mehanizmov za napovedovanje potreb po veščinah, prilagoditvijo učnih načrtov ter oblikovanjem in razvojem sistemov za učenje na delovnem mestu, vključno z dualnimi učnimi sistemi in vajeniškimi programi	Izboljšana povezanost sistemov izobraževanja in usposabljanja s trgom dela	Pričakovani rezultati <ul style="list-style-type: none"> dvig kompetenc strokovnih delavcev za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja razviti in delujoči modeli za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja, še posebej na področju razvoja novih modelov za dvig kompetenc ter modelov mobilnosti in odzivnosti izobraževalnega sistema na trg dela Vzpostavljena in delujoča koordinacijska točka za izvajanje slovenskega ogrodja kvalifikacij Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> Št vključenih v razvite in delujoče modele za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja/ Število projektov/ modelov Število strokovnih delavcev s pridobljenimi kompetencami
					2.9.3. Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti ter dostopa do terciarnega in enakovrednega izobraževanja za višjo stopnjo udeležbe in uspešnega zaključka	Odprt, odziven in kakovosten sistem visokega šolstva za večjo zaposljivost	Pričakovani rezultati: <ul style="list-style-type: none"> povečanje deleža mobilnih študentov, visokošolskih učiteljev in sodelavcev povečanje deleža visokošolskih zavodov s prenovljenim notranjim sistemom za zagotavljanje kakovosti, kar bo rezultiralo v novih

					izobraževanja, predvsem za prikrajšane skupine		<p>prenovljenih študijskih programih ter v povečanju števila usposobljenih visokošolskih kadrov.</p> <p>Kazalniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> Število visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter študentov na izmenjavah v tujini Število visokošolskih učiteljev, sodelavcev in študentov – gostujočih v Sloveniji Delež VŠ zavodov s prenovljenim notranjim sistemom za zagotavljanje kakovosti
					2.9.4. Vlaganje v spretnosti, izobraževanje ter vseživljenjsko učenje z razvojem izobraževalne infrastrukture	Povečanje kakovosti in učinkovitosti slovenskega izobraževanja in usposabljanja s pomočjo večje uporabe sodobne IKT pri pouku	<p>Pričakovan rezultat:</p> <ul style="list-style-type: none"> povečana uporaba IKT pri pouku s strani učiteljev ter posledično povečanje kakovosti, učinkovitosti in dostopnosti izobraževanja in usposabljanja. <p>Kazalnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> Odstotek učiteljev v OŠ, ki pri pouku, več kot 25%, uporabljajo IKT Odstotek učiteljev v SŠ, ki pri pouku, več kot 25%, uporabljajo IKT
2.10. Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti in učinkovita javna uprava ter podpora razvoju NVO	ESS ESRR	60 10	1,9 0,3	(11) Izboljšanje institucionalne zmogljivosti in učinkovita javna uprava	2.10.1. Naložbe v institucionalne zmogljivosti ter v učinkovitost javne uprave in javnih storitev na nacionalni, regionalni in lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja	<p>Specifični cilj 1: Krepitev vladavine prava in optimizacija strukture delovanja pravosodnega sistema</p> <p>Specifični cilj 2: Prenova javnega sektorja s ciljem kakovostnejših storitev in večje dostopnosti</p>	<p>Pričakovana rezultata v okviru specifičnega cilja 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zmanjševanje števila in zniževanje starosti nerešenih zadev na sodiščih Optimizacija temeljnih funkcij delovanja pravosodnega sistema preko obvladovanja pripada na sodišča ter trajnostnega zmanjševanja števila nerešenih zadev na sodišču <p>Kazalnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> Povprečni pričakovani čas rešitve gospodarskih in pravnih zadev Povprečni pričakovani čas rešitve pomembnejših sodnih zadev <p>Pričakovana rezultata v okviru specifičnega cilja 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Znižanje zakonodajnih bremen Znižanje stroškov poslovanja in dvig transparentnosti

							Kazalnika: <ul style="list-style-type: none"> • Zakonodajna bremena/leto • Stroški poslovanja
					2.10.2. Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno prek sektorskih in teritorialnih dogovorov za spodbujanje reform na nacionalni, regionalni in lokalni ravni	Specifični cilj 1: Krepitev zmogljivosti NVO Specifični cilj 2: Krepitev zmogljivosti socialnih parterjev	Pričakovani rezultat v okviru specifičnega cilja 1: <ul style="list-style-type: none"> • Rezultat bo povečano število zaposlenih v nevladnem sektorju. Kazalnik: <ul style="list-style-type: none"> • Delež prihodkov NVO v strukturi BDP Pričakovani rezultat v okviru specifičnega cilja 2: <ul style="list-style-type: none"> • izboljššan socialni dialog Kazalnik: <ul style="list-style-type: none"> • Izboljšano poznavanje vsebin in tehnik socialnega dialoga
TA	KS	90	2,8	n.a.	2.11. Tehnična pomoč	učinkovito delovanje sistema kohezijske politike za koriščenje sredstev v Republiki Sloveniji.	Pričakovani rezultati <ul style="list-style-type: none"> • nemotena in dobra izvedba • prepoznavnost namena in vsebine operativnega programa in podprtih projektov/investicij; • učinkovit nadzor na porabo sredstev in manjše število nepravilnosti pri izvajanju programa Kazalniki: <ul style="list-style-type: none"> • Delež javnosti, ki pozitivno ocenjuje vpliv EKP v Sloveniji • Povprečni čas od prejema vloge do potrditve programa/projekta • Povprečni čas od vnosa zahtevkov za izplačilo do avtoriziranega zahtevka za povračilo • Delež nepravilnosti

2. OPIS PREDNOSTNIH OSI

2.1. Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva

Večja osredotočenost in manjša razdrobljenost z znanstvenega raziskovanja in tehnološkega razvoja v Sloveniji sta pomembna pogoja za doseganje večje mednarodne konkurenčnosti raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s Strategijo pametne specializacije za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva (SPS). Zaradi majhnosti Slovenije je nujno za doseganje tega cilja racionalno in učinkovito izkoristiti sinergijo vseh visokošolskih, raziskovalnih in inovacijskih infrastruktur, ki so v Sloveniji nastajale vrsto desetletij in so geografsko neenakomerno porazdeljena. Pri tem je ključno sodelovanje in poveznovanje ter odprtost institucij znanja do vseh deležnikov in iniciativ inovacijskega razvoja. Za Slovenijo je pomembno, da poveča koncentracijo znanstveno-tehnološkega znanja in si s tem okrepi inovacijsko sposobnost na tem področju ter hkrati poveča geografsko razpršenost pri prenosu znanja.

Za izvajanje prednostnih osi 1 in 2 je oblikovana razvojna spodbujevalna platforma (platforma), ki na enem mestu združuje ukrepe za vlaganja, ki so namenjena gospodarstvu in institucijam znanja ter drugim deležnikom, predvsem na področjih, kjer Slovenija že ima kritično maso znanj s potenciali za manifestacijo na trgu. Hkrati želimo spodbuditi tudi dejavnosti, ki naslavljajo družbene izzive, a v tem trenutku še nimajo dovoljšnjega tržnega potenciala. V okviru platforme bodo še posebej upoštewane razvojne specifike obeh kohezijskih regij. Ukrepi v okviru drugih prednostnih osi se bodo izvajali v okviru platforme na način, da bo zagotovljena sinergija in komplementarnost s prvima dvema prednostnima osema.

2.1.1. Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti v raziskavah in inovacijah ter promocija kompetenčnih centrov, zlasti tistih v evropskem interesu

Specifični cilj: Povečanje uspešnosti slovenskih raziskovalnih institucij pri privabljanju konkurenčnih javnih in zasebnih virov financiranja

Pretekla vlaganja Slovenije v RRI so ustvarila relativno dobro okolje za raziskave in razvoj, a kljub temu je potreba v novem programskem obdobju več pozornosti nameniti bolj učinkoviti izrabi že obstoječe raziskovalne infrastrukture in znanja z namenom komercializacije. Ti ukrepi bodo podprti v okviru prednostne naložbe 1.2, v tej prednostni naložbi pa bo financirana izgradnja manjkajoče raziskovalne infrastrukture za povečanje raziskovalne odličnosti in izboljšanja baze znanja za nadaljnjo podporo njegovi komercializaciji, ukrepi za povečanje mednarodne vpetosti in globalno konkurenčnost slovenskih raziskav in izboljšanje razvoja ustreznih človeških virov. Področje vlaganj bo sledilo usmeritvam, ki jih opredeljuje SPS ter izzivom, ki jih opredeljuje program Obzorje 2020.

Z vlaganji v ukrepe te prednostne naložbe bodo doseženi naslednji rezultati:

- Povečanje javnih in zasebnih virov za raziskave, razvoj in inovacije

Tabela 4: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.1.1.

ID	Kazalnik	Merska	Kategorija	Izhodiščna	Izhodiščno	Ciljna	Vir	Pogostost
----	----------	--------	------------	------------	------------	--------	-----	-----------

		enota	regije	vrednost	leto	vrednost (2023)	podatkov	poročanja
	Delež tujih virov financiranja (BIRR) v JRO glede na celotna BIRR	delež		3,05	2012		Surs	Enkrat letno
	Število patentnih prijav na EPU na milijon prebivalcev	število		53,2	2012		UIL	Enkrat letno

2.1.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.1.1.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

V okviru te prednostne naložbe bodo podprti naslednji ukrepi:

- **OSREDOTOČENJE ZNANJA Z RAZVOJEM RAZISKOVALNE INFRASTRUKTURE:** Slovenija je v zadnjih 10 letih razvijala oz. osredotočala svoje kapacitete v več oblikah centrov znanja (centri odličnosti, kompetenčni centri, razvojni centri Slovenskega gospodarstva in podobno). Njihovi rezultati se že bili oz. še bodo ovrednoteni, kar bo tudi eden od prispevkov za podrobno opredelitev prioritet Strategije pametne specializacije. V okviru tega ukrepa bodo podprte še manjkajoče infrastrukture centrov znanja na prioritetenih področjih pametne specializacije, skupaj z naložbami iz Načrta razvoja raziskovalne infrastrukture, v okviru katerih bo poudarek na projektih ESFRI. Poudarek bo na spodbujanju razvoja aplikacij in njihovi komercializaciji.
- **UČINKOVITO VKLJUČEVANJE V MEDNARODNE RAZISKOVALNE PROGRAME VKLJUČNO s PROGRAMOM OBZORJE 2020:** Bistveno večji poudarek bo dan podpori vključevanja slovenskih partnerjev v mednarodne mreže in sicer tako v smislu komplementarnega zagotavljanja infrastrukturnih pogojev kot tudi spodbujanja raziskav ter privabljanja tujih vrhunskih strokovnjakov v Slovenijo. Podprli bomo tudi razvoj podpornega okolja za izboljšanje storitev za slovenske prijavitelje (raziskovalne institucije in podjetja) za centralni program EU Obzorje 2020. Sredstva bodo namenjena tudi izboljšanju pogojev za izvajanje drugih pobud Skupnega evropskega raziskovalnega prostora in povečanje kapacitete in usposobljenost vseh ključnih deležnikov za dostop Slovenije do virov financiranja v mednarodnem prostoru.
- **PROFESIONALNA KARIERA RAZISKOVALCEV IN MOBILNOST:** Spodbude bodo namenjene podpori raziskovalcem na začetku samostojne znanstvene kariere v okviru institucij znanja, na začetku kariere v razvojno naravnem gospodarstvu ter pri ustanavljanju visokotehnoloških podjetij in raziskovalcem, ki se vračajo v Slovenijo po raziskovalnem ali izobraževalnem delu na tujih raziskovalnih in/ali visokošolskih inštitucijah. Posebna pozornost bo namenjena tudi promociji enakih možnosti spolov v znanosti in dajavnostim za zgodnje vključevanje mladih v kreativno razmišljanje, znanost in tehnološki razvoj.

Ciljne skupine: podjetja, skupine podjetij, raziskovalne organizacije, raziskovalni zavodi, ali raziskovalci ter različne oblike povezanih organizacij, v skladu z določenimi prioritetenimi raziskovalno-tehnološkimi področji, zbornice in združenja, ter subjekti s področja kulture, ki združujejo kulturno in raziskovalno dejavnost; raziskovalne organizacije in konzorciji, ki so

vključeni v aktivnosti ter institucije, ki na nacionalni ravni vodijo sistem dostopa do odprtih podatkov ter institucije podjetniško inovativnega podpornega okolja.

Upravičenci: ministrstvo, podjetja, skupine podjetij, raziskovalne organizacije, raziskovalni zavodi, ali raziskovalci ter različne oblike povezanih organizacij, v skladu z določenimi prioritetskimi raziskovalno-tehnološkimi področji, zbornice in delodajalska združenja, ter subjekti s področja kulture, ki združujejo kulturno in raziskovalno dejavnost; raziskovalne organizacije in konzorciji, ki so vključeni v aktivnosti ter institucije, ki na nacionalni ravni vodijo sistem dostopa do odprtih podatkov ter institucije podjetniško inovativnega podpornega okolja.

2.1.1.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel se upoštevajo izhodišča za izbor projektov, opredeljena v Strategiji pametne specializacije. Presečna področja iz identificiranih ključnih prioritet pametne specializacije, morajo biti izbrana na podlagi kriterijev za vlaganja, kot npr:

- povezovanje znanja, kompetenc in tehnologije na prednostnih področjih,
- inovativnost in celovitost načrtovanih proizvodov, storitev in procesov,
- utemeljenost v mednarodno primerljivem znanju in kompetencah v celotnem procesu razvoja znanja,
- sposobnost nosilcev za investiranje in
- dolgoročni razvojni in tržni potencial novih produktov, storitev in celovitih rešitev;
- projekti morajo izkazovati širši družbeni vpliv oziroma odgovarjati na družbene izzive.

2.1.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Uporaba finančnih instrumentov v okviru te prednostne osi ni predvidena.

2.1.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.1.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 5: Kazalniki učinkov za prednostno naložbo 2.1.1.

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
26	Podjetja, ki sodelujejo s podprtimi raziskovalnimi institucijami	Število	ESRR	Celotna SLO	130	Spremljanje MIZŠ, MK	Enkrat letno
24	Število novih raziskovalcev v podprtih entitetah	Število	ESRR	v	700	Spremljanje	Enkrat letno
				z	1300		
25	Število raziskovalcev, ki delajo v izboljšani raziskovalni infrastrukturi	Število	ESRR	Celotna SLO	150	Spremljanje	Enkrat letno

26	Število podjetij, ki sodelujejo s raziskovalnimi institucijami	Število	ESRR		100 14 MK	Spremljanje	Enkrat letno
----	--	---------	------	--	--------------	-------------	--------------

2.1.2. Spodbujanje naložb podjetij v inovacije in raziskave ter vzpostavljanjem povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj in visokošolskim izobraževanjem, zlasti na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologije, socialnih inovacij in aplikacij javnih storitev, povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij v MSP prek pametne specializacije, podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotskih linij, podpiranje tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotskih linij, ukrepov za zgodnje validiranje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in začetne proizvodnje na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij ter razširjanje tehnologij za splošno uporabo;

Specifični cilj: Povečanje učinkovitosti podjetniških vlaganj v raziskave, razvoj in inovacije ter vzpostavljanje povezav med podjetji in institucijami znanja

Z bolj osredotočenimi in učinkovitimi vlaganji se Slovenija lahko umesti vsaj v vrh skupine inovacijskih sledilk (European Innovation Scoreboard - EIS), gospodarstvu pa omogoči, da bo v sodelovanju z institucijami znanja pridobilo visoko strokovna in specializirana znanja in bo zato lažje sledilo globalnim trendom ter izboljševalo konkurenčnost in povečevalo produktivnost ter dodano vrednost.

Učinkovitejše investicije v raziskave, razvoj in inovacije (v nadaljevanju RRI) predvsem na področjih, kjer obstaja povpraševanje na trgu, so ključen vzvod za uspešno razvojno prestrukturiranje gospodarstva. Kljub sorazmerno visokim vlaganjem v RRI, pri čemer je delež zasebnih vlaganj večji od javnega, ima Slovenija strukturni problem, ki se odraža v nizki dodani vrednosti na zaposlenega, ki dosega le okoli 60 % povprečja EU-27 in v relativno nizkemu deležu izvoza visokotehnoloških izdelkov v strukturi celotnega izvoza (delež za Slovenijo znaša 20,1 %, medtem ko je EU povprečje 26,1 %). Še vedno je šibko sodelovanje na področju raziskav in inovacij med javno in zasebno sfero (neučinkovit trikotnik znanja), kar še upočasnjuje razvojno prestrukturiranje gospodarstva.

Slovensko gospodarstvo se srečuje s pomanjkanjem tehnično usposobljenih, inženirskih kadrov, medtem ko ponudba visoko izobraženih kadrov, ki zaključijo s šolanjem, narašča. Gre za razkorak med izobraževalnim sistemom in potrebami gospodarstva, zato je nujno vzpostaviti tak podporni sistem, ki bo zagotavljal prenos akumuliranega znanja v tržno usmerjene dejavnosti. Izboljšati je treba tudi pogoje za multidisciplinarno povezovanje med različnimi profili strokovnjakov. Precej prostora za izboljšave je tudi pri iskanju možnosti za skupna vlaganja nacionalnih in mednarodnih virov na področju RRI, predvsem na področjih pametne specializacije. Vzpostaviti je potrebno tudi boljše sodelovanje med domačimi in tujimi (velikimi) podjetji na eni in MSP ter startupi na drugi strani in tako pomagati pri vključevanju MSP v globalne vrednostne verige in k njihovi večji internacionalizaciji.

Zaradi vse večjih pritiskov na cene energentov in surovin, ki močno vplivajo na konkurenčnost gospodarstva in zaradi dejstva, da sta tako energetska kot snovna učinkovitost v Sloveniji pod povprečjem EU, bo posebna pozornost namenjena podpori razvojno inovacijskim projektom za povečevanje snovne in energetske učinkovitosti procesov, izdelkov, storitev ter tehnologij.

Ker inovacije in inovativnost nista omejeni le na raziskovalni in zasebni sektor, temveč so pomemben dejavnik tudi pri povečevanju konkurenčnosti javnega in nevladnega sektorja, bo podprt tudi razvoj in inovacije na teh področjih.

Opredeljeni cilj bo dosežen z usmerjenimi vlaganji na področja, kjer je Slovenija že razvila konkurenčno prednost (identificirana v Strategiji pametne specializacije - SPS) ter imajo nadpovprečen potencial za rast, dvig dodane vrednosti in doseganje mednarodne konkurenčne prednosti. Poleg tega bodo vlaganja usmerjena tudi na tista področja kjer v Sloveniji še nimamo dobro razvitih kompetenc, a je njihov razvoj bistvenega pomena za dvig dodane vrednosti (npr. netehnološke inovacije).

V okviru te prednostne naložbe bodo doseženi naslednji rezultati:

- Povečan izvoz visoko tehnoloških izdelkov v celotnem izvozu, zaradi učinkovitejšega vlaganja v RRI v podjetjih.
- Povečan delež inovacijsko aktivnih podjetij in okrepitev sodelovanja v globalnih verigah vrednosti.
- Povečana dodana vrednost (celotna in na zaposlenega).

Tabela 6: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.1.2.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Rast povprečne dodane vrednosti na zaposlenega pri prejemnikih sredstev	o.t.		0 o.t.	2012	Pri prejemnikih sredstev doseči v povprečju za 2 o.t. višjo rast dodane vrednosti na zaposlenega kot pri vseh podjetjih	AJPES, lastni izračuni	Enkrat letno
	Rast dodane vrednosti pri prejemnikih	o.t.		0 o.t.	2012	Pri prejemnikih sredstev doseči v povprečju za 5 o.t. višjo rast dodane vrednosti kot pri vseh podjetjih	AJPES, lastni izračuni	Enkrat letno
	Delež izdatkov gospodarskih družb v vseh sektorjih izvedbe za RRI v BDP	%		1,76%	2011(z ačasni podatki)	2	SURS	Enkrat letno
	Delež visoko tehnološko intenzivnih proizvodov v izvozu po primarnem proizvodnem dejavniku	%		20,1	2011	25	UMAR	Enkrat letno

2.1.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.1.2.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe bodo kombinirani različni ukrepi za podjetja in razvojna partnerstva podjetij z institucijami znanja in drugimi relevantnimi deležniki na področjih, na katerih so identificirala razvojne potrebe oziroma priložnosti, da povečajo in pospešijo vlaganja lastnih sredstev v raziskovalno razvojno inovacijsko dejavnost. Samo tako bodo lahko oblikovala inovativne rešitve, dvignila tehnološko in netehnološko zahtevnost svojih izdelkov oziroma storitev, dosegla preskok in dvig produktivnosti in dodane vrednosti ter okrepila svoj konkurenčni položaj na globalnih trgih. Skladno s SPS bodo podprti ukrepi in instrumenti, za katere je bilo na podlagi izvedenih evalvacij ugotovljeno, da imajo potencial za nadgradnjo oz nadaljnje izvajanje. Razvojna partnerstva v skladu z usmeritvami SPS predstavljajo osnovo za povezovanje in iskanje sinergij med gospodarstvom in raziskovalnimi organizacijami.

Poleg tehnoloških bodo vključevali tudi netehnološke vidike in sicer na področjih, ki bodo jasno izkazovala tržni potencial. V okviru tega ukrepa se bodo krepile ciljno usmerjene interdisciplinarne tehnološko-razvojne raziskave in ne-tehnološke-razvojne raziskave v skladu s SPS in na področjih ključnih omogočitvenih tehnologij, vključno z informacijsko komunikacijskimi tehnologijami (prihodnji internet, digitalni podatki, nove integrirane e-storitve in storitvene platforme, mobilne aplikacije in IKT rešitve). Na ta način bodo podprti projekti, ki izkazujejo največji potencial za preboj na globalni ravni. Zaradi identificirane potrebe po podpori eko inovacijam, bo horizontalna podpora namenjena razvoju novih zelenih izdelkov, storitev, procesov in poslovnih modelov predvsem področju povečevanju snovne in energetske produktivnosti (recikliranje, spodbujanje okolju prijaznega oblikovanja, uporaba načel koncepta od zibke do zibke in industrijske simbioze v praksi, razvoj novih materialov, razvoj energetske učinkovitih izdelkov, proizvodnih procesov in storitev itd.).

Ob tem bodo zagotavljeni pogoji za odpiranje rabe raziskovalne infrastrukture drugim raziskovalnim institucijam, tujim partnerjem in podjetjem.

V okviru te prednostne naložbe bomo podprte naslednje vrste aktivnosti:

- **RAZVOJ CELOVITIH REŠITEV ZA TRG:** Na prednostnih področjih bo podprt razvoj celovitih rešitev za trg, ki odgovarjajo na družbene izzive. Celovite rešitve vsebujejo tako produktne, storitvene, procesne in/ali organizacijske inovacije. V ta namen bodo spodbude namenjene za:
 - **RAZVOJNE DEJAVNOSTI IN INVESTICIJE:** Spodbujale se bodo tako tehnološke kot tudi netehnološke inovacije, saj te aktivnosti poleg trženja, prodaje in poprodajnih storitev v globalni verigi vrednosti ustvarjajo in prinašajo najvišjo dodano vrednost na enoto vložka. Na ta način bo okrepljena sposobnost vključevanja slovenskih podjetij v globalne dobaviteljske verige in konzorcije, ki bo slovenskim podjetjem omogočala dostop in delovanje v najbolj perspektivnih in aktualnih tržnih nišah, kjer je mogoče pričakovati večje donose in s tem mnogo večjo dodano vrednost na zaposlenega. Okrepljeno bo torej vlaganje v netehnološke inovacije in v trajnejše elemente doseganja vrednosti (neopredmetena sredstva: pravice intelektualne lastnine, procesne in organizacijske inovacije, družbene inovacije, povezovanje podjetij in kreativnih industrij, novi poslovni modeli, uvajanje sistemov množičnega inoviranja, eko inovacije...), vključno s spodbujanjem uporabe industrijskega oblikovanja v gospodarstvu ter razvojem proizvodov in storitev z izoblikovanimi lastnimi blagovnimi znamkami.

- KOMERCIALIZACIJO RAZVITIH REŠITEV: Podpora bo namenjena projektom komercializacije razvitih rešitev ter vstopu novih tehnologij na trg za pridobitev referenc npr. preko inovativnih javnih naročil (predkomercialno naročanje) in demonstracijskih projektov. Podpora bo namenjena tudi demonstracijskim projektom in povezovanju domačih in tujih podjetij na tem področju za prodor na tuje trge.
- KREPITEV RAZVOJNIH KOMPETENC V PODJETJIH: Komplementarno s ključnimi področji v okviru te prednostne naložbe, bodo spodbude namenjene za:
 - OBLIKOVANJE NOVIH IN OBSTOJEČIH RAZVOJNIH ODDELKOV V PODJETJIH: V okviru tega bodo ukrepi namenjeni povečanju števila in deleža raziskovalcev in nosilcev kreativnega razvoja v poslovnem sektorju, prehodu raziskovalcev iz javnega v poslovni sektor ter zaposlovanju in usposabljanju mladih raziskovalcev in vrhunskih strokovnjakov v podjetjih.
 - KREPITEV INOVACIJSKIH POTENCIALOV ZAPOSLENIH: Podprto bo usposabljanje in izobraževanje že zaposlenih v podjetjih, tudi z njihovim vključevanjem v razvojne projekte in preko krepitve interdisciplinarnih znanj, kar vključuje tudi spodbujanje kreativnosti, umetnosti, dizajna in drugih netehnoloških rešitev.

Ciljne skupine: Podjetja in institucije znanja

Vrste upravičencev: Podjetja, različne oblike povezovanja podjetij, tako med seboj, kot z institucijami znanja, institucije podpornega okolja za podjetja (razvojne skupine, konzorciji, centri, zbornice, delodajalska združenja, itd.), raziskovalne organizacije, NVO.

2.1.2.1.2. *Vodilna načela za izbor programov/projektov*

Poleg horizontalnih načel se upoštevajo izhodišča za izbor projektov, opredeljena v Strategiji pametne specializacije. Presečna področja iz identificiranih ključnih prioritet pametne specializacije, morajo biti izbrana na podlagi kriterijev za vlaganja, kot npr:

- upoštevanje tržnih trendov, tržnih potencialov novih izdelkov, storitev in celovitih rešitev;
- povezovanje znanja, kompetenc in tehnologije na prednostnih področjih,
- inovativnost in celovitost načrtovanih proizvodov, storitev in procesov,
- utemeljenost v mednarodno primerljivem znanju in kompetencah v celotnem procesu razvoja znanja,
- sposobnost nosilcev za investiranje

Projekti morajo izkazovati širši družbeni vpliv oziroma odgovarjati na družbene izzive.

2.1.2.1.3. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

Poleg nepovratnih virov financiranja in inovativnih javnih naročil, se načrtuje tudi uporaba povratnih virov financiranja (finančni inženiring). Vrste in obseg finančnih instrumentov bo določen po izdelanem predhodnem vrednotenju finančnih instrumentov.

Ukrepe se bodo izvajali preko instrumentov finančnega inženiringa (instrument za razvoj trga tveganega kapitala, garancije za kredite s subvencijo obrestne mere, ki omogočajo lažji dostop do virov za financiranje obratnih sredstev in investicij, mikrokrediti) in jih dopolnili z novimi (npr. mezzanin krediti,...) ter preko nepovratnih virov financiranja. Na podlagi opravljene analize

finančne vrzeli bodo sredstva usmerjena v področja, kjer obstaja največja vrzel med potrebami MSP in ponudbo finančnih institucij in za ta namen uporabljeni ustrezni instrumenti. Storitve, ki jih bodo zagotavljali preko subjektov podpornega okolja, bodo namenjene vsem nastajajočim podjetjem, zato v tem primeru tovrstne spodbude ne bodo dodeljevali po pravilih državnih pomoči.

OPOMBA: Analiza vrzeli je v postopku izvedbe javnega naročila in bo predvidoma zaključena v drugi polovici leta 2014.

2.1.2.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni načrtovanih velikih projektov.

2.1.2.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 7: Kazalniki učinkov za prednostno naložbo 2.1.2.

ID	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
1	Število podprtih podjetij	število	ESRR		200	Spremljanje	Enkrat letno
2	Število podprtih podjetij s povratnimi viri	število	ESRR		100	Spremljanje	Enkrat letno
3	Število podprtih podjetij z nepovratnimi viri	število	ESRR		100	Spremljanje	Enkrat letno
	Število novih produktov na tržišču	Število	ESRR		200	Spremljanje	Enkrat letno
24	Število novih raziskovalcev* (FTE) v podprtih podjetjih entitetah	Število	ESRR Vsebine ESS crossf.		1000	Spremljanje	Enkrat letno

*Vključno z nosilci kreativnega razvoja (oblikovanje, umetniško ustvarjanje, ...)

2.1.3. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

Ni relevantno.

2.1.4. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Kazalnik učinka		Podjetja, ki sodelujejo s podprtimi	število	ESRR	Z in V	40	100	Spremljanje	Glede na mejnike

		raziskovalnimi institucijami							
		Višja rast povprečne dodane vrednosti na zaposlenega pri prejemnikih sredstev od rasti povprečne dodane vrednosti na zaposlenega pri vseh podjetjih							

2.1.5. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 7: Dimenzija 1 Področje ukrepanja		Tabela 8: Dimenzija 2 Oblika financiranja		Tabela 9: Dimenzija 3 Ozemlje		Tabela 10: Dimenzija 6 Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ³	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
01		01 04		00		00		00 04	
02		01 04		00		00		00 04	
060		01 02		00		00			
061		01 02		00					
062		01 02		00		00			
063		01		00		00			
066		01 02 03 04		00		00		00	
067		01 02		00					
058		01 02 03 04		00					

2.1.6. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovalne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

³ Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

2.2. Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast

V Sloveniji je razmerje med številom podjetij na zahodu in vzhodu stabilno. V vzhodni kohezijski regiji dodana vrednost nižja, manjše je tudi število hitrorastočih podjetij.

Kljub temu, da obstajajo razlike med obema kohezijskima regijama, moramo v Sloveniji v obeh regijah povečati podjetniško dejavnost in izboljšati dodano vrednost poslovanja. Zato bodo v okviru te prednostne osi oblikovani nacionalni ukrepi/programi za doseg ciljev v okviru posameznih prednostnih naložb.

Za izvajanje prednostnih osi 1 in 2 je oblikovana razvojna spodbujevalna platforma (platforma), ki na enem mestu združuje ukrepe za vlaganja, ki so namenjena gospodarstvu in institucijam znanja ter drugim deležnikom, predvsem na področjih, kjer Slovenija že ima kritično maso znanj s potenciali za manifestacijo na trgu. Hkrati želimo spodbuditi tudi dejavnosti, ki naslavlja družbene izzive, a v tem trenutku še nimajo dovoljšnjega tržnega potenciala. V okviru platforme bodo še posebej upoštevane razvojne specifikke obeh kohezijskih regij. V okviru finančnih instrumentov bodo oblikovani tudi novi, prilagojeni npr. socialnem podjetništvu, krožnemu gospodarstvu itd.

Za uspešno doseganje cilja v okviru te prednostne naložbe bo potrebno tudi vzporedno izvajanje ukrepov na področju trga dela in izobraževanja pa tudi na področju povečevanja učinkovitosti dela pravosodnih organov in javne uprave.

2.2.1. Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji

Specifični cilj: Povečanje finančnih virov za nastajanje novih podjetij ter rast in razvoj mikro, malih in srednje velikih podjetij (MSP).

V Sloveniji sta ključni oviri za rast in razvoj podjetij nespodbudno poslovno okolje in težak dostop do ustreznih finančnih virov, saj se pogoji za pridobitev le-teh zaostrejejo.

Posebno otežen dostop do virov financiranja imajo MSP, tako so npr. bančna posojila zanje dražja od tistih, ki jih banke namenjajo velikim poslovnim subjektom.⁴ Vlaganja bodo prednostno osredotočena na podjetja z največjim potencialom za rast in razvoj ter v odpravo ovir za uspešno delovanje podjetij. Inovativna in hitrorastoča podjetja najbolj prispevajo h gospodarski rasti in k ustvarjanju novih, kakovostnih delovnih mest ter razvoju izdelkov in storitev z visoko dodano vrednostjo, zato bo pozornost namenjena tudi njim.

Boljša konkurenčnost gospodarstva bo dosežena tudi s spodbujanjem podjetij za izboljšanje snovne in energetske učinkovitosti in za razvoj okoljsko manj obremenjujočih izdelkov in storitev.

Podpora bo namenjena tudi ustanavljanju novih podjetij in zagotovitvi spodbudnega podpornega okolja ne samo za nastanek podjetij, temveč tudi njihovo rast in dolgoročni razvoj

⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/countries-sheets/2012/slovenia_sl.pdf

ter širše za spodbujanje podjetništva. Prav učinkovito in spodbudno podporno okolje je namreč ključnega pomena za podjetja v vseh življenjskih fazah in podjetništvo nasploh. V Sloveniji obstaja širok nabor subjektov podpornega okolja za podjetništvo in inovativnost – npr. vstopne točke VEM, univerzitetni in podjetniški inkubatorji, tehnološki parki, EEN mreža in podobno kod tudi zasebne iniciative, gospodarska združenja ter vrsta neformalnih oblik podpornega okolja. Njihova skupna naloga je zagotavljanje celovitih podpornih storitev za podjetja in podjetnike z namenom lažjega dostopa do informacij, svetovanj, usposabljanj in v nekaterih primerih tudi potrebne infrastrukture in mentorstva. Storitve posameznih subjektov se med seboj razlikujejo, saj posamezna vrsta subjektov nudi specializirane storitve, ki so prilagojene ciljnim skupinam. Prav razvoj podpornega okolja še bolj izpostavlja medsebojnega sodelovanja in nekonstantnosti podpore tem storitvam, bo v prihodnje poudarek na odpravi teh pomanjkljivosti in dvigu kvalitete ponujenih storitev.

Za konkurenčnejšo gospodarstvo je potrebno izboljšati tudi veščine in kompetence tako na ravni podjetij (vodstva in zaposlenih npr. upravljanje in vodenje podjetij, trženjska znanja, ...) kakor tudi med mladimi in drugimi posebnimi ciljnim skupinami. Posebna pozornost bo namenjena spodbujanju podjetniških kompetenc s poudarkom na ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti (UPI). Slovenija si bo prizadevala za dvig podjetniške kulture in spremembo dojemanja podjetnosti in podjetništva, ki ne le spodbuja uspehe podjetij, ampak omogoča nove (in tudi ponovne) začetke in ustvarja poslovno okolje, ki je podlaga za njihovo rast in razvoj. Spodbude za nastajanje, rast in razvoj podjetij se bodo prilagajale tudi potrebam različnih skupin že delujočih podjetij, pa tudi potencialnim podjetnikom različnih ciljnih skupin (npr. mladi, ženske, socialno podjetništvo, hiorastoča podjetja, start upi). Podpora bo namenjena tudi novim pristopom pri izvajanju podjetniške dejavnosti (npr. sodelo/coworking, množično financiranje/crowdfunding).

Za uspešno doseganje cilja v okviru te prednostne naložbe je nujno sočasno izvajanje ukrepov na področju trga dela in izobraževanja pa tudi na področju povečevanja učinkovitosti dela javne uprave pravosodnih organov.

Pričakovani rezultati te prednostne naložbe so:

- rast in razvoj MSP, kar se odraža v povečevanju prihodkov
- rast števila zaposlenih v podprtih podjetjih
- dvig stopnje preživetja novonastalih podjetij
- rast dodane vrednosti ali produktivnosti

Tabela 8: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.2.1., specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost ⁵ (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
----	----------	--------------	-------------------	---------------------	-----------------	-------------------------------------	--------------	---------------------

⁵ V primeru ESRR in KS so lahko ciljne vrednosti kvalitativne ali kvantitativne.

Višja rast čistih prihodkov od prodaje pri prejemnikih sredstev od rasti čistih prihodkov od prodaje pri vseh podjetjih	Evro		0 o.t.	2012	Pri prejemnikih sredstev doseči v povprečju za 10 o.t. višjo rast čistih prihodkov od prodaje kot pri vseh podjetjih	Ajpes, lastni izračuni	Enkrat letno
Bruto povečanje povprečnega števila zaposlencev na podlagi delovnih ur v podprtih podjetjih	Število		0	2012	500	Ajpes, lastni izračuni	Enkrat letno
Stopnja preživetja novonastalih podjetij po dveh letih od zaključka financiranja v podprtih podjetjih	%		0		80%	Ajpes, lastni izračuni	Enkrat letno
Rast dodane vrednosti ali rast produktivnosti	Število		0	2012	+20% v obdobju 5 let po zaključku projekta	AJPES, lastni izračuni	Enkrat letno
Višja snovna produktivnost	DMC /BDP		1,07	2011	1,65	EUROSTA T/SURS (zagotavlja MKO)	Enkrat letno
Število novih internetnih start – up podjetij?	Število		0	2012	100	MIZŠ	Enkrat letno

2.2.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.2.1.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe bo oblikovana celovita shema za MSP (platforma), ki bo namenjena spodbudam za nastajanje in začetno delovanje podjetij ter rast in razvoj MSP. MSP, predvsem mlada podjetja (nastajajoča podjetja in podjetja v začetnih fazah razvoja), kot glavni oviri za njihovo rast, navajajo težak dostop do virov financiranja in neučinkovito poslovno okolje.

Ukrepi se bodo izvajali predvsem preko povratnih in nepovratnih oblik pomoči (zelo majhen del za specifične ciljne skupine) za naslednje vsebine:

- **MLADA PODJETJA:** Spodbude bodo namenjene podpori novim podjetniškim podjetjem ter novim še posebno inovativnim podjetjem. Pomemben element za celovito podporo tej ciljni skupini predstavljajo tudi tekmovanja za izbor in preverjanje najboljših podjetniških idej, usposabljanje, mentorstvo in ostale podporne storitve. V okviru spodbujanja začetnega delovanja podjetij je vključena tudi podpora ustanavljanju t.i. internetnih start-up podjetij (s poudarkom na razvoju inovativnih e-storitev, mobilnih aplikacij in IKT rešitev).
- **RAST IN RAZVOJ MSP:** Spodbude bodo prednostno namenjene MSP, ki rastejo in se razvijajo in sicer bodo usmerjene v aktivnosti za: spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti v podjetjih, za uvajanje odprtih sistemov inovacij, sistema množičnega

inoviranja, naložbe v podporo rasti in razvoju, vključno z investicijskimi in razvojnimi vlaganji podjetij ter izboljšanja snovne in energetske učinkovitosti podjetij.

V podporo izvajanju zgoraj navedenih ukrepov bomo uporabljali instrumente za lajšanje dostopa do virov financiranja (platforma), ki bodo namenjeni podjetjem v vseh fazah razvoja za odpravljanje vrzeli v financiranju:

- instrumenti dolžniških in lastniških virov financiranja (tvegani kapital, garancije za bančne kredite s subvencioniranjem obrestnih mer, mikrokrediti, mikrogarancije, krediti in mezzanine krediti ...).
- prilagojeni finančni instrumenti za posamezne ciljne skupine financiranja (kot npr. semenski in predsemenski viri financiranja za mlada podjetja), ter druge sodobne oblike financiranja (kot npr. množično financiranje (crowd-funding ipd.)).

Poseben poudarek bo namenjen:

- podjetjem s potencialom hitre rasti,
- podpori za izboljšanje snovne in energetske učinkovitosti kot ključnih dejavnikov izboljševanja konkurenčnosti MSP in
- prilagojeni podpori nastajanju in razvoju obstoječih socialnih podjetij, kjer na trgu niso dostopni primerni viri financiranja.

• **PODPORNO OKOLJE ZA PODJETNIŠTVO IN INOVATIVNOST:** V tem okviru se bodo:

- **ZAGOTAVLJALE CELOVITE STORITVE PODPORNEGA OKOLJA ZA PODJETJA**, ki bodo prilagojene specifičnim potrebam posameznih tipov poslovnih subjektov in različnim ciljnim skupinam (npr. mladi, potencialni podjetniki, ženske, socialno podjetništvo, ipd.). Zagotovili bomo večjo učinkovitost, osredotočenost in kakovost že obstoječe podpore (nacionalna in lokalne vstopne točke VEM, univerzitetni in podjetniški inkubatorji, tehnološki parki, pisarne za prenos tehnologij, idr.), pozornost pa bo namenjena tudi spodbujanju novih vrst medsebojnega povezovanja podjetniških pobud (npr. sodelo/coworking, povezovanje kreativnih industrij z gospodarstvom, ipd.). Pri izvajanju podpornih storitev za podjetništvo in inovativnost se bo v največji možni meri uveljavljal princip vse na enem mestu. V okviru obstoječih institucij bomo razvili svetovanje podjetjem glede načinov in pristopov za izboljšanje snovne in energetske učinkovitosti (uvajanje sistemov upravljanja z energijo, okolju prijazno oblikovanje, itd.) in pri uporabi različnih sistemov certificiranja (EMAS, znak EU za okolje, itd.) za lažji prodor zelenih izdelkov in storitev na (nove) trge.
- **ZMANJŠEVALE ADMINISTRATIVNE OVIRE ZA PODJETJA:** Načrtovana je nadgradnja Enotne kontaktne točke z vzpostavitvijo Enotne poslovne točke za potrebe poročanja poslovnih subjektov, s ciljem podjetjem zmanjšati število in obseg posredovanja podatkov državnim organom in hkrati le-tem zagotavljati vpogled, uporabo in izmenjavo podatkov na enem mestu.
- **UVELJAVLJALI NAČELO NAJPREJ POMISLI NA MALE** (»think small first«): Aktivnost bodo zajemale izvajanje in spremljanje MSP testa v sodelovanju z ostalimi deležniki
- **SPODBUJALO USTVARJALNOST, PODJETNOST IN INOVATIVNOST (UPI):** Aktivnosti bodo usmerjene v krepitev teh kompetenc (UPI) v različnih ciljnih skupinah (mladi, ženske, podjetniki začetniki – start up,...). Zagotovljeno bo tudi usposabljanje in mentoriranje za podjetja in posebne ciljne skupine, z namenom pridobivanja potrebnih podjetniških in poklicnih kompetenc.

- Podprti bodo tudi projekti za zagotavljanje vzpostavitve ustvarjalno-raziskovalno in prezentacijske mreže, ki bo nadgradnja uspešno izvedenih in na EU ravni pripoznanih projektov, ki bodo omogočali večji pretok raziskovalcev (mobilnost in izkoristek človeških virov), predvsem pa bodo aktivnosti usmerjene v zagotavljanje odprtega dostopa do izsledkov, ki bi izvirali iz samega delovanja v povezavi z uporabnostjo rezultatov javno financiranih raziskav.

Kjer bo upravičeno, relevantno in potrebno, bodo pripravljene ukrepi prilagojeni za nacionalno in regionalno raven ter usklajeni na ravni ministrstev, saj se ukrepi dopolnjujejo z ukrepi na področju podpore zaposlovanju, usposabljanju in nenazadnje tudi finančni podpori podjetjem. Vsebina, načrtovanje in njihova izvedba bosta medsebojno usklajeni in komplementarni, tako da bomo zagotovili največje možne sinergične učinke in preprečili morebitna podvajanja pri izvajanju ukrepov.

Ciljne skupine: MSP v vseh fazah razvoja (nastajanje, začetno delovanje, rast in razvoj), potencialni podjetniki, posamezniki, ženske, mladi, šole, učitelji in mentorji, posebna ciljna skupina socialnih oziroma družbeno odgovornih podjetij in podjetništva.

Upravičenc: MSP v vseh fazah razvoja (nastajanje, rast in razvoj), potencialni podjetniki posamezniki, zadruga, ženske, mladi, šole, učitelji, mentorji, subjekti podjetniško inovacijskega podpornega okolja (npr. vstopne točke VEM, tehnološki parki, centri, inkubatorji, zbornice in združenja, itd), družbe tveganega kapitala, poslovni angeli in druge oblike javno-zasebnega partnerstva, druge ustrezne institucije na področju izobraževanja, razvojne agencije, skladi in socialni partnerji.

2.2.1.1.2. Vodilna načela za izbor

Pri dodeljevanju sredstev bomo upoštevali naslednja vodilna načela:

- Večja usmerjenost v povratne vire: Pretežno se bodo spodbude dodeljevale v obliki povratnih virov financiranja. Le nekatere spodbude se bodo še naprej dodeljevale v obliki nepovratnih virov financiranja, v kolikor je to zaradi specifičnosti ciljne skupine ali oblike spodbude, bolj primerno.
- Izvajanje večletnih programov na podlagi "odprtih" postopkov dodeljevanja sredstev, v kolikor zakonodaja to omogoča.
- Postopnost: podjetje mora najprej pokazati sposobnost za delovanje in izvajanje aktivnosti, ki jih bo podprla država in potencialno tudi rezultate na projektih, ki so že bili deležni državne podpore, šele potem lahko pride do odobritve dodatnih spodbud

Osnovna merila za dodeljevanje razvojnih spodbud podjetjem so npr:

- prispevek k doseganju ciljev, opredeljenih v industrijski politiki in/ali operativnega sporazuma,
- kakovost projekta, širi družbeni vpliv oziroma odgovor na družbene izzive, inovativnost, tržni potencial,
- finančna konstrukcija projekta in
- usposobljenost za izvedbo projekta.

Povratni viri financiranja pomoči za podjetja se organizirajo v okviru holdinškega sklada.

Nepovratna sredstva bomo dodeljevali na osnovi veljavne zakonodaje.

2.2.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ukrepi se bodo izvajali preko obstoječih instrumentov finančnega inženiringa (instrument za razvoj trga tveganega kapitala, garancije za kredite s subvencijo obrestne mere, ki omogočajo

lažji dostop do virov za financiranje obratnih sredstev in investicij, mikrokrediti) in jih dopolnili z novimi (npr. mezzanin krediti,...) ter preko nepovratnih virov financiranja. Na podlagi opravljene analize finančne vrzeli bodo sredstva usmerjena v področja, kjer obstaja največja vrzel med potrebami MSP in ponudbo finančnih institucij in za ta namen uporabljeni ustrezni instrumenti. Storitve, ki jih se bodo zagotavljale preko subjektov podpornega okolja, bodo namenjene vsem nastajajočim podjetjem, zato v tem primeru tovrstne spodbude ne bodo dodeljevane po pravilih državnih pomoči.

2.2.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni načrtovana.

2.2.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 7: Kazalniki učinkov za prednostno naložbo 2.2.1.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost ⁶ (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število podprtih podjetij		število	0	2014	1000	Spremljanje	
	Število podprtih podjetij s povratnimi viri		število	0	2014	800	Spremljanje	
	Število podprtih podjetij z nepovratnimi viri		število	0	2014	200	Spremljanje	
	Število podprtih novonastalih podjetij		število	0	2014	280	Spremljanje	
	Število udeležencev usposabljanja in svetovanja mentoriranja (za vsebine ESS)		število	0	2014	1000	Spremljanje	

2.2.2. Razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP, zlasti za internacionalizacijo;

Specifični cilj: Povečanje izvoza v podprti MSP

Mednarodna menjava je pomemben del slovenskega BDP saj le-ta predstavlja kar 73,7 % (povprečni delež mednarodne menjave v BDP). Z ozirom na težave in izzive slovenskega gospodarstva je spodbujanje mednarodnega poslovanja ključnega pomena za gospodarstvo. Zadevna prednostna naložba je namenjena zagotavljanju podpornega okolja slovenskim podjetjem, ki želijo svoje poslovanje razširiti na mednarodne trge oziroma želijo diverzificirati svojo prisotnost na nove tuje trge. Slovenski izvozniki so trenutno namreč tudi stroškovno in organizacijsko manj konkurenčni, struktura izvoza v smeri tehnološko zahtevnejših proizvodov in na znanju temelječih storitev je prepočasno.⁷ Posebna pozornost potrebujejo predvsem MSP, saj ti potrebujejo več podpore zaradi omejitev lastnih resursov.

Pričakovani rezultati te prednostne naložbe so:

⁶ V primeru ESRR in KS so lahko ciljne vrednosti kvalitativne ali kvantitativne.

⁷ http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/pr/2013/POR_2013s.pdf

- Večje število izvoznikov
- Rast izvoza

Eden (če je možno) in največ dva kazalnika rezultatov naj se uporablja/ta za vsak poseben cilj.

Tabela 8: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.2.2.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost ⁸ (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Delež izvoza MSP v BDP	delež		31,1 %	2012	35,5 % (0,4 o.t./leto)	SURS/UMAR/AJPES	Enkrat letno
	Število novih izvoznikov	število		8904	2012	140	SURS	Enkrat letno
	Priliv iz naslova potovanj	Eur		2,01 mlrd	2012	2,50 mlrd	Banka Slovenije	Enkrat letno

2.2.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.2.2.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

Z ukrepi v okviru te prednostne naložbe bo podpora namenjena podjetjem, ki šele želijo vstopiti na mednarodne trge, kar bo prispevalo k povečanju števila slovenskih izvoznikov, podporo pa bo namenjena tudi podjetjem, ki so že izvozniki, vendar si želijo svojo izvozno dejavnost okrepiti in diversificirati mednarodno prisotnost. Za povečanje deleža izvoza izdelkov in storitev z visoko dodano vrednostjo bo pri oblikovanju in izvajanju ukrepov velik poudarek namenjen iskanju sinergij z ukrepi v okviru drugih prednostnih naložb. Smiselno se bodo ukrepi dopolnjevali s tistimi, ki so predvideni v okviru prednostnih naložb 1.1 in 2.1. (podpora start-up, rast in razvoj, spodbujanju (eko)inovacij, tehnologij, na znanju temelječih storitev. S tem bo ustvarjena smiselna povezava tudi z zelenimi tehnologijami in izkoriščanje danih prednosti na podlagi izsledkov SPS, z izobraževalnim sistemom, ki naj bi ponujal kategorije znanja in veščin, katere potrebuje domače gospodarstvo.

V okviru te prednostne naložbe so ključni ukrepi:

- **CELOVITA PODPORA INTERNACIONALIZACIJI MSP:** Celovite podporne aktivnosti za MSP bodo namenjene tako MSP kakor tudi institucijam, ki zagotavljajo podporno okolje za njihovo internacionalizacijo. V tem kontekstu bo posebna pozornost namenjena oblikovanju prilagojenih programov svetovanja, ki bodo poleg tega, v kateri fazi razvoja je podjetje, upoštevale tudi specifike posameznih proizvodnih panog in storitvenih dejavnosti, temeljile pa bodo na prenosu izkušenj, znanj in veščin. Storitve bodo vključevale tudi informacije o možnostih in priložnostih za mednarodno poslovanje, predstavitve obstoječih EU programov in o primernosti načina vstopa oziroma širitve poslovanja na tuje trge, pri čemer bomo izkoristili tudi potencial, ki ga za uveljavljanje na tujih trgih ponuja IKT. Vsebinska tega ukrepa bo obsegala tudi spodbude in podporo MSP pri izvedbi tržnih raziskav in študij izvedljivosti na podlagi katerih bodo temeljili izvozni načrti/strategije za nadaljnje poslovanje. V tem sklopu bodo vključeni tudi programi izobraževanja in usposabljanja MSP s področja mednarodnega poslovanja, pri čemer bo največji poudarek na prenosu izkušenj in

⁸ V primeru ESRR in KS so lahko ciljne vrednosti kvalitativne ali kvantitativne.

predstavitvah primerov dobrih praks. Aktivnost bodo namenjene tudi podpori predstavitvi slovenskega gospodarstva in poslovnega okolja doma in v tujini.

- **KREPITEV MEDNARODNE KONKURENČNOSTI MSP:** Podpora bo namenjena prenosu znanj in izkušenj med podjetji za bolj celovit vstop/pristop do tujih trgov in vstopav globalne dobaviteljske verige in razvoju novih inovativnih turističnih produktov in storitev, dvigu njihove kakovosti in razvoju turističnih destinacij. Ker so v mednarodnem okolju pomembni tudi različni certifikati, bodo spodbude namenjene tudi pridobivanju najnaprednejših, certifikatov za izdelke in/ali storitve. Aktivnosti bodo namenjene krejitvi zavedanja o pomembnosti povezovanja MSPjev (tudi z institucijami) in za druge inovativne načine njihovega uveljavljanja na mednarodnih trgih, kot so pilotni in demonstracijski projekti, namenjeni preizkušanju novih metod pristopa in projektov, kateri bodo ob uspešnem zagonu širše uporabljeni v naslednjih letih implementacije programa ali šele v naslednjem finančnem obdobju.
- **RAZVOJ IN IZVAJANJE NOVIH POSLOVNIH MODELOV ZA MSP:** Pri tem ukrepu bo podprt razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP z namenom spodbujanja večje vpetosti v mednarodne trge, povečevanja produktivnosti, ustvarjanja višje dodane vrednosti, uvajanja inovativnih metod in postopkov s ciljem večati konkurenčnost gospodarstva (tudi preko skupnih vlaganj v znanja, tehnologije in kapital).

Glavne ciljne skupine: MSP, ki šele želijo pričeti z mednarodnim poslovanjem in tista, katera želijo svoje poslovanje diverzificirati na nove proizvode in/ali nove tuje trge oziroma širitev obstoječih aktivnosti na obstoječih trgih.

Upravičenci: Slovenska podjetja, predvsem MSP, institucije, zbornice, združenja.

2.2.2.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bomo, v okviru te prednostne naložbe pri izboru projektov/programov upoštevali naslednja načela za izbor:

- Večja usmeritev v povratne vire: Pretežno se bodo spodbude dodeljevale v obliki povratnih virov financiranja. Le nekatere spodbude se bodo še naprej dodeljevale v obliki nepovratnih virov financiranja, v kolikor je to zaradi specifik ciljne skupine ali oblike spodbude, bolj primerno.
- Izvajanje večletnih programov na podlagi "odprtih" postopkov dodeljevanja sredstev, v kolikor zakonodaja to omogoča.
- Postopnost: podjetje mora najprej pokazati sposobnost za delovanje in izvajanje aktivnosti, ki jih bo podprla država in potencialno tudi rezultate na projektih, ki so že bili deležni državne podpore, šele potem lahko pride do odobritve dodatnih spodbud

Osnovna merila za dodeljevanje razvojnih spodbud podjetjem so npr:

- prispevek k doseganju ciljev, opredeljenih v industrijski politiki in/ali operativnega programa,
- kakovost projekta, širši družbeni vpliv oziroma odgovor na družbene izzive, inovativnost, tržni potencial,
- finančna konstrukcija projekta in
- usposobljenost za izvedbo projekta.

Povratni viri financiranja pomoči za podjetja se organizirajo v okviru holdinškega sklada.

Nepovratna sredstva bomo dodeljevali na osnovi veljavne zakonodaje (javni razpis, program,

2.2.2.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ukrepi se bodo, vsaj v začetni fazi, izvajali preko obstoječih instrumentov finančnega inženiringa (instrument za razvoj trga tveganega kapitala, garancije za kredite s subvencijo obrestne mere, ki omogočajo lažji dostop do virov za financiranje obratnih sredstev in investicij, mikrokrediti), hkirati pa bodo dopolnjeni z novimi (npr. mezzanin krediti, semenski kapital...), izjemoma tudi preko nepovratnih virov financiranja. Na podlagi opravljene analize finančne vrzeli bodo sredstva usmerjena v področja, kjer obstaja največja vrzel med potrebami MSP in ponudbo finančnih institucij in za ta namen uporabljeni ustrezni instrumenti. V tem okviru se bo opravila tudi analiza smiselnosti pristopa Slovenija k skupnim finančnim instrumentom za neomejeno jamstvo in listinjenje v korist MSP, ki se izvaja preko EIB. Storitve, ki jih bomo zagotavljali preko subjektov podpornega okolja, bodo namenjene vsem potencialnim podjetnikom in delujočim podjetjem, zato v primeru tovrstne spodbude ne bomo dodeljevali sredstev po pravih državnih pomoči.

2.2.2.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Niso predvideni.

2.2.2.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 9: Kazalniki učinkov za prednostno naložbo 2.2.2.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
	Število podprtih podjetij	število	ESRR		2014	1000	Spremljanje	Enkrat letno
	Število MSP-jev, katera so uvedla nov poslovni model	število	ESRR		2014	70	Spremljanje	Enkrat letno

2.2.3. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

Ni relevantno.

2.2.4. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Učinek		Število podprtih podjetij							
Finančni viri		Izdatki							

2.2.5. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 7: Dimenzija 1 Področje ukrepanja		Tabela 8: Dimenzija 2 Oblika financiranja		Tabela 9: Dimenzija 3 Ozemlje		Tabela 10: Dimenzija 6 Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ⁹	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
01		01 03 04		00		00		00	
068		01 04		00		00		00 04	
069		01 03 04		00		00		00 03	
070		01 04		00		00		00	
071		01		00		00		00	
073									
075		01 04		00		00		03	
081									

2.2.6. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovalne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

2.3. Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja

Zniževanje emisij toplogrednih plinov v Sloveniji je predvsem posledica padca gospodarske dejavnosti. Razpoložljivi podatki sicer kažejo, na izpolnjevanje vmesnega cilja pri obnovljivih virih (AN OVE) in pri učinkoviti rabi do leta 2016 (AN URE), vendar pa bistven sistemski premik na tem področju v preteklem obdobju ni bil dosežen. Pospeševanje ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije v javnem sektorju, gospodinjstvih ter v podjetjih je v Sloveniji še toliko bolj nujno zaradi pritiska naraščanja emisij toplogrednih plinov iz prometa. Če bo Slovenija želela doseči nacionalne cilje podnebne paketa, bo morala oblikovati ambiciozen program nacionalnih ukrepov za URE in OVE. Nacionalni pristop je tudi bolj učinkovit in prispeva tudi k enakomerni porazdelitvi učinkov. V okviru te prednostne bodo naložbe podprte z enotnim pristopom v obeh regijah.

Enoten pristop je utemeljen z dejstvom, da bodo vsa sredstva za ta namen porabljena iz Kohezijskega sklada.

⁹ Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

2.3.1. Podpora energetske učinkovitosti in uporabi obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi vključno v javnih stavbah in stanovanjskem sektorju

V okviru prednostne naložbe se zasleduje cilj izboljšanja energetske učinkovitosti za 20 % do leta 2020 v skladu z novo Direktivo 2012/27/EU, ki poleg tega nalaga Državam članicam, da vsako leto energetske obnovijo 3 % površine stavb, ki so v lasti in uporabi ožjega javnega sektorja.

Specifični cilji: Povečanje učinkovitosti rabe energije v javnem sektorju in v gospodinjstvih

Rezultata:

- Energetske učinkovite obnove stavb v javnem sektorju
- Energetske učinkovite obnove stavb v gospodinjstvih

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.3.1.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodišča vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
1	Kumulativni prihranki končne energije v javnem sektorju	GWh	Celotna Slovenija	150	2012	900	AN-URE s ekstrapolacijo na 2023	Letno
2	Kumulativni prihranki končne energije v sektorju gospodinjstev	GWh	Celotna Slovenija	450	2010	2500	AN-URE s ekstrapolacijo na 2023	Letno

2.3.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.3.1.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

Nova Direktiva 2012/27/EU o energetske učinkovitosti določa, da bo potrebno od leta 2014 letno energetske prenoviti vsaj 3 % površine stavb v državni lasti, kar znaša približno 150.000 m² stavb. Projektni podatki kažejo, da so prihranki energije v povprečju 50-odstotni. Sredstva za financiranje bodo namenjena vlaganjem v tiste dele investicij, ki vplivajo na prihranke končne energije. V okviru te prednostne naložbe se bo z namenom doseganja čimvečjih učinkov in zagotavljanja čimvečjih finančnih vzvodov horizontalno razvijal sistem energetskega pogodbenišтва (energy performance contracting) oz. pogodbenega zniževanja stroškov za energijo, predvsem v javnem sektorju, kjer bo relevantno in izvedljivo pa tudi v sektorju gospodinjstev. Poleg pravnih in institucionalnih vidikov je za razvoj takega sistema zelo pomemben element tudi razvoj in vzpostavitev ustrezne finančne, garancijske sheme, ki spodbudi vključitev poslovnih bank, v financiranje tovrstnega projektnega, javno-zasebnega financiranja. Pripravljene bodo ustrezne smernice, ki bodo predstavljale podlago za razvoj različnih modelov na tem področju.

Garancijska shema bi bila taka, da bi ponujala garancije/zavarovanje za ESCO podjetja, ki bi šla v projekte energetskega pogodbenišтва. Namreč najem kredita in zavarovanje predstavljata relativno velik strošek, zavarovanje je še posebej problematično za manjša podjetja, ki tudi še nimajo referenc. Na drugi strani je zavarovanje pomembno, ker je smiselno, da se gre v okviru pogodbenišтва v večje projekte (sanacija večih stavb v okviru enega projekta), za kar je potreben

večji investicijski in kreditni potencial. Dogovori za oblikovanje garancijske sheme potekajo s SID banko. Za izpolnjevanje obveznosti energetske sanacije 3% površine stavb v lasti države bo nastopala država tudi kot naročnik projektov. Za optimalno izbiro projektov bo zato potrebna »task force« oz. tehnična pisarna oz. »facilitator«, ki mora imeti dovolj tehničnega znanja, da koordinira oblikovanje ponudb med naročnikom in ponudniki z namenom, da štiti javni interes in da se pride do optimalnih rešitev. To funkcijo sedaj za razpise občin opravljajo lokalne energetske agencije. Le –te bi še naprej to lahko opravljale za obnovo državnih stavb na njihovih območjih (npr. bolnice..), manjka pa segment stavb ministrstev in drugih stavb državne uprave, ki so predvsem v Ljubljani, kjer energetske agencije ni.

V **javnem sektorju** se bo v okviru te prednostne naložbe podprlo:

- Energetsko obnovo stavb javnega sektorja v upravljanju neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov (bolnišnice, javni objekti ustanov s področja visokega šolstva in raziskovalnih dejavnosti, srednje šole, domovi za ostarele, stavbe kulturne infrastrukture, stavbe državne uprave,...) ter v lasti občin (vrtci, šole, športni objekti, zdravstveni domovi, upravne stavbe). Namen je spodbuditi celovito energetske sanacije stavb in trajnostno nadomestno gradnjo skoraj nič-energijskih stavb. Zajema ukrepe energetske sanacije stavb ali posameznih elementov stavb, zamenjave gradbenega pohištva in druge ukrepe, kot je sanacija sistema za gretje ali notranje razsvetljave. Podpora ukrepom bo temeljila na strokovnih podlagah, ki bodo opredelila, katere zgradbe bodo imele prioriteto (z vidika zagotavljanja prihrankov). V strokovnih podlagah bodo za posamezne kategorije objektov opredeljeni minimalni prihranki, da bo tako mogoče za vsako od kategorij objektov izbrati tiste, ki bodo imeli največje možne prihranke.

Kriterije za določitev katere stavbe javnega sektorja so prioritene za energetske sanacije stavb, po katerih kriterijih bomo izbirali oz. kako bodo oblikovani razpisi bo dala strategija prenove stavbega fonda, ki bo izhajal tudi iz same evdinece nepremičnin v državni lasti. Prednost za prenovo bodo imele starejše/še neobnovljene stavbe in pa tiste stavbe, kjer bo strošek na prihranek energije najmanjši.

Višina spodbud v primeru celovite sanacije, ki vključuje sanacijo oboje stavbe, sanacijo tehničnih sistemov in vgradnjo naprav za izrabo OVE, bo relativno višja, tako da investitorje spodbuja k celoviti sanaciji. Pri določitvi načina spodbujanja in višine spodbud bomo upoštevali tudi druge vidike kot so: varovanje okolja, predvsem zmanjševanje emisij, ohranjanje narave, uporaba naravnih materialov, spodbujanje energetske varčnih tehnologij.

- Izvedbo demonstracijskih projektov, ki bodo kot objekti nacionalnega pomena predstavljali instrument razvojne politike za hitrejši razvoj in uporabo novih tehnologij, njihovo vrednotenje, promocijo in razširjanje uporabe. Upravičeni stroški pri demo projektih bodo le tisti, ki se bodo nanašali na energetske del in ne na celoten strošek objekta.
- Učinkovito rabo električne energije v javnem sektorju s poudarkom na energetske prenovi javne razsvetljave (zamenjava neučinkovitih ter vgradnjo novih učinkovitih električnih naprav in regulatorjev ter krmilnih sistemov javne razsvetljave) ter ostale ukrepe učinkovite rabe (vgradnja novih energetske učinkovitih elektromotorjev, kompresorjev, črpalk v dejavnostih oskrbe z vodo, daljinsko toploto, ipd.).
- Uvajanje sistema za upravljanje z energijo (energy management) v javnem sektorju za sistemski pristop k nadzoru in zmanjšanju porabe energije. Ukrepi so ključni za zmanjšanje

stroškov za energijo, kakovostno načrtovanje in vrednotenje izvedbe projektov URE v javnem sektorju in od lastnikov in upravljavcev stavb javnega sektorja zahteva vzpostavitev energetskega knjigovodstva in izvajanje nalog energetskega menedžerja (ciljno spremljanje rabe energije, vzpostavitev stroškovnih centrov, izvajanje energetskih pregledov v stavbah v javnem sektorju z uporabno tlorisno površino nad 250 m², pripravo javne baze podatkov o specifični porabi energije v stavbah, postavljanje ambicioznih letnih ciljev za URE ter opredelitev odgovornosti za načrtovanje, izvedbo in evidentiranje ukrepov URE).

V **sektorju gospodinjstev** se bo v okviru te prednostne naložbe podprlo:

- Energetsko učinkovito obnovo stanovanjskih stavb. Ukrep je namenjen podpori gospodinjstvom za energetske sanacije stavb (izvedba toplotne izolacije fasade, strehe oz. podstrešja in drugih gradbenih elementov, zamenjava stavbnega pohištva in drugi ukrepi) ter nadomestni gradnji s skoraj nič-energijsko stanovanjsko stavbo. Tako kot v primeru javnega sektorja, bomo progresivno spodbujali celovite sanacije. Ukrep bi bil prvenstveno namenjen za pilotne/demonstracijske projekte energetske sanacije večstanovanjskih stavb v okviru energetskega pogodbenišтва. Za ta segment potrebujemo vzorčni primer, primer dobre prakse in ga ni mogoče izpeljati v okviru obstoječih razpisov Eko sklada. Izpeljal bi se preko Eko sklada kot komplementaren ukrep subvencijam v večstanovanjske stavbe obstoječe sheme. Smiselno je, da je tekst široko zastavljen prav za primer, da kakšno leto Eko sklada zamanka sredstev (kot je bilo to v letu 2013), saj je shema subvencij gospodinjstvom že dobro uveljavljena in prekinjanje razpisov precej ruši.
- Zmanjševanje porabe energije za ogrevanje in hlajenje v stanovanjskih stavbah. Ukrep bo zajemal: zamenjavo neustreznih kotlovskih kapacitet z napravami z visokim izkoristkom (vgradnja specialnih kotlov na biomaso z visokimi izkoristki na polena, pelete in sekance), optimizacijo ogrevalnih sistemov za različne tehnologije (termostatski ventili, regulacija in hidravlično uravnoteženje ogrevalnih sistemov, zamenjava toplotnih podpostaj v daljinskih sistemih, prezračevalni sistem z rekuperacijo toplote odpadnega zraka z visokim izkoristkom), spodbujanje uporabe OVE v stavbah (spodbujanje namestitve toplotnih črpalk za centralno ogrevanje, ki izkoriščajo toploto zraka, podtalne in površinske vode, ali toploto, akumulirano v zemlji in kamnitih masivih).
- Posebne ukrepe za energetske sanacije gospodinjstvom, ki se soočajo s problemom energetske revščine. Ukrepi bodo namenjeni nvesticijam kot tudi svetovanju in ukrepom za spremembe vedenjskih navad.

Omejitve glede finančnih spodbud (velja za javni sektor in sektor gospodinjstev):

- spodbude se nanašajo izključno na tisti del investicije, ki prispeva k zmanjševanju rabe energije

Komplementarni ukrepi v okviru te prednostne naložbe so povezani z izobraževanjem, usposabljanjem, izobraževanjem in promocijskimi dejavnostmi:

- Izobraževanje kadrov v javnem sektorju za izvajanje
 - zelenega javnega naročanja z namenom, da zagotovimo dovolj veliko število usposobljenih javnih naročnikov za kakovostno izvedbo "zelenih" javnih naročil ter izvedbi pilotnih projektov zelenih javnih naročil na področjih učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije in
 - ukrepov energetskega pogodbenišтва

- Usposabljanje mikro in MSP podjetij, izvajalcev v gradbeništvu, podpora povezovanju podjetij (npr. v konzorcije), ki izvajajo sanacije in novogradnje za uspešno izvajanje projektov.
- Podpore za ozaveščanje in izobraževanje o energetske učinkovitih ukrepih.

Ciljne skupine: podjetja, javni sektor, gospodinjstva, gospodinjstva z nizkimi prihodki (upravičena do nepovratnih spodbud, in sicer v višini vsaj 50 % upravičenih stroškov investicije).

Upravičenci: podjetja; izvajalci gospodarskih javnih služb razsvetljave; javni sektor; gospodinjstva; izvajalci pogodbenega zagotavljanja prihrankov; organizacije, ki imajo dostop do oseb z nizkimi prihodki;

2.3.1.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo upoštevana naslednja načela za izbor projektov/operacij:

- Jasno izraženi okoljska učinkovitost (največje zmanjšanje emisij, največje doseganje prihrankov energije in ohranjanje narave) in stroškovna učinkovitost. Poleg tega bodo imeli prednost tudi projekti, ki bodo imeli ob čim nižji finančni podpori največje možne pozitivne sinergijske učinke za gospodarstvo.
- Kjer je relevantno, bodo imeli prednost projekti, ki bodo omogočali daljinsko ogrevanje/hlajenje.
- Pri projektih na ogrevanje z biomaso bodo upoštevani tudi parametre, ki vplivajo na kakovost zraka in na ta način dosegali sinergične učinke zmanjševanja emisij toplogrednih plinov in izboljševanja kakovosti zraka v mestih.
- Projekti, ki bodo kandidirali bodo morali imeti razširjene energetske preglede.
- Pri projektih obnove stavb kulturne dediščine bodo poleg vidika prihrankov smiselno upoštevani tudi varstveni vidiki, pri čemer bo ključni rezultat, ki ga bodo morali projekti zasledovati prispevek k energetske učinkovitosti.
- Pri projektih javne razsvetljave bodo v uporabi taka svetila, ki nimajo negativnega vpliva na zdravje ljudi in na način, da bo svetlobno onesnaževanje najmanjše mogoče.

2.3.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Obseg in vrste finančnih instrumentov bomo oblikovali po tem, ko bo izdelana ocena predhodnega vrednotenja za to področje.

2.3.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Uporabe velikih projektov ne načrtujemo.

2.3.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.3.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
1.	Doseženi prihranki končne energije v javnem sektorju	GWh	KS	Celotna SLO	200	AN-URE s prilagoditvijo glede na razp. sredstva KS
2.	Doseženi prihranki končne energije v sektorju gospodinjstev	GWh	KS	Celotna SLO	100	AN-URE s prilagoditvijo glede na

						razp. sredstva KS
3.	Število subvencioniranih gospodinjstev z niskimi dohodki z izvedenimi ukrepi učinkovite rabe energije	Število	KS	Celotna SLO	100	AN-URE s prilagoditvijo glede na razp. sredstva KS
5.	Zmanjšanje izpusta toplogrednih plinov v javnem sektorju in sektorju gospodinjstev	kt CO ₂ ekv	KS	Celotna SLO	55	Od tega javni sektor 40 kt in gospodinjstvijski sektor 15 kt CO ₂ ekv.

Ciljne vrednosti kazalnikov učinkov so določeni na podlagi preračunov iz ocene višine spodbude in razpoložljivih sredstev.

2.3.2. Spodbujanje proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih virov

V okviru prednostne naložbe zasledujemo cilj povečanja deleža obnovljivih virov energije (OVE) v končni rabi energije. Skladno z Direktivo 2009/28/ES ima Slovenija obveznost do leta 2020 doseči najmanj 25 % delež obnovljivih virov v rabi bruto končne energije. Za izpolnitev cilja bo sočasno potrebno še omejiti rast porabe končne energije, uveljaviti učinkovito rabo energije (URE) in kot prioriteto gospodarskega razvoja intenzivno spodbujati povečevanje rabe OVE.

Specifični cilj: Povečanje deleža obnovljivih virov energije v končni rabi energije

Rezultata:

- Večja proizvodnja toplote in hladu iz OVE
- Večja proizvodnja električne energije iz OVE.

Ciljne vrednosti za leto 2020 so določene na podlagi Akcijskega načrta za obnovljive vire do leta 2020 (AN-OVE).

Tabela x: Kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.3.2.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodišče na vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
1	Delež rabe bruto končne energije iz OVE pri oskrbi s toploto	%	Celotna Slovenija	30,5,3	2012	33,0	AN-OVE z ekstrapolacijo na 2023	letno
2	Delež rabe bruto končne energije iz OVE v porabi električne energije	%	Celotna Slovenija	31,3	2012	40,0	AN-OVE z ekstrapolacijo na 2023	letno

2.3.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.3.2.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

Za doseganje ciljnega deleža OVE v rabi bruto končne energije s področja električne energije in toplote je potrebno spodbujati izrabo vseh okoljsko sprejemljivih OVE. V okviru prednostne naložbe so podpore namenjene naslednjim ukrepom glede na posamezno področje:

- Toplota za ogrevanje in hlajenje: Za povečanje proizvodnje toplote iz obnovljivih virov bodo podpirta vlaganja v izgradnjo sistemov za ogrevanje (geotermalni ogrevalni sistemi sončni kolektorji, manjši kotli na lesno biomaso v gospodinjstvih, javnem sektorju ter storitvenih dejavnostih in večji kotli v industriji, sistemi daljinskega ogrevanja na lesno biomaso DOLB nad 1 MW moči, lokalni sistemi DOLB do 1 MW moči, toplotne črpalke). Velik potencial predstavljajo daljinski sistemi ogrevanja na lesno biomaso, kjer so izraziti sinergijski učinki tako z vidika uporabe razpoložljivega energenta, zmanjševanja emisij prašnih delcev in izgradnje lesno-predelovalne verige ter s tem povezano ustvarjanje novih delovnih mest.
- Električna energija: Spodbujali bomo investicije v gradnjo objektov za proizvodnjo električne energije iz OVE (vetrne, sončne energije ter drugih OVE). Na ta način bomo omogočili preboj danes manj izkoriščanim OVE in na drugi strani razbremenili obstoječo shemo spodbujanja OVE iz elektrike, ki spodbuja na podlagi »feed-in« tarif. Tako bomo pripomogli, da bomo do leta 2030 v približno enakem obsegu kot hidroenergijo in lesno biomaso izkoriščali tudi preostale OVE. Investicijske podpore bodo namenjene vlaganjem v mikro elektrarne, mikrokogeneracije mikro sončne, itd.
- V okviru te prednostne naložbe bo podprt tudi razvoj pilotnih projektov (shem) lokalnih skupnosti za doseganje energetske samozadostnosti (npr.energetsko združništvo). Pri tem bodo določene jasne razmejitve med projekti/ukrepi, ki jih bomo podpirali v okviru Programa razvoja podeželja.

Ciljne skupine in upravičenci: podjetja, posamezniki in lokalne samoupravne skupnosti.

2.3.2.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo upoštevana naslednja načela za izbor projektov/ukrepov:

- Jasno izraženi okoljska učinkovitost (največje zmanjšanje emisij, največji prispevek k doseganju ciljev OVE, ohranjanje narave) in stroškovna učinkovitost. Poleg tega bodo imeli prednost tudi projekti, ki bodo imeli ob čim nižji finančni podpori največje možne pozitivne sinergijske učinke za gospodarstvo.
- Kjer je relevantno, bodo imeli prednost projekti, ki bodo omogočali daljinsko ogrevanje/hlajenje.
- Pri projektih na ogrevanje z biomaso bomo upoštevali tudi parametre, ki vplivajo na kakovost zraka in na ta način dosegali sinergične učinke zmanjševanja emisij toplogrednih plinov in izboljševanja kakovosti zraka v mestih. Izbrane bodo take rešitve, za emisije celotnega prahu iz kurilnih naprav, ki bodo upoštevale omejitve iz prenovljene NEC direktive.
- Pri načrtovanju in obratovanju geotermalnih ogrevalnih sistemov bodo izbrani projekti, ki bodo zagotavljali, da raba geotermalnega vira energije ne bo imela pomembnega vpliva na podzemne in površine vode.
- Pri umeščanju objektov OVE v prostor bodo imeli prednost tisti, ki jih bo mogoče nameščati na degradirana območja oziroma na stavbne objekte.

2.3.2.1.3. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

Obseg in vrste finančnih instrumentov bodo oblikovani po tem, ko bo izdelana ocena predhodnega vrednotenja za to področje.

2.3.2.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.3.2.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.3.2.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
1.	Dodatno inštalirana moč za proizvodnjo toplote	MW	KS	Celotna SLO	30	AN-OVE s prilagoditvijo glede na razp. sredstva
2.	Dodatno instalirana moč za proizvodnjo električne energije	MW	KS	Celotna SLO	50	AN-OVE s prilagoditvijo glede na razp. sredstva
3.	Zmanjšanje izpusta toplogrednih plinov za elektriko in toploto	kt CO2 ekv	KS	Celotna SLO	31	Od tega elektrika 25 kt in toplota 6 kt CO2 ekv.

Ciljne vrednosti kazalnikov učinkov so določeni na podlagi preračunov iz ocene višine spodbude in razpoložljivih sredstev.

2.3.3. Razvoj in uporaba pametnih distribucijskih sistemov, ki delujejo pri nizkih in srednjih napetostih

Specifični cilj: Povečanja zanesljivosti oskrbe z električno energijo

V okviru prednostne naložbe zasledujemo specifični cilj povečanja zanesljivosti oskrbe z električno energijo, ki je odvisna od zadostnosti proizvodnih virov in zanesljivosti omrežja. K področjem, ki bodo pomembno vplivala na razvojne zmožnosti povečanja zanesljivosti oskrbe z energijo, spada tudi posodobitev elektroenergetskih omrežij z uvajanjem pametnih oz. aktivnih omrežij.

Obstoječi elektroenergetski sistem z obstoječimi koncepti načrtovanja in obratovanja danes ni tehnično pripravljen na stroškovno učinkovito vključevanje novih elementov v sistem in se sooča s številnimi novimi izzivi, ki jih prinaša naraščanje koničnih obremenitev, starajoča infrastruktura, prostorske omejitve in s tem povezane težave z umeščanjem v prostor, okoljska problematika in razpršena proizvodnja ter v prihodnosti povečanje porabe. Da ne bi množično priključevanje razpršenih virov v bližnji prihodnosti povzročilo težave pri zagotavljanju standardizirane kakovosti oskrbe z električno energijo za končne odjemalce, bodo potrebna večja investicijska vlaganja v nadgradnjo in posodobitev elektroenergetskega omrežja in sistemi naprednega merjenja. Odgovor na spremenjene razmere v omrežju predstavlja koncept pametnih omrežij, ki z nadgradnjo obstoječe elektroenergetske infrastrukture z informacijsko komunikacijsko tehnologijo omogoča daljinsko merjenje po dejanski porabi z dvosmerno digitalno komunikacijo med dobaviteljem in potrošnikom, uvedbo dinamičnih inovativnih tarif in stroškovno učinkovito vključevanje novih elementov v sistem (razpršeni viri električne energije,

električna vozila, hranilniki energije, kompenzacijske naprave, itd.), njihovo upravljanje ter razvoj in ponudbo novih energetskih storitev (prilagajanje odjema, prilagajanje proizvodnje iz razpršenih virov, upravljanje s porabo ipd.).

V skladu z Direktivo 2009/72/ES morajo v državah članicah, kjer je to ekonomsko upravičeno, do leta 2020 zamenjati 80 % vseh električnih števecov s pametnimi merilnimi sistemi.

Rezultata:

- ustrezna regulacija napetosti pri obratovanju elektroenergetskih omrežij,
- povečanje opremljenosti uporabnikov omrežja električne energije s pametnimi merilnimi sistemi.

Tabela x: Kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.3.3.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
1	Nižje konične obremenitve	%	Celotna Slovenija	100	2012	97	SODO	Letno
	Delež priključenih uporabnikov na napredne merilne sisteme	%	Celotna Slovenija	25	2012	85%	SODO	Letno

2.3.3.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.3.3.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

Koncept pametnih omrežij vključuje učinkovito uporabo novih tehnologij naprednega merjenja, aktivnega vključevanja odjema (DSM), virtualne elektrarne, sodobne kompenzacijske naprave, hranilnike električne energije in infrastrukture za električno mobilnost. Večja observabilnost vzdolž celotnega omrežja omogoča naprednejšo, natančnejšo in zato bolj konsistentno obdelavo vhodnih podatkov, ki skupaj z razvojem novih elementov za podporo obratovanju dajejo možnost razvoja in nadgradnje obstoječih konceptov obratovanja ter načrtovanja omrežij.

V okviru prednostne naložbe bo podpora predvsem namenjena:

- Sofinanciranju dejavnostim, ki prispevajo k integraciji sistemov in rešitev za implementacijo in vzpostavitev sodobne IKT infrastrukture ter opremljenost odjemalcev z naprednimi merilnimi sistemi, kar omogoča izgradnjo pametnih omrežij in zagotavlja povezljivost med inteligentnimi napravami in sistemi, ki jih integriramo v okviru koncepta pametnih omrežij in prispevajo k izboljšanju napetostnih profilov v omrežju. Ukrep vključuje tudi vgradnjo naprednih merilnikov za odjemalce na nizko in srednje napetostnem nivoju distribucijskega elektroenergetskega omrežja.
- Spodbujanju aktivnega vključevanja proizvodnje in odjema kar bo prispevalo k zniževanju koničnih obremenitev elektroenergetskega omrežja na posameznih preobremenjenih območjih. Pristop zahteva spremembo vrste procesov in usklajeno uporabo podatkov iz omrežja, odjema in proizvodnje. Različne možne ukrepe aktivnega vključevanja odjema na eni in proizvodnje na drugi strani je potrebno uskladiti s procesi kratkoročnih napovedi odjema in proizvodnje ter stanjem v omrežju,

- Dejavnostim na področju informiranja, izobraževanja in ozaveščanja končnih uporabnikov glede aktivnega vključevanja proizvodnje in odjema ter prednosti opremljenosti odjemalcev z naprednimi merilnimi sistemi.

Ciljne skupine: končni odjemalci in proizvajalci električne energije, priključeni na distribucijsko omrežje na nizko in srednje napetostnem nivoju ter podjetja, ki delajo v javnem interesu na področju oskrbe z električno energijo.

Potencialni upravičenci so: upravljavci distribucijskega omrežja, lastniki /upravljavci proizvodnih enot razpršenih virov ter hranilnikov energije.

2.3.3.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo v okviru te prednostne naložbe opredeljena dodatna načela za izbor. Načela bodo med drugim temeljila na strateških smernicah za uvajanje sistema naprednega merjenja v Sloveniji in študiji stroškov in koristi pri uvajanju naprednih sistemov merjenja, ki jo izvaja regulator trga z električno energijo in plinom (Javna agencija RS za energijo).

2.3.3.1.3. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

V okviru te prednostne naložbe je načrtovana uporaba povratnih in nepovratnih virov. Obseg in vrste finančnih instrumentov bodo oblikovani po tem, ko bo izdelana ocena predhodnega vrednotenja za to področje.

2.3.3.1.4. *Načrtovana uporaba velikih projektov*

Ni predvidena.

2.3.3.1.5. *Kazalniki učinka (realizacije)*

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.3.3.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
33	Število dodatnih priključenih uporabnikov (končni odjemalci, proizvajalci) električne energije na napredne sisteme	%	KS	Celotna SLO	200.000	SODO

2.3.4. Spodbujanje nizkoogljčnih strategij za vse vrste območij, zlasti za mestna območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi

Specifični cilj: Boljša kakovost bivanja zaradi boljše kakovosti zraka v mestih

Trenutna situacija na področju trajnostne mobilnosti in uporabe javnega potniškega prometa (JPP) je v Sloveniji izredno slaba. Poleg emisij toplogrednih plinov, netrajnostna mobilnost prispeva tudi k slabši kakovosti zraka v mestih. Uvajanje trajnostne mobilnosti na vseh ravneh bo pomembno prispevalo k zmanjšanju negativnih vplivov prometa na okolje, izboljšanju kakovosti življenjskega prostora v urbanih območjih, prometne varnosti in povečanju mobilnosti prebivalstva iz odmaknjenih območij.

Rezultat: Povečanje števila potnikov v javnem potniškem prometu in povečanje deleža mobilnosti prebivalstva z vidika trajnostne mobilnosti (hoja, kolesarjenje in javni potniški promet).

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.3.4.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
1.	Delež potniških kilometrov v železniškem prometu	delež	ESRR	Celotna Slovenija	3,6	SURS
2.	Delež potniških kilometrov v avtobusnem prometu	delež	ESRR	Celotna Slovenija	16	SURS

2.3.4.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.3.4.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

V okviru prednostne naložbe so podpore namenjene aktivnostim, ki zmanjšujejo vplive osebnega prometa na kakovost zraka in uravnavajo naraščajoče potrebe po mobilnosti z izboljšavami na področju trajnostne mobilnosti, kar prispeva k večji kakovosti bivanja. Za doseganje ciljev bodo sredstva vložena v:

- Podprta bo izdelava in izvajanje celostnih prometnih strategij, ureditev varnih dostopov do postaj in postajališč JPP, ureditev stojal in nadstrešnic za parkiranje koles, ukrepe trajnostne parkirne politike, izdelavo mobilnostnih načrtov, vzpostavitve okoljskih con, uporabo sodobnih tehnologij za učinkovito upravljanje mobilnosti in izobraževalno ozaveščevalne dejavnosti o trajnostni mobilnosti.
- Poleg ustreznih infrastrukturnih pogojev za delovanje IJPP (sistem P+R, postajališča, pločniki, kolesarske steze) se bodo oblikovali in izvajali ustrezni ukrepe upravljanja mobilnosti (ozaveščanje, informiranje, zapiranje mestih jeder za osebni potniški promet, učinkovita parkirna politika ipd.).
- Ukrepe spodbujanja javnega potniškega prometa v mestih in z njimi povezanih funkcionalnih urbanih območjih, z zagotavljanjem okolju prijaznejših in vozniških sredstev na področju železniškega prometa, ki bodo omogočala preusmeritev individualnih prevozov v javni potniški promet in pomembno prispevali k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov in delcev v ozračje, zelena vozna sredstva JPP, vključno s polnilnimi mesti.

Ciljne skupine: pešci, kolesarji, uporabniki javnega potniškega prometa, vozniki osebnih vozil na zemeljski plin

Potencialni upravičenci so: občine, prevozniki, vzgojno-izobraževalne ustanove, raziskovalne ustanove, nevladne organizacije, regionalne razvojne agencije, podjetja

2.3.4.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo upoštevana naslednja načela za izbor projektov/ukrepov:

- Načelo spodbujanja trajnostne mobilnosti, ki prispeva k spremembi modal splita na račun zmanjšanja uporabe avtomobila in izboljšanja kakovosti zraka v mestih
- Kjer je smiselno, bodo imeli prednost projekti, ki bodo prispevali k zmanjšanju prekoračene koncentracije PM10 nad dovoljeno mejo v RS
- Celovitost pristopa pri izvajanju ukrepov trajnostne mobilnosti z jasno izraženo kontinuiteto izvajanja ukrepov.

2.3.4.1.3. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

V okviru te prednostne naložbe ni načrtovana uporaba povratnih in nepovratnih virov. Obseg in vrste finančnih instrumentov bomo oblikovali po tem, ko bo izdelana Resolucija.

2.3.4.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.3.4.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela 5: Kazalniki učinkov za prednostno naložbo 2.3.4.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število celostnih prometnih strategij v izvajanju	število	ESRR	Celotna Slovenija	30	MZIP
	Število ukrepov upravljanja mobilnosti v izvajanju	šttevilo	ESRR	Celotna Slovenija	50	MZIP

2.3.5. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

Ni relevantno.

2.3.6. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Kazalnik učinka		Doseženi prihranki končne energije v javnem sektorju z razpoložljivimi sredstvi KS	GWh	KS	Celotna SLO	70	200	AN-URE	

2.3.7. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja				
Tabela 7: Dimenzija 1 Področje ukrepanja	Tabela 8: Dimenzija 2 Oblika financiranja	Tabela 9: Dimenzija 3 Ozemlje	Tabela 10: Dimenzija 6 Teritorialni mehanizmi izvajanja	Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ¹⁰

¹⁰ Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
003		01		00					
014		01		00					
039		01		00					
046		01		00					
047		01		00					
		04							
088		01		00					
		04							

2.3.8. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovalne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

2.4. Prilagajanje na podnebne spremembe

Podnebne spremembe predstavljajo enega najresnejših problemov in izzivov tako za človeka kot tudi za okolje. Vse bolj jasno je tudi, da z ukrepi za blaženje podnebnih sprememb ne bomo preprečili podnebnih sprememb in njihovih posledic, zato moramo hkrati razmišljati o ukrepih za prilagajanje na neizogibne posledice podnebnih sprememb. Negativne posledice podnebnih sprememb lahko povzročijo katastrofalne posledice za ekosisteme, naselja in infrastrukturo, proizvodnjo hrane in druge sektorje gospodarstva in nenazadnje tudi na varnost in kakovost življenja.

Na podlagi navedenega bo iz Kohezijske sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj podpora namenjena namenskim naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam, spodbujalo pa se bo tudi naložbe za obravnavo posebnih tveganj, zagotovitev pripravljenosti na nesreče in razvoj sistemov obvladovanja nesreč. Zadnje poplave večjih razsežnosti so v letu 2012 veliko materialno škodo povzročile na porečju reke Drave in v drugih delih Vzhodne kohezijske regije. Zato je smotno, da se sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj namenijo za protipoplavne ukrepe v V Sloveniji.

2.4.1. Podpora namenskim naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam, vključno s pristopi, ki temeljijo na ekosistemu

Specifični cilj: Nižja poplavna ogroženost prebivalcev, kulturne dediščine, gospodarstva in okolja.

V skladu z Direktivo 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti (Uradni list L 288 , 06/11/2007) je v letu 2011 Republika Slovenija pripravila ti. predhodno oceno poplavne ogroženosti in na podlagi le-te po dolgi javni razpravi v letu 2013 določila 61 območij pomembnega vpliva poplav (v nadaljevanju: OPVP) v Sloveniji, za katere se upravičeno pričakuje, da na njih v primeru poplav prihaja do največjih škod na področju zdravja ljudi, gospodarstva, kulturne dediščine in okolja.

V programskem obdobju 2014-2020 se bodo iz Evropskega kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj sofinancirale gradbene aktivnosti, ki bodo doprinesle k zmanjšanju poplavne ogroženosti na 9 območjih pomembnega vpliva poplav, kjer so ti. gradbeni protipoplavni ukrepi zasnovani že do take stopnje, da bi jih lahko dejansko tudi izvedli v tem

programskem obdobju. Ravno tako bodo podprti iz Evropskega kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj tudi negradbeni ukrepi. S predvideni ukrepi bi dosegli nižjo poplavno ogroženost prebivalcev, kulturne dediščine, gospodarstva in okolja.

Poleg tega mora Slovenija izdelati tudi ocene tveganj za naravne in druge nesreče, ki predstavljajo največje tveganje na nacionalni ravni. Te ocene bodo služile kot podlaga pri nadaljnjem prostorskem načrtovanju, načrtovanju preventivnih ukrepov za zmanjšanje tveganj za nastanek nesreč, določitev prednostnih/prioritetnih investicij za zmanjšanje tveganj za nesreče, izdelavi načrtov za obvladovanje tveganj, za pomoč in odpravo posledic v primeru večje naravne ali druge nesreče.

V okviru te prednostne naložbe želimo s podprtimi ukrepi **doseči rezultat:**

- Manjša poplavna ogroženost v primeru novih poplav.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.4.1.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število manj poplavno ogroženih stavb	število	Celotna Slovenija	0	2013	5.500	MKO	Enkrat na leto
	Število manj ogroženih IPPC in SEVESO objektov	število	Celotna Slovenija	0	2013	5	MKO	Enkrat na leto
	Površina zaščitene in urejene površine za kontrolirano ali naravno razlivanje voda ob nastopu poplav	hektar	Celotna Slovenija	0	2013	150	MKO	Enkrat na leto
	Izdelane ocene tveganj za naravne in druge nesreče	Št.	Celotna Slovenija	0	2013	20	pripravljalci	5 let
	Ocena tveganj podnebnih sprememb	Št.	Celotna Slovenija	0	2013	1	pripravljalci	5 let

* Kazalniki so pripravljene na podlagi razreza sredstev Kohezijskega sklada in ESRR. V kolikor pride do realizacije dogovorov z EIB glede kreditne linije za projekte protipoplavne varnosti, bo obseg investicij lahko večji in posledično se bodo spodnji indikatorji ustrezno prilagodili.

2.4.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.4.1.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe bodo podprti gradbeni in negradbeni ukrepi za zmanjševanje poplavne ogroženosti. Cilj ukrepov je zmanjševanje poplavne ogroženosti na območjih pomembnega vpliva poplav (OPVP) v Republiki Sloveniji. S predlaganimi aktivnostmi se bodo hkrati ustvarjala tudi nova delovna mesta npr. na področju upravljanja s površinami, ki bodo namenjena kontroliranemu razlivanju visokih voda v primeru poplav. Prav tako povečana

aktivnost na področju izvajanja gradbenih protipoplavnih ukrepov pomeni nova delovna mesta v vseh investicijsko-gradbenih panogah.

S sredstvi tako Kohezijskega sklada kot tudi Evropskega sklada za regionalni razvoj, bodo financirani naslednji gradbene protipoplavni ukrepi, ki so prednostnega pomena za Slovenijo:

- Celovita protipoplavna ureditev porečja Selške Sore (do kraja Dolenja vas) – zmanjševanje poplavne ogroženosti OPVP Železniki;
- Celovita protipoplavna ureditev porečja Merinščice s pritoki (do kraja Vransko) – nadaljevanje aktivnosti celovite protipoplavne ureditve porečja Savinje - zmanjševanje poplavne ogroženosti OPVP Vransko;
- Celovita protipoplavna ureditev porečja Meže z Mislinjo – nadaljevanje aktivnosti celovite protipoplavne ureditve porečja Drave - zmanjševanje poplavne ogroženosti OPVP Dravograd, OPVP Prevalje-Ravne na Koroškem in OPVP Črna na Koroškem-Žerjav;
- Celovita protipoplavna ureditev porečja Ptujске Drave – nadaljevanje aktivnosti celovite protipoplavne ureditve porečja Drave - zmanjševanje poplavne ogroženosti OPVP Spodnji Duplek in OPVP Ptuj;
- Celovita protipoplavna ureditev porečja Gradaščice (do Ljubljane) – zmanjševanje poplavne ogroženosti OPVP Ljubljana-jug in OPVP Dobrova - Brezje pri Dobrovi;
- Zmanjševanje poplavne ogroženosti na OPVPjih v okviru celovitega obvladovanja poplavne ogroženosti porečij Kamniške Bistrice, Sotle, Vipave in Mure ter nadaljevanje celovite protipoplavne obravnave porečij Savinje in Drave;

S sredstvi Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada bodo financirani naslednji negradbeni protipoplavni ukrepi:

- Identifikacija ključnih **razlivnih površin** visokih voda v Sloveniji – identifikacija večjih površin za razlivanje vode v navezavi z opredeljenimi OPVP, preveritev možnosti pravne in terenske zaščite in ureditve teh površin v interakciji z občinami (in drugimi deležniki), odkupi teh zemljišč, priprava dokumentacije in dejanska izvedba ureditev v praksi za kontrolirano ali naravno razlivanje vode ob nastopu poplav;
- Vzpostavitev **novih vodomernih postaj** za redni hidrološki monitoring na OPVP – (hidravlična) identifikacija lokacij novih vodomernih postaj na vodotokih, ki ogrožajo območja pomembnega vpliva poplav, priprava dokumentacije za vzpostavitev vodomernih mest, nakup hidrološke in telekomunikacijske opreme, izvedba. V okviru prednostne naložbe bo dokončan projekt BOBER (2.faza – nove vodomerne postaje), ki se je pričel v obdobju 2007-2013, in ki ne bo dokončan v obdobju do konca leta 2015.
- Razvoj **hidroloških modelov za napovedovanje** visokih voda na območjih pomembnega vpliva poplav – za dovolj zgodnje opozarjanje na možnost nastopa visokih voda oz. poplav na območjih pomembnega vpliva poplav je treba razviti kvalitetne in operativne hidrološke modele za vseh 17 opredeljenih skupin OPVPjev. Projekt vključuje zbiranje podatkov, razvoj hidroloških modelov, vzpostavitev sistema lokalne objave opozoril.
- Razvoj **hidroloških in hidravličnih modelov** za utemeljitev in pripravo celovitih rešitev poplavne varnosti na posameznih porečjih.
- Vzpostavitev **novih evidenc na področju obvladovanja poplavne ogroženosti** – vzpostavitev informacijske, telekomunikacijske in druge infrastrukture za bolj kakovostno obvladovanje poplavne ogroženosti, zbiranje podatkov o preteklih in bodočih poplavnih dogodkih iz raznih virov, visokotehnološka snemanja v času nastopa poplavnih dogodkov, arhiviranje, vzpostavitev spletnih strani za diseminacijo ključnih podatkov.
- **Informiranje, ozaveščanje, izobraževanje zgodnje alarmiranje, obveščanje in spodbujanje** k ukrepanju poplavno ogroženih subjektov na območjih pomembnega

vpliva poplav – izdelava informativnih materialov, javno obveščanje in ozaveščanje poplavno ogroženih prebivalcev in subjektov o načinih ukrepanja v času nastopa visokih voda, izvedba pripravljajnih vaj, prenova in vzpostavitev sistema javnega alarmiranja ter aktivno (finančno) spodbujanje lastnikov poplavno ogroženih objektov k izvedbi individualnih ukrepov za zaščito pred naravnimi nesrečami na območjih pomembnega vpliva poplav.

V okviru te prednostne naložbe bodo podprti tudi ukrepi za:

- pripravo celovite medsektorske **ocene tveganj** in priložnosti, ki jih podnebne spremembe prinašajo za Slovenijo in ki bo predstavljala podlago za pripravo ukrepov prilagajanja ter preprečevanja in obvladovanja tveganj (akcijski načrt prilagajanja na podnebne spremembe). Izdelane bodo tudi ocene tveganj za naravne in druge nesreče, ki predstavljajo največje tveganje na nacionalni ravni in bodo služile kot podlaga za nadaljnje prostorsko načrtovanje, načrtovanju preventivnih ukrepov za zmanjšanje tveganj za nastanek nesreč, določitev prednostnih/prioritetnih investicij za zmanjšanje tveganj za nesreče, izdelavi načrtov za obvladovanje tveganj, za pomoč in odpravo posledic v primeru večje naravne ali druge nesreče;

Ciljne skupine: ogroženo prebivalstvo

Upravičenci: Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija RS za okolje, lokalne skupnosti

2.4.1.1.1. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo pri izboru projektov upoštevana naslednja dodatna načela za izbor:

- celovitost obravnave porečij,
- stroškovna učinkovitost,
- usklajenost z načrti zmanjševanja poplavne ogroženosti v skladu z Direktivo 2007/60/ES(po letu 2015),
- pripravljenost projekta za izvedbo
- na osnovi celovite hidrološko hidravlične študije bodo gradbeni protipoplavni ukrepi verificirani s strani Jaspers.
- Projekti za izvajanje protipoplavnih ukrepov bodo v prostor umeščeni tako, da bo poseg na kmetijska in gozdna zemljišča najmanjši mogoč in da bo v največji možni meri ohranjena kakovost in celovitost krajine
- Projekti bodo izvedeni tako, da bo na vseh vodnih telesih mogoče dosežati postavljene okoljske cilje, ki so opredeljeni v NUV
- V primeru, da bodo protipoplavni ukrepi načrtovani na območjih s posebnimi zahtevami (vodovarstveno, Natura 2000) bo podsbna pozornost namenjena preprečevanju vplivov na kakovost vode, na vodni režim, zagotavljati ustrezno prehodnost za vodne organizme, zagotavljati celovitost in povezljivost območij Natura 2000 in preprečevati vpliv na kvalifikacije vrste in habitatne tipe

2.4.1.1.2. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

V okviru te prednostne naloge je predvidena uporaba nepovratnih in povratnih sredstev. Oblika in obseg finančnih instrumentov bosta opredeljeni po tem, ko bo izdelano predhodno vrednotenje.

2.4.1.1.3. Načrtovana uporaba velikih projektov

Veliki projekti niso predvideni.

2.4.1.1.4. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinkov prednostno naložbo 2.4.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število manj poplavno ogroženih prebivalcev	število	ESRR, KS	Celotna, vzhodna	30.000	MKO
	Vzpostavljen mehanizem za odločanje o rabi vode, upoštevajoč vpliv podnebnih sprememb	število	KS	Celotna Slovenija	1	Program ukrepov upravljanja voda
	Število izvedenih alarmno-opozorilnih sistemov za primere poplav	število	KS	Celotna Slovenija	96	URSZR
	Število izvedenih akcij ozaveščanja/informiranja za primere poplav	število	KS	Celotna Slovenija	20	MKO/ URSZR

2.4.2. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

Ni relevantno.

2.4.3. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Učinek		Število manj poplavno ogroženih prebivalcev	število	ESRR, KS	Celotna vzhodna			MKO	
Stopnja izvajanja		Umeščenost s prostorskimi akti	število	KS	Celotna Slovenija			MKO	
		Priprava gradbene in investicijske dokumentacije	število	KS	Celotna Slovenija			MKO	
		Izdano gradbeno dovoljenje	število	KS	Celotna Slovenija			MKO	
Finančni viri		Izdatki	Mio EUR	KS	Celotna Slovenija			MKO	

2.4.4. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja				
Tabela 7:	Tabela 8:	Tabela 9:	Tabela 10:	Tabela 11:

Dimenzija 1 Področje ukrepanja		Dimenzija 2 Oblika financiranja		Dimenzija 3 Ozemlje		Dimenzija 6 Teritorialni mehanizmi izvajanja		Dimenzija 7 ESF secondary theme ¹¹	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
085		01		00					

2.4.5. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovalne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Za pripravo gradbenih ukrepov / projektov bo uporabljena tehnična pomoč OP ROPI 2007-2013. Sprememba projekta tehnične pomoči posredniškega telesa MKO v te namene je bila odobrena s strani Organa upravljanja. V letu 2014 se bo prešlo v izvedbo. Z uporabo tehnične pomoči predvidevamo, da bo izvedba v obdobju 2014-2020 učinkovitejša in celovitejša kot v obdobju 2007 – 2013.

Za izvajanje investicijskih projektov predvideva upravičenec popolnitev kadrovske strukture s projektnimi vodji, ki bodo operativno izpeljali investicijske projekte.

Vplivi podnebnih sprememb se dotikajo vseh sektorjev in gospodarskih aktivnosti, zato potrebujejo celovito obravnavo, medresorsko sodelovanje in kadrovsko zmogljivo koordinacijo. Za pripravo podlag, ki so potrebne za učinkovito načrtovanje, pripravo politik in ukrepov različnih področij, bi bila potrebna tehnična pomoč za dvig administrativne usposobljenosti prioritetno tistega organa, ki je pristojen za področje podnebnih sprememb. Druge sektorske politike (kmetijstvo, gozdarstvo, vode, energetika, zdravje, odziv na naravne nesreče,...) namreč potrebujejo ustrezen input za dolgoročno vzdržno načrtovanje politik in ukrepov, v obliki opredelitve vpliva, območja vpliva in možnosti ukrepov prilagajanja. Tak input bi lahko ponudila strategija oz. akcijski načrt prilagajanja na podnebne spremembe.

Razvoj sistema obvladovanja naravnih nesreč in razvoj sistema obvladovanja postopnih vplivov podnebnih sprememb. Posebna pozornost bo namenjena tudi vplivu podnebnih **sprememb na razpoložljivost površinske in podzemne vode**, saj tega izhodiščnega podatka za vse sektorje, ki rabijo vodo v Sloveniji namreč še ni. Prav tako bo potrebno vzpostaviti mehanizem odločanja o rabi vode za primere, kjer bodo potrebe presegle razpoložljive količine vode in izdelati tudi konkretizirane sektorske načrte (srednje (do 2021) ali dolgoročne) za rabo vode, ki bi predvideli bolj natančna mesta predvidenih odvzemov vode, upoštevajoč okoljske omejitve in podnebne spremembe. Ta ukrep predstavlja tudi potrebno strokovno podlago za investicije v namakanje v okviru Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja in investicije v ribogojstvo v okviru Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo in za druge relevantne investicije na področju rabe vode.

2.5. Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti

Prednostna os bo financirana iz Kohezijskega sklada in iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v obeh regijah. Izgradnjo okoljske infrastrukture bo v Sloveniji podprta s sredstvi Kohezijskega sklada, kjer pristop k financiranju ni odvisen od kohezijske regije.

Pri financiranju ukrepov, ki bodo namenjeni programom v okviru prednostnih naložb 5.3. in 5.4., bodo sredstva za financiranje ukrepov iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Slovenija je med biotsko najbolj raznovrstnimi državami članicami EU. Omrežje Natura 2000 in druga zavarovana območja so locirana skoraj v vseh slovenskih občinah (203 od 211) in se v zahodni

¹¹ Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

kohezijski regiji razprostrirajo na 42 % ozemlja, medtemko v vzhodni kohezijski regiji pokrivajo 35 % območja. Zaradi velikega števila občin, ki imajo območje Natura 2000, in zaradi velikega deleža območja, ki je v vsaki od kohezijskih regij opredeljeno kot Natura 2000, bomo pri izvajanju ukrepov v okviru te prednostne naložbe uporabili enoten pristop na nacionalni ravni. Na ta način bodo sredstva porabljena na tistih delih omrežja Natura 2000, kjer bodo doseženi največji možni sinergijski učinki (varstveni, ekonomski in družbeni). Z enotnim pristopom bo povečana tudi administrativna učinkovitost.

Za Slovenijo je značilna policentrična struktura urbanega omrežja, katerega ogrodje tvorijo središča, ki so, tipološko gledano, majhna mesta ter nadpovprečna stopnja suburbaniziranosti. Stopnja urbanizacije v Sloveniji je v primerjavi z drugimi državami EU najnižja in je celo nekoliko nižja od svetovnega povprečja – 50,46 %. Večjih mest je v Sloveniji malo; le sedem jih ima več kot 20 000 prebivalcev, v njih pa živi dobra četrtina prebivalcev Slovenije.¹² Štiri od teh sedmih mest so locirana v vzhodni kohezijski regiji. V preostalih treh mestih zahodne kohezijske regije, je skupno število prebivalcev bistveno večje, predvsem na račun Ljubljane. Statistične raziskave kažejo tudi, da ta mesta stagnirajo, saj je v mestih leta 2011 živelo 1,27 % manj prebivalcev v primerjavi z letom 1991. Največji upad prebivalstva je med letoma 1991 in 2001 zabeležil Maribor, največjo rast Novo mesto. Po letu 2002 se je v Mariboru število prebivalcev malenkostno povečalo, višjo rast so zabeležili še Ljubljana, Koper, Kranj in Novo mesto, medtem ko se je število prebivalcev v Velenju in Celju zmanjšalo. Podatkov o stopnji glede suburbanizacije v vsaki od kohezijskih regij nimamo. Za celotno Slovenijo pa je značilna visoka stopnja suburbanizacije, saj na teh območjih živi po nekaterih ocenah več kot 30 % prebivalstva.¹³

2.5.1. Vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve

Specifični cilj 1: Višja kakovost in zanesljivost oskrbe s pitno vodo

Rezultat: Več prebivalcev oskrbovanih iz javnega vodovodnega sistema z zagotovljeno kakovostno pitno vodo

Specifični cilj 2: Zmanjšanje emisij v vode zaradi izgradnje infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda

Rezultat: Več prebivalcev, priključenih na sistem odvajanja in čiščenja odpadnih voda

Specifični cilj 3: Doseganje dobrega kemijskega in ekološkega stanja voda in dobro okoljsko stanje morskega okolja

Rezultat: Boljše stanje voda in morskega okolja

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.5.1.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja

¹²

http://www.mzip.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/browse/3/select/sporocilo_za_javnost/article/799/7226/5785ba2c48dc2377002b29816f45fc5b/?tx_ttnews%5Byear%5D=2012&tx_ttnews%5Bmonth%5D=10

¹³ Ibid.

Povečanje števila vodovodnih sistemov za kakovostno oskrbo prebivalstva	Celotna SLO	število		0	število	2012	6	Operativni program oskrbe s pitno vodo (v pripravi), poročanje izvajalcev javnih služb	Enkrat letno
Povečanje števila območij poselitve s skupno obremenitvijo večjo od 2.000 PE z zagotavljenim sistemom odvajanja in čiščenja	Celotna Slovenija	število območij poselitve		0	število	2012	6	Operativni program oskrbe s pitno vodo (v pripravi), poročanje izvajalcev javnih služb	Enkrat letno
Število izvedenih obnov »renaturacije vodotokov«	Celotna SLO	št. izvedenih obnov		0	število	2012	1	Program ukrepov upravljanja voda in Program upravljanja Natura območji	5 let

* Vrednost je ocenjena na podlagi podatkov iz baze IJSVO (informacijski sistem javnih služb varstva okolja) v letu 2013 o infrastrukturi v uporabi in upravljanju v območjih poselitve nad 2000 PE.

2.5.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.5.1.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

Kljub relativno velikim vlaganjem v infrastrukturo za oskrbo s pitno vodo in za odvajanje in čiščenje odpadnih voda, Slovenija še ne izpolnjuje zahtev EU na področju pitne vode in ravnanja z odpadnimi vodami. Zato bodo v okviru te prednostne naložbe podprto:

- Na področju zagotavljanja kakovostne pitne vode bodo sredstva namenjene izgradnji novih vodovodnih sistemov in rekonstrukciji obstoječih vodovodnih sistemov z namenom izboljšanja varne oskrbe prebivalcev s kakovostno pitno vodo in zmanjševanja izgub pitne vode. Sredstva bodo namenjena tudi vzpostavitvi ustreznega sistema za spremljanje kakovosti pitne vode in varstvu vodnih virov.
- Investicije v infrastrukturo za zbiranje in za ustrezno stopnjo čiščenja komunalnih odpadnih voda v območjih poselitve s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2.000 PE, ki še ne izpolnjujejo zahtev Direktive 91/271/EGS. Med načrtovanimi projekti izgradnje okoljske infrastrukture za ta območja bodo prednostno obravnavali tisti projekti, ki bodo zagotovili zmanjšanje emisij v vodna telesa, za katera je skladno z načrtom upravljanja voda iz predpisa, ki ureja načrt upravljanja voda ugotovljeno, da so v slabem stanju ali da okoljski cilji zanje ne bodo ali verjetno ne bodo doseženi.
- Projekte za vzpostavitev primerjalnega vrednotenja izvajalcev gospodarskih javnih služb na področju zbiranja in čiščenja odpadnih komunalnih voda in na področju zagotavljanja pitne

vode. Na ta način se bo povečala učinkovitost in preglednost izvajanja gospodarskih javnih služb varstva okolja in dvigniti kakovost storitev za končne uporabnike.

V Sloveniji so poleg razpršenega onesnaževanja iz kmetijstva najbolj pomemben vzrok za nedoseganje dobrega stanja voda hidromorfološke obremenitve. Okoljski cilji zaradi hidromorfoloških obremenitev predvidoma niso doseženi na 30 % vodnih teles površinskih voda¹⁴. Ključne hidromorfološke obremenitve so predvsem veliki odvzemi vode, zadrževalniki, regulacije, obsežne melioracijske površine ter intenzivna raba obrežnega pasu. Velike hidromorfološke obremenitve so posledica intenzivne in pogosto nepremišljene rabe vode in prostora in so v največji meri vezane na urbanizacijo, kmetijstvo in energetiko.

- Za izboljšanje hidromorfološkega stanja bo v prihodnje tako ključna izvedba ukrepov, med njimi predvsem obnov vodotokov (renaturacija), ki zajema tako izboljšanje stanja hidrološkega režima, morfoloških razmer kot tudi zveznosti toka (prehodnost za vodne organizme in izboljšanje transporta plavin). Poseben sklop so ukrepi na močno preoblikovanih vodnih telesih, kjer so cilji lahko nižji, vendar je treba kljub temu izvesti tehnično izvedljive in ekonomsko upravičene ukrepe za izboljšanje stanja kot so npr. zasaditev in vzdrževanje za ekološki tip značilne obrežne vegetacije, strojno čiščenje zamuljenega dna vodnega telesa, sonaravna ureditev na območjih togih asfaltnih in betonskih zavarovanj brežin idr. Sredstva bodo namenjena tudi pripravi projektne dokumentacije, odkupom zemljišč, pridobivanju gradbenega dovoljenja in izvedbi projektov obnov, zagotavljanju prehodnosti in ukrepov na močno preoblikovanih vodnih telesih. Pri izvajanju teh ukrepov bo narejena jasna razmejitev z ukrepi, ki jih bomo izvajali v okviru prednostne osi 2.4. in ki bodo namenjeni identifikaciji in ustrezni ureditvi razlivnih površin za povečanje poplavne varnosti.
- Za zagotovitev celovitosti načrtovanja ukrepov varstva, urejanja in rabe voda upoštevajoč tudi naravovarstvene cilje je nujno izdelati podrobnejše načrte upravljanja voda. Le na ta način se lahko zagotovi maksimiziranje razvojnih potencialov vodnih virov in varstva okolja ter ohranjanja narave.

Z namenom zagotavljanja učinkovitega izvajanja okoljske zakonodaje, bo v okviru te prednostne osi podprta tudi priprava ustreznih baz podatkov in vzpostavitev infrastrukture za učinkovito povezovanje in prikazovanje informacij in podatkov (npr. vzpostavitev sistema za celovito načrtovanje in nadzor sistemov za oskrbo s pitno vodo od stanja vodnih teles podzemne vode do pipe, vzpostavitev sistema za celovito načrtovanje in spremljanje čiščenja odpadnih voda, priprava baze podatkov za izvajanje shem razširjene odgovornosti proizvajalcev za odpadke). Aktivnosti bodo vključevale:

- vzpostavitev informacijskega sistema za načrtovanje in spremljanje izvajanja Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode (UWWTS_SIIF), vzpostavljeni sistem bo predstavljal model za nadaljnjo nadgradnjo informacijskega sistema okolja za druge evropske direktive na področju okolja (e-okolje).

¹⁴ V letu 2009 so bili v Načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja objavljeni rezultati ekološkega stanja za polovico vodnih teles. Rezultati izkazujejo, da dobro stanje (zaradi hidromorfoloških obremenitev) ni doseženo na 15 % vodnih teles površinskih voda. Ocenjuje se, da bo delež vodnih teles površinskih voda, na katerih ne bo doseženo dobro stanje, bistveno višji po izvedenosti ekološkega stanja še na preostali polovici vodnih teles površinskih voda, ki bo predvidoma izvedeno v okviru priprave drugega Načrta upravljanja voda do leta 2015. Glede na to, da je bila v letu 2009 poleg analize ekološkega stanja izvedena tudi analiza hidromorfoloških obremenitev in vplivov (in sicer na vseh vodnih telesih) ter da le ta ocenjuje, da okoljski cilji ne bodo doseženi na 30 % vodnih teles, se ocenjuje, da v Sloveniji trenutno 30 % vodnih teles ne dosega okoljskih ciljev zaradi hidromorfoloških obremenitev.

- vzpostavitev informacijske baze za celovito načrtovanje upravljanja voda, ki bo omogočala tudi izvajanje uporabniških aplikacij ključnim deležnikom (strankam za pridobitev vodnih pravic in vodnega soglasje, strateškim in prostorskim načrtovalcem na državni in občinski ravni, investitorjem, javnosti idr.) in bo kot nujni del e-gradbenega dovoljenja prispevala k zmanjševanju administrativnih obremenitev.

Ciljne skupine: končni uporabniki

Upravičenci: lokalne samoupravne skupnosti izvajalci gospodarskih javnih služb urejanja voda, javni zavodi s področja okolja in upravljanja voda, ministrstva, MSP

2.5.1.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bomo, v okviru te prednostne naložbe, pri izboru projektov upoštevali še naslednja vodilna načela za njihov izbor:

- Trase novih sistemov bodo prednostno umeščene izven naravovarstveno pomembnih območij, še posebej varovanih območij in v strnjenih gozdnih površinah. V primeru, da drugih prostorskih možnosti ni, bodo prednostne umestitve ob že obstoječih vodih.
- Gradnja javne infrastrukture za oskrbo s pitno vodo
 - zagotovljena dolgoročna primernost (količina, kakovost) vodnega vira,
 - zagotovljena gospodarna in varna raba zajetij za pitno vodo v skladu s predpisano hierarhijo (Uredba o oskrbi s pitno vodo):
 - priključitev na nov ali obratujoč transportni vodovod
 - ob zagotavljanju novih zajetij za pitno vodo se ta prednostno usmerjajo na neonesnažene vodne vire in vodne vire, ki jih je lažje in gospodarnejše varovati
 - zagotovljene rezervne zmogljivosti in zagotavljanje zanesljivosti in varnosti obratovanje javnega vodovoda v skladu s predpisanimi merili (Uredba o oskrbi s pitno vodo):

Vsak javni vodovod mora imeti zagotovljena rezervna zajetja za pitno vodo, iz katerih se lahko v nujnih primerih zagotavlja oskrba s pitno vodo na območju javnega vodovoda, vsaj v nujnem obsegu porabe pitne vode, pri čemer se za nujni obseg porabe pitne vode šteje zagotavljanje pitne vode za pitje in osnovno higieno prebivalstva ter nujne dejavnosti za delo in življenje na območju javnega vodovoda.

Gradnja infrastrukture za odpadno vodo:

- rok ureditve aglomeracije skladno s predpristopno pogodbo,
- pripravljenost projektov, razmerje med višino investicije ter številom aglomeracij in PE.

Doseganje dobrega stanja voda in stanja morskega okolja

- projekti izboljšanja hidromorfološkega stanja vodotokov so določeni, kot prioritetni za doseganje izboljšanja stanja voda ali stanja vrst in habitatov v Načrtu upravljanja voda ali v Programu ukrepov Območji Natura 2000

Ukrepi v namenski naložbi nimajo vnaprej določenih alokacij sredstev. Vsi bodo presojeni tudi z vidika sinergijskih učinkov na okolje glede na vloženo investicijo. Predsot bodo imeli projekti, ki bodo okoljsko najbolj sprejemljivi glede na vložena sredstva.

2.5.1.1.3. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

V okviru te prednostne naloge je predvidena uporaba nepovratnih in povratnih sredstev. Oblika in obseg finančnih instrumentov bosta opredeljeni po tem, ko bo izdelano predhodno vrednotenje.

2.5.1.1.4. *Načrtovana uporaba velikih projektov*

Ni predvidena.

2.5.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.5.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Povečanje števila prebivalcev, ki bodo deležni kvalitetne in varne oskrbe s pitno vodo iz javnega vodovodnega sistema	Št.	KS	Celotna SLO	120.000	Izvajalci javnih služb, MKO
	Povečanje števila PE, priključenih na sistem odvajanja in čiščenja odpadnih komunalnih voda.	Št. PE	KS	Celotna SLO	100.000	Izvajalci javnih služb, MKO
	Št. vodnih teles površinskih voda, kjer je doseženo izboljšanje stanja	Št.	KS	Celotna SLO	2	Načrt upravljanja voda

2.5.2. Vlaganje v sektor odpadkov za izpolnitev zahtev pravega reda Unije ter za zadovoljitev potreb po naložbah, ki jih opredelijo države članice in ki presegajo te zahteve

Specifični cilj: Zmanjšanje količin odloženih komunalnih odpadkov

V Sloveniji se količine nastalih komunalnih odpadkov sicer zmanjšujejo, še vedno pa na odlagališčih odložimo okoli 47 % teh odpadkov (podatek za leto 2011).

Rezultat: Manj odloženih komunalnih odpadkov na odlagališčih

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.5.2.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Količina odloženih mešanih komunalnih odpadkov na prebivalca	Cela Slovenija	Kg		202	kg	2011	66	Poročanje izvajalcev javnih služb	Letno
	Količina ločeno zbranih frakcij v okviru javne službe na prebivalca	Cela Slovenija	kg		222	kg	2012	297	Poročanje izvajalcev javnih služb	Letno

2.5.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.5.2.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe bodo podprti ukrepi in projekti na naslednjih področjih:

- Dokončanje poskusne gradnje objektov v povezavi s faznostjo projektov, sofinanciranih iz kohezijskega sklada v finančni perspektivi 2007 – 2013, za obdelavo mešanih komunalnih odpadkov, s čimer bodo zagotovljene ustrezne kapacitete za pridobivanje ter pripravo surovin za ponovno uporabo in zmanjšanja količin za odlaganje.
- Podpora pilotnim projektom in orodjem za povečanje ozaveščenosti različnih ciljnih skupin prebivalcev in spremembe njihovih vedenjskih vzorcev v skladu s hierarhijo EU za ravnanje z odpadki.
- Izdelava celovitih načrtov preprečevanja in ponovne uporabe odpadkov z uvedbo sprememb v proizvodnih in storitvenih procesih in merljivimi učinki na okolje.
- Izgradnja malih kompostarn in drugih objektov za predelavo biološko razgradljivih odpadkov.

Ciljne skupine: končni uporabniki

Upravičenci: lokalne samoupravne skupnosti, podjetja in druge javne institucije, ki delujejo na področju preprečevanja nastajanja odpadkov.

2.5.2.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., pri izboru projektov upoštevali tudi stopnjo njihove pripravljenosti in pokritost (delež prebivalstva). Glede na alocirana sredstva bodo le-ta uporabljena v celoti za dokončanje projekta iz OP ROPI 2007-2013.

2.5.2.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

V okviru te prednostne naloge je predvidena uporaba nepovratnih in povratnih sredstev. Oblika in obseg finančnih instrumentov bosta opredeljeni po tem, ko bo izdelano predhodno vrednotenje.

2.5.2.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena z izjemo možne faze projekta sofinanciranega v obdobju 2007-2013.

2.5.2.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.5.2.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Povečanje pripravljenih količin gorljivih frakcij za termično obdelavo iz mešanih komunalnih odpadkov	Tona/leto	KS	Celotna SLO	45 000	OP RKO 2013, Tabela 7, poročanje izvajalcev javnih služb

2.5.3. Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami

Specifični cilj: Uspešno ohranjanje biotske raznovrstnosti in vastvo naravnih vrednot za zagotavljanje ekosistemskih storitev ter zmanjševanje negativnih posledic njihove izgube in pozitiven vpliv na ohranjanje kulturne dediščine

Rezultat:

- Omrežje Natura 2000 zagotavlja ugodno stanje vrst in habitatnih tipov
- Razvita visokokakovostna ponudba zelenega turizma, ki temelji na aktivnem ohranjanju narave in ohranjanju kulturne dediščine, povezane z naravo
- Doseganje ugodnega stanja ciljnih zavarovanih vrst in habitatnih tipov ob sočasnem zagotavljanju ključnih ekosistemskih storitev.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.5.3.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Stanje ohranjenosti vrst in habitatnih tipov	Celotna Slovenija	vrsta/habitatni tip na območje/biogeografsko cono	Vzhod: habitatni tipi – ugodno 38, nezadostno 28, neugodno – slabo 22 Zahod: habitatni tipi – ugodno 158, nezadostno 131, neugodno – slabo 103	%	2013	100 % habitatnih tipov in 50% vrst je v boljšem ali v ugodnem stanju ohranjenost	Poročilo EK o izvajanju Direktive o habitatih in Direktive o pticah	Na 6 let
	Projekti za nadgradnjo turistične ponudbe za obiskovalce območij varstva narave z vidika kakovosti vsebine in interpretacije	Celotna Slovenija	število	0	število	2013	Index 110	5	Izvajalci projektov

2.5.3.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.5.3.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe bodo sredstva namenjena zagotavljanju zelene infrastrukture na pomembnejših območjih varstva narave (prednostno območja Natura 2000 in zavarovana območja). Na teh območjih želimo zagotoviti ugodno stanje vrst in habitatnih tipov, razvijati visokokakovostno ponudbo zelenega turizma, ki temelji na aktivnem ohranjanju narave, krajine in kulturne dediščine in ki ne poslabšuje stanja ohranjenosti. S tem bodo zagotovljene tudi ključne ekosistemske storitve. Vlaganja bodo usmerjena na naslednja področja:

- Izgradnja ali obnova javne infrastrukture, vključno s turistično infrastrukturo ter objekti kulturne dediščine za obisk in interpretacijo območij varstva narave (npr. informacijski centri, javno dostopni objekti kulturne dediščine) in naravnih vrednot s poudarkom na upoštevanju ciljev varstva narave, kakovostne interpretacije in možnosti doživljanja narave, kulturne dediščine in krajine ter trajnostne mobilnosti obiskovalcev.
- Vzpostavitev vzdrževanja dobrega naravovarstvenega stanja najbolj obiskanih območij varstva narave v demonstracijski namen (npr. obnova ali vzdrževanje ekosistemov s ciljem ohranjanja biotske raznovrstnosti, obvladovanje invazivnih tujerodnih vrst).
- Za doseganje ciljev območij Natura 2000 bomo, kjer bo to upravičeno in relevantno, podprli tudi odkup naravovarstveno pomembnih površin, ki hkrati zagotavljajo ključne ekosistemske storitve (npr. zadrževanje voda, blaženje podnebnih sprememb, zagotavljanje pitne vode).
- Vzpostavitev koridorjev za zagotovitev ugodnega stanja zavarovanih vrst (npr. zeleni mostovi, obnova mokrišč).

V okviru te prednostne naložbe bodo pripravljene celovite ukrepi, ki jih bomo izvajali na nacionalni in regionalni ravni. Sredstva bodo prednostno namenjena območjem, na katerih je največ vrst in habitatnih tipov v neugodnem stanju ter so zaradi ohranjene naravne in kulturne dediščine privlačnejša za turistični obisk. Pri vzpostavitvi infrastrukture za obisk bo imela prednost obnova kulturne dediščine pred novogradnjami.

Ciljne skupine: Obiskovalci ohranjene narave (po statističnih podatkih 30 % prebivalstva EU) in kulturne dediščine, lokalne skupnosti in deležniki v turizmu ter nanj vezanih dejavnostih (npr. lokalne pridelave hrane).

Upravičenci: Turistične organizacije, upravljavci zavarovanih območij in območij Natura 2000, občine, podjetja, javni zavodi s področja kulture in varstva narave.

2.5.3.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo podprte investicije, ki:

- prispevajo k izboljšanju stanja ohranjenosti več vrst in habitatnih tipov v neugodnem stanju ohranjenosti;
- ki imajo sinergijski učinek za področja ohranjanje narave, ohranjanja kulturne dediščine in turizma (npr. izgradnja infrastrukture za obisk)
- prinašajo večje pričakovano število nočitev in porabo turistov ter obiskovalcev, ki prihajajo zaradi ohranjene narave in krajine; Pri financiranju projektov infrastrukture
- v primerih zagotavljanja prostorov dajejo prednost obnovi obstoječih objektov ali objektov kulturne dediščine pred novogradnjo;
- se izvajajo na zavarovanih območjih, ki jih je zavarovala država, ob posebnem upoštevanju 10. člena Zakona o TNP.
- So namenjene obnovi obstoječe javne in turistične infrastrukture za obisk območij varstva narave. V primeru novih posegov, bodo ti umeščeni izven pomembnejših oziroma ključnih delov habitatov in bodo, kjer je relevantno, zagotavljali preusmeritev obiskovalcev izven pomembnejših oziroma ključnih delov.

- Prednostno se javne infrastrukture v varovanih območjih ne bo osvetljevalo, v nasprotnem primeru bodo uporabljeni viri, ki ne vplivajo negativno na zdravje ljudi in bodo uporabljeni na način, da bo minimizirano svetlobno onesnaževanje.

V primeru neposrednih potrditev projektov se upošteva seznam projektov nacionalnega pomena iz veljavnega Operativnega programa – programa upravljanja območij Natura 2000.

2.5.3.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.5.3.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.5.3.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.5.3.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Površina podprtih habitatov za doseganje boljšega stanja ohranjenosti	ha	ESRR		400	ARSO, upravljalci
	Naravovarstveno urejene površine za turistični obisk	ha	ESRR		bo znana po izvedeni študiji januarja 2014	MKO
	Za obisk podprti objekti naravne in kulturne dediščine	Št objektov za obisk	ESRR		5	upravljavci

2.5.4. Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, oživitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč (vključno z območji, na katerih poteka preobrazba), zmanjšanje onesnaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa

Trajnostni urbani razvoj temelji na načelih notranjega razvoja urbanih območij (izkoriščanje potenciala degradiranih, prostih in slabo izkoriščenih površin za razvoj znotraj urbanih območij) in dobrega funkcionalnega sodelovanja in povezovanja z drugimi mesti ter okolico. Spodbujali bomo konkurenčnost urbanih središč in njihovega zaledja (kjer živi približno polovica slovenskega prebivalstva), ki so glavni nosilci razvoja v regijah. V okviru te prednostne naložbe bomo podpirali prenavo mest na podlagi pripravljenih in celovitih strategij oziroma pristopov, ki bodo prispevale k trajnostnemu razvoju izbranih mest. Z usmerjanjem investicij v urbano prenavo bomo reaktivirali neizkoriščene ali slabo izkoriščene površine in s tem dosegali racionalnejšo rabo prostora in povečali ponudbo zemljišč za lokacijo podjetjem in storitvenim dejavnostim. Z urbano prenavo želimo zmanjšati tudi ogljični odtis v mestih, h kateremu prispevajo 40 % samo zgradbe, drugih 40 % pa promet. Poleg tega so degradirane površine v urbanih območjih večinoma že komunalno opremljene ali je komunalno opremo treba le dopolniti in tako predstavljajo manjše stroške, hkrati pa se s tem izognemo konfliktom (ki povzročajo dolgotrajnost postopkov) poseganja na nova zemljišča izven urbanega območja, kar bi pomenilo dodatne obremenitve za okolje in promet.

Eden od bolj perečih problemov v slovenskih urbanih območjih, ki vpliva tudi na dolžino pričakovane življenjske dobe v Sloveniji, je tudi problem kakovosti zraka, predvsem onesnaženosti z delci PM₁₀. Trenutni sistem za spremljanje kakovosti zraka ne zadošča zahtevam iz direktive 2008/50/ES in ne omogoča spremljanja učinkovitosti izvajanja ukrepov iz sprejetih

sedmih načrtov za kakovost zraka, zato bo treba sistem ustrezno nadgraditi. Trenutna ureditev ne omogoča ugotavljanja razlogov za čezmerne obremenitve in tako ne podpira morebitnega načrtovanja novih, stroškovno učinkovitih ukrepov za izboljševanje kakovosti zraka. Sistem bo moral upoštevati nacionalne specifične razmere Slovenije in hkrati zagotavljati sinergije z ukrepi za blaženje podnebnih sprememb.

Specifični cilj: Izboljšanje kakovosti in privlačnosti življenjskega okolja v mestih

Rezultat: Delež revitaliziranih degradiranih površin v mestih

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.5.4.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Št. prebivalcev na območjih celovitih strategij urbanega razvoja (ali. Na območjih projektov celovite urbane prenov)		Št.	0	Št.	2013	85 000	SURS?	

2.5.4.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.5.4.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe bodo financirani celoviti projekti urbanega razvoja in celovite urbane prenov, ki bodo povezovale dejavnosti z namenom izboljšanja kakovosti okolja in varnosti življenja v mestih (zmanjšanje ogljičnega odtisa, blaženje in prilagajanje na podnebne spremembe, zmanjševanje onesnaženosti zraka) ter področij trajnostne mobilnosti in dostopnosti, ter kjer je relevantno, socialnega vključevanja. Kjer bo to relevantno in smiselno, bodo projekti vključevali tudi revitalizacijo objektov kulturne dediščine in javno kulturne infrastrukture ter razvoj kreativnih industrij. Ukrepi v okviru te naložbe bodo vlagali v projekte namenjene učinkoviti rabi prostora, reaktivaciji degradiranih¹⁵ oz. premalo izkoriščenih urbanih površin za gospodarski razvoj, ustvarjanju novih, delovnih mest in povečanju privlačnosti mest kot turističnih destinacij.

Poleg ukrepov za prenovu bodo v okviru te prednostne naložbe podprti tudi ukrepi za nadgradnjo obstoječega sistema za ocenjevanje kakovosti zraka in njegova nadgradnja za podporo priprave in novelacij politik in ukrepov varstva zraka. Sistem se bo posodobil v skladu s stanjem tehnike, pri čemer bo večji poudarek namenjen modeliranju kakovosti zraka, kar bo dolgoročno prispevalo k zmanjšanju stroškov celotnega sistema spremljanja onesnaženosti zraka in podpori politikam na tem področju. Dodana vrednost projekta bodo tudi napovedi kakovosti zraka, kar bo omogočilo prebivalcem, da se izogibajo dejavnostim, ki prispevajo k večji obremenitvi zraka in hkrati poskrbijo za svojo manjšo izpostavljenost.

¹⁵ Lokacije za degradirana območja bodo odvisne od končnega opredelitve območij za izvajanje CTN - trajnostni razvoj mest

2.5.4.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., so dodatna načela za izbor še:

- Predlagan projekt je celovita urbana prenova ali drug celovit poseg na območje, ki vključuje reševanje vsaj dveh ciljev (na povezan način) iz področij:
- Energetske učinkovitosti (predvsem energetska prenova)
- Trajnostne mobilnosti
- Izboljšanja stanja okolja (predvsem zrak (PM10!))
- Podpora podjetništvu (neposredna podpora: prostorski pogoji za vzpostavitev ali rast podjetij)
- Prilagajanja podnebnim in preprečevanje naravnih nesreč
- Socialna vključenost

Prioriteto bodo imeli projekti, ki:

- izboljšujejo stanje okolja (velja za mesta, z evidentiranim problemom kakovosti zraka (LJ, KR, MB, CE, MS, NM, Zasavje))
- ustvarjajo nova stalna delovna mesta
- izboljšujejo poslovno okolje

2.5.4.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

V okviru te prednostne naložbe načrtujemo uporabo tako nepovratnih, kot povratnih sredstev, kjer bo to relevantno in upravičeno. Točen obseg in vsebina finančnih instrumentov bo določena naknadno, po dopolnitvi že izdelane analize vrzeli za mehanizem Jessica.

2.5.4.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

NI predvidena.

2.5.4.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.5.4.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
1.	Prenovljene ali novo zgrajene površine za javne ali poslovne dejavnosti in stanovanjske dejavnosti	št m ²	ESRR		skupaj poslovne, javne in stanovanjske 40000 m ²	
	Nove ali prenovljene odprte javne površine	m ²	ESRR	V z	30000m ²	
40	Prenovljena stanovanja	število	ESRR			

2.5.5. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

Ni relevantno.

2.5.6. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije))	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno

ali rezultatov)									
Učinek		Povečanje števila prebivalcev, ki bodo deležni kvalitetne in varne oskrbe s pitno vodo iz javnega vodovodnega sistema							
Učinek		Povečanje števila PE, priključenih na sistem odvajanja in čiščenja odpadnih komunalnih voda.							
Stopnja izvajanja		Izdano gradbeno dovoljenje	št	KS	Celotna Slovenija			MKO	
Finančni viri		Izdatki	Mio EUR	KS	Celotna Slovenija			MKO	

2.5.7. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 7: Dimenzija 1 Področje ukrepanja		Tabela 8: Dimenzija 2 Oblika financiranja		Tabela 9: Dimenzija 3 Ozemlje		Tabela 10: Dimenzija 6 Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ¹⁶	
koda	M€ znesek	koda	M€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
020 odpadki	10	01 02	10	00					
023 Dobava pitne vode		01		00					
024 Varovanje vodnih virov		01		01 02 04 05					
025 Odpadne vode		01		01					
082 Ukrepi za kakovost zraka		01 02		01					

¹⁶ Med drugim ima za namen pridobivanja kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

084 natura		01		00					
087		01 02		01					
088		01 02		01					
089		01 02		00					
092		01		00					

2.5.8. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

2.6. Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti

Republika Slovenija bo z Resolucijo o nacionalnem programu razvoja javne prometne infrastrukture opredelila ozka grla pri razvoju javne prometne infrastrukture. S tem bo opredelilo prioritete ukrepe pri izvajanju trajnostne mobilnosti, izgradnje železniške in cestne infrastrukture in omogogočanju razvoja regij in gospodarstva. Investicije na področju letalskega in pomorskega prometa bodo usmerjene v izboljšanje konkurenčnosti in navezovanja na jedrna omrežja.

Ukrepi so predlagani za sofinanciranje s sredstvi kohezijskega sklada (investicije v železniško infrastrukturo, manjkajoče avtoceste in hitre ceste ter v pristaniško infrastrukturo) in s sredstvi evropskega sklada za regionalni razvoj (navezovalne državne ceste in navezovalne železniške proge na TEN-T omrežje). Združevanje financiranja tematskega cilja iz dveh skladov je smiselno in ustrezno prav zaradi izvajanja v okviru enega resornega ministrstva in vsebinske povezanosti predlaganih ciljev. Hkrati se v primeru financiranja operacij s sredstvi ESRR z isto argumentacijo predlaga projekte obeh slovenskih regij. Na področju cestne infrastrukture bo težišče predvidoma na financiranju ukrepov v V kohezijski regiji. Spodbujanje okolju prijaznejših oblik prometa in uveljavljanje načel multimodalnosti, mora prednostno odpraviti zatečene strukturne slabosti v razvoju infrastrukture, v prvi vrsti na področju železniške infrastrukture. Na ta način na eni strani Slovenija prispeva k izboljšanju predpostavk za nemoteno odvijanje prometa v regionalnem merilu, na drugi strani pa s tem tudi prevzema del (predvsem okoljskih) bremen tranzitnega prometa. Del teh bremen kompenzira hitrejši razvoj od prometnega omrežja odvisnih dejavnosti kot je npr. področje logistike.

Odločitve o prednostnih projektih na posameznih področjih bodo opredeljene v Resoluciji o nacionalnem programu razvoja javne prometne infrastrukture, in sicer na podlagi scenarijev in predvidenih ukrepov, ekonomske upravičenosti ukrepa in celovite presoje vplivov na okolje. Resolucija je trenutno v fazi priprave in bo predvidoma sprejeta v prvi polovici leta 2014.

2.6.1. Razvoj celostnega, visokokakovostnega in interoperabilnega železniškega sistema

Specifični cilj: Povečanje konkurenčnosti železniške infrastrukture

Celotna dolžina železniškega omrežja znaša 1200 km, 50 % od teh je glavnih tirov, elektrificiranih pa je okoli 42 % prog. Gostota železniškega omrežja je v Sloveniji (61 km žel.prog/1000 m²) primerljiva s povprečjem EU27 (57 km žel.prog/1000 m²) (AVARIS, 2013). Velik problem predstavlja investicijsko vzdrževanje, kar se odraža v visoki amortiziranosti prog, velikem številu odsekov z znižanimi hitrostmi, zmanjšani kapaciteti prog in nekonkurenčnosti omrežja v primerjavi s sosednjo Avstrijo, s katero konkuriramo na baltsko-jadranskem transportnem koridorju. S posodabljanjem bo treba začeti tudi pri infrastrukturi za daljinsko vodenje prometa. Ne glede na težave se je v letu 2011 število železniških kilometrov povečalo za 5 % glede na leto 2010 in za 12 % glede na leto 2000). Število tovornih kilometrov se je povečalo za 10 % glede na leto 2010. V obdobju 2004 – 2009 se je število potniških kilometrov po železnici v Sloveniji povečalo za 7 %, tovorni promet po železnici pa se je v obdobju 2000 – 2011 povečal kar za 31 %. Del tovornega železniškega prometa je bil v letu 2010 17,7 % (v tonskih km), kar je skoraj enako kot povprečje EU27 17,1 %. (AVARIS, 2013)

Rezultat:

Nadgradnja železniške infrastrukture v skladu z zahtevami TEN-T za jedrna omrežja (hitrosti 100 km/h, dolžina kompozicij 750 m in nosilnost 22.5 t na os).

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.6.1.

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Povečanje blagovnega prometa, prepeljanega po železnici	t	15,8	2012	18,0	SURS	Letna
	Povečanje števila potnikov	št potnikov v mio	15,5	2012	17,5	SURS	Letna

2.6.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.6.1.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo.*

V okviru te prednostne naložbe bo poudarek namenjen vlaganjem v:

- razvoj železniške infrastrukture na mediteranskem in baltsko-jadranskem koridorju oz. prioriteten TEN-T projektu številka 6 (smer jugozahod-severovzhod), kjer gre za nadaljevanje investicij tekoče finančne perspektive s ciljem izboljšanja zmogljivosti, povečanja varnosti, zmanjšanje negativnih vplivov prometa na okolje in posledično preusmeritve prometa iz preobremenjenega cestnega omrežja na železniško. Investicije na tem koridorju se bodo nadaljevale še v letih 2020 - 2030.
- Potekale bodo tudi priprave na investicijski cikel v železniški mediteranski koridor v delu, ki poteka od Hrvaške meje do Ljubljane in naprej do Jesenic in meje z Avstrijo.
- Poseben sklop aktivnosti se bo nanašal na odpravo ozkih grl železniških odsekov okrog urbanih središč za razvoj javnega potniškega prometa.

2.6.1.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Izbrani projekti bodo skladni s projekti in usmeritvami, ki jih bomo identificirali v Resoluciji o nacionalnem programu razvoja javne prometne infrastrukture. Sledili pa bodo tudi drugim načelom, ki so opredeljena v poglavju 1.1.4. Poleg tega bodo imeli pri izboru prednost projekti, ki bodo sledili priporočilom okoljskega poročila tega programa in sicer:

- Prednost bosta imeli rekonstrukcija oziroma nadgradnja obstoječih povezav.
- Nove trase se bo prednostno umeščale izven varovanih območij in ostalih naravovarstveno pomembnih območjih. Projekti bodo v prostor umeščeni tako, da bo poseg na kmetijska in gozdna zemljišča čim manjši, ter da bo upoštevan ustrezen odmik od urbanih območij. Pri umeščanju v prostor se bodo upoštevali tudi varstveni vidiki na področju kulturne dediščine in krajine.
- V primeru, da se bodo projekti izvajali v območjih s posebnimi zahtevami (vodovarstveno območje, območje Natura 2000 ipd.), bo posebna pozornost namenjena preprečevanju vplivov na kakovost vode in vodni režim, ohranjanje obsega poplavnih območij ali odtočnih režimov, ohranjanju nemotenga odvijanja naravnih procesov in preprečevanju fragmentacije naravnih ekosistemov ter izgube vitalnih delov naravovarstveno pomembnih habitatov.
- Razsvetljava odsekov, ki bodo izbrani za podporo bo izključno z ekološkimi svetili in bo načrtovana tako, da bo zagotovljeno najmanjši možen obseg svetlobnega onesnaževanja.

2.6.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Predvidena je uporaba nepovratnih sredstev.

2.6.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Projekti bodo identificirani v Resoluciji o nacionalnem programu razvoja prometne infrastrukture. Na podlagi podatkov iz prometnega modela in izhodišč celovite presoje vplivov na okolje pa sta identificirana naslednja velika projekta, za katere lahko utemeljeno pričakujemo, da bodo ustrezali merilom predhodne pogojenosti.

ID	projekt	Vrsta del	Obseg del	Vir financiranja	Vrednost del
1	Zidani Most-Celje	Nadgradnja obstoječe proge in ureditev železniških postaj v skladu z zahtevami za TEN-T standarde interoperabilnosti	25 km prog in obnove 3 železniških postaj	KS	152 mio
2	Postaja Pragersko (KS)	Nadgradnja železniškega vozlišča v skladu z zahtevami za TEN-T standarde interoperabilnosti		KS	98 mio

Za projekt 2. Tir Divača – Koper se predvideva financiranje na podlagi sklada IPE (Instrument za povezovanje Evrope).

2.6.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Podrobno bodo kazalniki učinka definirani v skladu z opredelitvami Resolucije. Predvidevajo se najmanj naslednji učinki:

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.6.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
12	Dolžina prenovljenih ali nadgrajenih železniških prog	Km	KS		41,3	Resolucija
12a	Število prenovljenih in	Št. Železniških postaj	KS		4	Resolucija

	nadgrajenih železniških postaj v skladu s TEN-T standardi interoperabilnosti					
--	--	--	--	--	--	--

2.6.2. Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlišč z infrastrukturo TEN-T, vključno preko multimodalnih vozlišč

Specifični cilj: Boljše prometne povezave za lažjo dostopnost in skladnejši regionalni razvoj

V prihodnjem obdobju je potrebno zagotoviti izgradnjo manjkajoče cestne infrastrukture, ki je predpogoj za učinkovito implementacijo ostalih predvidenih ukrepov. Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl na prometni infrastrukturi je eden od predpogojev za normalno delovanje poslovnega okolja. Z namenom krepitev regionalnih razvojnih potencialov in ohranjanja delovnih mest želimo predvsem s projekti t.i. razvojnih osi zagotoviti boljše dostopnost do obstoječega avtocestnega omrežja, izboljšati dostopnost ljudi in razvoj gospodarstva v odročnih regijah v Sloveniji. Investicije v te projekte imajo velik pomen za razvoj posameznih regij, tako z demografskega, kot tudi gospodarskega in okoljskega vidika, vendar zahtevajo velika vlaganja in jih brez evropskih sredstev ne bo mogoče izvesti. Prednostno se predvideva izgradnja manjkajoče cestne infrastrukture na 3. razvojni osi, južni del.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.6.2.

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Časovne razdalje med regijami	km					

2.6.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.6.2.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe bomo sredstva vlagali v projekte, ki jih bomo identificirali v Resoluciji o nacionalnem programu razvoja javne prometne infrastrukture ki na ključnih razvojnih oseh in cestni mreži omogočajo:

- regionalno povezovanje s katerim se zagotavlja možnosti za razvoj posameznih področij v Sloveniji,
- razvoj gospodarstva in ohranjanje delovnih mest v gospodarstvu tudi na območjih, ki imajo slabše pogoje za poslovanje zaradi neustrezne prometne infrastrukture,
- izboljšanje varnosti cestnega prometa in
- odpravo ozkih grl zaradi katerih prihaja do zastojev in eksternih stroškov prometa.

2.6.2.1.2. Vodilna načela za izbor

Izbrani projekti bodo skladni s projekti in usmeritvami, identificiranimi v Resoluciji o nacionalnem programu razvoja javne prometne infrastrukture. Sledili pa bodo tudi drugim

načelom, ki so opredeljena v poglavju 1.1.4. Poleg tega bodo imeli pri izboru prednost projekti, ki bodo sledili priporočilom okoljskega poročila tega programa in sicer:

- Prednost bosta imeli rekonstrukcija oziroma nadgradnja obstoječih povezav.
- Nove trase se bo prednostno umeščale izven varovanih območij in ostalih naravovarstveno pomembnih območjih. Projekti bodo v prostor umeščeni tako, da bo poseg na kmetijska in gozdna zemljišča čim manjši, ter da bo upoštevan ustrezen odmik od urbanih območij. Pri umeščanju v prostor se bodo upoštevali tudi varstveni vidiki na področju kulturne dediščine in krajine.
- V primeru, da se bodo projekti izvajali v območjih s posebnimi zahtevami (vodovarstveno območje, območje Natura 2000 ipd.), bo posebna pozornost namenjena preprečevanju vplivov na kakovost vode in vodni režim, ohranjanje obsega poplavnih območij ali odtočnih režimov, ohranjanju nemotenga odvijanja naravnih procesov in preprečevanju fragmentacije naravnih ekosistemov ter izgube vitalnih delov naravovarstveno pomembnih habitatov.
- Razsvetljava odsekov, ki bodo izbrani za podporo bo izključno z ekološkimi svetili in bo načrtovana tako, da bo zagotovljeno najmanjši možen obseg svetlobnega onesnaževanja.

2.6.2.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Predvidena je uporaba nepovratnih sredstev.

2.6.2.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Osnova za aktivnosti na področju prometne infrastrukture bo Resolucija o nacionalnem razvoju javne prometne infrastrukture v Republiki Sloveniji do leta 2020 z vizijo do leta 2030. V navedeni resoluciji, ki je v pripravi, bodo podrobno opredeljeni ukrepi po posameznih področjih. Na podlagi podatkov iz prometnega modela in izhodišč celovite presoje vplivov na okolje pa je identificiran naslednji veliki projekt, za katerega lahko utemeljeno pričakujemo, da bo ustrezal merilom resolucije:

ID	projekt	Vrsta del	Obseg del	Vir financiranja	Vrednost del
	3. razvojna os	Izgradnja nove ceste, ki se navezuje na AC omrežje.		ESRR	75 mio

2.6.2.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Podrobno bodo kazalniki učinka definirani v skladu z opredelitvami Resolucije.

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.6.2.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
13	Dolžina novozgrajenih cest					
13a	od tega TEN-T					
14	Dolžina prenovljenih ali nadgrajenih cest					
14a	od tega TEN-T					

2.6.3. Podpiranje multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja z vlaganjem v vseevropsko prometno omrežje (TEN-T) (KS)

Specifični cilj: Odpravljena ozka grla v omrežju TEN-T in zagotovljeni standardi TEN-T na celotnem omrežju

Slovenski avtocestni križ je z izdatnimi vlaganji v tekoči finančni perspektivi skoraj v celoti dokončan, a manjkajoči odseki na TEN-T omrežju kljub temu predstavljajo ozka grla. Potrebna bodo dodatna vlaganja, kar vključuje tudi izgradnjo druge cevi predora Karavanke, ki je nujna tudi zaradi povečanja varnosti skladno z evropsko zakonodajo (Direktiva 2004/54/ES o minimalnih varnostnih zahtevah za predore v vseevropskem cestnem omrežju).

Pomemben dejavnik je tudi koprsko pristanišče, ki je eno od pomembnejših pristanišč vseevropskega transportnega omrežja TEN-T, zato je vlaganje v razvoj ustrezne pristaniške infrastrukture in poglobljanje vplovnih kanalov ključen gradnik pri vzpostavitvi vseevropskih multimodalnih omrežij, ki bodo zagotovila nemoteno delovanja notranjega trga EU in krepitev gospodarske in socialne kohezije. Zasleduje se cilj doseganja sinergij ter pospešitev razvoja logistike, ki na področju celotnega prometnega sektorja ustvarja nova delovna mesta z visoko dodano vrednostjo. Pomembno je tudi vlaganje v razvoj pomorskih avtocest, ki bo omogočil strukturne spremembe pri prometni ureditvi v naslednjih letih. Pomorske avtoceste bodo izboljšale dostopnost trgov po vsej Evropi in razbremenile preobremenjen evropski cestni sistem, saj bo omogočen prehod tovornega prometa s preobremenjenih cest na kopensko-pomorske poti.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.6.3.

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Nižji časovni stroški na leto zaradi izvedenih investicij	V mio €	10	2010	45		

2.6.3.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.6.3.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe, bomo sredstva vlagali v:

- Dokončanje nacionalnega programa izgradnje AC omrežja (AC Draženci-Gruškovje (KS)
- Razvoj pristanišča in pristaniške infrastrukture v koprskem pristanišču (poglobitev vplovnega kanala v bazen II v koprskem tovornem pristanišču).
- Projekte za preusmeritev tranzitnih tokov na železniški in ladijski prevoz, pri čemer bomo upoštevali strukturo tovora. To se lahko doseže s spodbudami t.i. somodalnih tehnologij prometa. V največji možni meri je treba izkoristiti uporabo obstoječe javne infrastrukture: železniških prog, cest, pomorskih povezav, intermodalnih in multimodalnih stičišč ter logističnih centrov. Tako logistični centri, kot terminali kombiniranega transporta in prekladalne točke niso del javne prometne infrastrukture temveč so del gospodarske dejavnosti transporta blaga. Z razvojem in posodobitvijo javne prometne infrastrukture pa je treba omogočiti ustrezen in prost dostop do njihovih storitev. To vključuje posodobitev javne cestne in železniške infrastrukture. Istočasno pa je treba vzpodbuditi gospodarstvo - gospodarske družbe, ki so lastnice industrijskih tirov, da jih, kjer je to ekonomsko in okoljsko upravičeno, posodobijo in ponovno začno uporabljati.

2.6.3.1.2. Vodilna načela za izbor

Izbrani projekti bodo skladni s projekti in usmeritvami, identificiranimi v Resoluciji o nacionalnem programu razvoja javne prometne infrastrukture. Sledili pa bodo tudi drugim načelom, ki so opredeljena v poglavju 1.1.4. Poleg tega bodo imeli pri izboru prednost projekti, ki bodo sledili priporočilom okoljskega poročila tega programa in sicer:

- Prednost bosta imeli rekonstrukcija oziroma nadgradnja obstoječih povezav.
- Nove trase se bo prednostno umeščale izven varovanih območij in ostalih naravovarstveno pomembnih območjih. Projekti bodo v prostor umeščeni tako, da bo poseg na kmetijska in gozdna zemljišča čim manjši, ter da bo upoštevan ustrezen odmik od urbanih območij. Pri umeščanju v prostor se bodo upoštevali tudi varstveni vidiki na področju kulturne dediščine in krajine.
- V primeru, da se bodo projekti izvajali v območjih s posebnimi zahtevami (vodovarstveno območje, območje Natura 2000 ipd.), bo posebna pozornost namenjena preprečevanju vplivov na kakovost vode in vodni režim, ohranjanje obsega poplavnih območij ali odtočnih režimov, ohranjanju nemotenga odvijanja naravnih procesov in preprečevanju fragmentacije naravnih ekosistemov ter izgube vitalnih delov naravovarstveno pomembnih habitatov.
- Razsvetljava odsekov, ki bodo izbrani za podporo bo izključno z ekološkimi svetili in bo načrtovana tako, da bo zagotovljeno najmanjši možen obseg svetlobnega onesnaževanja.

2.6.3.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Predvidena je uporaba nepovratnih sredstev.

2.6.3.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Projekti bodo identificirani v Resoluciji o nacionalnem programu razvoja prometne infrastrukture. Na podlagi podatkov iz prometnega modela in izhodišč celovite presoje vplivov na okolje pa je identificiran naslednji veliki projekt, za katerega lahko utemeljeno pričakujemo, da bo ustrezal merilom predhodne pogojenosti.

ID	projekt	Vrsta del	Obseg del	Vir financiranja	Vrednost del
1	Draženci - Gruškovje	Izgradnja manjkajočega AC odseka na koridorju Maribor - Zagreb	13 km	KS	247,10 mio

2.6.3.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.6.3.

ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
13	13 KS – Dolžina novozgrajenih cest	km	0	2013	13 AC	MZIP	
	globina vplovnega kanala	m	14,5	2013	16,0	MZIP	

2.6.4. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

Ni relevantno.

2.6.5. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Nižji časovni stroški na leto zaradi izvedenih investicij		Učinki kazalnika se dosežejo ob zaključku investicije	Mio €	KS		18	45	MZIP	
Količina pretovora v koprskem pristanišču		Učinki kazalnika se dosežejo ob zaključku investicije	V mio t	KS		18,0	18,5	MZIP	

2.6.6. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 7: Dimenzija 1 Področje ukrepanja		Tabela 8: Dimenzija 2 Oblika financiranja		Tabela 9: Dimenzija 3 Ozemlje		Tabela 10: Dimenzija 6 Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ¹⁷	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda
027		01 02		06			01 02		06
031		01 02		06			01 02		06
035		01 02		07			01 02		07
042		01 02		06			01 02		06

2.6.7. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

¹⁷ Med drugim ima za namen pridobivanja kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

2.7. Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile

Ukrepi na trgu dela se bodo izvajali tako na celotnem območju Slovenije kot tudi samo na posameznih območjih obeh kohezijskih regij. Glede na to, da določeni ukrepi na trgu dela odgovarjajo na potrebe ljudi ne glede na njihov kraj prebivanja, se bodo programi izvajali v obeh kohezijskih regijah, pri čemer pa bo več sredstev namenjenih Vzhodni Sloveniji oziroma tistim območjem Vzhodne Slovenije, kjer je koncentracija brezposlenosti višja. Tistim območjem Slovenije, ki se spopadajo s posebej visoko brezposlenostjo, posebnimi strukturnimi izzivi ter jim grozijo neugodne spremembe na trgu dela pa bodo namenjeni posebni prilagojeni ukrepi na trgu dela. V Vzhodni kohezijski regiji se bo izvajalo ukrepe na podlagi Pobude za zaposlovanje mladih. Ne glede na kohezijski regiji bo poudarek tudi na podpori zaposlitvenim projektom na regionalni ravni, kjer se bodo izvajali »tailor made projekti« vezani na posebne izzive na pobudo samih regij.

2.7.1. Dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe, vključno z dolgotrajno brezposelnimi in osebami, ki so oddaljene od trga dela, tudi prek lokalnih pobud za zaposlovanje in spodbujanje mobilnosti delavcev

Specifični cilj: Povečanje zaposlenosti in zaposljivosti ciljnih skupin na trgu dela

Naveden cilj bo dosežen z vključitvijo ciljnih skupin v ukrepe na trgu dela. Pomembno vlogo bo imela pri doseganju cilja nadaljnja krepitev institucij na trgu dela. Prednostna naložba je zelo pomembna, saj je stopnja brezposelnosti na visoki ravni, stopnja delovne aktivnosti pa se znižuje. Prav tako je hitreje kot drugod v EU naraščala dolgotrajna brezposelnost, na trgu dela je visok delež manj izobraženih brezposelnih, visok delež brezposelnih starejših in nizka delovna aktivnost starejših. Razmere kažejo, da je potrebno ciljne skupine intenzivno vključevati v posamezne programe usposabljanja in zaposlovanja, in druge ukrepe na trgu dela, ter povečevati pozitivne izhode iz ukrepov. V okviru naložbe bodo k boljšem delovanju trga dela na nacionalni in EU ravni vplivali ukrepi za zagotavljanje mobilnosti na evropskem trgu dela (delovanje mreže EURES) v Sloveniji in z izvedbo storitev in programov namenjenim iskalcem zaposlitve in delodajalcev na evropskem trgu dela.

V tem okviru se pričakuje naslednja rezultata:

- čimprejšnja vključitev ciljnih skupin brezposelnih in iskalcev zaposlitve v ukrepe na trgu dela
- učinkovite storitve in visoko strokoven kader, ki se v zastavljenih standardih odziva na hitro spreminjajoče potrebe deležnikov na trgu dela ter modernizacija aplikativnih podpor za povečevanje dostopnosti javnega sektorja
- Bolj učinkovito posredovanje med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela v Sloveniji in na evropskem trgu dela

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.7.1.

	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število zaposlenih oseb šest	Vzhodna Slovenija	Število udeležencev	21	0	število		8.100	Spremljanje	Enkrat letno

mesecev po zaključku spodbude za zaposlitev		(vsi)								
		Število udeležencev (moški)		0	število		4.050	Spremljanje	Enkrat letno	
		Od tega starejši od 55 let		0	število		608	Spremljanje	Enkrat letno	
		Število udeležencev (ženske)		0	število		4.050	Spremljanje	Enkrat letno	
	Zahodna Slovenija	Od tega starejši od 55 let		0	število		608	Spremljanje	Enkrat letno	
		Število udeležencev (vsi)		0	število		5.400	Spremljanje	Enkrat letno	
		Število udeležencev (moški)		0	število		2.700	Spremljanje	Enkrat letno	
		Od tega starejši od 55 let		0	število		405	Spremljanje	Enkrat letno	
		Zahodna Slovenija	Število udeležencev (ženske)		0	število		2.700	Spremljanje	Enkrat letno
			Od tega starejši od 55 let		0	število		405	Spremljanje	Enkrat letno
				0	število		405	Spremljanje	Enkrat letno	
				0	število		405	Spremljanje	Enkrat letno	
Število zaposlenih oseb šest mesecev po zaključku izobraževanja ali usposabljanja	Vzhodna Slovenija	Število udeležencev (vsi)	20	0	število		16.500	Spremljanje	Enkrat letno	
		Število udeležencev (moški)		0	število		8.250	Spremljanje	Enkrat letno	
		Od tega starejši od 55 let		0	število		1.238	Spremljanje	Enkrat letno	
		Število udeležencev (ženske)		0	število		8.250	Spremljanje	Enkrat letno	
	Zahodna Slovenija	Od tega starejši od 55 let		0	število		1.238	Spremljanje	Enkrat letno	
		Število udeležencev		0	število		11.000	Spremljanje	Enkrat letno	
				0	število		11.000	Spremljanje	Enkrat letno	

			(vsi)							
			Število udeležencev (moški)		0	število		5.500	Spremljanje	Enkrat letno
			Od tega starejši od 55 let		0	število		825	Spremljanje	Enkrat letno
			Število udeležencev (ženske)		0	število		5.500	Spremljanje	Enkrat letno
			Od tega starejši od 55 let		0	število		825	Spremljanje	Enkrat letno
	Število obravnavanih CV v okviru EURES aktivnosti	Ni relevantno	Število	20	0		2014	32.000	Spremljanje	Enkrat letno
	Število zaposlitev od posredovanih v okviru mobilnostnih shem	Ni relevantno		Se ne uporablja			2014	300	Spremljanje	Enkrat letno

2.7.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.7.1.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

Prednostna naložba je namenjena podpori skupinam brezposelnih oseb in iskalcem zaposlitve, kot so zlasti dolgotrajno brezposelni, še posebej starejši, nižje izobraženi in invalidi, pri povečevanju njihove zaposljivosti ter aktivnem iskanju zaposlitve in ohranitvi zaposlitve. Pozornost bo namenjena tudi delavcem, ki so v postopku izgubljanja zaposlitve, zlasti starejši.

Predvideni ukrepi so del relevantnih ukrepov na trgu dela, ki jo izvajajo upravičenci, kot so Zavod RS za zaposlovanje in druge ustrezne institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali izbornimi postopki prepoznani kot upravičenci.

V okviru te prednostne naložbe bo Slovenija podprla zlasti ukrepe, ki:

- po eni strani zagotavljajo spodbujanje k aktivnosti na trgu dela ciljnih skupin, po drugi strani pa spodbujajo delodajalce, da te osebe zaposlujejo bodisi na novih bodisi na obstoječih delovnih mestih. V okviru tega ukrepa bodo podprte zlasti aktivnosti usmerjene v povečevanje usposobljenosti glede na potrebe trga dela in ciljnih skupin v povezavi s kasnejšimi spodbudami za zaposlitev teh ciljnih skupin v povezavi z drugimi ukrepi;
- zagotavljajo sistem za večjo aktivnost starejših, predvsem tistih, ki jim grozi dolgotrajna brezposlenost in izguba zaposlitve;
- spodbujajo razvojne zaposlitvene projekte na regionalni in lokalni ravni in druge inovativne projekte s področja (kot na primer vključevanje v projekte zelenega gospodarstva s

komponento usposabljanja, spodbujanje lokalnih iniciativ, kot so zadruga, kooperative in socialna podjetja);

- zagotavljajo učinkovito napovedovanje in ugotavljanja potreb po kompetencah za učinkovitejše usklajevanje ponudbe in povpraševanja na trgu dela;
- preprečujejo zaposlovanje in delo na črno z okrepitevijo Inšpektorata RS za delo in osveščanjem javnosti;
- podpirajo projekte, ki krepijo institucije pri izvajanju omenjenih ukrepov ter medsebojnem povezovanju, še zlasti pri podpori brezposlenim osebam in iskalcem zaposlitve ter delodajalcem (podjetjem) pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela, vključno s podporo vzpostavitve in delovanja nacionalne koordinacijske pisarne za izvajanje EURES storitev, razvijala in soedlovala pri čezmejnih in transnacionalnih programov, spodbujala mobilnost.

Pri izvajanju ukrepov te prednostne naložbe se bo upoštevalo tudi spodbude z drugih področji, kot so na primer konkurenčnost podjetij, podjetnost, regionalni razvoj, tehnologija, okolje in razvoj podeželja ter vseživljenjsko učenje in socialno vključevanje.

2.7.1.1.2. Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala horizontalna načela opredeljena v razdelku 1.1.4. Poleg njih pa bo veljalo načelo doseganja ciljnih vrednosti posameznih ciljnih skupin.

2.7.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.7.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.7.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.7.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število vključenih ciljnih skupin v spodbude za zaposlitev	število	ESS	Vzhodna Slovenija	18.474	Spremljanje
	Moški	število	ESS		9.395	Spremljanje
	Od tega starejših od 55 let	število	ESS		1.840	Spremljanje
	Ženske	število	ESS		99.395	Spremljanje
	Od tega starejših od 55 let	število	ESS		1.840	Spremljanje
	Število vključenih ciljnih skupin (v spodbude za zaposlitev vsi)	število	ESS	Zahodna Slovenija	12.316	Spremljanje

	Moški	število	ESS		6.158	
	Od tega starejših od 55 let	število	ESS		1.216	
	Ženske	število	ESS		6.158	
	Od tega starejših od 55 let	število	ESS		1.216	
	Število vključenih ciljnih skupin v izobraževanje ali usposabljanje	število	ESS	Vzhodna Slovenija	30.578	Spremljanje
	Moški	število	ESS		15.289	
	Od tega starejših od 55 let	število	ESS		3.029	
	Ženske	število	ESS		15.289	
	Od tega starejših od 55 let	število	ESS		3.029	
	Število vključenih ciljnih skupin v izobraževanje ali usposabljanje	število	ESS	Zahodna Slovenija	20.000/368 MK	Spremljanje
	Moški	število	ESS		10.184	
	Od tega starejših od 55 let	število	ESS		2.018	
	Ženske	število	ESS		10.184	
	Od tega starejših od 55 let	število	ESS		20.018	
	Število izoblikovanih modelov	število	ESS		4	
	Število EURES svetovalcev	število	ESS	Ni relevantno	10	Spremljanje
	Število stikov (posredovanje informacij, svetovanj ipd. EURES aktivnosti) z iskalci zaposlitve	število	ESS	Ni relevantno	100.000	Spremljanje
	Število stikov z delodajalci	število	ESS	Ni relevantno	18.000	Spremljanje
	Število vključenih iskalcev zaposlitve v mobilnostne sheme	število	ESS	Ni relevantno	700	Spremljanje

Število dogodkov za pospeševanje posredovanja zaposlitev na evropskem trgu dela, izvedenih v Sloveniji	Število	ESS	Ni relevantno	40	Spremljanje
--	---------	-----	---------------	----	-------------

2.7.2. Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljuje, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti, in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja jamstva za mlade

Prednostna naložba bo namenjena ciljni skupini mladih do dopoljenih 29 let starosti, ki so brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi, v izobraževanju ter skupini, ki niso zaposleni niti se ne usposabljuje ali izobražujejo, so neaktivni.

Specifični cilj 1: Povečanje zaposlovanja in zaposljivosti mladih

Mladi v starosti 15 - 29 let predstavljajo poseben problem, saj so se v obdobju krize zanje najbolj poslabšale razmere na trgu dela. Zaposlitvene možnosti se niso samo znižale pri manj izobraženih mladih, ampak tudi pri bolj izobraženih. Stopnja delovne aktivnosti se je znižala v letu 2012 na 27,3 % iz 38,4 % v letu 2008. Stopnja brezposelnosti pa povečala na 20,6 % v 2012 iz 10,4 % v letu 2008. Slovenija je zato v skladu s pobudami na ravni EU oblikovala shemo Jamstva za mlade. V skladu z jamstvom bo naveden poseben cilj dosežen z vključitvijo mladih v posebne ukrepe na trgu dela. Ukrepi te prednostne naložbe bodo podprti tudi s sredstvi Pobude za zaposlovanje mladih, ki jo navajamo kot specifični cilj 2.

V okviru tega cilja bomo dosegli rezultata:

- Učinkovit in hitrejši prehod mladih v zaposlitev

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.7.2., specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število zaposlenih mladih šest mesecev po zaključku izobraževanja ali usposabljanja	Vzhodna Slovenija	Število udeležencev (vsi)	20	0			6.370	Spremljanje	Enkrat letno
Moški			0				3.185	Spremljanje	Enkrat letno	
Ženske			0				3.185	Spremljanje	Enkrat letno	
Od tega NEET			0				830	Spremljanje	Enkrat letno	
Od tega NEET (moški)			0				415	Spremljanje	Enkrat letno	

			Od tega NEET (ženske)		0			415	Spremljanje	Enkrat letno
		Zahodna Slovenija	Število udeležencev (vsi)		0			5.460	Spremljanje	Enkrat letno
			Moški		0			2.730	Spremljanje	Enkrat letno
			Ženske		0			2.730	Spremljanje	Enkrat letno
			Od tega NEET		0			710	Spremljanje	Enkrat letno
			Od tega NEET (moški)		0			355	Spremljanje	Enkrat letno
			Od tega NEET (ženske)		0			355	Spremljanje	Enkrat letno
	Število zaposlenih mladih šest mesecev po zaključku spodbude za zaposlitev	Vzhodna Slovenija	Število udeležencev	21	0			2.298	Spremljanje	Enkrat letno
			Moški		0			1.149	Spremljanje	Enkrat letno
			ženske		0			1.149	Spremljanje	Enkrat letno
			Od tega NEET		0			300	Spremljanje	Enkrat letno
			Od tega NEET (moški)		0			150	Spremljanje	Enkrat letno
			Od tega NEET (ženske)		0			150	Spremljanje	Enkrat letno
		Zahodna Slovenija	Število udeležencev		0			3.186	Spremljanje	Enkrat letno
			Moški		0			1.593	Spremljanje	Enkrat letno
			ženske		0			1.593	Spremljanje	Enkrat letno
			Od tega NEET		0			414	Spremljanje	Enkrat letno
			Od tega NEET (moški)		0			212	Spremljanje	Enkrat letno

			Od tega NEET (ženske)		0			212	Spremljanje	Enkrat letno
--	--	--	-----------------------	--	---	--	--	-----	-------------	--------------

Specifičen cilj 2: Izvedba ukrepov Pobude za zaposlovanje mladih

Ta specifični cilj je namenjen dodatnemu zmanjševanju brezposelnosti mladih do vključno 29 let starosti v Vzhodni Sloveniji, ki je v skladu z ESS Uredbo upravičena do sredstev pobude.

V okviru tega cilja bomo dosegli rezultat:

- dodatni pozitivni izhodi mladih v Vzhodni Sloveniji na trg dela

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.7.2., specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2017),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število zaposlenih mladih šest mesecev po zaključku spodbude za zaposlitev	Vzhodna Slovenija	Število udeležencev	21	0	Število		1.596	Spremljanje	Enkrat letno
Moški			0		Število		788	Spremljanje	Enkrat letno	
Ženske			0		Število		788	Spremljanje	Enkrat letno	
Od tega NEET					Število		210	Spremljanje	Enkrat letno	
Od tega NEET (moški)					Število		105	Spremljanje	Enkrat letno	
Od tega NEET (ženske)					Število		105	Spremljanje	Enkrat letno	

2.7.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.7.2.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

Shemo izvajajo ustrezne institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali izbornimi postopki prepoznane kot upravičenci. V okviru tega specifičnega cilja bo Slovenija podprla zlasti ukrepe, ki:

- Programi za spodbujanje zaposlovanja mladih, vključno s prvimi zaposlitvami in pripravništvii;

- Programi izobraževanja in usposabljanja mladih brezposelnih za večjo zaposljivost;
- spodbujajo medgeneracijski prenos znanj z izvajanjem mentorstva mladim;
- spodbujajo podjetništvo in socialno podjetništvo;
- informirajo o možnostih na trgu dela ter spodbujajo razvoj vseživljenjske karijerne orientacije za šolajočo mladino;
- razvijajo nove oblike zaposlovanja, samozaposlovanja in (prido)bivanja mladih kot odgovorov na družbene izzive (npr. v okviru trajnostnih skupnosti, s samooskrbnimi projekti, z izkoriščanjem naravnih potencialov za dodano vrednost na podeželju ...);
- podpirajo in krepijo institucije pri izvajanju omenjenih ukrepov ter medsebojnem povezovanju zlasti z zagotavljanjem virov za izvajanje specializiranih storitev prilagojenih potrebam mladih.

Predvideni ukrepi **Pobude za zaposlovanje mladih**, drugega specifičnega cilja so del sheme »Jamstvo za mlade«, ki je pripravljena z namenom doseganja ciljev večje zaposlenosti med mladimi. Shemo izvajajo ustrezne institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali izbornimi postopki prepoznane kot upravičenci. V okviru drugega specifičnega cilja bo Slovenija podprla zlasti ukrepe, ki:

- po eni strani zagotavljajo spodbujanje mladih k zaposlitvi, po drugi strani pa spodbujajo delodajalce, da jih zaposlujejo bodisi na novih bodisi na obstoječih delovnih mestih;
- spodbujajo pripravnštva za mlade, prve iskalce zaposlitve na določenih področjih.

Predvideni ukrepi **Pobude za zaposlovanje mladih**, drugega specifičnega cilja so del sheme »Jamstvo za mlade«, ki je pripravljena z namenom doseganja ciljev večje zaposlenosti med mladimi. Shemo izvajajo ustrezne institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali izbornimi postopki prepoznane kot upravičenci. V okviru drugega specifičnega cilja bo Slovenija podprla zlasti ukrepe, ki:

- po eni strani zagotavljajo spodbujanje mladih k zaposlitvi, po drugi strani pa spodbujajo delodajalce, da jih zaposlujejo bodisi na novih bodisi na obstoječih delovnih mestih;
- spodbujajo pripravnštva za mlade, prve iskalce zaposlitve na določenih področjih.

2.7.2.1.2. Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala horizontalna načela opredeljena v razdelku 1.1.4. Poleg njih pa bo veljalo načelo doseganja ciljnih vrednosti.

2.7.2.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.7.2.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.7.2.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.7.2., specifični cilj 1

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število vključenih mladih v usposabljanja ali	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	9.800	Spremljanje

	izobraževanja					
	Moški	Število			4.900	Spremljanje
	Ženske	Število			4.900	Spremljanje
	Od tega NEET	Število	ESS		1.274	Spremljanje
	Od tega NEET (moški)	Število			637	Spremljanje
	Od tega NEET (ženske)	Število			637	Spremljanje
	Število vključenih mladih v usposabljanja ali izobraževanja	Število	ESS	Zahodna Slovenija	8.400	Spremljanje
	Moški	Število			4.200	Spremljanje
	Ženske	Število			4.200	Spremljanje
	Od tega NEET	Število	ESS		1.092	Spremljanje
	Od tega NEET (moški)	Število			546	Spremljanje
	Od tega NEET (ženske)	Število			546	Spremljanje
	Število vključenih mladih v spodbude za zaposlovanje	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	3.830	Spremljanje
	Moški	Število			1.915	Spremljanje
	Ženske	Število			1.915	Spremljanje
	Od tega NEET	Število	ESS		500	Spremljanje
	Od tega NEET (moški)	Število			250	Spremljanje
	Od tega NEET (ženske)	Število			250	Spremljanje
	Število vključenih mladih v spodbude za zaposlovanje	Število	ESS	Zahodna Slovenija	5.310	Spremljanje
	Moški	Število			2.655	Spremljanje
	Ženske	Število			2.655	Spremljanje
	Od tega NEET	Število	ESS		700	Spremljanje

	Od tega NEET (moški)	Število			350	Spremljanje
	Od tega NEET (ženske)	Število			350	Spremljanje

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.7.2., specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2017),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število mladih vključenih v spodbude za zaposlitev	Vzhodna Slovenija	Število udeležencev (vsi)	Se ne uporablja	0	število	2014	2.660	Spremljanje	Enkrat letno
Moški			0		število		1.330	Spremljanje	Enkrat letno	
Ženske			0		število		1.330	Spremljanje	Enkrat letno	
			Od tega NEET		0	število		346	Spremljanje	Enkrat letno
			Od tega NEET (moški)		0	število		173	Spremljanje	Enkrat letno
			Od tega NEET (ženske)		0	število		173	Spremljanje	Enkrat letno

2.7.3. Prilagodljivost delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe

Specifični cilj : Zagotavljanje kakovostne organizacije dela in delovnega okolja ter storitev za prilagajanje delavcev na spremembe na trgu dela

Naveden posebni cilj bo dosežen s podporo razvoju storitev za večjo prilagodljivost delavcev in zagotavljanju kakovostne organizacije dela in delovnega okolja v celotnem življenjskem ciklu, prilagojene posebnim potrebam delavcev, podjetnikov in podjetij. Prednostna naložba je predvsem pomembna za daljše ostajanje v delovnih razmerij (delovna aktivnost starejših je najnižja v EU) ob hkratnem zagotavljanju produktivnosti starejših. Vplivalo bo tako tudi na zniževanje bolniških odsotnosti.

Aktivnosti na tem področju bodo prispevale k podlajševanju delovne dobe in povečanju stopnje delovne aktivnosti starejših.

Rezultati na tem področju bodo:

- kakovostnejša organizacija dela in delovno okolje;
- povečana stopnja delovne aktivnosti starejših.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.7.3.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število podjetij, ki so se uspešno prilagodili na spremembe	Slovenija		Se ne uporablja						Enkrat letno

2.7.3.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.7.3.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

Prednostna naložba je namenjena podpori delavcem, podjetnikom in podjetjem. Predvideni ukrepi so del storitev in ukrepov na trgu dela, ki jih izvajajo ustrezne institucije na trgu dela, ki so v skladu z zakonodajo ali izbornimi postopki prepoznani kot upravičenci (npr. socialni partnerji).

V okviru te prednostne naložbe bo Slovenija podprla zlasti ukrepe:

- za prilagajanje delovnih mest, uvajanje oblik dela, ki so prilagojene družbenim in demografskim izzivom (na primer ozelenitve delovnih mest z zmanjševanjem okoljskega vpliva ter povečano snovno in energetske učinkovitostjo) in sodobnim trendom razvoja delovnih mest, in spodbujanje družbene odgovornosti podjetij;
- za zagotavljanje zdravega in varnega delovnega okolja;
- za spodbujanje usklajevanja poklicnega, družinskega in zasebnega življenja skozi celoten življenjski cikel posameznika;
- Razvoj programov za načrtovanje prehodov iz delovno aktivnega obdobja v upokojeitev;
- Promocija zdravju prijaznih izboljšav delovnega in organizacijskega okolja in ozaveščanja o pomenu zdravja na delovnem mestu;
- Tesnejšega sodelovanja med podjetji in javnimi institucijami, socialnimi partnerji na trgu dela z namenom zagotavljanja podpore pri prilagajanju na spremembe.

Posebna pozornost bo namenjena prilagajanju delovnega okolja starejšim in invalidom ter spodbujanju skupnih projektov socialnih partnerjev na tem področju. Ukrepi za prilagajanje oziroma usposabljanje delavcev za učinkovit prenos znanja med generacijami ter za usposabljanje delavcev za lažje prehode na trgu dela na sektorski ravni bodo povezani z ukrepi vseživljenjskega učenja (npr. vseživljenjska karierna orientacija, kompetenčni centri za zaposlene). Ukrepi vključujejo tudi pobude za usklajevanje ponudbe in povpraševanja na trgu dela v obliki skupnih projektov socialnih partnerjev in izvajalcev storitev na trgu dela.

Podprti bodo tudi projekti, ki krepijo institucije pri izvajanju omenjenih ukrepov ter medsebojnem povezovanju. Vsi ti ukrepi bodo načrtovani in izvedeni v tesnem sodelovanju s socialnimi partnerji in sodelovanjem stroke s področja.

2.7.3.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala horizontalna načela opredeljena v razdelku 1.1.4. Poleg njih pa bo veljalo načelo doseganja ciljnih vrednosti posameznih ciljnih skupin.

2.7.3.1.3. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

Ni predvidena.

2.7.3.1.4. *Načrtovana uporaba velikih projektov*
Ni predvidena.

2.7.3.1.5. *Kazalniki učinka (realizacije)*

Tabela x: *Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.7.3.*

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število projektov, ki jih delno ali v celoti izvajajo socialni partnerji ali nevladne organizacije	Število	ESS	ni relevantno	20	Spremljanje
	Število vključenih socialnih partnerjev	Število	ESS	Ni relevantno	12	Spremljanje

2.7.4. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

V okviru vseh prednostnih naložb te prednostne osi si bomo prizadevali iskati ustrezne transnacionalne partnerje za izvajanje skupnih programov, ki prispevajo k povečevanju zaposlenosti in zaposljivosti. Če bo mogoče, se bomo pridružili državam, ki bodo dale pobudo za sodelovanje, prav tako pa bomo spodbujali razvoj lastnih mobilnostnih shem.

V okviru vseh prednostnih naložb te prednostne osi bomo tako kot v predhodnem programskem obdobju podpirali družbene inovacije, ki bodo pomenile dodano vrednost programa. Zlasti bomo spodbujali skupne projekte socialnih partnerjev in izvajalcev storitev na trgu dela, ki bi prispevali k doseganju tega cilja.

Ukrepi prednostnih naložb te prednostne osi so komplementarni ukrepom drugih prednostnih osi, še posebej pa nameravamo sredstva nameniti za sofinanciranje doseganja ciljev v okviru t.i. skupne platforme.

2.7.5. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Učinek		Število vključenih ciljnih skupin v spodbude za zaposlitev	Število	ESS	V	9.237	18.474	Spremljanje	
Učinek		Število vključenih	Število	ESS	Z	6,158	12.316	Spremljanje	

		ciljnih skupin v spodbude za zaposlitev							
Učinek		Število vključenih mladih v usposabljanja ali izobraževanja	Število	ESS	V	4.900	9.800	Spremljanje	
Učinek		Število vključenih mladih v usposabljanja ali izobraževanja	Število	ESS	Z	4.200	8.400	Spremljanje	
Input		Vložena sredstva	Vrednos v mio EUR	ESS	V	102	204	Spremljanje	
					Z	95,5	191	Spremljanje	

2.7.6. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 7: Dimenzija 1 Področje ukrepanja		Tabela 8: Dimenzija 2 Oblika financiranja		Tabela 9: Dimenzija 3 Ozemlje		Tabela 10: Dimenzija 6 Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ¹⁸	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
0100		01		00				00	
0101		01		00				00	
0102		01		00				00	
0103		01		00				00	
0104		01		00				00	
0106		01		00				02	

2.7.7. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovalne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

2.8. Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine, aktivno staranje in zdravje

Slovenija spada med evropske države s podpovprečnim tveganjem revščine in socialne izključenosti, vendar ima na tem področju enega najslabših trendov, saj se tveganje v Sloveniji v zadnjih dveh letih povečuje hitreje kot v večini drugih evropskih držav. Večanje tveganja revščine v Sloveniji je v zadnjih dveh letih značilno za skoraj vse socioekonomske skupine, še posebej pa se tveganje povečuje pri velikih družinah, starejših, pa tudi otrocih¹⁹. Po zadnjih

¹⁸ Med drugim ima za namen pridobivanja kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

¹⁹ UMAR, Poročilo o razvoju, str.178, (http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/pr/2013/POR_2013s.pdf)

dostopnih podatkih za leto 2011 je bila stopnja tveganja revščine v Sloveniji 13,6 %, v zahodni kohezijski regiji je bila 10,8 %, v vzhodni pa 16,2 %. V obdobju od leta 2008 do leta 2011 je bila stopnja tveganja revščine v vzhodni Sloveniji res ves čas višja kot v zahodni Sloveniji, vendar se razlika med njima zmanjšuje, poleg tega pa se tveganje revščine v zahodni Sloveniji povečuje precej hitreje, saj se je v vzhodni od leta 2008 do leta 2011 povečalo za 0,6 %, v zahodni pa kar za 2,2 %²⁰.

Slovenija si je v letu 2010 z Nacionalnim reformnim programom v okviru uresničevanja petega cilja *Strategije Unije za pametno, trajnostno in vključujočo rast (EU2020)* zadala cilj zmanjšati število oseb, ki so izpostavljene tveganju revščine ali socialne izključenosti (gre za seštevek števila prebivalcev pod nacionalnim pragom tveganja revščine, števila resno materialno prikrajšanih in števila oseb v gospodinjstvih z nizko delovno intenzivnostjo, z 361.000 oseb leta 2008 na približno 320.000 oseb do leta 2020. Zadnji podatki kažejo, da spada Slovenija v skupino evropskih držav, v katerih se je število revnih in socialno izključenih občutno povečalo, saj je bilo takšnih oseb leta 2011 že 386.000, kar pomeni dodatno oddaljevanje od zastavljenega cilja. Podatki stanja na področju socialne vključenosti in revščine tako kažejo na nujnost ukrepanja v okviru te prednostne osi, za katero bomo v Sloveniji oblikovali nacionalne programe zaradi poslabševanja razmer v obeh kohezijskih regijah.

V okviru te prednostne osi bodo prednostne naložbe financirane tako iz Evropskega socialnega sklada kot tudi iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, saj bomo za uresničevanje ciljev zmanjševanja revščine in socialne izključenosti razvijali tako ključne ukrepe s področja financiranja ESS, kot so dostop do storitev socialnega varstva in zdravstvenega varstva, povezovanje zdravstvenih in socialnih storitev, ukrepe socialne aktivacije, razvoj integriranih poti k trgu dela, krepitev zmogljivosti in podpornih struktur za spodbujanje socialnih podjetij, kot tudi ukrepe s področja financiranja ESRR, kot so naložbe v zdravstveno in socialno infrastrukturo ter ciljno usmerjene naložbe v infrastrukturo, ki podpirajo prehod od nege in oskrbe v zavodu na storitve v skupnostih. S povezovanjem ukrepov s področja financiranja ESS in ESRR bomo poleg sinergij dosegli tudi celovitejši pristop pri doseganju ciljev na področju socialnega vključevanja.

2.8.1. Aktivno vključevanje, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega sodelovanja ter izboljšanje zaposljivosti

Specifični cilj: Povečanje socialne vključenosti, aktivnosti in zaposljivosti prejemnikov socialnih transferov in oseb iz ranljivih skupin

Cilj bo dosežen z vključevanjem zlasti dolgotrajno brezposelnih, dolgotrajnih prejemnikov socialnih transferov in neaktivnih v programe socialnega vključevanja in zaposlitvene aktivacije (vključno z novimi, integriranimi programi, prirejenimi za posamezne kategorije prejemnikov) ter opolnomočenja, graditve zmožnosti in kompetenc.

Za zagotovitev cilja zmanjšanja števila oseb s tveganjem revščine ali socialne izključenosti do leta 2020 so ključni socialno vključevanje, aktivacija in povečanje zaposljivosti neaktivnih, dolgotrajno brezposelnih in dolgotrajnih prejemnikov denarnih socialnih pomoči (minimalnega dohodka). Zato bomo krepili razvoj socialnih in zaposlitvenih programov, namenjenih navedenim ciljnim skupinam, ki niso direktno zaposljive oziroma pred morebitno vključitvijo v programe zaposlovanja potrebujejo še dodatne motivacijske programe in programe za krepitev zmožnosti, programe socialne rehabilitacije in različne programe izobraževanja, usposabljanja in

²⁰ SURS, Kazalniki dohodka in revščine po kohezijskih regijah, (http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5609)

pridobivanja kompetenc. Poleg tega bomo spodbujali razvoj socialnih inovacij na področju socialne aktivacije, vključenosti in opolnomočenja oseb z visokim tveganjem revščine ali socialne izključenosti, vključno s programi nudenja informacij in pomoči pri izbiri različnih možnosti, pri reševanju finančnih stisk in prezadolženosti, ipd. Z vidika preprečevanja reprodukcije revščine in socialne izključenosti je treba posebej izpostaviti tudi otroke in mladostnike s težavami v odraščanju, še posebej tiste, ki živijo v gospodinjstvih brez delovno aktivnih odraslih članov ali z nizko delovno intenzivnostjo. Programe socialne aktivacije je smiselno usmeriti tako, da z različnimi aktivnostmi zajamejo vse družinske člane, ne le odrasle pasivne prejemnike socialnih pomoči.

V okviru te prednostne naložbe želimo v podprtih projektih doseči naslednj< rezultat<:

- Povečanje vključenosti oseb iz ciljnih skupin v programe socialne vključenosti in aktivacije
- Zmanjšanje števila dolgotrajnih prejemnikov denarne socialne pomoči (minimalnega dohodka)

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.8.1.

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2022),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Osebe iz ciljnih skupin, vključenih v iskanje zaposlitve, izobraževanje/usposabljanje, pridobivanje kvalifikacij ali v zaposlitev po zaključku vključenosti v program	Vzhodna Slovenija	Število skupaj	20		Število		8.550	Spremljanje	Enkrat letno
			Moški			Število		4.275		
			Ženske			Število		4.275		
		Zahodna Slovenija	Število skupaj			Število		6.450	Spremljanje	Enkrat letno
			Moški			Število		3.225		
			Ženske			Število		3.225		

2.8.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.8.1.1.1. *Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:*

V okviru te prednostne naložbe je podpora namenjena ukrepom socialnega vključevanja, aktivacije in izboljševanja zaposljivosti za navedene ciljne skupine v skladu z Nacionalnim programom socialnega varstva za obdobje 2013 – 2020 in njegovimi izvedbenimi dokumenti. Primeri ukrepov na področju socialnega vključevanja in socialne aktivacije so:

- Programi socialnega vključevanja, socialne rehabilitacije, opolnomočenja in graditve zmožnosti in socialnih kompetenc za osebe iz ciljnih skupin še pred vstopom na trg dela (pred iskanjem zaposlitve). Konkretnije, bo podpora namenjena:

- Programi socialnega vključevanja zlasti na področju dela z mladostniki, osebami s težavami v duševnem zdravju in z zasvojenostjo, žrtvami nasilja in povzročitelji nasilja, starejšimi, invalidi in drugimi;
 - Integrirani programi, ki vključujejo izobraževalne, socialne, zaposlitvene in zdravstvene elemente in ukrepe, (pozornost v tem sklopu bo namenjena npr. Romom in ostalim ranljivim skupinam);
 - Dvig socialnega in kulturnega kapitala otrok, učencev in dijakov z manj priložnostmi in iz manj spodbudnih okolij;
 - Preventivno delo s potencialno ranljivimi družbenimi skupinami na različnih področjih, kot so na primer finančna pismenost za zmanjševanje tveganj na področju zadolževanja, upravljanja finančnih in drugih sredstev ipd.
 - Razvoj storitev za sistematično ukvarjanje z zaporniki in osebami po prestani zaporni kazni s ciljem zmanjševanja povratništva in njihovega čim hitrejšega vključevanja v aktivno življenje.
- Celoviti, integrirani programi socialne aktivacije (ki povezujejo ukrepe s področij socialne, zaposlovanja, izobraževanja in zdravstva) za ciljne skupine; posebna pozornost bo namenjena družinam brez delovno aktivnih odraslih članov oz. gospodinjstvom z nizko delovno aktivnostjo (vključevanje odraslih članov in otrok v aktivnosti).

Vsi zgoraj navedeni ukrepi bodo dopolnjevali in se povezovali s programi zaposlovanja, vseživljenjskega učenja in socialnega podjetništva.

Ciljne skupine: zlasti dolgotrajno brezposelni in dolgotrajni prejemniki denarne socialne pomoči (minimalnega dohodka), neaktivni.

Upravičenci za sredstva: Ustrezne institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali izbornimi postopki prepoznani kot upravičenci, kot na primer nevladne organizacije, občine, Zavod RS za zaposlovanje, skupnosti zavodov, izvajalci socialnovarstvenih storitev in njihove skupnosti, ljudske univerze, izobraževalne ustanove, medpodjetniški izobraževalni centri, mladinski centri, socialna podjetja, zaposlitveni centri, zasebne organizacije in različna javno-zasebna partnerstva.

2.8.1.1.2. *Vodilna načela za izbor*

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., se bodo naknadno oblikovala tudi dodatna načela za izbor. Prednost pri izboru pa bodo imeli izvajalci iz vzhodne Slovenije.

2.8.1.1.3. *Načrtovana uporaba finančnih instrumentov*

Ni predvidena.

2.8.1.1.4. *Načrtovana uporaba velikih projektov*

Ni predvidena.

2.8.1.1.5. *Kazalniki učinka (realizacije)*

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.8.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2022)	Vir podatka

	Število vključenih	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	17.100	
	Od tega moških	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	8.550	
	Od tega žensk	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	8.550	
	Število vključenih	Število	ESS	Zahodna Slovenija	12.900	
	Od tega moških	Število	ESS	Zahodna Slovenija	6.450	
	Od tega žensk	Število	ESS	Zahodna Slovenija	6.450	

2.8.2. Spodbujanje razpoložljivosti cenovno dostopnih, trajnostnih in visoko kakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega pomena

Specifični cilj 1: Izboljšanje dostopa do cenovno sprejemljivih, trajnostnih in visokokakovostnih socialnih in zdravstvenih storitev ter podpora za prehod od institucionalnih na skupnostne oblike nege in oskrbe

Cilj bo dosežen s spodbujanjem razvoja skupnostnih oblik storitev in pomoči na področju dolgotrajne oskrbe (npr. bivalne skupine, dnevno varstvo, različne oblike pomoči na domu, ipd.) in s povezovanjem in integracijo socialnih in zdravstvenih storitev na področju dolgotrajne oskrbe, vključno z razvojem storitev na daljavo in spodbujanjem preventivnih ukrepov za zmanjševanje števila oseb, odvisnih od tuje pomoči (npr. osebe s težavami v duševnem zdravju, starejši, zgodnje prepoznavanje in pomoč pri demenci). Namen je omogočiti, da ljudje lahko, ob ustrezni pomoči in podpori v skupnosti, čim dlje ostanejo v svojem lokalnem okolju ter da se del tistih, ki so zdaj v institucijah (npr. osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, neozdravljivo bolni), vrne v lokalno okolje (skupnost). Na področju dolgotrajne oskrbe v Sloveniji trenutno prevladujejo institucionalne oblike varstva in pomoči, medtem ko so storitve v skupnosti izrazito manj razvite in pogoste. Da bi povečali vključenost v zadnje, je treba predvsem spodbujati razvoj različnih oblik pomoči na domu, dnevnega varstva in kratkotrajnih namestitvev; spodbujati dezinstitutionalizacijo na področju duševnega zdravja, povezati socialne in zdravstvene storitve v celovite, integrirane storitve, in omogočiti razvoj osebne asistenc invalidnim osebam, ki potrebujejo stalno pomoč in spremstvo za svojo vključenost v družbo in svojo aktivno udeležbo v družbi.

V prihodnjih letih lahko predvsem zaradi demografskih razlogov pričakujemo povečanje potreb po različnih oblikah socialnih in zdravstvenih storitev, zaradi česar je nujno izvesti spremembe v smeri modernizacije storitev in izvajalskih mrež na zdravstvenem in socialnem področju (npr. področje patronažne službe, področje geriatrije, področje storitev in programov za osebe, ki niso zaposljive zaradi težje invalidnosti in različnih motenj v razvoju) in vzpostavitev novih storitev in izvajalskih mrež na področjih z izrazito potrebo, kjer ustreznih storitev še ni dovolj razvitih (predvsem na področju duševnega zdravja, demence, paliativne oskrbe in celostne

rehabilitacije). Vse to bo, po eni strani, omogočilo dostop do kakovostnih, raznovrstnih, dovolj diferenciranih storitev za različne skupine uporabnikov in cenovno sprejemljivih storitev vsem, ki jih potrebujejo, po drugi strani pa racionalizacijo zdravstvenih in socialnih storitev ter finančno vzdržnost obeh sistemov.

Rezultati:

- Hitrejši in integriran razvoj storitev v skupnosti (socialnih in zdravstvenih) na področju dolgotrajne oskrbe, vključno z razvojem storitev, ki podpirajo dezinstucionalizacijo.
- Modernizacija izvajalskih mrež na socialnem in zdravstvenem področju (npr. na področju patronažne službe, storitve varstveno delovnih centrov) ter vzpostavitev novih storitev (na področju duševnega zdravja, demence, paliativne oskrbe in celovite rehabilitacije).

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.8.2., specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2022),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število vključenih, ki bodo po zaključku projektov v novih oblika oskrbe oziroma bodo podprti v samostojnem življenju	Vzhodna Slovenija	Število oseb	Se ne uporablja				2.476	Spremljanje	Enkrat letno
		Moški						1.238		
		Ženske						1.238		
		Zahodna Slovenija						2.024		
		Moški						1.012		
		Ženske						1.012		

Specifični cilj 2: Zmanjšanje neenakosti na področju zdravja in preprečevanje bolezni

Cilj bo dosežen z razvojem in izvajanjem celovitih ukrepov za spodbujanje zdravega načina življenja in obravnavanje dejavnikov tveganja za kronične bolezni kot so telesna neaktivnost, kajenje, tvegana in škodljiva raba alkohola in podobno preko celega življenjskega obdobja in hkratnem spodbujanju sodelovanja starejših v različnih oblikah aktivnosti. Aktivnosti s ciljem podaljševanja let zdravega in aktivnega življenja morajo naslavljanje vse generacije, ne le starejših, temeljiti pa morajo na dokazano učinkovitih konceptih in primerih dobre prakse, interdisciplinarnih pristopih in lokalnih partnerstvih, ki vključujejo uporabnike.

Staranje populacije in porast kroničnih bolezni v populaciji že ima in bo v prihodnjih letih imelo še večje posledice za področje zdravstva in socialnega varstva. Daljšanje let zdravega in aktivnega življenja pomeni, da so ljudje lahko dlje delovno aktivni, aktivno vključeni v družbo in da manj pogosto potrebujejo zdravstvene storitve in tudi kasneje potrebujejo storitve dolgotrajne oskrbe. Podlaga za to pa je krepitev zdravega in aktivnega življenjskega sloga v celotnem življenjskem obdobju. Trenutno je večina zdravstvenih in socialnih storitev namenjenih reševanju različnih bolezenskih in socialnih problematik in stisk, v prihodnje pa bo nujno več pozornosti nameniti preventivnim in promocijskim ukrepom, zlasti na področju preprečevanja in zgodnjega odkrivanja kroničnih bolezni, spodbujanja aktivnega in zdravega življenjskega sloga v celotnem življenjskem obdobju.

V okviru te prednostne naložbe pričakujemo naslednje rezultate:

- zmanjšanje deleža prebivalcev z dejavniki tveganja za kronične bolezni in dvig zdravstvene pismenosti prebivalstva;
- aktivno in zdravo staranje ter podaljševanje let zdravega življenja;

Tabela x: *Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.8.2., specifični cilj 2*

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Leta zdravega življenja									

2.8.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.8.2.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe je podpora namenjena predvsem različnim ukrepom za razvoj skupnostnih oblik socialnih in zdravstvenih storitev na področju dolgotrajne oskrbe, ukrepom in preventivnim akcijam za spodbujanje zdravega in aktivnega načina življenja in obravnavanje dejavnikov tveganja za kronične bolezni, razvoju in uveljavitvi učinkovitih modelov modernizacije socialnih in zdravstvenih storitev.

Primeri ukrepov pod prvim ciljem so:

- Vzpostavitev mreže skupnostnih služb za podporo uporabnikom, ki bodo iz institucij prehajali v skupnostne oblike bivanja, vključno z razvojem novih oblik pomoči na domu za različne ciljne skupine
- Uvajanje IKT v zdravstvene storitve in storitve dolgotrajne oskrbe (npr. e-zdravje).
- Preoblikovanje obstoječe mreže domov, ki izvajajo institucionalno varstvo starejših v mrežo skupnostne skrbi za starejše, ki vključuje tudi dejavnost medgeneracijskih centrov.
- Modernizacija obstoječih mrež na področju zdravstva in socialnega varstva v povezavi z oblikovanjem novih skupnostnih oblik pomoči in podpore ter razvojem integriranih zdravstvenih in socialnih storitev dolgotrajne oskrbe (npr. na področju patronažne službe, demence, paliativne oskrbe, duševnega zdravja, invalidov, vzgojnih/preventivnih centrov v zdravstvenih domovih in referenčnih ambulant, varstveno-delovnih centrov).

Ciljne skupine: različne skupine oseb, ki potrebujejo dolgotrajno pomoč in oskrbo, osebe, ki zaradi svoje invalidnosti potrebujejo stalno pomoč in spremstvo za aktivno vključenost v družbo, osebe s trajnimi težavami v duševnem zdravju, odrasle osebe z motnjami v duševnem razvoju, uporabniki socialno-varstvenih storitev, neozdravljivo bolni in njihovi svojci, osebe z demenco in njihovi svojci, izvajalci javnih zdravstvenih in socialnih storitev ipd.;

Upravičenci za sredstva: ustrezne institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznane kot upravičenci, kot na primer javni izvajalci zdravstvenih in socialnih storitev in njihove skupnosti, socialni partnerji, nevladne organizacije, lokalne skupnosti, različni ponudniki storitev, socialna podjetja, zasebne organizacije in različna javno-zasebna partnerstva.

Primeri ukrepov pod drugim ciljem so:

- Razvoj in vzpostavitev novih modelov in konceptov krepitev zdravja in preprečevanje bolezni, krepitev duševnega zdravja, vključno z javnozdravstvenimi kampanjami
- Razvoj holističnih pristopov ter programov svetovanja za opuščanje zdravstveno tveganih vedenj pri posameznikih in izobraževanje izvajalcev ter ozaveščanje uporabnikov;
- Krepitev zdravega in aktivnega življenjskega sloga

Ciljne skupine: otroci in mladina, zaposleni, brezposelni, upokojeni.

Upravičenci za sredstva: javni zdravstveni in socialni zavodi in njihove skupnosti, nevladne organizacije, vzgojno izobraževalni zavodi, lokalne skupnosti, različni ponudniki storitev, zasebne organizacije in različna javno-zasebna partnerstva.

2.8.2.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bomo, v okviru te prednostne naložbe, če bo relevantno, naknadno oblikovali tudi dodatna načela za izbor.

2.8.2.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena.

2.8.2.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena.

2.8.2.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.8.2.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število vključenih v projekte	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	4.950	
	Moški	Število	ESS		2.475	
	Ženske	Število	ESS		2.475	
	Število vključenih	Število	ESS	Zahodna Slovenija	4.050	
	Moški	Število	ESS		2.025	
	ženske	Število	ESS		2.025	
	Vzpostavljeni regijski centri skupnostnih služb za podporo uporabnikom, ki bodo iz institucij prehajali v skupnostne oblike bivanja	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	7	Spremljanje
				Zahodna Slovenija	7	

Vzpostavljene regijske službe za osebno asistenco	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	6	Spremljanje
			Zahodna Slovenija	6	
Razviti modeli integrirane oskrbe	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	4	Spremljanje
			Zahodna Slovenija	4	
Vzpostavljene mreže izvajalcev s področja paliative, skupnostne skrbi in obvladovanja demence	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	3	Spremljanje
			Zahodna Slovenija	3	
Usposobljeni izvajalci prev. in javnozdravstvenih programov	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	300	Spremljanje
			Zahodna Slovenija	200	
Vključenost v javnozdravstvene programe	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	10.000	Spremljanje
			Zahodna Slovenija	10.000	

2.8.3. Vlaganje v zdravstveno in socialno infrastrukturo, ki prispeva k razvoju na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, zmanjšanju neenakosti pri zdravstvenem statusu, spodbujanju socialne vključenosti z dostopom do družbenih, kulturnih in rekreacijskih storitev, ter prehodom iz institucionalnih storitev na skupnostne oblike storitev

Specifični cilj: Vzpostavitev infrastrukture za prehod iz institucionalnih na skupnostne storitve

Cilj bo dosežen z investicijami v infrastrukturo, v katero bodo umeščene socialne in zdravstvene storitve, ki jih bomo modernizirali ali razvili na novo. Za doseg tako zastavljenega cilja bomo investicije usmerjali zlasti v prenovu in preoblikovanje infrastrukture mreže izvajalcev institucionalnega varstva (energetska sanacija, gradnja manjših enot, ki bodo razpršene in dostopne v lokalnem okolju), v gradnjo oz. pridobitev mreže bivalnih in stanovanjskih enot za zagotavljanje nastanitev pri skupnostnih oblikah pomoči osebam, ki so odvisne od pomoči drugih, v gradnjo mreže centrov za skupnostno podporo osebam s težavami v duševnem zdravju in demenco. K cilju bo prispevala tudi vzpostavitev mreže podpornih storitev za osebe s posebnimi potrebami (npr. enotna služba za prevoz oseb s posebnimi potrebami) in vzpostavitev infrastrukture za zagotavljanje storitev oskrbe in zdravja na daljavo, vključno s kapacitetami za starejše.

V okviru te prednostne naložbe pričakujemo naslednje rezultate:

- Večja dezinstitutionalizacija

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.8.3.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost ²¹ (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število premeščenih oseb iz institucij v bivalne enote			2015	500	Spremljanje	Letno poročilo
					500		

2.8.3.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.8.3.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe je podpora namenjena vzpostavitvi infrastrukturnih pogojev za podporo dezinstucionalizaciji in razvoju skupnostnih oblik socialnih in zdravstvenih storitev in pomoči, modernizaciji izvajalskih mrež na socialnem in zdravstvenem področju .

Primeri investicij v okviru te prednostne naložbe so:

- Modernizacija mreže domov za starejše oz. njihovo preoblikovanje v centre za nudenje različnih storitev (ne le institucionalnih, ampak tudi skupnostne).
- Infrastruktura za izvedbo dezinstucionalizacije na področju invalidnosti in duševnega zdravja
- Vzpostavitev infrastrukturnih pogojev za delovanje centrov za obravnavo demence, , možganske kapi in delovanje centrov za obravnavo oseb z duševnimi motnjami – v sklopu vzpostavitve skupnostnih celostnih zdravstveno-socialnih storitev
- Vzpostavitev infrastrukturnih pogojev za oblikovanje mreže centrov za pomoč na daljavo.

Ciljne skupine: izvajalci in skupnosti izvajalcev socialnih, in zdravstvenih storitev, lokalne skupnosti.

Upravičenci za sredstva: izvajalci in skupnosti izvajalcev socialnih in zdravstvenih storitev, podjetja, lokalne skupnosti, javno-zasebna partnerstva, javne in zasebne organizacije.

2.8.3.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bomo, v okviru te prednostne naložbe, če bo relevantno, naknadno oblikovali tudi dodatna načela za izbor.

2.8.3.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Ni predvidena

2.8.3.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Ni predvidena

2.8.3.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.8.3.

²¹ V primeru ESRR in KS so lahko ciljne vrednosti kvalitativne ali kvantitativne.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število bivalnih enot za osebe, ki so bile prej v institucijah	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	80	Spremljanje
		Število	ESS	Zahodna Slovenija	80	Spremljanje

2.8.4. Spodbujanje socialnega podjetništva in poklicnega vključevanja v socialna podjetja ter socialnega in solidarnega gospodarstva, da bi vsem olajšali dostop do zaposlitve

Specifični cilj: Povečati obseg dejavnosti in zaposlitve v sektorju socialnega podjetništva

Cilji bo dosežen z ukrepi, ki bodo povečali razvoj delovnih mest v socialnem podjetništvu in njegovih potencialov na razvoj delovnih mest, gospodarske rasti, zniževanje revščine in podpora socialno varstvenih storitev, zdravstvu, itd. Za učinkovito podporno okolje bodo izvedena usposabljanja in prilagajanje obstoječih podpornih mrež za razvoj podjetništva in regionalnega razvoja za socialno podjetništvo. Poleg tega bodo socialno ranljive skupine vključene v projekte socialnega podjetništva.

V okviru te prednostne naložbe pričakujemo naslednje rezultate:

- Razvite dejavnosti obstoječega podpornega okolja za socialno podjetništvo
- Več zaposlenih v okviru socialnih podjetij

Ukrepi in razvoj socialnega podjetništva so tesno povezani z ukrepi na področju povečevanja konkurenčnosti, kjer bodo na voljo prilagojeni finančni instrumenti sofinancirani iz ESRR. Skupen rezultat bo večji delež prispevka socialnega podjetništva v BDP.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.8.4.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost ²² (2022)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Število ohranjenih delovnih mest dve leti po zaključku financiranja						
	Delež zaposlenih v sektorju socialnega podjetništva		v				
			z				

2.8.4.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.8.4.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru te prednostne naložbe je podpora namenjena:

²² V primeru ESRR in KS so lahko ciljne vrednosti kvalitativne ali kvantitativne.

- Podporni shemi, ki vključuje programe usposabljanj, izobraževanj, mentorstva ter svetovanj za vse deležnike v okviru socialnega podjetništva, mreženju, promociji, itd.
- Vključevanju ranljivih skupin v socialna podjetja (informiranje, motiviranje in podpora pri vključevanju v zaposlitev v socialnih podjetjih ali pri vključevanju v delovna usposabljanja za osebe iz posameznih ranljivih skupin).
- Razvoj dejavnosti in zaposlovanje v obstoječih ali novih socialnih podjetjih z namenom kupnostne skrbi za ciljne skupine (vzpostavitev socialnih podjetij za zagotavljanje alternativnih oblik nastanitev in zaposlitev za osebe, ki bodo iz institucij prehajale v skupnostne oblike bivanja).

Ob tem bo posebna pozornost namenjena vključevanju oseb in podpori projektov socialnega podjetništva povezana z razvojem novih socialno varstvenih storitev, zdravstva, zelenih delovnih mest.

Ciljne skupine: podporna mreža (kot na primer regionalne razvojne agencije, točke VEM, nevladne organizacije in druge razvojne institucije na regionalni ravni), podjetja, zlasti socialna, in ranljive skupine.

Upravičenci za sredstva: podporna mreža (kot na primer regionalne razvojne agencije, točke VEM, nevladne organizacije in druge razvojne institucije na regionalni ravni), podjetja, zlasti socialna, nosilci socialnih inovacij, **zbornice in združenja, socialni partnerji**.

2.8.4.1.1. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bomo, v okviru te prednostne naložbe upoštevali tudi naslednja načela, pri katerih bodo imeli pri dodeljevanju podpore prednost tista socialna podjetja oziroma njihovi konzorciji, ki bodo:

- lahko zagotavljali trajne zaposlitve tudi po izteku obdobja veljavnosti podpore
- imeli izdelano analizo realnih potreb in potencialov na strani ponudbe in povpraševanja
- ustanovljena s strani ranljivih skupin, od česar bodo odvisni tudi pogoji za dodeljevanje sredstev (tip in višina).

2.8.4.1.2. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

V okviru te prednostne naložbe se ne predvidevajo finančni instrumenti, bodo pa prilagojeni finančni instrumenti za socialno podjetništvo opredeljeni v okviru drege prednostne osi.

2.8.4.1.3. Načrtovana uporaba velikih projektov

2.8.4.1.4. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.8.4.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
	Število vključenih v programe usposabljanja	Število	ESS	Vzhodna Slovenija		Spremljanje
				Zahodna Slovenija		
	Število socialnih podjetij, ki so prejela	Število	ESS	Vzhodna Slovenija		Spremljanje

	subvencijo			Zahodna Slovenija		
	Število vključenih oseb (ranljivih skupin)	Število	ESS	Vzhodna Slovenija	4.500	Spremljanje
				Zahodna Slovenija	3.000	

2.8.5. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

V okviru prednostne osi bomo tako kot v predhodnem programskem obdobju podpirali razvoj socialnih inovacij, predvsem programov, ki povezujejo socialno in zaposlitveno aktivacijo in zaposlovanje v socialnih podjetjih ali vključitev v delovna usposabljanja za osebe iz posameznih ranljivih skupin, kar bo pomenilo dodano vrednost programa.

V okviru prednostne osi si bomo tudi prizadevali za iskanje transnacionalnih partnerjev za izvajanje skupnih programov, ki prispevajo k doseganju zadanih ciljev. Če bo mogoče, se bo Slovenija pridružila državam pobudnicam za transnacionalno sodelovanje.

Ukrepe v okviru te prednostne osi bomo smiselno povezovali z ukrepi na področju podjetništva, trajnostne rabe energije, zaposlovanja in socialnega vključevanja.

2.8.6. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Skald	Kategorija regije	Mejniki za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Učinek		Osebe iz ciljnih skupin, vključenih v iskanje zaposlitve, izobraževanje/usposabljanje, pridobivanje kvalifikacij ali v zaposlitev po zaključku vključenosti v programe	Število	ESS	V	8.550	17.100	Spremljanje	
Učinek		Osebe iz ciljnih skupin, vključenih v iskanje zaposlitve, izobraževanje/usposabljanje, pridobivanje kvalifikacij ali v zaposlitev po zaključku vključenosti v programe	Število	ESS	Z	4.275	8.550	Spremljanje	
Input		Vložena sredstva	Vrednos v mio EUR	ESS	V	25,15	53	Spremljanje	
					Z	21,5	43	Spremljanje	

2.8.7. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 7: Dimenzija 1 Področje ukrepanja		Tabela 8: Dimenzija 2 Oblika financiranja		Tabela 9: Dimenzija 3 Ozemlje		Tabela 10: Dimenzija 6 Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ²³	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
0110		01		00				01	
0113		01		00				01 02	
0114		01 02		00				01 05	

2.8.8. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovalne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

2.9. Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost

Ukrepe za povečanje znanja, spretnosti in vseživljenjsko učenje, sofinancirane iz sredstev Evropskih investicijskih infrastrukturnih skladov, se bo izvajalo v obeh kohezijskih regijah. Obseg sredstev je večji v vzhodni kohezijski regiji, kar bo omogočilo večja vlaganja v človeške vire in na ta način nadomeščanje razvojnega zaostanka. Posebno pomembna so pri tem vlaganja v dvig kompetenc, ki omogočajo učinkovito vključevanje v družbo in trg dela ter usposabljanje vključenih v sistem izobraževanja in usposabljanja ter zaposlenih v mikro, malih in srednje velikih podjetjih. Vrednotenje ukrepov s področja vseživljenjskega učenja in sistema izobraževanja ugotavlja, da je potrebno za doseganje ciljev dati prednost ukrepom vključevanja ciljnih skupin v programe pred vlaganji v sistem.²⁴ Za učinkovitejši in bolj povezan sistem s trgom dela bodo poleg prioritarnega vlaganja v posameznike sredstva namenjena predvsem: vseživljenjskemu učenju in dvigu kompetenc, ki zagotavljajo učinkovitejše vključevanje na trg dela in v družbo, posodabljanju poklicnega izobraževanja, uveljavljanju sistema priznavanja neformalnega znanja, dvigu kompetenc delavcev ter mednarodne mobilnosti.

2.9.1. Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanj, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno prek poklicnega usmerjanja in validiranja pridobljenih kompetenc

Specifični cilj: Večja vključenost v vseživljenjsko učenje za dvig kompetenc in izboljšano situacijo na trgu dela

²³ Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

²⁴ Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko; Končno poročilo o vmesnem vrednotenju 1. In 2. Prednostne usmeritve Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja ter izboljšanje posameznika za delo in življenje v družbi, temelječi na znanju, avgust 2011.

Vseživljenjsko učenje je nujno zaradi hitrih družbenih sprememb, tehnološkega razvoja in usmerjenosti k trajnostnemu razvoju. Zato bomo v okviru te prednostne usmeritve podprli zlasti ukrepe, ki zagotavljajo podporo ciljnim skupinam pri osvajanju znanj, spretnosti, splošnih in poklicnih kompetenc, ki jih posameznik potrebuje za vključevanje na trg dela, vključno z razvojem digitalne pismenosti in digitalnih kompetenc za vključevanje posameznikov v (e-)skupnosti²⁵. Aktivnosti bodo usmerjene v povečanje vključenosti in dostopnosti posameznikov, še posebej starejših in manj izobraženih ter mladih do različnih oblik vseživljenjskega učenja.

Povečala se bo mobilnost med sfero izobraževanja in drugimi področji, ki bo prispevala k doseganju profesionalne odličnosti ter spodbujanju podjetništva in kreativnosti, kar kot enega izmed ukrepov izobraževalne in zaposlovalne politike izpostavlja tudi strategija pametne specializacije²⁶. Poseben pomen ima vseživljenjsko učenje tudi za mlade. Ti namreč relativno pozno vstopajo na trg delovne sile, zato vse kasneje dobijo delovne izkušnje. Potrebno je oblikovati ustrezne ukrepe, ki bodo spodbujali njihovo podjetnost in jih usposobili za ustvarjanje novih delovnih mest, vključno s spodbujanjem mladinskega dela. Ukrepi vseživljenjskega učenja bodo prispevali k zmanjševanju razkoraka med najbolj in najmanj izobraženimi.

Spodbujali se bodo ukrepi tesnejšega sodelovanja šol z okoljem in oblikovanje mrež vseh relevantnih akterjev, saj je večjo učinkovitost in kakovost mogoče pričakovati le ob zagotavljanju sinergijskih učinkov. Izboljšati je potrebno tudi sodelovanje visokega šolstva z gospodarstvom, negospodarstvom, raziskovalnim sektorjem in regionalnim ter lokalnim okoljem, zlasti z večjim pretokom kadrov in študentov.

Politika vseživljenjskega učenja so bo izvajala v obeh kohezijskih regijah in bo prilagojena razvitosti regij. Obseg sredstev je večji v vzhodni kohezivni regiji, kar bo omogočilo večja vlaganja v človeške vire in na ta način nadomeščanje razvojnega zaostanka. Posebno pomembna so vlaganja v človeške vire v podjetjih in usposabljanje zaposlenih v mikro, malih in srednje velikih podjetjih.

Rezultati:

- večja vključenost posameznikov v programe vseživljenjskega učenja, še posebej za starejše ter dvig izobrazbene ravni za nižje izobražene
- povečana usposobljenost posameznikov za potrebe trga dela in uspešnejše vključevanje v družbo
- priznavanje neformalno pridobljenega znanja ter zagotavljanje vseživljenjske karierni orientacije in svetovalne dejavnosti v vseh življenjskih obdobjih
- večja povezanost med izobraževalnim sistemom in trgom dela ter regionalnim in lokalnim okoljem

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.9.1.

ID- cilj	Kazalnik	Kategorija regije	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Merska enota	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost[1](2023)	Vir podatkov
	Število posameznikov z	v	23				28.800	MDDSZ

²⁵ Opening up Education, http://ec.europa.eu/education/news/doc/openingcom_en.pdf

²⁶ Strategija pametne specializacije, november 2013

	izboljšano situacijo na trgu dela	z					19.200	
	Število posameznikov s pridobljenimi kompetencami	v	19	število	0	2014	59.040	MIZŠ
		z			0		56.096	

Opomba: Kazalniki opredeljeni na posamzni regiji bodo natančno formulirani v naslednji fazi priprave OP.

2.9.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.9.1.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru specifičnega cilja **večja vključenost v vseživljenjsko učenje za dvig kompetenc in izboljšano situacijo na trgu dela** bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- Izobraževanja in usposabljanja za dvig splošnih in poklicnih kompetenc, vključno z digitalnim opismenjevanjem in za dvig izobrazbene ravni
- Spodbujanje sodelovanja pri vlaganjih v človeške vire v podjetjih in usposabljanje zaposlenih v mikro, malih in srednje velikih podjetjih.
- Priznavanje različnih poti za pridobivanje znanj, spretnosti in veščin oz. kompetenc, ki jih posameznik potrebuje za uspešno vključevanje na trg dela ali v družbo (priznavanje predhodno pridobljenih znanj).
- Vseživljenjsko karierno orientacijo in svetovalno dejavnostjo na vseh ravneh v vseh življenjskih obdobjih (formalnega izobraževanja in na trgu dela).
- Spodbujanje vključevanja mladih, ki so zgodaj opustili šolanje, v družbo, nadaljnje izobraževanje, usposabljanje in zaposlitev.
- povečujejo aktivacijo in motivacijo mladih v družbi in na trgu dela (projekti mladinskih centrov, vključevanje v kompetenčne centre, učna podjetja, itd);
- regijske štipendijske sheme in štipendije za deficitrane poklice, ki bodo povezovala delodajalce in izobraževalno sfero ter ostale razvojne institucije v regiji.
- praktično in z delom povezano poklicno in strokovno izobraževanje (npr. praktično usposabljanje pri delodajalcih, mentorstvo dijakom in študentom, medpodjetniški izobraževalni centri, mladinsko delo itd.);
- Projekti sodelovanja izobraževalnih inštitucij (vrtci, šole, univerze) z gospodarstvom, regijami in širšim družbenim okoljem.

Ciljne skupine: posamezniki (predvsem starejši in nižje izobraženi ter mladi), podjetja, , dijaki, študenti šole, univerze in samostojni visokošolski zavodi, regionalne razvojne institucije, socialni partnerji, organizacije v mladinskem sektorju ter institucije na trgu dela in usposabljanja, ..

Upravičenci: ministrstva, Zavod RS za zaposlovanje, Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendiranje, CPI, ACS oz. druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

2.9.1.1.2. Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala horizontalna načela opredeljena v razdelku 1.1.4. Poleg njih pa bo veljalo načelo doseganja ciljnih vrednosti posameznih ciljnih skupin.

2.9.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Posebnih finančnih instrumentov se ne predvideva.

2.9.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Veliki projekti niso predvideni.

2.9.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.9.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
7	Delež starejši 55 – 64 vključenih v vseživljenjsko učenje	delež	ESS	V	30%	MDDSZ
				Z	30%	
19	Število posameznikov, ki so vključeni v vseživljenjsko učenje	Število	ESS	V	93.300	MDDSZ, MIZŠ, MK
				Z	73620	
	Število podprtih projektov/modelov	število	ESS	Ni relevantno	10	MDDSZ, MK, MIZŠ,
19	število vključenih v programe povezovanja izobraževanja z družbenim (gospodarskim in negospodarskim) okoljem	Število	ESS	V	1.200	MIZŠ
				Z	1.800	

Opomba: Kazalniki opredeljeni na posamezni regiji bodo natančno formulirani v naslednji fazi priprave OP.

2.9.2. Izboljšanje odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela, lažji prehod iz izobraževanja v zaposlitev ter okrepljeni in kakovostnejši sistemi poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključno prek mehanizmov za napovedovanje potreb po veščinah, prilagoditvijo učnih načrtov ter oblikovanjem in razvojem sistemov za učenje na delovnem mestu, vključno z dualnimi učnimi sistemi in vajeniškimi programi

Specifični cilj: Izboljšana povezanost sistemov izobraževanja in usposabljanja s trgom dela

Za učinkovitejše prehode iz in v izobraževalni sistem ter iz sistema usposabljanja na trg dela je potreben kakovosten sistem izobraževanja, ki je odziven na potrebe trga dela in povečuje tiste kompetence posameznikov, ki so pomembne za uspešnejše vključevanje na trg dela in za

vključevanje v sodobno družbo. Slovenija se mora zato spopasti z vrzeljo med usposobljenostjo človeških virov in potrebami trga dela. Za izboljšanje privlačnosti poklicnega izobraževanja na vseh ravneh je pri ocenjevanju potreb na trgu dela potrebno nadgraditi oblike sodelovanja z deležniki. Dvigniti moramo kakovost in učinkovitost podpornega okolja izobraževanja²⁷ in usposabljanja, vzpostaviti učinkovit sistem priznavanja znanj pridobljenih po različnih poteh, ter zagotoviti dvig splošnih in poklicnih kompetenc, ki bodo bolj ustrezale potrebam trga dela in širšega družbenega okolja. Razvijal se bo sistem poklicnih kvalifikacij v skladu s slovenskim in evropskim ogrodjem kvalifikacij, za izvajanje katerega bo vzpostavljena nacionalna koordinacijska točka.²⁸ Pomemben dejavnik za doseganje navedenih ciljev je tudi krepitev profesionalnega/strokovnega kapitala strokovnih delavcev/izobraževalcev in uvedba sistemov ugotavljanja iz zagotavljanja kakovosti vzgojno izobraževalne sistema in izobraževalnih institucij. Visoka kakovost in učinkovitost sistema vzgoje in izobraževanja je namreč edini varovalni dejavnik za pripravo na negotove razmere v družbi in na trgu dela ter za oblikovanje individualnih karier posameznikov.

Rezultati:

- dvig kompetenc strokovnih delavcev za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja
- razviti in delujoči modeli za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistema izobraževanja in uposabljanja, še posebej na področju razvoja novih modelov za dvig kompetenc ter modelov mobilnosti in odzivnosti izobraževalnega sistema na trg dela
- Vzpostavljena in delujoča koordinacijska točka za izvajanje slovenskega ogrodja kvalifikacij

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.9.2.

ID- cilj	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodišča na vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov
19	Št vključenih v razvite in delujoče modele za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja/Število projektov/modelov	Število		Ne morem o delitvi še odprto vprašanje z EK	V tem trenutku podatka še ne moremo vnesti, saj moramo dogovoriti z MDDSZ sploh možnost določitve in spremljanja tega kazalnika.		MIZŠ, MDDSZ
	Število strokovnih delavcev s pridobljenimi kompetencami	Število	V Z	0	2014	33.000 30.760	MIZŠ

Opomba: Kazalniki opredeljeni na posamzni regiji bodo natančno formulirani v naslednji fazi priprave OP.

²⁷ Vključuje tudi inovativna okolja za učenje in poučevanje ob podpori IKT. Opening up Education, http://ec.europa.eu/education/news/doc/openingcom_en.pdf

²⁸ Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je skladno z Direktivo 2013/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o spremembi Direktive 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg (uredba IMI) imenovano za nacionalnega koordinatorja ter nacionalni center za pomoč na področju priznavanja poklicnih kvalifikacij.

2.9.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.9.2.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru specifičnega cilja **Izboljšana kakovost in učinkovitost sistemov izobraževanja in usposabljanja** bodo za namen večje odzivnosti za potrebe trga dela in s tem večje konkurenčnosti izvedeni ukrepi za:

- Povečanje privlačnosti in konkurenčnosti poklicnega in strokovnega izobraževanja z oblikovanjem in izvajanjem ustreznih kurikulov (vzgojno-izobraževalnih programov, modelov izobraževanja in usposabljanja) ter promocijo perspektivnih poklicev.
- Sodelovanje s socialnimi partnerji pri pripravi in razvoju modelov mobilnosti in njihovem izvajanju, prenosu znanj za doseganje profesionalne odličnosti ter spodbujanje kreativnosti in podjetništva na vseh ravneh izobraževanja.
- Zagotavljanje učinkovitega sistema ugotavljanja potreb in kompetenc, ki jih posamezniki potrebujejo za učinkovitejše vključevanje na trg dela oz. širše družbeno okolje, kar bo prispevalo k učinkovitejšemu usklajevanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela.
- Izvajanje modelov (programov in pedagoških strategij) za dvig splošnih in poklicnih kompetenc (različnih vrst pismenosti), ki so pomembne za učinkovito vključevanje posameznikov na trg dela in širše okolje. Krepitev profesionalnega kapitala strokovnih delavcev na različnih področjih izobraževanja in usposabljanja, vključno z mobilnostjo letih med različnimi ravni izobraževanja.
- Razvoj sistema poklicnih kvalifikacij za potrebe trga dela.

Ciljne skupine so uporabniki podpornih ukrepov za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja.

Potencialni upravičenci so pravni subjekti javnega in zasebnega prava, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

2.9.2.1.2. Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala horizontalna načela opredeljena v razdelku 1.1.4. Poleg njih pa bo veljalo načelo doseganja ciljnih vrednosti posameznih ciljnih skupin. Prednost bodo imeli ukrepi namenjeni uporabi in izvajanju novih modelov in programov.

2.9.2.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Posebni finančni instrumenti se ne predvideva.

2.9.2.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Veliki projekti niso predvideni.

2.9.2.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

2.9.2.1.6. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.9.2.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
15	Število podprtih projektov/modelov	število	ESS ESS	ZV		MDDSZ, MK, MIZŠ
19	Število strokovnih delavcev, ki vključeni v programe za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja		ESS	V	42.050	
				Z	39.100	

Opomba: Kazalniki opredeljeni na posamzni regiji bodo natančno formulirani v naslednji fazi priprave OP.

2.9.3. Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti ter dostopa do terciarnega in enakovrednega izobraževanja za višjo stopnjo udeležbe in uspešnega zaključka izobraževanja, predvsem za prikrajšane skupine

Znanje, veščine in kompetence visokošolskih diplomantov omogočajo njihovo dejavno vključevanje v družbo in delo, obenem pa zagotavljajo družbeni razvoj ter trajnostno naravnano gospodarsko rast. Vključenost mladih v terciarno izobraževanje v Sloveniji je visoka, za večjo prilagodljivosti posameznikov na hitro spreminjajoče se zahteve družbenega okolja, vključno s trgom dela, pa je treba povečati kakovost, učinkovitost in odzivnost visokega šolstva, kajti le tako visoko šolstvo bo izobraževalo diplomante z ustreznimi kompetencami za trg dela.

Specifičen cilj: Odprt, odziven in kakovosten sistem visokega šolstva za večjo zaposljivost

Visoko šolstvo je treba bolj odpreti v mednarodno okolje, saj le to zagotavlja, da bodo diplomanti opremljeni z ustreznimi kompetencami za delovanje v današnjem globalnem družbenem in ekonomskem okolju. To je mogoče doseči zlasti s povečanjem mobilnosti slovenskih študentov ter visokošolskih učiteljev in sodelavcev na izmenjavah na tujih visokošolskih institucijah, z večjim vključevanjem tujih visokošolskih učiteljev v pedagoški proces na slovenskih visokošolskih zavodih, s povečanjem sodelovanja slovenskih in tujih visokošolskih institucij, vključno z razvojem skupnih študijskih programov ter z izboljšanjem kakovosti in relevantnosti terciarnega izobraževanja preko razvoja prožnega, mednarodno primerljivega sistema zagotavljanja kakovosti, ki bo omogočal kakovostno posodabljanje študijskih programov z aktualnimi in relevantnimi vsebinami, tako da se bodo odzivali na potrebe trga dela in diplomante opremili z ustreznimi kompetencami za trg dela in okolje.

Rezultati bodo:

- povečanje deleža mobilnih študentov, visokošolskih učiteljev in sodelavcev.
- povečanje deleža visokošolskih zavodov s prenovljenim notranjim sistemom za zagotavljanje kakovosti, kar bo rezultiralo v prenovljenih študijskih programih.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.9.3.

ID	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost(2023)	Vir podatkov
	Število visokošolskih učiteljev in	število	v	ESS		2.000 študentov 350 visokošolskih	SI

	sodelavcev ter študentov na izmenjavah v tujini		z			učiteljev	
	Število visokošolskih učiteljev, sodelavcev študentov gostujočih Sloveniji		v	ESS			MIZŠ
			z				
	Število VŠ zavodov s prenovljenim notranjim sistemom za zagotavljanje kakovosti	število	V	ESS		4	MIZŠ
				Z			

2.9.3.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.9.3.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru tega specifičnega cilja bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- izboljšanje mednarodne mobilnosti slovenskih študentov na izmenjavah v tujini, slovenskih visokošolskih učiteljev in sodelavcev na izmenjavah na tujih visokošolskih institucijah ter tujih visokošolskih učiteljev na slovenskih visokošolskih zavodih;
- povečanje sodelovanja slovenskih in tujih visokošolskih institucij, zlasti pri razvoju skupnih študijskih programov;
- prenovo študijskih programov in skupni študijski programi
- razvoj notranjih sistemov kakovosti, kot npr. postopkov samoevalvacije, usposabljanj deležnikov, razvoja IT in drugih procesov za večjo učinkovitost delovanja sistema ter nadaljnji razvoj procesov zunanjih evalvacij za uskladitev z evropskimi standardi ESG ter procesov za nadgradnjo sistema zagotavljanja kakovosti preko mednarodnih akreditacij in evalvacij institucij in programov mednarodnih agencij.

Upravičenci in ciljne skupine so: študenti na dodiplomski in podiplomski stopnji študija, univerze in samostojni visokošolski zavodi, NAKVIS, domači in mednarodni eksperti, visokošolski učitelji in sodelavci, ter študenti, Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendiranje, CMEPIUS oz. druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

2.9.3.1.1. Vodilna načela za izbor

Za izbor prihodnjih ukrepov bodo veljala horizontalna načela opredeljena v razdelku 1.1.4. Poleg njih pa bo veljalo načelo doseganja ciljnih vrednosti posameznih ciljnih skupin.

2.9.3.1.2. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Posebnih finančnih instrumentov se ne predvideva.

2.9.3.1.3. Načrtovana uporaba velikih projektov

Veliki projekti niso predvideni.

2.9.3.1.4. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.9.3.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost spremljanja
	Število prenovljenih študijskih programov	Število	ESS	v z	400	MIZŠ	
	število tujih visokošolskih učiteljev na slovenskih visokošolskih zavodih	Število	ESS	V z	700 (350 zaposlenih + 350 gostujočih)	MIZŠ	
	število slovenskih študentov na izmenjavah v tujini	Število	ESS	Z V	2.000	MIZŠ	

Opomba: Kazalniki opredeljeni na posamzni regiji bodo natančno formulirani v naslednji fazi priprave OP.

2.9.4. Vlaganje v spretnosti, izobraževanje ter vseživljenjsko učenje z razvojem izobraževalne infrastrukture

Specifični cilj: Povečanje kakovosti in učinkovitosti slovenskega izobraževanja in usposabljanja s pomočjo večje uporabe sodobne IKT pri pouku

Z vlaganjem v razvoj sodobne, zmogljivejše, dostopnejše in varnejše vzgojno – izobraževalne infrastrukture in nadaljnjim razvojem e-storitev in e-vsebin se bo izboljšalo kakovost in učinkovitost izobraževanja in usposabljanja ter posledično prilagodljivost posameznika za spreminjajoče se potrebe na trg delu, ki zahtevajo vedno večje veščine s področja IKT. Učni proces, ki bo temeljil na večji uporabi možnosti, ki jih omogoča IKT pri procesih izobraževanja, bo prispeval k večji motivaciji in aktivaciji uporabnikov, tj. učencev in dijakov. hkrati pa se bo, preko večje uporabe IKT s strani učiteljev, omogočilo večjo dostopnost učencev do znanja in spretnosti ter po drugi strani povečalo konkurenčnost ter usposobljenost izobraževalcev. Predpogoj za večjo uporabo e-učenja (e-storitev in e-vsebin) je napredna IKT infrastruktura, pri tem pa je pomembno tudi povezovanje različnih deležnikov in razvijanjem novih poslovnih modelov²⁹. Z zmogljivimi optičnimi povezavami vzgojno-izobraževalnih zavodov, sodobnimi brezžičnimi omrežji, računalniškimi oblakom za šolstvo, nadgradnjo storitvene, pomnilniške, HPC in GRID infrastrukture bomo omogočili razvoj e-storitev in e-vsebin ter v šolstvu povečali uporabo sodobnih pristopov podprtih z inovativno in intenzivno uporabo informacijsko komunikacijskih tehnologij.

Rezultat bo:

²⁹ Opening up Education, http://ec.europa.eu/education/news/doc/openingcom_en.pdf

- povečana uporaba IKT pri pouku s strani učiteljev ter posledično povečanje kakovosti, učinkovitosti in dostopnosti izobraževanja in usposabljanja.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.9.4.

ID- cilj	Kazalnik	Merska enota	Kategorija regije	Izhodiščna vrednost	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost(2023)	Vir podatka	Pogostost poročanja
Povečanje stopnje uporabe IKT pri pouku	Odstotek učiteljev v OŠ, ki pri pouku, več kot 25%, uporabljajo IKT	%	V	40 %	2014	55 %*	ICT in Education County Profile: Slovenia, European Commission, MIZŠ	Letno
			Z					
	Odstotek učiteljev v SŠ, ki pri pouku, več kot 25%, uporabljajo IKT	%	V	51	2014	65%*	ICT in Education County Profile: Slovenia,	Letno
			Z					

2.9.4.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.9.4.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

V okviru tega specifičnega cilja bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- zagotovitev ustreznih IKT odjemalcev, izgradnjo brezžičnih omrežij na vzgojno-izobraževalnih zavodih ter razvoj optične omrežne infrastrukture za namene vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture;
- nadgradnjo računalniškega oblaka, storitvene, pomnilniške, HPC in GRID ter druge omrežne in optične infrastrukture izobraževalnega, akademskega in raziskovalnega omrežja za organizacije s področja vzgoje in izobraževanja, raziskovanja ter kulture;
- razvoj e-storitev in e-vsebin ter tehnologij za podporo uvajanja novih pristopov v izobraževanju (e-šolska torba, multimedijski in interaktivni e-učbeniki, spletne učilnice, izobraževalna TV, multimedijske storitve, jezikovni viri in tehnologije ipd), raziskovanju in kulturi (e-kultur v podporo izobraževanju in usposabljanju).

Upravičenci so ministrstvo, vzgojno izobraževalni zavodi, javni zavodi na področju kulture, slovensko akademsko in izobraževalno omrežje ter druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo ali ustreznimi izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

2.9.4.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bomo, v okviru te prednostne naložbe, če bo relevantno, naknadno oblikovali tudi dodatna načela za izbor.

2.9.4.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Posebni finančni instrumentov se ne predvideva.

2.9.4.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Veliki projekti niso predvideni

2.9.4.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.9.4.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Razmerje število učencev/IKT odjemalec, priključen na internet	število	ESRR		4-5*	MIZŠ	Letno
	Razmerje število učiteljev/IKT odjemalec, priključen na internet	število	ESRR		1,5	MIZŠ	Letno
	Odstotek VIZ z brezžičnim omrežjem	število	ESRR		100	MIZŠ	Letno
	Število novih naprednih GRID, HPC centrov	število			3/6 MK	MIZŠ	Letno
	Število novih e-storitev	število	ESRR			MIZŠ	
	Število novih e-vsebin	število	ESRR		100/500.000 MK	MIZŠ	Letno
	Število novih priključkov na napredna omrežja	število	ESRR		800	MIZŠ	Letno

2.9.5. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

V okviru prednostne naložbe spodbujanja vseživljenjskega učenja si bomo prizadevali iskati ustrezne transnacionalne partnerje za izvajanje skupnih programov, ki pripisujejo k povečevanju udeležbe v vseživljenjskem učenju. Če bo mogoče, se bomo pridružili državam, ki bodo dale pobudo za sodelovanje. Dosedanje izkušnje namreč kažejo, da je Slovenija premajhna, da bi bila pobudnica za intenzivnejše transnacionalno sodelovanje.

V okviru spodbujanja vseživljenjskega učenja si bomo tako kot v predhodnem programskem obdobju podpirali družbene inovacije, ki bodo pomenile dodano vrednost programa.

Ukrepi v posameznih prednostnih naložbah te prednostne osi bodo prispevali k ciljem drugih prednostnih osi, predvsem večji konkurenčnosti, uporabi raziskav in inovacij, produktivnosti, in učinkovitejši rabi virov. Predvsem ukrepi povezani z vlaganjem v človeške vire, ki bodo po posameznih področjih identificiranih v Strategiji pamente specializacije in pozitivno povezani z ukrepi vlaganj v tehnologijo, raziskave in inovacije, podjetništvo. Sinergija bo dosežena z sofinanciranje doseganja ciljev v okviru t.i. skupne platforme.

2.9.6. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Mejnik za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Kazalnik učinka		Število strokovnih delavcev, ki so vključeni v programe za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja	število	ESS	Ni relevantno	30.000	80.700	spremljanje	

2.9.7. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 7: Dimenzija 1 Področje ukrepanja		Tabela 8: Dimenzija 2 Oblika financiranja		Tabela 9: Dimenzija 3 Ozemlje		Tabela 10: Dimenzija 6 Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ³⁰	
Koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
053		00		00					
0108		00		00				02	
0109		00		00				02	

2.9.8. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

2.10. Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev

V okviru te prednostne osi je bil del nacionalnih programov že pripravljen za del pravosodja - strategija Pravosodje 2020³¹ (v pripravi je še Strategija ravnanja s človeškimi viri v pravosodju do leta 2020), za del javne uprave bodo pripravljene nacionalni programi, ki bodo prispevali k

³⁰ Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

³¹ http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/zakonodaja/120803_Strategija_Pravosodje_2020.pdf

povečanju učinkovitosti delovanja javne uprave in usposobljenosti nevladnih organizacij in socialnih partnerjev.

Ukrepi za področje pravosodja so neposredno povezani z delovanjem prvostopenjskega sodstva, kajti od njihove učinkovitosti je v bistvenem odvisna kvaliteta in hitrost sodnega odločanja. V Vzhodni regiji se nahaja 62%, v Zahodni regiji pa 38 % vseh prvostopenjskih sodišč. Zato je delilni ključ za delitev sredstev med regijama sorazmeren z razporejenostjo prvostopenjskih sodišč med regijama 62 % za Vzhodno regijo in 38 % za Zahodno regijo).

Ukrepi za prenovo javne uprave so namenjeni podjetjem in državljanom na celotnem območju Slovenije, zato se bodo z enotnim pristopom izvajali v obeh regijah hkrati. Nastajajoča Strategija razvoja slovenske javne uprave 2014-2020 ne predvideva ločenih ukrepov za vzhodno in zahodno regijo, zato je nacionalni pristop bolj smiseln, saj prispeva k enakomerni porazdelitvi učinkov. Ukrepi za kakovost v javni upravi bodo bistveno vplivali na učinkovito upravljanje, preglednost, celovitost in odgovornost v javni upravi (predvsem pri porabi javnih sredstev).

Ukrepi za podporo razvoju NVO in krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev se bodo izvajali na celotnem območju Slovenije z enotnim pristopom za obe regiji. Na podlagi spremljanja tekoče finančne perspektive je bilo ugotovljeno, da se doseganju višje stopnje razvitosti približujejo nevladne organizacije v osrednji Sloveniji (v Ljubljani in njeni okolici). NVO v preostali zahodni regiji in celotni vzhodni regiji še vedno izkazujejo nizko stopnjo razvitosti tako na področju civilnega dialoga, zagotavljanja storitev kot tudi vidnosti njihovega delovanja.

2.10.1. Naložbe v institucionalne zmogljivosti ter v učinkovitost javne uprave in javnih storitev na nacionalni, regionalni in lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja

Podpora bo namenjena ukrepom za krepitev vladavine prava in izboljšanje delovanja pravosodnega sistema ter dvigu kakovosti izvajanja storitev v celotni javni upravi.

Z ukrepi v okviru te prednostne naložbe bomo sledili naslednjim specifičnim ciljem:

Specifični cilj 1: Krepitev vladavine prava in optimizacija strukture delovanja pravosodnega sistema

Cilj se osredotoča na potrebe Slovenije po izboljšanju učinkovitosti, strokovnosti in preglednosti delovanja pravosodnega sistema in pravne države, kot predpogoj za boljše pogoje gospodarske rasti in konkurenčnosti podjetij, kar bo imelo neposreden učinek na večjo finančno disciplino, rast in razvoj MSP in posledično krepitev zaupanja potencialnih tujih investitorjev. V okviru tega cilja bodo doseženi naslednji rezultati:

- Skrajšanje pričakovanega časa rešitve gospodarskih in civilnih pravdnih zadev ter zvišanje deleža rešenih zadev na področju gospodarske kriminalitete, vključno z učinkovitim izvajanjem funkcij osrednjega organa za odkrivanje in preprečevanje pranja denarja
- Zmanjševanje števila in zniževanje starosti nerešenih zadev na sodiščih
- Optimizacija temeljnih funkcij delovanja pravosodnega sistema preko obvladovanja pripada na sodišča ter trajnostnega zmanjševanja števila nerešenih zadev na sodišču

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.10.1., specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Povprečni pričakovani čas rešitve gospodarskih in pravnih zadev	Vzhodna Slovenija (62 %)	meseci	Se ne uporablja	12,5	meseci	2012	7	Sodna statistika VS RS	Enkrat letno
Zahodna Slovenija (38 %)										
	Povprečni pričakovani čas rešitve pomembnejših sodnih zadev	Vzhodna Slovenija (62)	meseci	Se ne uporablja	7,7	meseci	2012	6	Sodna statistika VS RS	Enkrat letno
Zahodna Slovenija (38)										

Specifični cilj 2: Prenova javne uprave s ciljem kakovostnejših storitev in večje dostopnosti za uporabnike storitev

V okviru prenove javnega sektorja se bo izboljšala notranja učinkovitost poslovanja z optimizacijo poslovnih procesov, zagotavljanjem in razvojem kakovostnih storitev, učinkovitim upravljanjem človeških virov, usposabljanjem in izobraževanjem zaposlenih, znižali se bodo stroški poslovanja tako z višanjem stopnje informatizacije in interoperabilnostnim povezovanjem temeljnih podatkovnih virov javnega sektorja kot tudi s povečevanjem deleža uporabe elektronskih storitev v razmerju do tradicionalnih fizičnih kanalov. Povečevanje deleža uporabe elektronskih kanalov bo doseženo po eni strani s kakovostno ponudbo teh storitev (uporabnost, učinkovitost, privlačnost, dostopnost na enem mestu), po drugi strani pa s stalnim spodbujanjem povpraševanja po teh storitvah (promocija, poudarjanje prednosti, dvigovanje zaupanja). Transparentnost delovanja bo izboljševana z objavljanjem odprtih podatkov o delovanju in procesih vseh institucij javne uprave. Nadaljeval se bo proces poenostavitve zakonodajnega okolja, predvsem na normativno najbolj obremenjujočih področjih za poslovne subjekte in državljanje. V okviru tega cilja bodo doseženi naslednji rezultati:

- Znižanje zakonodajnih bremen
- Znižanje stroškov poslovanja

Rezultat navedenih aktivnosti bo boljše poslovno in zakonodajno okolje, večja transparentnost in nižji stroški delovanja javne uprave.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.2.1., specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Zakonodajna bremena/leto	Zahodna Slovenija	EUR	Se ne uporablja	676,8 mio	EUR	2013	474,80 mio (-3 % /leto oziroma 20,2 mio EUR/leto)	Spremljanje	Enkrat letno

		Vzhodna Slovenija			763,20 mio	EUR	2013	535,20 mio (-3 % /leto oziroma 22,8 mio EUR/leto)		
	Stroški poslovanja	Zahodna Slovenija	EUR	Se ne uporablja	16 mio	EUR	2013	7,2 mio (-55 %)	Spremljanje	Enkrat letno
		Vzhodna Slovenija			18 mio	EUR	2013	8,1 mio (-55 %)		

2.10.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.10.1.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

Za doseg cilja krepitev vladavine prava in optimizacija strukture delovanja pravosodnega bodo aktivnosti zajemale:

Za doseg cilja krepitev vladavine prava in optimizacija strukture delovanja pravosodnega sistema bodo aktivnosti zajemale:

- optimizacijo reševanja izvršilnih in povezanih zadev in odpravo ozkih grl s prenovo poslovnega procesa, z organizacijskimi ukrepi, z izbranimi pohitritvenimi orodji in in usposabljanji za celoten spekter deležnikov.
- izboljšanje izvrševanja postopkov zaradi insolventnosti v gospodarskih družbah in delovanje mehanizmov sodnega in izvensodnega reševanja sporov ter spodbujanje mehanizmov sistemske razdolžitve tudi s hitrejšim procesiranjem reševanja civilnih in gospodarskih pravnih zadev ter vlaganje v usposabljanje deležnikov.
- alternativne metode reševanja sporov med gospodarskimi subjekti V finančni perspektivi 2007-2013 so ukrepi namenjeni splošnemu segmentu prebivalstva za negospodarske spore: civilni, pravdni, družinski. V finančni prespektivi 2014-2020 pa bodo ukrepi usmerjeni v alternativne metode reševanja sporov med gospodarskimi subjekti.
- ukrepe za učinkovitejše odkrivanje in pregon gospodarskega kriminala in korupcije ter mehanizmov za odvzem premoženja nezakonitega izvora, s spodbujanjem optimizacije zakonodajnih in organizacijskih struktur, vlaganjem v razvoj človeških virov na širšem področju pregona gospodarskega kriminala in optimizacijo procesov.
- načrtovanje učinkovitejšega delovanja pravosodnega sistema in vzpostavitev mehanizmov za merjenje identifikacije neoptimalnosti pri posameznih pravosodnih organih.
- spodbujanje poštenega in družbeno odgovornega poslovanja podjetij (izobraževalni programi za podjetja) z namenom zagotavljanja generalnega in specialnega preventivnega učinka pred nastankom sodnih sporov.

Ciljne skupine: pravosodni organi, domači in tuji poslovni subjekti in državljani.

Upravičenec za izvedbo ukrepov je Ministrstvo za pravosodje s pravosodnimi organi.

Izvajanje bo lahko potekalo tudi na način neposredne potrditve operacij.

Za doseg cilja prenova javne uprave s ciljem kakovostnejših storitev in večje dostopnosti bodo izvedeni ukrepi na področjih:

- **BOLJŠA ZAKONODAJA, DEREGULACIJA IN UPRAVNI POSTOPKI:** Program ukrepov odprave zakonodajnih ovir, ukrepi za izboljšanje predpisov in poenostavitev procesov, uvedba presoj posledic učinkov predpisov z ustrezno elektronsko podporo in usposabljanjem javnih uslužbencev na področju razumne zakonodaje, uvedba sistematičnega izvajanja evalvacij sprejete zakonodaje, uvedba modre deregulacije dejavnosti in poklicev, vzpostavitev centralnega informacijskega sistema za podporo upravnemu poslovanju. V okviru tega ukrepa bodo sredstva namenjena tudi izvedbi programa projektov eProstor.
- **INTEROPERABILNOST, TRANSPARENTNOST IN ODPRTI PODATKI:** Ukrepi, ki bodo dvignili stopnjo interoperabilnosti med specifičnimi vsebinskimi rešitvami na tehničnem, semantičnem in organizacijskem nivoju, s pomočjo standardnih skupnih gradnikov, orodij in storitev, s konsolidacijo temeljnih podatkovnih registrov in zagotovitvijo ustrezne odprtosti njihovih podatkov, transparentnosti ter interoperabilne povezljivosti z drugimi registri. Pomemben vidik v okviru teh ukrepov bo tudi zagotavljanje čezmejne interoperabilnosti, ki bo vplivala na lažje delovanje in večjo mobilnost notranjega trga ter lažji vstop na tuje trge, in vzpostavitev sistemskih operativnih mehanizmov za zagotavljanje kibernetske varnosti.
- **KAKOVOST V JAVNI UPRAVI:** Kot izhaja iz analiz, ki jih je opravil OECD v okviru opravljenega pregleda javne uprave v Republiki Sloveniji, bodo podprti ukrepi na področju javnega menedžmenta, s katerimi bo Slovenija dosegla dolgoročne učinke, ki se bodo odražali v kakovostnejših javnih storitvah, boljšem poslovnem okolju in konkurenčnejšem gospodarstvu. V tem okviru je načrtovana vzpostavitev kompetenčnega modela v javni upravi z usposabljanjem presojevalcev kompetenc, usposabljanja javnih uslužbencev vseh ravni na ključnih identificiranih področjih kot na primer javno naročanje, projektno vodenje, strateški menedžment ter , razvoj in krepitev inšpekcijskih služb s poudarkom na koordiniranem delovanju inšpekcijskih služb (med drugim tudi Inšpektorata za delo) z ustrezno IKT podporo.

Ciljne skupine so domači in tuji poslovni subjekti, državljani in javna uprava.

Upravičenca za izvedbo ukrepov bosta Ministrstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za infrastrukturo in prostor (ukrepi se nanašajo na celotno območje RS).

2.10.1.1.2. Vodilna načela za izbor

Poleg horizontalnih načel, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4., bodo v okviru te prednostne naložbe:

- za specifični cilj 1 podprti tisti ukrepi, ki bodo v največji možni meri prispevali k ustvarjanjem pogojev za dvig konkurenčnosti gospodarstva, zdravega poslovnega okolja za MSP ter zdrave gospodarske klime za pritek tujih investicij.
- pri izboru ukrepov za specifični cilj 2 upoštevana skladnost le-teh s strateškimi načrti in normativnimi obvezami, finančne prihranke za uporabnike in ponudnike storitev, načela povezljivosti, ponovne uporabe in transparentnosti.

2.10.1.1.3. Načrtovana uporaba finančnih instrumentov

Uporaba finančnih instrumentov ni predvidena.

2.10.1.1.4. Načrtovana uporaba velikih projektov

Uporaba velikih projektov ni predvidena.

2.10.1.1.5. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.10.1.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
14	Število vključenih v izobraževanja/usposabljanja v pravosodju	število	ESS	Vzhodna Slovenija	1240	Spremljanje
		število	ESS	Zahodna Slovenija	760	
	Število prenovljenih poslovnih procesov v pravosodju	meseci	ESS	Vzhodna Slovenija	10	<u>Sodna statistika VS RS</u>
		meseci	ESS	Zahodna Slovenija	10	<u>Sodna statistika VS RS</u>
	Število uspešno zaključenih sporov med gospodarskimi subjekti s pomočjo alternitvnega reševanja sporov	število	ESRR		150	Spremljanje
Specifični cilj 2	število projektov, namenjenih javnim upravam ali javnim službam	število	ESS	Vzhodna Slovenija	9	Spremljanje
		število	ESS	Zahodna Slovenija		Spremljanje

2.10.2. Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno prek sektorskih in teritorialnih dogovorov za spodbujanje reform na nacionalni, regionalni in lokalni ravni

Podpora bo namenjena ukrepom za krepitev razvoja nevladnega sektorja in krepitev zmogljivosti socialnih parterjev.

Specifični cilj 1: Krepitev zmogljivosti NVO

Krepitev zmogljivosti NVO bo namenjena nadgradnji ukrepov tekoče finančne perspektive. Civilni dialog in zagovorništvo bosta podprta na dva načina: kot del naprednih usposabljanj za krepitev zmogljivosti NVO na tem področju in prek podpore neposrednim aktivnostim za izvajanje kakovostnega civilnega dialoga in zagovorništva, ki jih vsebinske mreže identificirajo kot ključne za učinkovitejše delovanje javnega sektorja. Poseben poudarek bo na razvijanju strateških zmogljivosti vodenja nevladnih organizacij, ki so potrebne v fazi, ko se odpira prostor za prevzemanje določenih javnih storitev. Večina sredstev bo namejnena skladu za NVO, ki bo podpiral projekte, ki bodo prispevali k doseganju ciljev relevantnih prednostnih osi.

OPOMBA: Ministrstvo je na podlagi javnega naročila prejelo poročilo o izvedenem participatornem procesu za opredelitev ključnih ukrepov in instrumentov za krepitev zmogljivosti NVO 2014-2020. Analiza identifikacije storitev javnega sektorja in potenciala NVO bo ena izmed podlag za pripravo strategije reforme javne uprave.

Rezultat bo povečan delež prihodkov NVO v strukturi BDP.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.10.2., specifični cilj 1

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023),	Vir podatkov	Pogostost poročanja
----	----------	-------------------	--------------------------	-----------------------------------	---------------------	-----------------------------------	-----------------	-------------------------	--------------	---------------------

	Delež prihodkov NVO v strukturi BDP	Vzhodna Slovenija	%	Se ne uporablja	%	2011		Spremljanje	Enkrat letno
		Zahodna Slovenija							

Specifični cilj 2: Krepitev zmogljivosti socialnih parterjev

Podpora krepitevi zmogljivosti socialnih parterjev bo namenjena spodbuditi ustrezne udeležbe socialnih partnerjev pri ukrepih ESS v obliki usposabljanja, mreženja in krepitev socialnega dialoga, ter za dejavnosti, ki jih socialni partnerji izvajajo skupaj.

Rezultat bo izboljššan socialni dialog.

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.10.2., specifični cilj 2

ID	Kazalnik	Kategorija regije	Merska enota za kazalnik	Skupni kazalnik učinka kot osnova	Izhodiščna vrednost	Merska enota za izhodišče in cilj	Izhodiščno leto	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatkov	Pogostost poročanja
	Izboljšano poznavanje vsebin in tehnik socialnega dialoga	Vzhodna Slovenija		Se ne uporablja					Spremljanje	Enkrat letno
		Zahodna Slovenija								

2.10.2.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena v okviru prednostne naložbe

2.10.2.1.1. Opis vrste ukrepov in primeri ukrepov, ki jim je podpora namenjena ter pričakovan prispevek k ustreznim posebnim ciljem in, kadar je ustrezno z opredelitvijo:

Za doseganje cilja **krepitev zmogljivosti NVO** bodo podprti ukrepi, ki bodo prispevali:

- h krepitevi zmogljivosti in usposobljenosti NVO na nacionalni in regionalni ravni za izvajanje javnih storitev, za civilni dialog in za zagovorništvo ter spodbujanje razvoja socialnih inovacij.
- k ciljem drugih prednostnih osi, kjer je nevladni sektor naveden kot upravičenec.

2.10.2.1.2. Vodilna načela za izbor

Vodilna načela za izbor bodo horizontalna načela, ki so opredeljena v razdelku 1.1.4. Pri izboru projektov sklada NVO bo še posebej namenjena pozornost dosledni integraciji horizontalnih načel. Kjer bo relevantno, bodo imeli pri izboru projektov za krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev prednost projekti, ki se bodo izvajali v sodelovanju z javnimi institucijami in NVO.

2.10.2.1.3. Kazalniki učinka (realizacije)

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.10.2.

ID	Kazalnik (naziv kazalnika)	Merska enota	Sklad	Kategorija regije	Ciljna vrednost (2023)	Vir podatka
15	Število projektov, ki jih v celoti ali delno izvedejo nevladne organizacije	število	ESS	Vzhodna Slovenija		Spremljanje
		število	ESS	Zahodna Slovenija		Spremljanje

	Število izvedenih projektov namenjenih socialnim partnerjem	število	ESS	Vzhodna Slovenija		Spremljanje
	Število udeležencev v projektih socialnih partnerjev (usposabljanja, delavnice, seminarji, ipd)	število	ESS	Zahodna Slovenija		Spremljanje

2.10.3. Posebne določbe za ESS, kadar je ustrezno

Ukrepi v okviru 2. specifičnega cilja bodo bistveno prispevali k razvoju gospodarstva in dvigu konkurenčnosti. Z deregulacijo se bo povečala mobilnost in fleksibilnost delovne sile na enotnem evropskem trgu, s tem pa bo olajšano delovanje notranjega trga, kar bo imelo pozitiven vpliv na gospodarstvo. Vse omenjene aktivnosti bodo ustvarile vrsto sinergijskih učinkov na različnih področjih s povečanjem fleksibilnosti trga dela, zmanjšanjem sive ekonomije in dela na črno in posledično z dvigom konkurenčnosti našega gospodarstva.

Odprti podatki javnega sektorja imajo lahko ogromen vpliv na inovativnost v družbi. Z redno objavo ažurnih, kvalitetnih in zanesljivih podatkov javne uprave, imajo podjetja in državljani tudi odlično osnovo za razvoj novih inovativnih storitev in izdelkov. Z družbenim potencialom inovativnosti je neločljivo povezan tudi tehnološki razvoj in posledično konkurenčnost zlasti malih in srednjih podjetij.

Odprti podatki dajejo tudi novo osnovo in nov pospešek za različne raziskave, ki so v veliki meri odvisne od kvalitete in izčrpnosti uporabljenih podatkovnih virov. Ti viri se z novo paradigmo odpiranja podatkov javnega sektorja (open by default) bistveno razširjajo, tako v globino kot v širino, kar daje možnosti tudi za izčrpane čez-mejne podatkovno temelječe raziskave. Z aktivnim vključevanjem v te procese se izkorišča dragocene razvojne priložnosti, izboljšuje čez-mejna interoperabilnost podatkov in procesov, povečuje gospodarska konkurenčnost in zaupanje državljanov.

Odprti podatki so izredno pomembno orodje tudi za nevladne organizacije - za izvajanje neodvisnega nadzora nad učinkovito in odgovorno porabo proračunskih sredstev, za sodelovanje pri oblikovanju trajnostno naravnanih javnih politik, naravnanih v ohranjanje okolja, zmanjševanje vplivov na podnebne spremembe, učinkovitost energetske porabe in transportnih poti. Ukrepi "Interoperabilnost, transparentnost in odprti podatki" imajo velik vpliv na družbene inovacije in transnacionalno sodelovanje ter zagotavljajo sinergične učinke na večini tematskih ciljev.

2.10.4. Okvir uspešnosti

Vrsta kazalnika (Faza izvajanja, finančni kazalnik, kazalnik učinka (realizacije) ali rezultatov)	ID	Opredelitev kazalnika ali faze izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Skald	Kategorija regije	Mejni k za 2018	Končni cilj (2023)	Vir podatkov	Pojasnilo o pomenu kazalnika, kadar je ustrezno
Kazalnik učinka	Specifični cilj 1	Povprečni pričakovani čas rešitve gospodarskih in pravnih zadev	meseci	ESS ESR R	V, Z	8,5	7	Sodna statistika VS RS	
Kazalnik učinka	Specifični cilj 2	število projektov, namenjenih javnim upravam ali javnim službam	število	ESS	Zahodna Slovenija	9	9	Spremljanje	Projekti se bodo izvajali v obeh regijah hkrati, zato je podatek skupen za obe regiji – kazalnik je določen za projekte v izvajanju (ne zaključene projekte)
			število		Vzhodna Slovenija			Spremljanje	

2.10.5. Kategorije ukrepov

Sklad in področje ukrepanja									
Tabela 7: Dimenzija 1 Področje ukrepanja		Tabela 8: Dimenzija 2 Oblika financiranja		Tabela 9: Dimenzija 3 Ozemlje		Tabela 10: Dimenzija 6 Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ³²	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
0116		01 02		01				02	

2.10.6. Kadar je ustrezno, povzetek načrtovalne uporabe tehnične pomoči vključno z ukrepi za krepitev upravnih zmogljivosti organov, vključenih v upravljanje in nadzor programov

Ni relevantno.

³² Med drugim ima za namen pridobivanje kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

2.11. Tehnična pomoč

Namen tehnične pomoči cilja Naložbe za rast in delovna mesta je zagotoviti učinkovito izvajanje operativnega programa oziroma posameznih (vsebinskih) prednostnih osi ter ukrepov. Z aktivnostmi, ki se bodo izvajale v okviru tehnične pomoči, se bo povečala prepoznavnost programa in njegovih sestavnih delov, kakovost izvedbe, spremljanje in nadzor nad izvajanjem ter zagotovitev večje usklajenosti med partnerji.

Tehnična pomoč, ki se financira iz Kohezijskega sklada, je namenjena podpori koriščenju sredstev iz kateregakoli sklada v katerikoli izmed dveh kohezijskih regij brez dodatnih omejitev, kar bo močno zmanjšalo upravno breme in povečalo učinkovitost koriščenja sredstev tehnične pomoči (povečanje fleksibilnosti z upoštevanjem načela sorazmernosti iz finančne uredbe, izogib prisilnemu ločevanju enakih vsebin na 2 dela, olajšano načrtovanje znotraj enotnega vodenja državnega proračuna v RS ter posledično predvidena boljša učinkovitost ukrepov (sinergije) v obeh regijah in državi kot celoti). Striktna uporaba 87. člena splošne uredbe bi na podlagi preteklih izkušenj za Republiko Slovenijo (dve kohezijski regiji, ena upravna struktura) pomenila vzpostavitev dodatnih upravnih podsistemov (tako v fazi načrtovanja kot tudi izvajanja ter izplačil iz proračuna RS), katerih rezultat bi bil (pre)več upravnega bremena za (pre)malo regionalnega razvoja.

Specifični cilj

- Zagotoviti učinkovito upravljanje in izvajanje operativnega programa

Rezultati

- nemotena in dobra izvedba
- prepoznavnost namena in vsebine operativnega programa in podprtih projektov/investicij;
- učinkovit nadzor na porabo sredstev in manjše število nepravilnosti pri izvajanju programa

Tabela x: Specifični kazalniki rezultatov za prednostno naložbo 2.11.1.

ID	Naziv	Opredelitev	Izhodiščna vrednost	Načrtovana vrednost	Dosežena vrednost (kumulativno)			
			2014	2023	2014	2015	...	2023
	Delež javnosti, ki pozitivno ocenjuje vpliv EKP v Sloveniji	pričakovani rezultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Povprečni čas od prejema vloge do potrditve programa/projekta	pričakovani rezultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Povprečni čas od vnos zahtevkov za izplačilo do avtoriziranega zahtevka za povračilo	pričakovani rezultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Delež nepravilnosti	pričakovani rezultat						

2.11.1.1. Ukrepi, ki jim je podpora namenjena, in njihov pričakovan prispevek k posebnim ciljem
2.11.1.1.1. Opis ukrepov, ki jim je podpora namenjena in njihov pričakovan prispevek k specifičnim ciljem

Za doseganje specifičnega cilja in opredeljenih rezultatov, bomo v okviru te prednostne naložbe podpirali naslednje sklope:

- **Učinkovito vodenje, upravljanje in izvajanje programa:** v okviru tega sklopa bomo podprli različne vrste zaposlitev za uspešno izvajanje operativnega programa. Na podlagi analize potreb institucij, ki bodo vključene v izvajanje programa in na podlagi izkušenj iz pretekle finančne perspektive bo pripravljena ustrezna kadrovska struktura. V primeru kadrovskih potreb pri izvajanju konkretnih projektov bo OU določene projektne zaposlitve upravičencem odobril tudi v okviru samega projekta iz sredstev vsebinske prednostne osi. Ključna področja na katerih bodo podprte zaposlitve so:
 - upravljanje in vodenje
 - spremljanje in vrednotenje izvajanja
 - nadzor nad izvajanjem

Med ključnimi nalogami zaposlenih bo zagotavljanje koordinacije in komplementarnosti koriščenja ESI in nacionalnih sredstev ter spodbujanje priprave in izvajanja skupnih projektov in pristopov.

V okviru tega sklopa bodo oblikovani tudi programi za izboljšanje usposobljenosti oseb, ki so vključene v te procese. Na podlagi analize težav, ki smo jih identificirali v finančni perspektivi 2007 – 2013 in zaradi izpolnjevanja posameznih kriterijev izpolnjevanja predhodnih pogojenosti, se bodo ti programi nanašali vsaj na naslednja področja:

- javno naročanje, pri čemer bodo usposabljanja namenjena tako splošnim vidikom, kot tudi zelenemu in inovativnemu (predkomercialnega) javnemu naročanju;
- izvajanje administrativnih kontrol in kontrol na kraju samem, kjer bo poudarek predvsem namenjen izboljševanju dela posredniških teles z namenom zmanjševanja števila nepravilnosti pri izvajanju;
- državne pomoči;
- horizontalna načela enakosti in nediskriminacije.

Za končne upravičence sta predvidena dva ukrepa:

- financiranje izobraževanj, predvsem informativni dnevi pred in v času objave javnega razpisa za zbiranje predlogov za upravičence in usposabljanja na področjih, kjer so bile identificirane težave (npr. javno naročanje);
- financiranje dodatnih potrebnih zaposlitev za čas trajanja projekta iz sredstev namenjenih financiranju ukrepov iz prednostnih osi. Gre za zaposlitve, ki so potrebne za samo vsebinsko izvedbo projekta.

Sredstva bodo namenjena tudi podpornim dejavnostim, kot na primer:

- najemu, vzdrževanju, nakupu, amortizaciji in upravljanju pisarniških prostorov, pisarniške opreme, računalniške, strojne in programske opreme, nakupu in amortizaciji licenc ter nakupu pisarniškega materiala;
- organizaciji delovnih srečanj, sestankov, nadzornih odborov, ipd.;
- kontrolam na kraju samem;
- zunanjim storitvam (npr. prevajalske storitve, ipd.);
- pravnemu, finančnemu in drugemu svetovanju in
- drugim dejavnostim v podporo učinkovitemu izvajanju evropske kohezijske politike.

Iz tehnične pomoči bodo financirane tudi aktivnosti, izvedene izven območja upravičenosti, v kolikor bodo te aktivnosti predstavljale korist za upravičeno območje (npr. usposabljanja v tujini, izmenjava dobrih praks ipd.).

- **Študije in vrednotenja:** V okviru tega sklopa bodo podprte dejavnosti, ki bodo prispevale bolj učinkovitemu, hitrejšemu in kakovostnejšemu izvajanju operativnega programa. Podpora bo namenjena izdelavi študij, vrednotenj, raziskav, ocen, strokovnih mnenj in poročil na področju izvajanja operativnega programa ter izdelave projektnih in investicijskih dokumentacij z namenom pridobivanja boljših in natančnejših ocen izvedljivosti posameznih instrumentov, projektov, njihov vpliv na različne dejavnike, (investicijska) vrednost, preostali učinki in tveganja ter potreben čas za izvedbo. Sredstva bodo namenjena tudi organizaciji delavnic in/ali dogodkov za diseminacijo rezultatov študij in vrednotenj. Ta sklop vključuje tudi storitve zunanjih izvajalcev.
- **Informacijski sistemi:** Vlaganja bodo namenjena predvsem tistim rešitvam, ki bodo pomembno prispevale k debirokratizaciji postopkov in povečanju njihove preglednosti ter k učinkovitosti in poenostavitvam za upravičence in osebe, ki so vključene v proces upravljanja ter izvajanja Evropske kohezijske politike (kot na primer enkratni vnos podatkov, itd.). S sredstvi v okviru tega sklopa bodo vpeljane tudi ustrezne spremembe, ki bodo zagotavljale skladnost elektronskega poslovanja z zahtevami EK. S tem se bodo izboljšale nadzorne funkcije in kontrole v okviru izvajanja kohezijske politike, poenostavljene bo tudi pridobivanje potrebnih podatkov za vse udeležence. Z večjim povezovanjem podatkovnih zbirk je načrtovana tudi okrepitev poročevalske funkcije za vse nivoje uporabnikov. Ta sklop bo tako namenjen financiranju nadgradnji in povezovanju obstoječih IS in zbirk podatkov, nakupu in najemu licenc, programske in strojne opreme za te IS ter podpori drugim relevantnim dejavnostim, ki so potrebne za učinkovito in povezano delovanje vključenih IS skladno s predpisi in dobrimi praksami na področju informacijskih tehnologij.
- **Informiranje in komuniciranje:** Uspešnost celovitega in integriranega pristopa k črpanju ESI sredstev je v veliki meri odvisna od širokega razumevanja tega področja različnimi javnostmi, vsebine programa/programov, veljavnih predpisov, ciljev in pričakovanih rezultatov. Pomembno je tudi ustrezno komuniciranje doseganja ciljev in učinkov ter dodane vrednosti uporabe ESI sredstev. Vsebine ukrepov, ki bodo podprti v okviru tega sklopa bo pripravljena relevantna Strategija za informiranje in komuniciranje z javnostmi o strukturnih in investicijskih skladih v programskem obdobju 2014-2020, ki bo sledila določbam uredb za to programsko obdobje. Glede na podlagi izkušenj in pretekle perspektive, pa bodo dejavnosti komuniciranja z javnostmi obsegale:
 - organizacijo oziroma sodelovanje na različnih dogodkih;
 - razširjanje in promocija učinkov močnejše integracije ESI skladov in drugih programov financiranja EU (npr. Obzorje 2020);
 - vzpostavitev, nadgradnjo in vzdrževanje spletnega portala, uporabo socialnih omrežij in izvajanje viralne promocije;
 - pripravo tiskanega, elektronskega gradiva in potisk promocijskih izdelkov z namenom povečati prepoznavnost evropske kohezijske politike v javnosti;
 - informiranje in oglaševanje, ki zajema izdelavo radijskih in televizijskih oglasov, objav, naznanil, pripravo ter oblikovanje, produkcijo in predvajanje radijskih in televizijskih oddaj oz. najem oglaševalske agencije za namen zakupa medijskega prostora;
 - študije, vrednotenje in raziskave javnega mnenja s področja informiranja in komuniciranja z javnostmi; spremljanje klipingov in druge aktivnosti, ki bodo

prispevale k informiranju in komuniciranju z javnostmi na področju evropske kohezijske politike;

- vzpostavitev in delovanje informacijskega središča za Evropsko kohezijsko politiko, ki zajema najem prostorov vključno z vso potrebno opremo ter vključevanje zunanjih strokovnjakov.

2.11.1.1.2. Kazalniki učinka, ki bodo prispevali k rezultatom

Tabela x: Kazalniki učinka za prednostno naložbo 2.11.1.

Naziv kazalnika	Vrsta kazalnika	utež	Izhodiščna vrednost	Načrtovana vrednost	Dosežena vrednost					
			2014	2023	2014	2015	2016	2017	...	2023
Število organiziranih dogodkov, seminarjev, delavnic in izobraževanj		60								
Rast dosega spletnih aktivnosti		40								

2.11.2. Kategorije ukrepov

Tabela 7: Dimenzija 1 Področje ukrepanja		Tabela 8: Dimenzija 2 Oblika financiranja		Tabela 9: Dimenzija 3 Ozemlje		Tabela 10: Dimenzija 6 Teritorialni mehanizmi izvajanja		Tabela 11: Dimenzija 7 ESF secondary theme ³³		Tabela 12: Dimenzija 8 Tematski cilj (ESRR/KS)	
koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek	koda	€ znesek
0118		01		00		00		00		00	
0119		01		00		00		00		00	
0120		01		00		00		00		00	

³³ Med drugim ima za namen pridobivanja kvantificiranih podatkov o prispevku ESS k tematskim ciljem iz člena 9 (1) do (7) Uredbe SSO.

3. FINANČNI NAČRT OPERATIVNEGA PROGRAMA

3.1. Tabela, v kateri je za vsako leto v skladu s členi 53, 110 in 111 Uredbe SSO določen znesek skupnih odobrenih proračunskih sredstev, predvidenih za podporo iz posameznega sklada

Tabela 17

	Sklad	Kategorija regije	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Skupaj	
			Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost	Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost	Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost	Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost	Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost	Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost	Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost	Glavna alokacija	Rezerva za uspešnost
(1)	ESRR	Vzhodna	120	7,2	122	7,3	125	7,5	127	7,6	130	7,8	132	7,9	135	8,1	891	53,44
(2)		Zahodna	69	4,1	70	4,2	72	4,3	73	4,4	75	4,5	76	4,6	78	4,7	513	30,8
(3)		Skupaj	189	11,3	193	11,6	196	11,8	200	12	204	12,3	209	12,5	213	12,8	1404	84,2
(4)	ESS	Vzhodna	48,2	2,9	49,2	2,9	50,3	3	54,5	3,2	55,6	3,3	56,7	3,4	57,8	3,5	372,2	22,3
(5)		Zahodna	43,2	2,6	44,1	2,6	48,8	2,9	48,4	2,9	49,8	2,9	50,8	3	51,8	3,1	333,7	20,2
(6)		Skupaj	91,4	5,5	93,3	5,6	95,3	5,7	103,3	6,3	105,4	6,3	107,5	6,4	109,6	6,6	705,9	42,4
(7)	Posebna alokacija za YEI	Vzhodna	10															
(8)	CF	Ni relevantno	108	6,4	110	6,6	113	6,9	115	7,05	118	7,2	120	7	122	7,33	805	48,3
(9)	Skupaj		387,8	23,3	396,3	23,8	404,7	24,3	418,9	24,3	427,4	25,6	436,2	26,2	444,5	26,7	2915,9	174,9

3.2. Finančni načrt operativnega programa, v katerem je za celotno programsko obdobje za operativni program in za vsako prednostno os naveden znesek skupnih odobrenih proračunskih sredstev za podporo iz skladov in nacionalnega sofinanciranja

Tabela xa: Finančni načrt operativnega programa

Prioriteta	Sklad	Kategorija regije	Osnova za izračun podpora Skupnosti (Skupni upravičeni stroški ali javni upravičeni stroški)	Podpora Skupnosti	Nacionalna udeležba	Okvirna razčlenitev nacionalne udeležbe		Skupaj sredstva	Stopnja sofinanciranja	Za informacijo EIB prispevek	Glavna alokacija (skupna sredstva brez rezerve za uspešnost)		Rezerva za uspešnost		Odstotek rezerve za uspešnost (prispevek Skupnosti) glede na celoten prispevek Skupnosti za prednostno os
						Nacionalno javno sofinanciranje	Nacionalno zasebno sofinanciranje				Podpora Skupnosti	Nacionalna udeležba	Podpora Skupnosti	Nacionalna udeležba	
				(a)	(b) = (c) + (d)	(c)	(d)	(e) = (a) + (b)	(f) = (a)/(e) (2)	(g)	(h)=(a)-(i)	(i) = (b) - (k)	(j)	(k)= (b) * ((j)/(a))	(l) =(j)/(a) *100
Prednostna os 1	ESRR	V		283,00	69,00	69,00		352,00	0,80		266	65	17	4	6
	ESRR	Z		239,00	58,00	58,00		297,00	0,80		225	55	14	3	6
Prednostna os 2	ESRR	V		403,00	98,00	98,00		501,00	0,80		379	92	24	6	6
	ESRR	Z		209,00	52,00	52,00		261,00	0,80		196	49	13	3	6
Prednostna os 3	Kohezijski sklad	Ni relevantno		260,00	45,00	45,00		305,00	0,85		244	42	16	3	6

	ESRR	V		20,00	5,00	5,00		25,00	0,80		19	5	1	0	6
		Z		7,00	1,80	1,80		8,80	0,80		7	2	0	0	6
<i>Prednostna os 4</i>	Kohezijski sklad	Ni relevantno		53,00	9,00	9,00		62,00	0,85		50	8	3	1	6
	ESRR	V		30,00	7,50	7,50		37,50	0,80		28	7	2	0	6
<i>Prednostna os 5</i>	Kohezijski sklad	Ni relevantno		269,00	46,00	46,00		315,00	0,85		258	44	11	2	4
	ESRR	V		66,00	16,00	16,00		82,00	0,80		62	15	4	1	6
		Z		28,00	7,00	7,00		35,00	0,80		26	7	2	0	6
<i>Prednostna os 6</i>	Kohezijski sklad	Ni relevantno		383,00	65,00	65,00		448,00	0,85		370	63	13	2	3
	ESRR	V		40,00	8,00	8,00		48,00	0,83		38	8	2	0	6
<i>Prednostna os 7</i>	ESS	V		160,00	39,00	39,00		199,00	0,80		151	37	9	2	6
		Z		159,00	39,00	39,00		198,00	0,80		149	37	10	2	6
	YEI[1]	V		10,00				10,00			10				
<i>Prednostna os 8</i>	ESS	V		86,00	21,00	21,00		107,00	0,80		81	20	5	1	5
		Z		67,00	17,00	17,00		84,00	0,80		63	16	4	1	5
	ESRR	V		25,00	6,40	6,40		31,40	0,80		24	6	2	0	6
		Z		20,00	5,00	5,00		25,00	0,80		19	5	1	0	6
<i>Prednostna os 9</i>	ESS	V		110,00	27,00	27,00		137,00	0,80		103	25	7	2	6
		Z		81,00	20,00	20,00		101,00	0,80		76	19	5	1	6
	ESRR	V		13,00	3,30	3,30		16,30	0,80		12	3	1	0	6
		Z		10,00	2,50	2,50		12,50	0,80		9	2	1	0	6
<i>Prednostna os 10</i>	ESS	V		25,00	6,40	6,40		31,40	0,80		24	6	2	0	6

		Z		35,00	8,50	8,50		43,50	0,80		33	8	2	1	6
	ESRR	V		10,00	2,50	2,50		12,50	0,80		9	2	1	0	6
<i>Prednostna os 11</i>	Kohezijski sklad	Ni relevantno		90,00	16,50	16,50		106,50	0,85		85	16	5	1	6
Skupaj	ESRR	Vzhodna		890,00	215,70	215,70		1.105,70	0,80		837	203	53	13	6
Skupaj	ESRR	Zahodna		513,00	126,30	126,30		639,30	0,80		482	119	31	8	6
Skupaj	ESS	Vzhodna		381,00	93,40	93,40		474,40	0,80		358	88	23	6	6
Skupaj	ESS	Zahodna		342,00	84,50	84,50		426,50	0,80		321	79	21	5	6
Skupaj	YEI	Vzhodna		10,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0	0	0	0	0
Skupaj	KS	Ni relevantno		1.055,00	181,50	181,50		1.236,50	0,85		992	171	63	11	6
Skupaj				3.191,00	701,40	701,40		3.892,40	0,82		3000	659	191	42	6

Table 18 B: Razdelitev finančnih alokacij prednostnih osi (ali delov prednostnih osi), ki so namenjene Pobudi za zaposlovanje mladih med ESS alokacijami in specifičnimi alokacijami za YEI in med različnimi kategorijami regij za ESS in določitev stopnje sofinanciranja za YEI

	Sklad	Kategorija regije	Osnova za izračun podpore Unije (Skupni upravičeni stroški ali javni upravičeni stroški)	Podpora Unije (a)	Nacionalna udeležba (b) = (c) + (d)	Okvirna razčlenitev nacionalne udeležbe		Skupaj sredstva (e) = (a) + (b)	Stopnja sofinanciranja (f) = (a)/(e) (2)
						Nacionalno javno sofinanciranje (c)	Nacionalno zasebno sofinanciranje (d) (1)		
1	Posebna alokacija za YEI	Vzhodna regija	10	10	0	0	0	10	100%
2	ESF dopolnilna (matching) podpora	Vzhodna regija	10	10	2	2	0	12	80%

5	Skupaj: YEI [del] prednostne osi	[Mora biti enak delu prednostne osi 3]		20	2				
7			Razmerje ESS po kategorija regij: Vthodna regijaR 2/sum(2:4)						

3.3. Razčlenitev finančnega načrta operativnega programa po prednostnih oseh, skladih in tematskih ciljih za ESRR, ESS in KS

Table 18C Razčlenitev finančnega načrta operativnega programa po prednostnih oseh, skladih, kategorijah regij in tematskih ciljih za ESRR, ESS in KS (Article 87 (d) (ii) CPR)

Prednostna os	Sklad	Kategorija regije	Tematski cilj	Podpora Skupnosti	Nacionalna udeležba	Skupaj financiranje
2.1. Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva	ESRR	V	Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij	283,00	69,00	352,00
	ESRR	Z		239,00	58,00	297,00
2.2. Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast	ESRR	V	Konkurenčnosti MSP	403,00	98,00	501,00
	ESRR	Z		209,00	52,00	261,00
2.3. Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna	KS	Se ne uporablja	Podpora prehodu v nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih	260,00	45,00	305,00
	ESRR	V		20,00	5,00	25,00
	ESRR	Z		7,00	1,80	8,80
2.4. Prilagajanje na podnebne spremembe	KS	Se ne uporablja	Spodbujanje blaženja podnebnih sprememb ter preprečevanja in prilagajanja nanje ter preprečevanja in obvladovanja tveganj	53,00	9,00	62,00
	ESRR	V		30,00	7,50	37,50
2.5. Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti	KS	Se ne uporablja	Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite in trajnostne rabe virov	269,00	46,00	315,00
	ESRR	V		66,00	16,00	82,00
	ESRR	Z		28,00	7,00	35,00
2.6. Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti	KS	Se ne uporablja	Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah	383,00	65,00	448,00
	ESRR	V		40,00	8,00	48,00
2.7. Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna	ESS	V	Spodbujanje zaposlovanja in	160,00	39,00	199,00

mobilnost delovne sile	ESS	Z	mobilnosti delovne sile	159,00	39,00	198,00
	YEI	V		10,00	0,00	10,00
2.8. Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine, aktivno staranje in zdravje	ESS	V	Spodbujanje socialnega vključevanja in boja proti revščini	86,00	21,00	107,00
	ESS	Z		67,00	17,00	84,00
	ESRR	V		25,00	6,40	31,40
		Z		20,00	5,00	25,00
2.9. Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost	ESS	V	Vlaganje v spretnosti, izobraževanje ter prenos znanja in vseživljenjsko učenje	110,00	27,00	137,00
		Z		81,00	20,00	101,00
	ESRR	V		13,00	3,30	16,30
		Z		10,00	2,50	12,50
2.9. Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti in učinkovita javna uprava ter podpora razvoju NVO	ESS	V	Izboljšanje institucionalne zmogljivosti in učinkovita javna uprava	25,00	6,40	31,40
		Z		35,00	8,50	43,50
	ESRR	V		10,00	2,50	12,50
2.10. Tehnična pomoč	KS	Se ne uporablja		90,00	16,50	106,50
Skupaj				3.191,00	701,40	3.892,40

Table 19: Okvirni znesek podpore, ki se uporablja za cilje v zvezi s podnebnimi spremembami (člen 24 (5) Uredbe SSO)

Prednostna os	Okvirni znesek podpore, ki se uporablja za cilje v zvezi s podnebnimi spremembami (EUR)	Delež skupnih dodeljenih sredstev operativnemu programu (%)
1.		
Skupaj		

4. CELOSTNI PRISTOP K TERITORIALNEMU RAZVOJU

Za Slovenijo je značilna policentrična struktura urbanega omrežja, katerega ogrodje tvorijo središča, ki so, tipološko gledano, majhna in srednje velika mesta ter visoka stopnja suburbaniziranosti.³⁴ Glede na OECD-jevo definicijo podeželskih območij nobena izmed slovenskih statističnih regij (NUTS 3) ne sodi v tip pretežno urbanih regij, to je regij, katerih delež prebivalstva, živečega v ruralnih občinah, obsega manj kot 15 %. Večina občin v Sloveniji spada med redko poseljena območja, med gosto poseljena območja sodita le občini Ljubljana in Maribor, preostala območja pa spadajo v t.i. vmesna območja. Nekatera med njimi se navezujejo na največji urbani središči, večinoma, pa so to posamične prostorske enote.³⁵ Te razlike zahtevajo sicer celovit pristop za reševanje, ki pa upošteva specifične karakteristike urbanih in širših zalednih območij.

V kontekstu zagotavljanja uravnoveženega teritorialnega razvoja je zato pomembna krepitev (mednarodne) konkurenčnosti v urbanih središčih in istočasno izboljševanje kakovosti bivanja v njih. Na drugi strani pa je pomembna tudi krepitev regionalnih centrov izven večjih urbanih območij, ki imajo pomembno vlogo pri zagotavljanju (novih) delovnih mest in ki omogočajo dostop do javnih storitev na regionalni ravni.

V Sloveniji razvojni potencial regij še ni v celoti izkoriščen, zato bo v tem programskem obdobju večji poudarek namenjen usklajenemu delovanju med nacionalno in regionalno ravni, ki bo temeljil na preseku med razvojnimi dokumenti na nacionalni in regionalni ravni. Za regije bo ključnega pomena spodbujanje razvoja, ki temelji na njihovih primerjalnih prednostih (geografske, kulturne, naravne, ekonomske in družbene). V tem programskem obdobju bo poudarek namenjen tudi spodbujanju funkcionalnega povezovanja med regijami in oblikovanju skupnih projektov in iniciativ za doseganje sinergičnih učinkov v več regijah hkrati.

Teritorialno poročilo OECD za Slovenijo (2011) navaja, da je potrebno izkoristiti primerjalne prednosti vseh 12 statističnih regij (razvojna specializacija) in zboljšati njihov gospodarski položaj. Čeprav je prispevek Osrednjeslovenske regije k gospodarski razvitosti Slovenije največji, je za povečanje gospodarske rasti treba spodbuditi gospodarsko rast in razvoj tudi v drugih regijah kjer še obstajajo neizkoriščeni endogeni teritorialni izzivi. Izboljšati je treba mobilnost delovne sile in dostopnost do urbanih centrov. Učinkovito je treba uporabljati naravne vire (npr. učinkovita raba zemlje za gospodarski razvoj). Premagovati je potrebno razpršenost človeškega kapitala in inovacijskega potenciala po regijah ter s tem povečevati produktivnost. Slednje je povezano tudi z izobraževanjem, učinkovitostjo inovacijskega sistema ter organizacijskimi in družbenimi inovacijami.

Regije za obdobje 2014-2020 pripravljajo regionalne razvojne programe, ki so v delovnih različicah že identificirali ključne potrebe in potenciale, ki se jih lahko združi v dve skupini: (i) izboljšati povezanost in dostopnost regij in (ii) učinkovita raba naravnih virov za razvoj regij.

³⁴

http://www.mzip.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/browse/3/select/sporocilo_za_javnost/article/799/7226/5785ba2c48dc2377002b29816f45fc5b/?tx_ttnews%5Byear%5D=2012&tx_ttnews%5Bmonth%5D=10

³⁵ http://www.stat.si/tema_splosno_upravno_podezelje_predstavitev.asp#razmejitev

IZBOLJŠATI POVEZANOST IN DOSTOPNOST REGIJ

Vzhodna Slovenija

- Podravje in Pomurje: izkoristiti širšo razvojno vlogo letališča Edvarda Rusjana v Mariboru, kar bo vplivalo na revitalizacijo industrijskih dejavnosti v Mariboru ter razvoj turizma v Podravski in sosednjih regijah
- Koroška, Savinjska, Spodnjeposavska, Jugovzhodna Slovenija: Tretja razvojna os v njenem severnem delu (integracija močnega industrijskega območja Koroške za prometne tokove na desetem panevropskem koridorju) in južnem delu (odpiranje industrijskih potencialov Bele Krajine v smeri Novega mesta kot središča funkcionalne regije) z močnim vplivom na dnevne delovne migracije in turistične tokove.

Zahodna Slovenija

- Obalno-kraška regija: Priložnosti povezane z obmorsko lego s v logistiki, turizmu ter napredni inovativni proizvodnji in storitvah.
- Goriška: Četrta razvojna os kot način reševanja dostopnosti potresnega območja Posočja in spodbuda za nadaljnji razvoj industrijskih potencialov na tem območju. Okrepitev povezav in razvojnega sodelovanja med Goriško in Gorenjsko regijo prek Sevske doline.
- Osrednjeslovenska: Izkoristiti razvojni potencial glavnega mesta Ljubljane z okoliškimi kraji, ki se dodatno krepijo s procesi pospešene suburbanizacije. V Ljubljano prihaja na delo veliko dnevnih delovnih migrantov in sooča se z visoko stopnjo motorizacije. Regija je opredelila razvojno vizijo »zeleni motor razvoja – metropolitanska bioregija znanja«. Razvoj je zastavila v smeri zagotavljanja trajnostne mobilnosti ter pametne in kreativne metropolitanske regije.

UČINKOVITA RABA NARAVNIH VIROV ZA RAZVOJ REGIJ

Vzhodna Slovenija

- Podravska s sosednjimi regijami: Izkoristiti območje Pohorja kot povezovalnega razvojnega potenciala med Podravsko, Koroško in Savinjsko regijo z vplivom na razvojno prestrukturiranje in revitalizacijo industrijskih dejavnosti v Mariboru s širšo okolico.
- Pomurska, Podravska in Savinjska regija: Uporaba geotermalne energije in njena učinkovita večnamenska raba, kot podlaga za razvoj regij.
- Zasavje in Posavje: Uporaba neizkoriščenega obnovljivega energetskega potenciala reke Save. Močan vpliv na razvoj gospodarstva, poplavno varnost in komplementarne turistične projekte.

Zahodna Slovenija

- Gorenjska: Urediti parkovno infrastrukturo in spodbuditi razvoj Triglavskega narodnega parka, ki je edini narodni park v državi z izjemnimi potenciali, ki pa jih je treba premišljeno aktivirati, skladno z varstvenimi režimi.
- Notranjsko – kraška in Obalno-kraška: Izkoristiti velik razvojni potencial območij Natura 2000, aktiviranje naravnih in kulturnih potencialov v povezavi z razvojem turizma na krasu (Postojnska jama, Škocjanske jame, Cerknjsko jezero, matični Kras,..) in slovenski obali ob hkratnem varovanju biodiverzitete in edinstvenih naravnih virov na tem območju.

4.1. Kadar je ustrezno, pristop k uporabi instrumentov lokalnega razvoja, ki ga vodi Skupnost in načela za opredelitev območij, kjer se bo pristop izvajal

Osnovni pristop za to poglavje je opredeljen v Partnerskem sporazumu, poglavje 3.1.1. V nadaljevanju bomo dopolnili ta del besedila z rešitvami, ki se nanašajo na ta Operativni program.

4.2. Ureditev za trajnostni razvoj urbanih območij

Urbana območja imajo v gospodarstvu pomembno vlogo kot središča povezav, inovacij, ustvarjalnosti in storitev. Povečan pretok kapitala in trgovine posledično poviša tudi pretok ljudi, dobrin, storitev in idej. Stopnja produktivnosti je v urbanih območjih na splošno višja, vendar v Sloveniji mesta v zadnjem času stagnirajo.³⁶ Trenutno v Sloveniji strukturo urbanega sistema spreminja krepitev in povečevanje nekaterih funkcionalnih območij večjih središč, na kar vplivajo pospešene dnevne migracije v smeri avtocestnega križa, zlasti z osebnimi avtomobili, ter močna suburbanizacija, ki povečuje ogljični odtis, poslabšuje kakovost zraka v mestih in stopnjuje pritiske na prostor, med drugim tudi na najbolj kakovostna kmetijska zemljišča. Posledično prihaja do zgoščanja prebivalstva v okolici nekaterih večjih središč, ter slabljenja bolj oddaljenih območij in tamkajšnjih urbanih središč, krčijo se storitve javnega pomena, povečujejo se emisije zaradi rasti osebne in tranzitnega motornega prometa.

Trajnostni razvoj urbanih območij bomo v Sloveniji podrpli skozi mehanizem Celostnih teritorialnih naložb. V okviru tega instrumenta bo mogoče izvajati projekte, ki bodo kombinirali ukrepe iz vsaj dveh, lahko pa tudi več prednostnih naložb ki se nanašajo: boljše stanje okolja (5), trajnostno mobilnost in učinkovito rabo energije (3). Poleg tega bodo projekti, ki bodo podprti v okviru CTN lahko zasledovali tudi doseganje ciljev, ki so opredeljeni v okviru prednostnih osi, kjer bodo spodbude namenjene raziskavam in razvoju, podjetništvu, zaposlovanju in socialnemu vključevanju ter vseživljenjskemu učenju.

Pogoj za upravičenost urbanih območij do sredstev v okviru trajnostnega razvoja mest je, da bo imelo mesto oz. urbano območje sprejeto celovito strategijo trajnostnega razvoja mesta, ki obravnava ekonomske, okoljske, podnebne, demografske in družbene izzive in cilje, ki so ključnega pomena za trajnostni razvoj mest. Po potrditvi strategij³⁷ (ena ali več občin skupaj) bodo izbrana mesta začela s pogajanjem in bodo v obliki priloge k pogodbi sklenila dogovore z ministrstvi za pripravo celovitih projektov, ki bodo podprti v okviru CTN. Za vsak podprt projekt bodo opredeljeni pričakovani rezultati, neposredni učinki in pričakovana sredstva za izvedbo aktivnosti, ter prispevek projekta k ciljev v okviru posamezne prednostne osi. Smernice za pripravo celovite strategije trajnostnega urbanega razvoja in prilog za projekte bodo oblikovali na ministrstvu, ki je pristojno za urejanje prostora.

Pri izboru projektov bodo imeli prednost celoviti projekti, ki bo v pristojnosti organov, odgovornih za izvedbo strategije trajnostnega razvoja mest, ki se bodo identificiranih problemov lotevali na holističen način, bodisi da gre za določen del mesta, bodisi, da gre za celotno urbano območje. Izbor projektov bo potekal v sodelovnjem skupine relevantnih deležnikov, ki bo vključevala predstavnike resornih ministrstev, lokalne skupnosti in strokovnjakov.

³⁷ tako strategijo lahko občina (več občin) že ima ali pa jo pripravi za izvajanje CTN na osnovi posameznih strategij, npr. RRP, celovite prometne strategije, Občinskega Pr. Načrta, Nizkoogljične strategije,

³⁷ tako strategijo lahko občina (več občin) že ima ali pa jo pripravi za izvajanje CTN na osnovi posameznih strategij, npr. RRP, celovite prometne strategije, Občinskega Pr. Načrta, Nizkoogljične strategije,

Tabela x: Okvirni zneski ESRR za podporo trajnostnemu razvoju mest, okvirni zneski ESF za podporo celovitim ukrepom:

Sklad	Okvirni znesek iz ESRR za trajnostni razvoj mest in okvirni znesek iz ESS za podporo celovitim ukrepom	Delež v celotni alokaciji skladov za operativni program
Skupaj ESRR	76 mio EUR	5 %
Skupaj ESS	ni opredeljeno	ni opredeljeno
Skupaj ESRR+ESS	76 mio EUR	5 %

4.3. Kadar je ustrezno, pristop k uporabi celostnih teritorialnih naložb

Kot navedeno v poglavju 3.1.2. Partnerskega sporazuma se je Slovenija odločila, da bo mehanizem celostnih teritorialnih naložb uporabila za področje trajnostnega razvoja urbanih območij. Pristop je opredeljen v poglavju 4.2. tega dokumenta.

Dopuščamo pa se tudi možnost, da ta mehanizem Slovenija uporabi tudi za druge primere, če se bodo v času izvajanja tega programa na določenih zaključenih območjih uporaba takšnega mehanizma izkazala kot smiselna.

4.4. Mehanizmi za zagotavljanje uskladitev z dejavnostmi sodelovanja ter strategijami za makro regije in morske bazene

- **Ureditve za medregionalne in transnacionalne ukrepe z upravičenci, ki se nahajajo v vsaj eni drugi državi članici**

V tej fazi ni predvideno izvajanje aktivnosti mednarodnega sodelovanja z upravičenci izven območja Republike Slovenije, v okviru zadevnega Operativnega programa. Aktivnosti mednarodnega sodelovanja se bodo izvajale v sklopu Operativnih programov čezmejnega, transnacionalnega in med-regionalnega sodelovanja. Upoštevajoč, dejstvo da so vse regije na nivoju NUTS III vključene v posamezne programe čezmejnega sodelovanja in, da je celotno ozemlje Slovenije vključeno v pet programov transnacionalnega sodelovanja, se bodo aktivnosti, kjer so upravičenci lahko locirani izven Republike Slovenije, izvajale v okviru cilja "evropsko teritorialno sodelovanje".

Ključni izziv bo tudi bolj učinkovito vključiti področje mednarodnega sodelovanja in doseči njegovo boljše koordinacijo. To bo zelo pomembno predvsem pri investicijah povezanih s področjem raziskav, razvoja in inovacij ter za področje, saj v Sloveniji lahko še bistveno izboljšamo mednarodno vpetost na tem področju in tako izboljšamo dostop raziskovalnih organizacij do konkurenčnih virov financiranja v mednarodnem prostoru. Tudi na področju MSP obstajajo priložnosti za sodelovanje v mednarodnem prostoru, čeprav morda manj neposredne.

- **Kjer država članica in regije sodelujejo v makro regionalnih strategijah in pomorskih strategijah, za katere obstajajo potrebe iz programskega področja, kot ga je identificirala DČ in prispevek načrtovanih vlaganj k taki strategiji**

Slovenija bo v prihodnjem programskem obdobju sodelovala v izvajanju treh EU makroregionalnih strategij, Jadransko-Jonske, Podonavske in Alpske. Koordinacija aktivnosti izvajanja makroregionalnih strategij potekala na nivoju nacionalnih kontaktnih točk (Ministrstvo za zunanje zadeve) in koordinatorjev za prednostna področja (PAC) makroregionalnih strategij.

V obdobju po letu 2014 je predvidena okrepljena vloga medresorske koordinacije makroregionalnih strategij v okviru medresorskega odbora, kjer bodo z namenom doseganja komplementarnosti in boljših sinergijskih učinkov obravnavani vsi ESI skladi. Prednostno se bodo prispevki k izvajanju EU makroregionalnih strategij usklajevali in ocenjevali v okviru operativnih programov cilja "evropsko teritorialno sodelovanje". Letna poročila o izvajanju za OP čezmejnega in transnacionalnega sodelovanja bodo, v letih 2017 in 2019, vsebovala informacije o prispevkih operativnih programov k izvajanju makroregionalnih strategij. Priprava letnih poročil o izvajanju programov in letni sestanki bodo namenjeni oceni ustrezne vsebinske povezanosti in sinergij med programi. Slednje je še posebej pomembno v primeru Podonavskega in Jadransko-Jonskega transnacionalnega programa, ker je programsko območje skladno z območjem obeh makroregij in, bodo tudi izbrane aktivnosti OP skladne s prioriteta EU makroregionalnih strategij.

Prednostno so pri oblikovanju Operativnega programa bile upoštevane naslednje prioritete EU Makroregionalnih strategij:

- upravljanja z vodami, okoljska tveganja in ohranjanje biodiverzitete:
 - Konkretni primer: v prihodnji evropski finančni perspektivi si bomo v okviru EUSDR prizadevali za nadaljnje sodelovanje pri skupni implementaciji plana upravljanja za Podonavje. Slednji se izvaja pod okriljem Mednarodne komisije za zaščito Donave (ICPDR) in Mednarodne komisije za Savski bazen (ISRBC). Prav povezovanje aktivnosti izvajanja strategije z delom ISRBC velja za primer uspešnega mednarodnega sodelovanja, ki ga bomo poskušali nadgrajevati, upoštevaje tudi Plana upravljanja z vodami v porečju Save.
- varstvo okolja in spodbujanje učinkovite rabe virov
 - Konkretni primer: V luči dokončne vzpostavitve sistema upravljanja območij Natura 2000 bomo podpirali projekte za vzpostavitev zelene infrastrukture, prednostno v sinergiji s protipoplavnimi ukrepi in ukrepi za izboljševanje hidromorfološkega stanja voda kot del celovitih ukrepov na območjih Natura 2000.
- uravnoteženo upravljanje z morskimi viri in obalnimi območji.
 - Slovenija ima skupaj z Bosno in Hercegovino koordinativno vlogo v okoljskem stebru EUSAIR »Ohranjanje, varovanje in izboljševanje kakovosti okolja«, kjer si bo kot članica strategije prizadevala za osredotočanje na implementaciji mehanizmov za uravnoteženo upravljanje z morskimi viri in obalnimi območji.
- izboljšanje mobilnosti in multimodalnosti – cestne, železniške in zračne povezave«,
 - Slovenija bo nadaljevala z aktivno vlogo pri izvajanju ciljno usmerjenih projektov prednostnega področja EUSDR »Izboljšanje mobilnosti in multimodalnosti – cestne, železniške in zračne povezave«, katerega koordinator je Ministrstvo za infrastrukturo in prostor. Konkretno se bo nadaljevalo izvajanje vodilne vloge na področju mobilnosti (npr. obnova plovni poti na Savi), turizma (npr. kolesarske poti, navtični rečni turizem). Posebna pozornost v okviru EUSAIR bo namenjena povezovanju pristanišč (Benetke - Trst – Koper – Reka), varnosti plovbe, intermodalnosti in povezovanju pristanišč z zaledjem. Slednje bo tudi povečalo dostopnost in atraktivnost območja z naravnimi in kulturnimi potenciali in povečalo turistično ponudbo.

5. POSEBNE POTREBE GEOGRAFSKIH OBMOČIJ, KI JIH JE NAJBOLJ PRIZADELA REVŠČINA, ALI CILJNIH SKUPIN, KI JIM NAJBOLJ GROZI DISKRIMINACIJA ALI SOCIALNA IZKLUČENOST, S POSEBNIM Poudarkom NA MARGINALIZIRANIH SKUPNOSTIH TER INVALIDNIH OSEBAH

5.1. Geografska območja, ki jih je revščina najbolj prizadela/ciljne skupine, ki jim najbolj grozi diskriminacija

Tveganje revščine in/ali socialne izključenosti se v zadnjih letih od nastopa gospodarske krize povečuje v celotni Sloveniji, leta 2009 je znašalo 17,1 %, leta 2012 pa se je dvignilo že na 19,7 %³⁸. Podatki kažejo, da se tveganje povečuje v obeh kohezijskih regijah. V vzhodni kohezijski regiji je stopnja tveganja revščine in/ali socialne izključenosti od leta 2009, ko je znašala 20,3 %, narasla na 22,5 % do leta 2012. Zahodna kohezijska regija je medtem z 13,6 % prešla na 16,5 % tveganja revščine in/ali socialne izključenosti. Čeprav se torej tovrstno tveganje hitreje povečuje v Zahodni Sloveniji, pa je v Vzhodni Sloveniji še vedno občutno višje. Podatki na osnovi tega kazalnika, ki jih objavlja Eurostat, žal ne obstajajo za manjša geografska območja od ravni NUTSII, zato se je potrebno zateči k podatkom, ki jih zbirata Statistični Urad Republike Slovenije in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Ker je stopnja tveganja revščine največja v gospodinjstvih brez delovno aktivnih članov³⁹, se je smiselno opreti na podatke o stopnji registrirane brezposelnosti po slovenskih statističnih regijah, še posebej na podatke o stopnji dolgotrajne brezposelnosti. V Sloveniji je vpliv socialnih transferjev na zniževanje stopnje tveganja revščine relativno velik, saj je večji kot v povprečju držav EU⁴⁰, zato se je smiselno opreti tudi na podatke o številu oziroma deležu prejemnikov denarne socialne pomoči v posameznih regijah.

Po podatkih SURS za leto 2012 je bila stopnja registrirane brezposelnosti v celotni Sloveniji v povprečju 12,0 %, stopnja registrirane dolgotrajne brezposelnosti pa 6,0 %. Razlike med vzhodno in zahodno Slovenijo so občutne: medtem ko imajo vse statistične regije, ki spadajo v zahodno kohezijsko regijo, obe stopnji brezposelnosti pod nacionalnim povprečjem, imajo vse statistične regije vzhodne kohezijske regije, z izjemo Notranjsko-kraške, tako stopnjo registrirane brezposelnosti kot tudi stopnjo dolgotrajne brezposelnosti nad slovenskim povprečjem. Pri tem najbolj izstopa Pomurska regija s stopnjo registrirane brezposelnosti 17,3 % in stopnjo dolgotrajne brezposelnosti 10,3 %, vendar je hkrati to tudi regija z izrazito pozitivnim trendom, saj se je brezposelnost v njej glede na leto poprej znižala za okoli 9 %, medtem ko se je v večini ostalih regijah povečevala⁴¹. Tudi podatki o prejemnikih denarnih socialnih pomoči⁴² pokažejo podobno sliko. Leta 2011 je bilo v Sloveniji na 1000 prebivalcev 41,9 % prejemnikov denarne socialne pomoči, pri čemer so bile vse statistične regije, ki spadajo v zahodno kohezijsko regijo pod nacionalnim povprečjem, večina regij v vzhodni Sloveniji pa nad njim. Največ prejemnikov DSP na 1000 prebivalcev je tako imela Pomurska regija (66,2), sledijo ji Podravska (63,6), Zasavska (60,8) in Savinjska regija (57,2), precej nad slovenskim povprečjem pa sta bili tudi Koroška (49,3) in Spodnjeposavska regija (48).

5.2. Strategija OP za za posebne potrebe geografskih območij/ciljnih skupin, ki jih je najbolj prizadela revščina

Iz navedenega v prejšnjem poglavju sledi, da je skoraj celotno območje vzhodne kohezijske regije v Sloveniji nadpovprečno prizadeto z revščino in da ni mogoče izpostavljati le določenih statističnih regij. V ta namen je v Operativnem programu na prednostni osi *Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine, aktivno staranje in zdravje* za vzhodno kohezijsko regijo

³⁸ Podatki Eurostat

³⁹ SURS: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?ID=5743

⁴⁰ UMAR: Poročilo o razvoju 2013, str.178

⁴¹ Ibid., str.216

⁴² SURS: Slovenske regije v številkah 2013

predvidenih več sredstev Evropskega socialnega sklada, namenjenih zmanjševanju revščine in socialne izključenosti za vzhodno kohezijsko regijo kot za zahodno. V veljavnem finančnem razrezu je namreč vzhodni Sloveniji za to prednostno os dodeljenih kar 56,2 % vseh ESS sredstev za socialno vključevanje, kar bo v večji meri omogočilo financiranje programov in ukrepov na teh območjih, ki bodo pripomogli k izboljšanju položaja ranljivih skupin, ki jih je revščina najbolj prizadela.

6. POSEBNE POTREBE GEOGRAFSKIH OBMOČIJ, KI SO HUDO IN STALNO PRIZADETE ZARADI NEUGODNIH NARAVNIH ALI GEOGRAFSKIH RAZMER

Ni relevantno.

7. ORGANI, ODGOVORNI ZA UPRAVLJANJE, NADZOR IN REVIZIJO IN VLOGA PARTNERJEV

7.1. Opredelitev pomembnih organov

Organ/telo	Institucija	Odgovorna oseba
Organ upravljanja	samostojna vladna služba, ki je v ustanavljanju	Državni sekretar/državna sekretarka
Organ za potrjevanje	Ministrstvo za finance, Nacionalni sklad	Vodja sektorja za upravljanje s sredstvi EU/PO
Organ za nadzor	Urad RS za nadzor proračuna (UNP)	Direktor/ica
Plačilni organ	Ministrstvo za finance,	Vodja sektorja za upravljanje s sredstvi EU/PO

7.2. Vključevanje partnerjev

7.2.1. Vloga partnerjev pri izvajanju, spremljanju in vrednotenju operativnega programa

Pripravo Partnerskega sporazuma (PS) koordinira Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT), skupaj z Ministrstvom za kmetijstvo in okolje ter v sodelovanju z drugimi ministrstvi.

Za pripravo Operativnega programa (OP) za črpanje sredstev strukturnih skladov je odgovoren MGRT.

Z vključevanjem zainteresiranih deležnikov v pripravo programskih dokumentov za obdobje 2014 – 2020 smo začeli v septembru 2012, ko je bil pripravljen koncept njihovega vključevanja v proces priprave vseh ključnih razvojnih dokumentov države, tj. Strategije razvoja Slovenije, Programa državnih razvojnih prioritet in investicij in programskih dokumentov za naslednje finančno obdobje EU.

Ključni cilj vključevanja javnosti v postopek priprave OP je pripraviti čim kakovostnejši dokument za črpanje programskih sredstev v obdobju 2014 – 2020 in doseči čim večje lastništvo nad dokumentom.

Proces priprave programskih dokumentov je potekal v več fazah:

- 1. faza: analiza stanja in identifikacija razvojnih potreb Slovenije.
- 2. faza: določitev specifičnih ciljev in rezultatov ter opredelitev prednostnih naložb za financiranje.
- 3. faza: opredelitev področij vlaganj (v PS do nivoja prednostnih naložb ter nadgradnja do nivoja ukrepov v operativnih programih) in določitev ustreznih indikatorjev.

- 4. faza: priprava osnutkov PS in treh operativnih programov (za sklade kohezijske politike, za razvoj podeželja in za razvoj ribištva). Priprava vseh naštetih dokumentov je vsebinsko in časovno usklajena.

Vključevanje različnih deležnikov v proces priprave OP je potekalo na različnih ravneh. Vzpostavili smo naslednja partnerstva:

- **Sodelovanje med ministrstvi**

Junija 2012 so bile na ravni ministrstev ustanovljene delovne skupine za pripravo ključnih programskih dokumentov države (Strategije razvoja Slovenije, Programa državnih razvojnih prioritet in investicij in programskih dokumentov za naslednje finančno obdobje EU). Pri pripravi so sodelovali tudi predstavniki drugih javnih organov, ki so jih ministrstva vključevala v delo, glede na specifiko posameznega sektorja. Poleg tega so pri pripravi dokumentov ministrstva vključevala tudi druge institucije oziroma organizacije. Formalno ustanovljene delovne skupine za pripravo programskih dokumentov so sčasoma izgubile svojo vlogo, tako da se trenutno z ministrstvi odvija redni dialog in usklajevanje na operativni ravni ter v primeru usklajevanja prioritet in razdelitve finančnih sredstev na ravni državnih sekretarjev in/ oziroma ministrov. MGRT je kot koordinator priprave OP organiziral številne medresorske usklajevalne sestanke. Predstavniki resorjev pa so tudi aktivno sodelovali na sestankih in delavnicah z Evropsko komisijo (EK).

- **Sodelovanje z reprezentativnimi predstavniki različnih javnosti**

Za pripravo strateških dokumentov je bila v okviru Ekonomsko socialnega sveta (ESS) ustanovljena ad hoc delovna skupina. Predstavniki ESS so samostojno predlagali člane ad hoc delovne skupine.

Drugo ad hoc delovno skupino pa predstavljajo predstavniki nevladnih organizacij (NVO). Izbor predstavnikov NVO je vodila krovna organizacija NVO – mreža slovenskih nevladnih organizacij (CNVOS), ki je preko transparentnega razpisa objavljenega na svoji spletni strani, izbrala 17 predstavnikov. Seznam članov obeh ad hoc delovnih skupin je na voljo v prilogi 1.

MGRT se s predstavniki obeh ad hoc delovnih skupin redno sestaja, jih seznanja ter jim tudi podrobno predstavlja ključne usmeritve in spremembe v okviru dokumentov v pripravi (OP in PS). Predstavniki obeh skupin so imeli možnost izražanja svojih pripomb neposredno na sestankih, pa tudi v pisni obliki (v ta namen je bil odprt elektronski naslov: eu2014.mgrt(at)gov.si).

Sodelovanje smo vzpostavili tudi s predstavniki regij. Vsebine programskih dokumentov (PS in OP za sklade kohezijske politike) smo usklajevali z regionalnimi razvojnimi agencijami, ki so zadolžene za pripravo 12 regionalnih razvojnih programov za 12 statističnih regij. Do sedaj sta bili izvedeni dve seriji predstavitev/ usklajevalnih delavnic.

- **Sodelovanje s svetom kohezijskih regij**

Posebno vlogo pri pripravi ključnih dokumentov kohezijske politike (OP in PS) imata tudi razvojna sveta kohezijskih regij (vzhodne in zahodne), ki morata podati soglasje za sprejem OP in PS. V luči načela partnerstva s svetoma kohezijskih regij poteka redno usklajevanje, predstavniki so vabljeni tudi na javne dogodke, kjer imajo dodatne možnosti, da se izrazijo glede osnutkov ključnih dokumentov. Do sedaj so bile izvedene tudi tri seje svetov vzhodne in zahodne kohezijske regije: na prvi (18. julija 2013) je organ upravljanja predstavil prvi osnutek PS, na drugi (4. in 8. oktobra 2013) so bile predstavljene pripombe EK na prvi osnutek PS ter časovnica priprave PS in OP za sklade kohezijske politike, na tretji (20. novembra 2013) pa je bil predstavljen drugi osnutek PS ter sprejete usmeritve glede nadaljnje priprave in usklajevanja končne verzije PS. Na drugi seji so predstavniki vzhodne kohezijske regije izglasovali sklep o

potrebnosti priprave dveh OP-jev, zaradi razdeljenosti Slovenije na V in Z, vendar MGRT na podlagi tehtnih argumentov te pripombe oziroma sklepa ni upošteval.

Predstavniki MGRT smo se 15. oktobra 2013 udeležili tudi seje Odbora za evropske zadeve v Državnem zboru RS, kjer smo predstavili stanje priprave programskih dokumentov, med drugimi tudi OP. Ob tej priložnosti so člani obora predstavili svoje mnenje na osnutke dokumentov v pripravi. Na sejo odbora pa sta bila povabljeni tudi predsednika svetov obeh kohezijskih regij, ki sta predstavila svoja stališča glede sodelovanja in vključevanja članov kohezijskih regij v pripravo strateških dokumentov.

- **Vključevanje širše javnosti**

Že v samem začetku priprave programskih dokumentov smo oblikovali seznam reprezentativnih skupin organizacij različnih področij (znanost, šolstvo, nevladne organizacije, lokalne skupnosti, predstavniki regij, stanovske organizacije, idr.), ki smo jih preko adreme obveščali o dogodkih in objavljenih novih dokumentih.

V okviru delavnic in razprav s ključnimi partnerji so bile podane pripombe na vsebino OP, ki se nanašajo predvsem na raven ukrepov: izražena je bila pobuda za pripravo dveh OP-jev, prav tako pa so bili pogosto izpostavljeni posamezni sektorji. Ker pa v OP in PS ne bo sektorskega pristopa, posamezni sektorji v obeh dokumentih ne bodo navedeni, bo pa v dokumentih predstavljena navezava na Strategijo pametne specializacije.

Številna posvetovanja s ključnimi partnerji, njihovo razpoložljivo znanje in strokovna mnenja ter pripombe zainteresirane javnosti so sicer v veliki meri prispevale k izboljšanju besedila OP. V okviru prejetih pripomb s strani zainteresirane javnosti smo pri pripravi OP upoštevali predloge glede:

- osredotočanja na področja, ki bodo v največji možni meri prispevala k dvigu gospodarske rasti in novim delovnim mestom,
- zagotavljanja večje preglednosti dokumenta in
- večje skladnosti z ostalimi dokumenti.

Upoštevali smo pripombe deležnikov, ki razširjajo bazo upravičencev, prav tako pa so bili preoblikovani tudi ukrepi za izvajanje, ki bodo v novi obliki prispevali k smiselnemu povezovanju in doseganju večjih sinergijskih učinkov na različnih področjih, tako na nacionalni kot na regionalni ravni.

Trenutno je besedilo OP v usklajevanju in bo predvidoma v januarju pripravljeno za razpravo med ključnimi skupinami deležnikov: ad hoc delovnim skupinama ESS in NVO, regionalnimi razvojnimi agencijami in kohezijskima regijama. V skladu s pristopom upravljanja na več ravneh bodo reprezentativni in pristojni partnerji vključeni v nadaljnjo pripravo, kakor tudi v izvajanje, spremljanje in ocenjevanje OP za obdobje 2014 – 2020.

Z namenom oblikovanja optimalnega dokumenta je MGRT kot koordinator priprave dokumenta pri zunanjem izvajalcu naročil tudi prehodno vrednotenje. Priporočila strokovnjakov za izboljšanje OP bomo upoštevali v nadaljnjih korakih priprave dokumenta.

7.2.2. Za ESS: Globalna nepovratna sredstva

V 10. prednostni osi bodo med drugim ukrepi namenjeni tudi projektom nevladnih organizacij. Del sredstev v višini predvidoma 1,6 % ESS bo v obliki »globalnih nepovratnih sredstev« prenesen na regijsko raven. K tem sredstvom bomo, kjer bo to relevantno oziroma mogoče,

kombinirali še sredstva iz prednostnih osi 7, 9 in 8. Razdeljevanje sredstev bi potekalo preko regionalnih razvojnih agencij, ki bi v tem primeru opravljala nalogo posredniških teles. Sredstva bodo namenjena shemi za male projekte nevladnih organizacij (v povprečju 7.000 – 15.000 EUR). Glede na majhna sredstva za posameznega upravičenca bo tudi postopek prijave in poročanja poenostavljen. V praksi bo to pomenilo, da bodo posredniška telesa objavljala razpise in razdeljevala denar med NVO, spremljala izvajanje ipd.

7.2.3. Za ESS, kadar je ustrezno: rezervacija sredstev za krepitev zmogljivosti

V 10. prednostni osi Pravna država, kakovostna in učinkovita javna uprava ter razvoj nevladnih organizacij v okviru prednostne naložbe v institucionalne zmogljivosti ter v učinkovitost javne uprave in javnih storitev za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja bodo ukrepi namenjeni tudi krepitvi nevladnih organizacij.

V 7. Prednostni osi Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile v okviru prednostne naložbe 7.1 Dostop do zaposlitve za iskalce zaposlitve, vključno z lokalnimi zaposlitvenimi pobudami bodo ukrepi namenjeni bo posebna pozornost namenjena skupnim projektom socialnih partnerjev, podjetij in drugimi institucijami na trgu dela z namenom zagotavljanja podpore pri prilagajanju na spremembe.

Skupaj z globalnimi nepovratnimi sredstvi bo za nevladni sektor in socialne partnerje namenjenih tako 2,5 % sredstev ESS. Nevladni sektor in socialni partnerji bodo upravičenci tudi pri drugih ukrepih ESS.

8. USKLADITEV MED SKLADI, EKSRP, ESRP TER DRUGIMI INSTRUMENTI FINANCIRANJA UNIJE IN NACIONALNIMI INSTRUMENTI FINANCIRANJA TER EIB

Splošni opis načina za zagotavljanje usklajenega financiranja med skladi ESI je opisan v Partnerskem sporazumu, poglavje 2.1. V tem poglavju je podrobneje predstavljen način povezovanja ESI skladov z drugimi relevantnimi skladi EU po tematskih ciljeh, pri čemer se v besedilu ne ponavljajo navezave na mehanizem koordinacije delovanja ali povezav na makroregionalne strategije, saj je tudi to opredeljeno v Partnerskem sporazumu.

Prednostna os 1:

- Za uspešno izvajanje ciljev, v okviru te prednostne bomo podpirali usposabljanja ustreznega profila raziskovalcev in jih opremiti s tistimi kompetencami, ki bodo zagotovile, da bodo doseženi zeleni cilji oziroma rezultati. To povezavo bomo zagotovili bodisi preko relevantnega sofinanciranja znotraj sklada ESRR (crossfinancing), bodisi s povezovanjem relevantnih vsebin, ki jih bomo podpirali s sredstvi sklada ESS. V prvi vrsti bo pomembno zagotoviti pravo vsebino predlaganih projektov, šele nato se bo odločalo o primernosti različnih pristopov za financiranje. Doseganje sinergij v okviru te prednostne osi bo mogoče zagotoviti tudi s povezovanjem dejavnosti, ki bodo podprte v okviru skladov EKSRP za ESRP, še posebej na relevantnih področjih družbenih izzivov, ki so opredeljena v Strategiji pametne specializacije.
- Ključne povezave so predvidene na področju programa **Obzorje 2020**. V tem kontekstu bomo sledili načelu komplementarnosti. V tesnem sodelovanju Organa upravljanja z nacionalnimi kontaktnimi točkami za posamezna vsebinska področja programa Obzorja 2020 in s pomočjo zunanjih strokovnjakov bomo vzpostavili mehanizem, ki bo omogočal koordinacijo pri pripravi programov/razpisov in izboru projektov, ki jih bomo podprli s sredstvi ESRR.

- Priložnosti za povezovanje ukrepov te prednostne osi bodo tudi v okviru programa **LIFE**, predvsem demonstracijskih projektov na področju eko inovacij, inovativnih tehnologij, itd.
- V okviru te prednostne osi obstaja tudi komplementarnost s programi, ki jih bomo podpirali s sredstvi ESRR in programom **Marie Curie**, zato bomo pri potrjevanju predlogov projektov/razpisov/programov sledili načelu potrjevanja od primera do primera in tako zagotavljali ustrezne sinergije. Povezave in komplementarnost bomo, kjer bo to relevantno za to področje zagotavljali tudi v okviru **programov ERASMUS**.
- Financiranje s pomočjo sredstev EIB bo možno, če bodo pripravljene ustrezni predlogi za financiranje raziskovalne infrastrukture.

Prednostna os 2:

- Spodbujanje podjetništva ter rast in razvoj podjetij sta ključno povezana z ustreznim podpornim okoljem in razvojem ustreznih kompetenc bodisi podjetnikov kot tudi njihovih zaposlenih. Doseganje ciljev, na področju rasti in razvoja podjetij bomo v okviru te prednostne osi krepili preko sofinanciranja ukrepov znotraj sklada ESRR (crossfinancing), pa tudi z ukrepi, ki bodo podprti s sredstvi ESS. Na ta način bomo povečajo sposobnost podjetij, da izboljšajo svojo produktivnost in konkurenčnost. Komplementarnost ukrepov bomo zagotavljali tudi na področju podjetniške aktivnosti, ki jih bomo financirali s sredstvi skladov EKSRP in ESPR.
- Glavno povezavo med viri financiranja iz ESI skladov, bomo na ravni EU iskali tudi preko programa **COSME**, kjer bomo zagotavljali komplementarnost podpore od primera do primera.
- Povezave bomo zagotovili tudi novim **Programom za zaposlovanje in družbene inovacije**, s pomočjo katerih bomo dopolnjevali ukrepe, ki so namenjeni spodbujanju in krepitvi socialnega podjetništva.

Prednostna os 3:

- Komplementarnost financiranja iz ESI skladov bomo zagotavljali preko drugih virov za področje obnovljivih virov, ki jih bodo preko skupne platforme za ta namen izvajale različne finančne institucije v državi.
- Sredstva EIB predstavljajo možni način financiranja, če se bo za to izkazala potreba na podlagi analize vrzeli za to področje (npr. JESSICA).

Prednostna os 4:

- Sredstva EIB predstavljajo možni način financiranja, če se bo za to izkazala potreba na podlagi analize vrzeli za to področje.

Prednostna os 5:

- Priložnosti za povezovanje ukrepov te prednostne osi bodo tudi v okviru programa **LIFE**, predvsem na področju učinkovite rabe virov in ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Tudi sredstva EIB predstavljajo možni način financiranja ukrepov/projektov o okviru te prednostne osi, če se bo za to izkazala potreba na podlagi analize vrzeli za to področje (tako za infrastrukturo, kot za urbano prenavo/razvoj).

Prednostna os 7:

- V okviru te prednostne osi bomo ukrepe povezovali in zagotavljali komplementarnost s programom EU za vseživljenjsko izobraževanje, predvsem na področjih, ki jih pokrivata podprograma **Leonardo da Vinci in Gruntvig**. Organ upravljanja bo sodeloval z

relevantnimi institucijami na nacionalni ravni za te programe in odgovornimi nosilci na ministrstvih, da bodo zagotovljene ustrezne povezave in komplementarnost med podprtimi ukrepi. Za področje mladih bo zagotovljena povezava tudi med podprogramoma **Comenius in Erasmus**. Organ upravljanja bo sodeloval s pristojnimi nacionalnimi institucijami na tem področju in na ta način spodbujal vzpostavljanje povezav in sinergij. Ocena primernosti porojektov za povezovanje na tem vključena v kriterije za izbor projektov in ocenjevalni proces. Kjer bo relevantno bodo v proces vključeni tudi zunanji strokovnjaki.

Prednostna os 8:

- **Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim** je namenjen podpori najbolj ogroženim prebivalcem EU in ga bodo izvajale Države članice. Organ upravljanja bo tesno sodeloval z relevantnimi institucijami, da bo, kjer bo to relevantno, zagotovil komplementarnost ukrepov, med ukrepi podprtimi s sredstvi ESS in tistimi, v okviru tega sklada.
- Organ upravljanja bo skupaj s pristojnimi institucijami zagotavljal tudi komplementarnost med ukrepi v okviru te prednostne osi in programoma **Progress in EURES**.
- V okviru prednostne osi 1 in te prednostne osi iskali na področju socialnega podjetništva bomo sinergije in komplementarnost iskali tudi z **Mikrofinančnim instrumentom Progress** in tako povečali samozaposlitvene možnosti določenih ciljnih skupin.

Prednostna os 9

- Tudi v okviru te prednostne osi bomo ukrepe smiselno povezovali in zagotavljali komplementarnost s programom EU za vseživljenjsko izobraževanje, predvsem na področjih, ki jih pokrivata podprograma **Leonardo da Vinci in Gruntvig**. Organ upravljanja bo sodeloval z relevantnimi institucijami na nacionalni ravni za te programe in odgovornimi nosilci na ministrstvih, da bodo zagotovljene ustrezne povezave in komplementarnost med podprtimi ukrepi.
- Z namenom razvoja zahtevnejših kompetenc, ki so potrebne za spodbujanje in podporo raziskavam in inovacijam ter komercializacijah raziskovalnih dosežkov, bomo ukrepe te prednostne osi povezovali s tistimi, ki jih podpiramo v okviru Prve prednostne osi in zagotavljali tudi komplementarnost z ukrepi na področjih, ki jih bomo podpirali v okviru programa **Obzorje 2020**. Povezave v okviru programa bodo zagotovljene tudi med ukrepi, ki jih bomo podpirali v okviru prednostnih osi 1 in 3 in prednostno osjo namenjeno izobraževanju.

9. PREDHODNE POGOJENOSTI

9.1. Opredelitev veljavnih predhodnih pogojenosti in ocena njihovega izpolnjevanja

Predstavljeno v Partnerskem sporazumu, poglavje 2.3.

9.2. Opis ukrepov za izpolnjevanje predhodnih pogojenosti, odgovorni organi ter časovnih okvir za izvedbo ukrepov

Povzetek izpolnjevanja predhodnih pogojenosti je predstavljen v Partnerskem sporazumu, poglavje 2.3.

Prva preliminarna ocena relevantnosti in izpolnjevanja predhodnih pogojenosti je bila na Evropsko komisijo (EK) posredovana v začetku oktobra 2013. V sredini novembra 2013 smo prejeli njihov odziv glede ustreznosti, skladnosti in izpolnjenosti posredovanih informacij ter navodila glede nadaljnjih korakov v primeru neizpolnjevanja predhodnih pogojenosti. Slovenija je v rednih stikih s predstavniki EK z namenom izmenjave mnenj in doseganja skupnega razumevanja glede relevantnosti in izpolnjevanja predhodnih pogojenosti pred formalno oddajo programskih dokumentov. Gre torej za aktiven proces in trenutno smo v fazi pridobivanja manjkajočih informacij glede na prvo preliminarno analizo.

10. ZMANJŠANJE UPRAVNEGA BREMENA UPRAVIČENCEV*

V Skladu z osnutkom predloge EK lahko država članica, v primeru, da pripravi samo en operativni program, vsebino tega poglavja opiše le v Partnerskem sporazumu. To je opisano v poglavju 2.6. Partnerskega sporazuma. Na področjih, kjer je identificiran manko administrativne usposobljenosti oseb, vključenih v izvajanje Evropske kohezijske politike, bodo pripravljena in izvedena usposabljanja v okviru ukrepov, ki bodo financirani iz tehnične pomoči.

11. HORIZONTALNA NAČELA

11.1. Trajnostni razvoj

Supni pristop za vključevanje načel trajnostnega razvoja v izbor projektov je predstavljen v Partnerskem sporazumu, poglavje 1.5.3.

Na ravni operativnega programa bomo horizontalno, v vseh prednostnih oseh, in vertikalno skozi določene prednostne osi, podpirali prehod v nizkoogljično družbo, gospodarno z viri.

Prednostne osi tega operativnega programa, ki neposredno prispevajo h krepitvi okoljske komponente trajnostnega razvoja so:

- **Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja:** pri izboru investicij v okviru te prednostne naložbe bodo imeli prednost tisti projekti, ki bodo poleg največjih možnih učinkov na zmanjševanje emisij toplogrednih plinov prispevali tudi k izboljševanju kakovosti zraka predvsem v mestih oziroma na drugih območjih, ki se soočajo s slabo kakovostjo zraka.
- **Prilagajanje na podnebne spremembe:** v tem delu bomo, predvsem pri negradbenih ukrepih prednostno podprli projekte s katerimi bo mogoče zagotavljati sinergijske učinke glede protipoplavne varnosti, varstva narave in izboljševanja hidromorfološkega stanja voda.
- **Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti:** je prednostna os v kateri se prepletajo ukrepi, ki bodo namenjeni zmanjševanju pritiskov na okolje (zmanjševanje količin odpadkov in preprečevanje njihovega nastajanja, zmanjševanje obremenjevanja voda) in bodo preko ohranjanja biotske raznovrstnosti prispevali k razvoju območij z varstvenim režimom.

Vertikalni pristop k vključevanju okoljske komponente trajnostnega razvoja bomo upoštevali tudi pri prednostni osi **Izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti**. Med ukrepi, ki jih bomo podprli v okviru te prednostne osi bo namreč glavna sredstva namenjenih vlaganjem v železniško infrastrukturo. To bo povečalo privlačnost in konkurenčnost tega načina transporta za tovorni in potniški promet in bo dolgoročno prispevalo k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov.

Okoljsko komponento trajnostnega razvoja bomo horizontalno vključevali tudi v druge prednostne osi in sicer:

- **Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva:** ukrepi v okviru te prednostne osi bodo v skladu z usmeritvami Strategije pametne specializacije prispevali k iskanju rešitev ključne družbene izzive (trajnostna energija, trajnostna mobilnost; trajnostna graditev; učinkovita raba virov; zdravje, hrana in okolje; vključujoča in varna družba).
- **Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast:** tudi v okviru te prednostne osi bo vzpostavljena povezava med ključnimi družbenimi izzivi iz SPS, pri čemer bo posebna pozornost namenjena ukrepom za spodbujanje snovne in energetske učinkovitosti, tako preko horizontalnih meril, kot tudi preko posebnih sklopov podpore za ta namen.
- **Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile:** v tem kontekstu bodo razviti posebni programi usposabljanj, ki bodo namenjeni zadovoljevanju potreb po specifičnih znanjih na področju obnovljivih virov, energetske sanacije, lokalne samooskrbe s hrano, varstva narave in biotske raznovrstnosti, ravnanja z odpadki, itd. S takim pristopom bomo kratkoročno skušali delovati na vseh treh komponentah trajnostnega razvoja.
- **Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost:** z vidika dolgoročnejšega razvoja in prepoznavanja potreb na trgu dela ter gospodarskih priložnosti, bomo na področju izobraževanja razvijali ustrezne programe, ki bodo zagotavljali ustrezno izobrazbeno strukturo za uspešno reševanje družbenih izzivov iz Strategije pametne specializacije in vzpostavitve verig dodane vrednosti na področju zelenega razvoja.

11.2. Enake možnosti in nediskriminacija

Osnovni pristop za zagotavljanje načela enakih možnosti in nediskriminacije je predstavljen v Partnerskem sporazumu v poglavju 1.5.2. Na ravni Operativnega programa se bodo enake možnosti in nediskriminacija na osnovi različnih osebnih okoliščin (npr. starost, invalidnost, raso, etnična in nacionalna pripadnost, verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno, z vključevanjem načela enakih možnosti in nediskriminacije ter vertikalno, skozi ukrepe določenih prednostnih osi.

Mehanizmi za implementacijo horizontalnega načela enakih možnosti in nediskriminacije so:

- **Administrativna zmogljivost organa upravljanja:** zagotovljena bodo usposabljanja in krepitev zmogljivosti upravljalcev skladov za zagotavljanje načela enakih možnosti in nediskriminacije;
- **Podporna struktura:** vzpostavljena bo podporna struktura/organ, ki bo nudil usmeritve in podporo za izvajanje horizontalnega načela enakih možnosti in nediskriminacije v okviru Operativnega programa. Podporna struktura bo pokrivala tudi področje enakosti spolov in bo vključena v upravljanje in implementacijo.
- **Vključenost organov in stroke s področja nediskriminacije:** predstavniki/ce organov, pristojnih za nediskriminacijo ter politiko enakih možnosti glede na različne osebne okoliščine ter strokovnjaki/nje s teh področij bodo vključeni v nadzorne organe skladov in Operativnega programa.
- **Spremljanje kazalnikov:** podatki in kazalniki se bodo, kjer je to mogoče oziroma dostopno, spremljali tudi glede na osnovi različnih osebnih okoliščin.

11.3. Enakost med moškimi in ženskami

Osnovni pristop za zagotavljanje načela enakosti žensk in moških je predstavljen v Partnerskem sporazumu v poglavju 1.5.2. Na ravni Operativnega programa se bo enakost spolov zagotavljala horizontalno, kot integracija načela enakosti spolov (gender mainstreaming) in vertikalno, skozi ukrepe določenih prednostnih osi.

Implementacija enakosti spolov, kot horizontalnega načela se bo, v skladu s cilji kohezijske politike za spodbujanje enakosti žensk in moških na vseh ravneh izvajanja, spremljanja in vrednotenja, zagotavljala z naslednjimi mehanizmi:

- **Administrativna zmogljivost organa upravljanja:** zagotovljena bodo usposabljanja in krepitve zmogljivosti upravljalcev skladov za spodbujanje enakosti spolov in integracijo načela enakosti spolov, vključno z t.i. vključevanjem vidika spola v proračun (gender budgeting);
- **Podporna struktura:** vzpostavljena bo podporna struktura/organ, ki bo nudil usmeritve in podporo za izvajanje enakosti spolov v okviru Operativnega programa. Podporna struktura bo pokrivala tudi področje enakih možnosti in nediskriminacije in bo vključena v upravljanje in implementacijo. **Vključenost organov in stroke s področja enakosti spolov:** predstavniki/ce organov, pristojnih za spodbujanje enakosti spolov ter strokovnjaki/nje s področja enakosti spolov bodo vključeni v nadzorne organe skladov in Operativnega programa.
- **Spremljanje kazalnikov:** poleg zagotavljanja podatkov, ločenih po spolu, bomo zagotavljali, da bodo tudi finančni kazalniki, kazalniki učinka in rezultatov v največji meri upoštevali vidik spola.
- **Uravnotežena zastopanost spolov:** v nadzornih organih skladov in Operativnega programa se bo zagotavljala uravnotežena zastopanost žensk in moških.

12. LOČENI ELEMENTI – PREDLOŽENI V TISKANI OBLIKI KOT PRILOGA

12.1. Seznam velikih projektov, katerih izvajanje je načrtovano v programskem obdobju

12.2. Okvir uspešnosti operativnega programa

12.3. Seznam ustreznih partnerjev, vključenih v pripravo operativnega programa